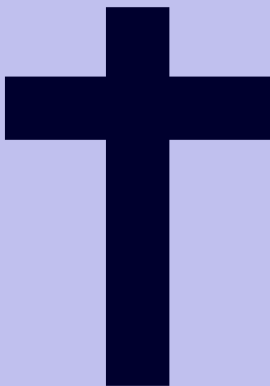

ut-Mai'n Scripture
portions

ut-Ma'in: ut-Mai'n Scripture portions (Bible)

ut-Mai'n Scripture portions

ut-Ma'in: ut-Mai'n Scripture portions (Bible)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (ut-Ma'in)

Contributor: SIL Nigeria

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 2 May 2025

068e2e02-b155-577a-92af-01c24a39c8cc

Contents

Matiyu 1
Pama-u 61
Roma-ne124
Garatiya-ne . . .154
Afisa-ne164
Firipi-ne174
1 Timoti181
2 Timoti189
Hyan-u Yohanna 195

Ran-u Matiyu

*Ogor-tu mat-ur Yeso
(Ruka 3:23-38)*

1 *Tun-to to dim-tu uso-tu
uso-ut Yeso Kiristi, wu rwune
dugu ko-ur Dawuda u Ibrahi
ne.

2 Ibrahi wa oye uso-u
Ishaku.

Ishaku uso-u Yakubu.

Yakubu uso-u Yahuda, u
huub-tu ur-matu wa ne.

3 Yahuda uso-u Peres u Zera
(ino-u e wa oye Tamar).

Peres uso-u Hezuron.

Hezuron uso-u Ram.

4 Ram uso-u Aminadab.

Aminadab uso-u Nashon.

Nashon uso-u Sarumon.

5 Sarumon uso-u Boaz (wu
ino-u e wa oye Rahab).

Boaz uso-u Obida (ino-u e
wa oye Rutu).

Obida uso-u Jesse.

6 Jesse uso-u Dawuda
Faruk.

Dawuda uso-u Suremanu
(wu ino-u wa ooge neta
Yuriya).

7 Suremanu uso-u Re-
hobowam.

Rehobowam uso-u Abija.

Abija uso-u Asa.

8 Asa uso-u Jehoshapat.

Jehoshapat uso-u Yoram.

Yoram uso-u Uziya.

9 Uziya uso-u Jotam.

Jotam uso-u Ahaz.

Ahaz uso-u Hezekiya.

10 Hezekiya uso-u Manase.

Manase uso-u Emos.

Emos uso-u Josiya.

11 Tumsu Josiya uso-u
Jekoniya u huub-tu ur-
matu wa ne, u da-u
karma-ne i Babira kabe
net-tu Isra m-ha udu m-
tok u dak-u Babira.

12 Da-u na kabu e m-ha udu
m-tok Babira,

Jekoniya wa o uso-u
Sheyartiyer.

Sheyartiyer uso-u Zerubaber.

13 Zerubaber uso-u Abi-
huda.

Abihuda uso-u Eriyakim.

Eriyakim uso-u Azor.

14 Azor uso-u Zadok.

Zadok uso-u Akim.

Akim uso-u Eriyuda.

15 Eriyuda uso-u Eriyaza.

Eriyaza uso-u Matana.

Matana uso-u Yakubu.

16 Tumsu Yakubu wa oye
uso-u Yusuhu, campa
Meri.

Meri mate Yeso wu na foge
Kiristi.

17 Dugu da-u Ibrahi u do'e
da-u Dawuda sara-to op ut-
nas, dugu-du Dawuda u do'e
da-u na kabe Isra-ne m-tok
u Babira, sara-to op ut-nas,
dugu kun u do'e da-u Yeso
Kiristi sara-to op ut-nas.

*Mat-ur Yeso
(Ruka 2:1-7)*

18 Inya o na mutte Yeso
Kiristi. Da-u a ur-matu Meri
eese yadu gu-ur Meri udu
Yusuhu, sedi kanda na ga-gu
un ur-gu na bit Meri ut-men
ne dugu-du Yar-u u-Ru.

19 Ko ba oye uzu Yusuhu
net ur-ka wa, wa za ussa wa
ya' Meri m'e u tek ut-net da,
se wa dorog u jab-u wa, wa
yagu wun m-yasa.

20 Wa o u tek-u dorog-us se, se wa-tom Wa-ko-uyan haan udu ro u bo', wa zu, <<Yusuhu wa'-u Dawuda, a-bo hog u-gyer u kab-du Meri wa shu'ut neta ró da, remu zu nomu o u men-ut wa dugu Yar-u u-Ru o.

21 Wa de mat-du ya-du ur-campa, na do'e te'u wa ur-dim Yeso,[†] remu zu wa de ukur net-ut wa dugu ba'as-ut e.>>

22 Tun-to nom-to ut-beet na nomug to remu nom-tu Ru-u ware Wa-warru rem-su u-Ru Ishaya uzu,

23 <<Gwup-u nape campa da de nom-du ut-men, wa de mat-du yadu ur-campa na do'e te wa ur-dim Imanuwer[‡]>> nomu dim-ur re oye, <<U-Ru ur-kot u na ne.>>

24 Da-u Yusuhu yune dugu m-roog, se wa nom nomu wa-tom u-Ru zuye wa nom, wa kub Meri m-mu u-bu, wa shu'ut neta wa.

25 Sedi wa tamug m-roog u wa ne da se da-u wa mate yadu ur-campa. Yusuhu te'e wa ur-dim Yeso.

2

Vuk-su a-nap-mu reger ne dugu u-dom

1 Ba Mari mate Yeso u bo-u Betarami u dak-u Yahudiya, da-u Here ooge ur-faruk, a-nap-mu reger-ne dugu u-dom e rwun dugu u-dom e do'e u Urusharima.

2 E shit ut-net uzu, <<¿Hene wuna mate, Faruk-u Yahuda-ne? It hyanug reger-u wa dugu u-dom, it haagun it nomu wa ut-huuk.>>

3 Da-u Here Faruk hoge iya se jab-u wa yune, u jab-u net-tu Urusharima ne ko'e.

4 Se wa fog i-Yate a-Toog-ne beet u a-kwup-du u-bor ne, wa shit un, <<¿Hene na dote mat-du Kiristi?>>

5 E zu wun, <<U Betarami u dak-u Yahudiya, uka wa-warru rem-su u-Ru punte:

6 <<No net-tu Bo-u Betarami, u dak-u Yahuda, bo-u no o m-sek ne sok, Remu zu dugu bo-u no na dote kwum-du faruk wu de dor-tu net-ut ri Isra-ne.*>>

7 Here fog a-nap-mu reger-ne m-yasa, wa nuput ko-uyan da-o reger-yu hene.

8 Se wa tom un u Betarami uzu, <<De'en no goot sok ur-zwar ne be-du na mutte wa'-u wa. A no hyanu wa se no nom m-hor no haan no waru me, kome um do'e um nomu wun ut-huuk.>>

9-10 Da-u un hoge nomu faruk ware un hu m-ha usu un. E o tek m-ha, e hyen reger-yu un hyane dugu u-dom. Da-u e hyane ya, e hu murimmo, e hu ur-so sok, ya hu m-da u shu un, se be-du ya eeste u be-du yadu otte.

11 Da-u e cwaye u-me u-bu, e hyen ur-ya e ino-u wa Meri. Se e kug e nomu wa ut-huuk. Se e upus ba-ut e, e nomu wun u-nya' ut-nom

[†] 1:21 Yeso Na zu <<Yawe Wa-u-ukur.>> Gwat tumsu: Mika 5:2.

[‡] 1:23 Gwat tumsu: Isha 7:14. * 2:6

u-tát u ta'ar-tu m-bakut ne
u nom mu wus u-hakun ne,
mu na foge <<farakanse,>>
m-dap ne mu wus u-hakun
mu na foge <<mur.>>

¹² Remu zu Ru-u baag u
nongu un ut-him u bo' uzu a
un mu udu Here da, se un dor
yakun fun-ya m-mu bo-u un.

*Yusuhu e Meri u Wa'-u e ne
somog m-ha u dak-u Masar*

¹³ Da-u a-nap-mu reger-
ne arke, wa-tom Wa-ko-uyan
haan udu Yusuhu u bo'. Wa
zu, <<Yune, bo kab wa' e
ino-u wa bo som m-ha dak-
u Masar. Bo shu'ut ukun se
da-u um waru bo, remu zu
Here o gotu ya-ur re wa hoot
wa.>>

¹⁴ Se wa yune, wa kub ur-ya
e ino-u wa ne m-gyup e do'e u
Masar.

¹⁵ Kuna un shu'ute se da-
u Here mare. Ru-u zuug na
nomug nom-ut to da-u wa
ware wa-warru rem-su u-Ru
Hosiya uzu: <<Dugu dak-u
Masar me fagu Wa'-u ri.>>†

¹⁶ Da-u Here nape uzu ver-
se a-nap-mu reger-ne nomu
wa, se wa hog m-kuwut. Se
wa wu na hoorse ya'ag-u
campa-ne beet i o u-me bo-
u Betarami u kit-su bo-u o ne,
dugu us-hak us-yur u saan u-
dak, wa regnusse hon-hon u
da-u a-nap-mu reger ne waru
wun.

¹⁷ Irmiya wa-warru rem-su
u-Ru warug uzu na ut-nom
iya da-u wa zuye:

¹⁸ <<Na hok us-kan dugu bo-u
Rama,
Cwar-yu us-kan u namu
jab ne

Rahira ogu us-kan
remu ya'ag-u wa,
na hokuste parru wa da,
Remu zu e zamun da.>>‡

Muun-du Nazara

¹⁹ Da-u Here mare, wa-
tom Wa-ko-uyan rwun udu
Yusuhu u bo'-u dak-u Masar.
Wa zu,

²⁰ <<Yune, bo kab wa' e ino-
u wa no do'e u dak-u Isra,
remu zu, i ooge ussa fat-du
wa' e muruste.>>

²¹ Se wa yune wa kub wa' u
ino-u wa ne, wa do'e u dak-u
Isra.

²² Da-u wa hoge uzu Arki-
rayus wa'-u Here o ur-faruk u
gas-u Yahudiya, se wa hog u-
gyer u ha-mu kun. E aruk m-
ha u dak-u Gariri remu zu Ru-
u nongu wun ut-him u bo'.

²³ Se e do'e e shu'ut u okon
bo-u u na foge Nazara, remu
u koste uzu nomu a-warru
rem-su u-Ru ne ware nip-
to, <<Na de fag-du wun wa-
Nazara.>>

3

But-ut Yohanna

Wa-ut-yubusse m-bu

*(Mark 1:1-8; Ruka 3:1-18;
Yoha 1:19-28)*

¹ U tek-u ho-ut to, Yohanna
Wa-ut-yubusse m-bu rwun
wa o ut-but u-me dog-du
Yahudiya.

² Wa o ut-zu, <<Yagun ut-
ba'as, no byurnun udu u-
Ru remu faruk-du u-Ru o ut-
mor.>>

³ Unwa wa wa-warru rem-
su u-Ru Ishaya nomte us-rem
uzu,
<<U-cwar yu o us-fag

† 2:15 Gwat tumu: Hose 11:1. ‡ 2:18 Gwat tumu: Irmi 31:15.

u-me ur-dog uzu,
<Mangun fun-u Yawe,
Yunsun u-fun m-kim.>
>>*

⁴ Toggo-yu Yohanna wa'e
yu na nome u ka-u u-rakum
to, tumsu wa o m-gag u hap-
yu u-ka ne u-byun. Io nom ut-
re ro u bu-mu so ne.

⁵ Net-tu do'e udu wun dugu
bo-u Urusharima u dak-tu
gas-u Yahudiya-ne ut-beet, u
net-tu o gas-u Gi-yu Yodan ne.

⁶ Un hu warru ba'as-ut un,
se wa nomu un ut-yubusse m-
bu, u Gi-yu Yodan.

⁷ Da-u Yohanna hyane
Farisa-ne u-tat u Saduki-ne
u haan udu ro, u be-du wa
otte nomu net-ne ut-yubusse
m-bu, wa zu un, <<No ban-du
ya'ag-u kokos! ¿Wana hi-mu
no, no som ryab-su u-Ru su o
haane?

⁸ Uka te-su mutte ut-ya,
to kose ko-uyan go-du u-te
ya, remu iya ko no nomon
nom-tu de kose ut-net uzu
no yakke nom-du ut-ba'as no
byurgun udu u-Ru.

⁹ A no dorog u jab-us no
uzu Ibrahi wa o uso-u no da,
um o waru no uzu Ru-u o
ut-kere wa nom yaag dugu
me ta'ar-ut tun-to to shu'ut
ya'agu Ibrahi.

¹⁰ Um o waru no Ru-u de
yadu no ur-kob a no byur-ne
no yage yudu ut-ba'as da, uka
net wu ka'e ur-goog u kug-du
us-te. Te-yu mate ya-ut so-to
da, wa de kupsu ya, wa gun u-
ra.

¹¹ <<Um nongu no ut-
yubusse m-bu, remu u koste
uzu no byurgun udu u-Ru no

yakke ut-ba'as, sedi u dim-u ri
wakun de haan wu zegu me
m-shin. Ko gor-su ka'at-ut wa
um korge um ust se da. Wa de
nomu no ut-yubusse u Yar-u
u-Ru tumsu u-ra ne.

¹² Wa o m-shup u-sota ne,
wa de mangu dor-u m-der, wa
sotusse so i o so-ye wa wa' ur-
bya, wa doos kon u ra-u u na
da hoks ut-ryum da.>>

*Yohanna nongu Yeso ut-
yubusse m-bu*

(Mark 1:9-11; Ruka 3:21-
22)

¹³ Da-u Yeso haane dugu
Gariri u Gi-yu Yodan u
Yohanna nom-tu wa ut-
yubusse m-bu,

¹⁴ Yohanna sa'ag ut-gugum.
Wa zu, <<¿Me hi-du warri um
ut-sa bo nomu me ut-yubusse
m-bu, bo mu bo haan udu ri?
>>

¹⁵ Se Yeso zu, <<Yage na
nom iya u da-o, remu na
nom-ut nom-u Ru-u ut-sa na
nom.>> Se Yohanna ees.

¹⁶ Da-u Yohanna nomu
Yeso ut-yubusse m-bu, Yeso
rwuun dugu m-bu, za rem
dom u-ru u-pus se Yeso hyen
Yar u-Ru u hyeen uka ur-
gorop u dom-u wun.

¹⁷ Se Ru-u nom us-rem
dugu dom u-ru wa zu,
<<Unwa o Wa'-u ri, wu um o
ut-cwan, tumsu um o hog-du
zwar-ur wa sok.>>

4

Reg-m Yeso

(Mark 1:12-13; Ruka 4:1-
13)

* 3:3 Gwat tumsu: Isha 40:3. (Ran-u ut-Girik.)

1 Se Yar u-Ru dor-ut Yeso m-cwa ut-kanda u remu faruk-u nom us-te nom-tu wa m-reg.

2 Da-u Yeso nome u-swaat m-roog ut-shik ut-yur ut-ho ne ut-shik ut-yur, se wa hog us-mer.

3 Faruk-u nom us-te haan udu ro wa zu, <<Abite Wa'u u-Ru wa bo oye, zu ta'ar-ur rinde de mu nom ut-re.>>

4 Yeso shus wa zu, <<Remsu u-Ru zuug, a-nom ut-re u war-o net dote ur-fat da, se rem-su rwune dugu nu-u u-Ru.>>*

5 Faruk-u nom us-te kub wun m-ha u bo-u Urusharima bo-u u-hen, se wa duut wun u be-du m-ja be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan.

6 Tumsu wa zu wun, <<Abite Wa'u u-Ru wa bo oye, tane tari mak bo heen u-dak. Remu zu na panug uzu, <<Ru-u de wadu a-tomu wa, e'e bo,

E er bo u kom-ut e, Taas u na-u ro u gap ur-ta'ar da.>†>>

7 Yeso shus wa zu, <<Na panug uzu, <A-bo nomu Wa-ko-uyan Ru-u ro m-reg da.>‡>>

8 Se faruk-u nom us-te kub wun m-ha ror-du zege m-ja, wa kose wun faruk-tu dak-u uno, u zwar-ur wa ne.

9 Se wa zu, <<Me ya u bo nom-ut to ut-beet, a-bo nomu me ut-huuk.>>

10 Se Yeso zu wun, <<Faruk-u nom us-te, hate dugu kit-u ri, remu na panug uzu, <Bo nomu Wa-ko-uyan Ru-u

ro ut-huuk, tumsu wa bo do'e ut-dor, wa u-gan.>§>>

11 Faruk-u nom us-te yage wun, se a-tom u-Ru haan, e nomu wun ur-sege.

*Yeso heeste but-tu
Rem-su u-Ru u Gariri
(Mark 1:14-15; Ruka 4:14-15)*

12 Da-u Yeso hoge uzu Here Faruk Antipas wa'ag Yohanna wa-ut-yubusse m-bu u bu-u m-tok, se wa mu u dak-u Gariri.

13 Yeso yage bo-u Nazara wa do'e wa shu'ut u Kapahum, u dap-su m-sa mu Gariri u-me dak-u Zeberun u Naptari-ne.

14 Nom-u wute wun m-ha ukun, remu wa hyen-ut nomu Ishaya Wa-warru rem-su u-Ru zu na ut-nom, na nom o.

15 <<Dak-u Zeberun u dak-u Naptari-ne, o dom-u fun-yu o dapus sa-mu u gas-u u-dom u gi-yu Yodan, Dak-to u-me dak-u Gariri be-tu i za-Yahuda-ne zegte u-tat da.

16 Net-tu o ur-yu u-me u-cwum, e hyanug zun-m yat-mo. Udu i ooge ur-yu u-me dak-u yara-mu m-mar.

Zun-mu rwugun e.>> *

17 Dugu da-u o Yeso heese ut-but, uzu, <<Yagun ut-ba'as no byurun udu u-Ru, remu zu da-u Ru-u de ur-faruk o ut-mor.>>†

* 4:4 Gwat tumsu: Muut 8:3. † 4:6 Gwat tumsu: SepV 91:11-12. ‡ 4:7 Gwat tumsu: Muut 6:16. § 4:10 Gwat tumsu: Muut 6:13. * 4:16 Gwat tumsu: Isha 9:1,2. † 4:17 Gwat tumsu: Isha 9:1-2 (Ran-u Girik).

*Yeso fak a-doru wa ne
nas ur-takun*
(Mark 1:16-20; Ruka 5:1-11)

¹⁸ Da-u Yeso ooge m-ha u dapus m-sa mu Gariri, se wa hyen net-ne yur, u Simon wuna foge Biturus u or-u wun ne Andarawus, e o gwun-du nom-tu masu jan, u-me m-sa, remu zu un a masu jan ne e.

¹⁹ Yeso zu un, <<Dornun me, me mutu no a naknu ut-net u haan udu ri.>>

²⁰ Za rem, un yage nom-tu masu jan-u un, un dor wa.

²¹ Da-u wa re shu m-ha ne, se wa hyen eken net-ne yur, u Yakubu e Yohanna ya'ag-u Zabadi. E o u-me u-hat u uso-u un ne Zabadi, e o mangu nom-tu masu jan-u e. Yeso fog un.

²² Za rem un yage u-hat u uso-u un ne, un dor wa.

Yeso haste ut-net us-gom
(Ruka 6:17-19)

²³ Yeso rigusse dak-u Gariri wa o nomu un ut-kose u-me bu-u ut-kose u Yahuda-ne, wa o nomu un ut-but tu Rem-su m-Remer su Faruk-du u-Ru, tumsu u has-tu net-ne us-gom m-re ne.

²⁴ Rem-su nom-tu Yeso nome nurus dak-u Suriya u-beet, Net-tu hu haatun wun a us-gom u a-kob-du m-yar ne, u a swadu ur-kob ne m-re, u a-nom us-te ne, u i otte gom-su ur-he'e, u a remu swadu net-ne ut-be ne, se wa yu' e m-yar.

²⁵ Morog-du ut-net dugu Gariri, u Dikaporis, u Urusharima, u Gas-u

Yahudiya, tumsu u gas-u gwug-du gi-yu Yodan dor wun.

5

Ut-But u dom ur-ror

¹ Da-u Yeso hyane ban-du ut-net, se wa duus u dom ur-ror wa shu'ut m-shu'ut. Se a-doru wa op u yur e haan udu wa,

² Se Yeso heese nomu un ut-kose, wa zu,

³ <<Kom u-Ru udu i nape kushin-m e u-me u-Yar, remu faruk-du u-Ru du e de.

⁴ Kom u-Ru udu a namu jab-ne,

na de yadu e jab m-shiriktin.

⁵ Kom u-Ru udu i zatte huk-mu ut-hi da, e de kwum-du dak-u uno.

⁶ Kom u-Ru udu a hog-du us-mer

u swa'at m-bu ne, tu nom-ut so-to, na de shuksu e.

⁷ Kom u-Ru udu a hog-du ur-on ne,

remu Ru-u de hogu on-ur e.

⁸ Kom u-Ru udu i o jab-u so-o ne,

remu e de hyan-du u-Ru.

⁹ Kom u-Ru udu i wu'e ut-net u shu'ut-du jab-u pus-o, na de fag-du e ya'ag u-Ru.

¹⁰ Kom u-Ru udu i net-tu o yadu

ur-kob u remu nom-ut so-to, remu faruk-du u-Ru du e de.

¹¹ <<Kom u-Ru udu no da net-tu o pepru no, e o u yadu no ur-kob, e o ketu no us-rem su nom-ut yo-to u remu ri.

¹² Nomon ur-so u no nom jab-u pus-o u remu uzu top-u

nō o yat-o u dom u-ru, iya o un nomte a-warru rem-su u-Ru ne i ba nō m-haan.

Ut-Ma m-Zun ne

(Mark 9:50; Ruka 14:34-35)

¹³ <<Nō o ma-tu dak-u unō. Sedi a matu taye ur-gag, Ɂrene o na dote mangu to? Na za nom-du okon u to da, sedi na agusse u net-tu jangusse us-na.

¹⁴ <<Nō oye zun-mu dak-u unō. Bo-u o m-sak u dom ur-ror na za yasū o da.

¹⁵ Net za dapus us-hitirra u wa wugub ya u-kok da. Sedi na sak ya u dom naas wa u ya ya' m-zun udu netu oye u-bu ut-beet.

¹⁶ Iya o hen, yagun u zun-m nō mok, uka net-tu dote hyan-du ank-m somo nō, remu e nom-tu Uso-u nō wu o dom u-ru ut-vam.

Kose-ut Yeso u mot-tu

Bor-ut Mosa

¹⁷ <<A nō nom us-dorog uzu um haagun um haste rem-su u-Ru su Mosa pane u su a-warru rem-su u-Ru ne da. Um haagun um haste se da sedi um shuuste se.

¹⁸ Um o waru nō ut-nip kanda dom u-ru u-dak ne o enkte, ko u-pan u-rek ya ko u-de u-gan ya za ut-enk u tek-u rem-su u-bor da se na nong ko-uyan.

¹⁹ Kowana pase bor-u rek-ya u tek-u bor-us sin-se tumsu wa kose ut-net e pas, na do'e fagu wa yu rek-ya u tek-u faruk-du u-Ru. Wa hene kabe rem-su u-bor sin-se wa kose eken ne na do'e

fagu wa yu yat-ya u tek-u faruk-du u-Ru.

²⁰ Um o waru nō a nō zege Farisa-ne u a-kose-tu rem-su u-bor ne u nom-du nom-ut so-to da, nō za cwa-du faruk-du u-Ru da.

Yeso nong ut-kose u mot-tu us-ryab

(Ruka 12:57-59)

²¹ <<Nō hok na zuug net-tu da-u dim, <A e ho net da, ko wa ho net na huutu wa u be-du kwup-du us-rem.>*

²² Sedi um o waru nō kowana o us-ryab su or-u wa na de kwupu wa us-rem. Tumsu kowana zuye or-u wa, <M-zan,> morog-du ut-nengen de kwupu wa us-rem. Wu fage or-u wa <Rag!> wa o fun-yu ha-mu bu-u u-ra.

²³ <<Remu iya, a bo o nom-du u-nya ur-sak u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan se bo bakus uzu bo nongu wakun nom-u kame da.

²⁴ Yage nom-tu u-nya' u ro u-shu ur-sak bo do'e udu wa. Kon wa wa nomu bo ur-ho remu nomu bo nomu wa. Se bo haan bo yase nom-tu nya-u ro udu u-Ru.

²⁵ <<A wakun o huutu bo u be-du kwup-du us-rem, sa u-mang nō wa ne za naas u-da. Nomon iya dugu u-fun, a-za iya da wa de huutu bo udu wa kwup-du us-rem, wa kwup-du us-rem de hen u yasū bo udu nom us-kom, nom us-kom tumsu e huut bo u bu-u m-tok.

²⁶ Um o waru nō ut-nip bo da rwuun ukun da se bo

* 5:21 Gwat tumsu: Rwuu 20:13; Muut 5:17.

topok nomu na shut-ne wa u-beet.

Ut-kose u mottu m-o

27 <<No hok bor-tu u-Ru uzu, <A no nom m-o da.>†

28 Sedi um o waru no, kowana gwate neta gwat uzu wa roog u wa ne, wa taaste m-o u wa ne u-me jab-u wa.

29 A is-du kom ut-cwa u ro u o wadu bo u nom-du ut-ba'as, hoste de bo rest taas bo nom ut-ba'as. Zek ur-zwar bo taag u og-du ur-gan du war-u ro, uzu na gun bo u-ra u og-tu war-u ro ne ut-beet.

30 A kom ut-cwa ro o wadu bo u nom-du ut-ba'as, kupse o bo rest. Zek ur-zwar u bo taag u og-du ur-gan du war-u ro uzu na gun bo u-ra u og-tu war-u ro ne ut-beet.

Ut-kose u mottu yan-du neta

(Mati 19:9; Mark 10:11-12; Ruka 16:18)

31 <<Tumsu na wargu no uzu, <Kowana yane neta wa, wa zatte ka ut-nom da, se wa yaag wa ran-u ut-yan.>‡

32 Tumsu um o waru no uzu, kowana yane neta wa, a-za remu ba'as-tu m-o da, wa wa'ag wa-u-as. Tumsu wu gaye neta-yu na yanne wa nong m-o u wa ne.

Kose-ut Yeso u mottu us-tond

33 <<No hok na wargu net-tu da-u dim a e nom tond-su us-bi da, <A no pas nomu no nomte estedu us-rem da, sedi netu nom nom-u wa nomte estedu us-rem udu Yawe.>§

34 Tumsu nom um waru no uzu, a no nom us-tond da, ko u dom u-ru, remu uzu be-du ur-shu'ut du u-Ru de du ur-faruk u wa.

35 Tumsu a no ton-de u-dak ne da, remu uzu kuna Ru-u cinte na-us wa. Tumsu a no tond u Urusharima ne da, remu uzu bo-u yat-o u Farkina-ne o.

36 A-bo ton-de tumsu u hi-du war ro ne da, remu uzu ko hi-u ro u-gan bo za keru mutu ya u pus-ya ko u rim-ya da.

37 A no ut-sa nom-du okon nomu kame no zu, <U, me ut-nom,> ko <O'o, um za ut-nom da.> Nom-u zege iya du faruk-u nom us-te de o rwutun.

*Top-du ur-mag
(Ruka 6:29-30)*

38 <<No hok nom-tu a-kose-tu u-bor ne zuye, uzu bor-ut zuug, <Wu nase is-du or-u wa, wakun de na-su du wa is-de. Wu tumsu fare nin-yu or-u wa, wakun de far-du yu wa nin-ya.>*

39 Tumsu um o waru no a no top wakun u nom-u yo-o remu zu wa nongu nom-ut yo-to da. A wakun u gapu bo u gar-yu kom us-cwa bir u gar-yu kuse.

40 A wakun ut-sa wa huut bo u be-du kwup-du us-rem remu uzu wa ongte toggo-u ro, yasu wa toggo-yu dom.

41 A karma-yu wa bo u kabu wa ur-ba u ha-mu u-mer u-gan ur-beb, nom ha-mu us-mer us-yur u wa ne.

† 5:27 Gwat tumsu: Rwuu 20:14; Muut 5:18. ‡ 5:31 Gwat tumsu: Muut 24:1.

§ 5:33 Gwat tumsu: Ogor 30:2. * 5:38 Gwat tumsu: Rwuu 21:24; Toog 24:20; Muut 19:21.

42 A wakun u konu bo u-nom, ya' wa. Wu haane m-seg udu ro, a-bo hoos wa da.

*Cwanun huub-ut yo-to no.
(Ruka 6:27-28,32-36)*

43 <<No hok Mosa panug uzu, <Cwanun or-ut no ne,>[†] no gugum i gugmu no ne.

44 Sedi um o waru no, cwanun i gugmu no ne, i o ne u yadu no ur-kob nomun e us-toog.

45 Nomon iya remu no shu'ute ya'agu Uso-u no wu o u dom u-ru. Wa wu' ho-du ya' m-zun udu net-ut so-to udu tu za so-to ne. Wa rob u-yu udu net-ut so-to ne u tu yo-to ne.

46 A no o cwan-tu i o cwan-ut no ne, zyan top-o no de ut-kwum? Ko a-onku shik tar ne iya o e nomte!

47 A no o vuk-su or-ut no u war'e, zyan-o u no nome u no zekte eken ne? Ko i nape u-Ru da, e nom iya!

48 U remu iya, se no shu'ut shuyi-shuyi uka Uso-u no u dom u-ru otte u-shuyi shuyi.

6

*Yeso nong ut-kose uka
nom-du u-nya*

1 <<Yeso re shu u nomu a-doru wa-ut-kose uzu, <A no o nom-du nom-ut so-to,> a no nom o da-u net-tu o madu no remu e vom-ut no da. A no nome okon remu net-tu vom-ut no, no za kwum-du u-top udu Uso-u no wu o dom u-ru da.

2 <<U remu iya a no o nya-du wakun wa ur-kob u-nom,

a no nom ur-donse da, uka a-ha-mu ur-no ne nomte u-me bu-u ut-kose u Yahuda-ne us-fun ne u remu zu u net-tu vom-ut e. Um o waru no ut-nip e taaste onk-u top-u e u-beet iya.

3 Tumsu a no o yadu wakun okon nom-o, a-bo yage u tokon net-to u nap nom-u bo ut-nom da.

4 Iya o no dote nom-du u-Nya m-yasa. Tumsu Uso-u no, wa hyene nom-tu m-yasa ut-beet, wa nomu bo u-top.

*Ut-kose u mottu us-toog
(Ruka 11:2-4)*

5 <<Tumsu a no o u nom-du us-toog, a no nom uka a-ha-mu ur-no ne nomte da, e ton e ees u-me bu-u ut-kose u Yahuda-ne us-fun ne remu net-tu hyen-ut e. Um o waru no ut-nip, e taaste onk-u top-u e u-beet iya.

6 Sedi a-bo o nom-du us-toog, cwa u-me u-kur bo tage u-is, se bo nom us-toog udu Uso-u ro wu na hyente da. Uso-u ro wu hyene nom-tu m-yasa wa de nomu bo u-top.

7 A no o nom-du us-toog, a no ha u sop-su u-nom ur-ba da uka i nape ne u-Ru da, i o m-hyan uka zu, a e nome iya da, ru-u un za hog-du toog-us un da.

8 A no nom uka e da, remu Uso-u no nak nom-tu no ut-sa kanda no kon wa.

9 <<Nomon us-toog inya, << <Uso-u it, wu o dom u-ru, Um ut-sa u net-tu vam bo u nom-u e o ut-nom u-beet.

[†] 5:43 Gwat tumsu: Toog 19:18.

10 U faruk-ur ró u haan,
 Nom-tu bo ut-sa na nom-to,
 u-dak uka na nomte u
 dom u-ru.

11 Bo ya' it nom ut-re u ko-
 uyan ho-de.

12 Bo nomu it ho-du ba'as-ut
 it,
 uka it nomte i nomu it ut-
 ba'as ur-ho.

13 A-bo huut it u be-du m-reg
 da,
 sedi bo e' it udu faruk-u
 nom us-te.>

14 A no nomu net-tu nomu no
 ut-ba'as ur-ho, Uso-u no wu o
 dom u-ru wa de nomu no ho-
 du ba'as-ut no.

15 Sedi a no nome ut-net ho-
 du ba'as-ut e da, Uso-u no wa
 za nomu no ho-du ba'as-ut no
 da.

Ut-kose u mot-tu u-swaat

16 <<A no kabe u-swaat, a
 no naas shuut no uka a-ha-
 mu ur-no ne nomte da. E
 naas ut-shu u remu e koste
 ut-net uzu e o u-swaat. Um
 o waru no ut-nip, un taaste
 onk-u top-u un u-beet.

17 Tumsu a-bo o nom-du
 u-swaat, saape shu-u ró, bo
 taam m-noog u hi-ur ró,

18 ta'as na nap uzu bo o u-
 swaat da. Uso-u ró de nomu
 bo u-top, wuna hyene nom-tu
 na nome m-yasa.

Cun-du dom u-ru *(Ruka 12:33-34)*

19 <<Ano cin kwum-ut no
 u-dak uno da, be-du rog m-
 kaari ne dote ut-naas, u be-du
 hyuw-ne dote ur-cwa e nom
 u-hiw.

20 Sedi no nom ur-cun u
 dom u-ru u be-du orog u m-
 kaari ne zatte ut-na'as da, u

be-du hyuw-ne tumsu e zatte
 ut-hyuw da.

21 Be-du kwum-ut no otte
 kuna jab-u ró otte.

22 <<Is-de oye zun-mu u-
 war. A is-ur ró oye m-yar ne,
 war-u ró u-beet ut-shu'ut m-
 zun ne.

23 Sedi a is-u ró za soye da,
 war-u ró u-beet o de shu'ut u-
 cwum ne. Abite zun-mu o me
 no cwum o, re-o tat-u cwum-
 u o!

24 <<Wakun za nomu tu-
 shu ut-yur m-tok da. Sedi
 wa gugum wa-gan u wa cwan
 wa-gan, ko wa nom nom-u
 wa-gan ut-sa wa jurum wa-
 gan. No za wadu dorru u-Ru
 u jab tumsu no wa-cwan-tu
 shik-u jab u-da u-gan da.

Yadu jab udu u-Ru *(Ruka 12:22-31)*

25 <<U remu iya, um o waru
 no, a no naas jab-u remu
 nomu no de ut-re ko u no de
 ut-swa, ko kus-tu no de ut-wa
 u war-u no da. Fat-du zek
 nom ut-re, tumsu war-u zek
 ut-kus tu no de ut-wa.

26 Gwatun no i dom u-ru. E
 nom-ut kuw da. E nom-ut ket
 da. E cin-ut ur-bya da. Napun
 uzu Uso-u no wu dom u-ru,
 wa regusse e, wa de ya'u no
 nom-u no ut-sa no nom-ut ur-
 yu. No zek no u-so u-tat!

27 ¿Wana u tek-u me no u
 remu namu jab wa de keru
 swuru hi-ur wa, u-kwam u-
 gan u tek-u rut-ut wa?

28 <<¿U remu yan o no otte
 u na-su jab-u remu ut-kus tu
 no de ut-wa? Gwatun pyak-ut
 tu ur-dog uka to hopte u nen.
 To nom-ut m-tok ko u-te ut-
 kus da.

29 Um o u waru no, ko Suremanu Faruk-u m-sek, wa tamug nom-du ut-uk ba pyak-ut du ur-gan da!

30 A shu'ute uzu Ru-u de nomu gwa-su ur-dog ut-uk su oye uzu u ya-o se oye, u-sot u na gun se u-ra, za u-sakna Ru-u de ya'u no cwu-tu m-wa. No a-yadu jab ne cash!

31 U remu iya, a no naas jab uzu, <yan-o it de ut-re?> Ko <yan-o it de ut-swa?> Ko <yan-o in do'e ut-wa'e?>

32 I nape ne u-Ru da, e ut-sa nom-ut to. Uso-u no wu oye u dom u-ru wa nak uzu no ut-sa nom-ut to ut-beet.

33 Sedi nom-u zege ur-zwar, no sa' faruk-du u-Ru u nom-ut so-to wa ne, nom-ut to ut-beet wa ya'u no to.

34 U remu iya, a no naas jab-u remu u-sot da, sot-u de haan u tok-m wa ne. Ko-uyan ho-de tok-m wa korge wa.

7

*Kwupu wakun us-rem
(Ruka 6:37-38,41-42)*

1 <<A no kwupu wakun us-rem da, tas na kwupu no us-rem da.

2 Remu zu, ka no kwupte ut-net us-rem, iya o Ru-u dote u kwupu no. Kok-du no mu'uste ut-net, de Ru-u dote musu no.

3 <<Remu u-yan o bo otte u gwat-du pyar i-te o is-du or-u ro, bo hak bo, bo gwat king-u o u is-ur ro da?

4 Remu rene o bo dote zu or-u ro, <Yage um has-tu bo pyar i-te u is-ur ro,> bo ya hen u-king ne u-me u is-ur ro?

5 Bo wa ha-mu ur-no, ba m-has king-u o u-me is-ur ro, da u o bo de ut-hyan ur-zwar ne, bo haste pyar i-te i o is-du or-u ro.

6 <<A no nya' o' nom-tu u hen tu u-Ru da. A no nome iya, e ut-byurun e yap no ko honsu no. Tumsu a no gwunu ut-arede nom-tu shik da, remu uzu e de jangu to us-na.

*Us-kon, ut-sa, ut-koote ne
(Ruka 11:9-13)*

7 <<Nomon us-kon, na de ya'u no; sa'an no, de ut-kwum; koton u-is, na de u up-su no.

8 Remu zu kowana kone na ya'u wa; kowana de ut-sa wa ut-kwum; tumsu kowana koote u-is na up-su wa.

9 <<Wana u tek-u me no, wu wa'-u wa de kon-du wa ur-beredi, se wa ya' wa ur-ta'ar re?

10 Ko a wa'-u wa u kon wa u-jan wa ya' wa u-fa?

11 No oye net-ut yo-to, no nak yadu nom-ut so-to udu ya'ag-u no. Rene o dote ut-shu'ut, Uso-u no wu o dom u-ru, wa de yadu nom-ut so-to udu i o kon-du wa!

12 Nom-tu no o ut-sa u net-tu nomu no, nomun e iya, iya o Mosa u a-warru rem-su u-Ru punte m-tumb ne.

*Is-u rek-ya u yu yat-ya ne
(Ruka 13:24)*

13 <<Cwaan u is-u rek-ya. Um zuug iya remu uzu is-yu huye u be-ur yo-de ya o m-huk ne. Tumsu fun-u ya otte

m-kuk mu ut-dor, i oye ur-cwa u fun-u ya e o u-tát. Is-u ya huut ut-net u-me bu-u u-ra.

¹⁴ Tumsu is-yu ha-mu be-du ur-fat, ya o rek-ya. Fun-u ya tumsu na so ur-kob u dorru ya. I o u dorru ya e za u u-tát da.

*Bo napu go-du u-te
remu ya-ut wa
(Ruka 6:43-44)*

¹⁵ <<Nomon ga' u a-warru rem-su u-Ru ne i us-bi ne, i de haan udu no uka ca u hyan-mu u-shu, sedi u men-tu me, e o uka go'.

¹⁶ No napu un remu nom-tu un o ut-nom. ¿Net-tu ka ya-tu inabi u war-u u-hir, ko ya-tu u-bab u war-u te-yu tuntur?

¹⁷ Iya hen te-u so-ya, ya mut ya'at so-to, te-yu za so-ya da ya mut ya-tu za so-to.

¹⁸ Te-u so-ya ya za mat-du ya'at so-to da, iya o tumsu te-u yo-ya, ya za kerru mat-du ya'at so-to da.

¹⁹ Ko-uyan te-ya yu mate ya'at so-to da, na de kup-su ya, na guns ya u-ra.

²⁰ Iya o hen, no napu a-warru rem-su us-bi remu nom-tu un o ut-nom.

²¹ <<Za kowana de fag-du me, <Wa-ko-uyan, Wa-ko-uyan,> wa de cwa-du faruk-du u-Ru da. Se wu nome nom-tu Uso-u ri wu oye u dom u-ru o ut-cwan.

²² U ho-du kwup-du us-rem, eken do'e ut-zu, <Wa-ko-uyan! Wa-ko-uyan! It nomug ut-but u tek-u dim-ur ró, it yun nom us-te u tek-u dim-ur

ró tumsu it nom nom-tu m-shin tu-yat-to u tek-u dim-ur ró>

²³ U da-u o um de zu un, <Um nak no da. Hatun dugu kit-u ri no a nom-du nom-ut yo-to ne!>

*Wa-u-ma wu us-ver u
wa-za-us-ver ne
(Ruka 6:47-49)*

²⁴ <<U remu iya, kowana hoge rem-us ri, wa dor se, wa o ba wa us-veru wa, wu maye bu-u wa u dom-u pok u-ta'ar.

²⁵ Da-u yu-u kasne, gi-su shi m-bu, mya-mu yunne mo gup u-bu tumsu o heeg da. Remu uzu na maag o u dom-u pok u-ta'ar.

²⁶ Kowana hoge rem-us ri wa kagub se da, wa o ba ragu net-tu wa, wu maye bu-u wa u dom m-herereg.

²⁷ Da-u yu-u kasne, se gi-su shi m-bu, mya-mu yunne mo gup u-bu, se bu-u o he, he-ur yo-de.>>

²⁸ Da-u Yeso tase warru nom-ut to, se ban-du ut-net hu murimmo u remu kose-ut wa,

²⁹ remu zu wa kokse u tek-u m-shin, za ba a-kose-tu rem-su u-bor ne da.

8

*Yeso haste wakun m-kim
(Mark 1:40-45; Ruka 5:12-16)*

¹ 17 Da-u Yeso cuzne dugu ur-ror, ban-du ut-net u-tát dor wa.

² Se yakun campa-ya kim, wa haan wa he ut-jwun u shu Yeso wa zu, <<Uso-u u-bu ri, a-bo cwane, bo ut-kere bo haste me m-kim.>>

³ Yeso jakus kom-u wa wa tum wun, wa zu, <<Um cwanug, bo kum m-yar!>> Za rem, se kim-mu yagu wun.

⁴ Se Yeso zu wun, <<Gwat, a-bo waru wakun da, sedi bo do'e bo kose hi-du war ro udu yu-Yat-ya a-toog-ne, tumsu bo nom u-nya uka bor-ut Mosa koste u-me rem-su u-bor,* uzu bo nom iya u koste uzu bo kwumug m-yar.>>

Ya-du jab-u yu-shu karma-ne
(Ruka 7:1-10)

⁵ Da-u Yeso cwaane u Kapanahum se yu-shu karma-ne yu Roma, wa haan wa kon wun uzu,

⁶ <<Wa-m-nap, tok-u ri wa o m-rut u-bu wa kerte us-zoog da, wa o swadu ur-kob.>>

⁷ Yeso zu, <<Me ut-haan Um ya wun m-yar.>>

⁸ Se karma-yu zu wun, <<Wa-m-nap, um korge bo haan u bu-u ri da. Sedi bo nom us-rem dugu ana, tok-u ri wa ut-kwum m-yar.

⁹ Um zuug iya, remu zu um o tek ur-faruk du hi-du war ri, tumsu um otte karma-ne u ta'u ri a um zuye warmo, <Nok,> se wa nok, um zu warmo <Haane,> wa ut-haan, um zu tok-u ri wa <Nom inya,> wa ut-nom.>>

¹⁰ Da-u Yeso hoge iya se wa nom murimmo, wa zu net-tu o dorru wa, <<Um o waru no ut-nip, ko tek-u Isra-ne um tamug hyan-du wa yadu jab ba campa-u inya da.

¹¹ Um o waru no, u tek-u a-yadu jab ne u me e de ut-haan dugu u-ta u-dom ne, e ut-shu'ut e re nom ut-re ur-kot e Ibrahi u Ishaku u Yakubu ne u tek u Faruk-du dom u-ru.

¹² No net-tu Isra-ne, Ru-u de gwun-du no u-me u-cwum, u be-du us-kan sok u ep-mu nin ne.>>

¹³ Se Yeso zu yu-shu karma-yu Roma, <<Nok, na nongu bo ka bo otte ussa remu yadu jab-u ro.>> Za rem tok-u wa kum m-yar.

Yeso yaag net-ne u-tat m-yar
(Mark 1:29-34; Ruka 4:38-41)

¹⁴ Da-u Yeso cwaye u bu-u Biturus se wa hen ino-u neta Biturus m-rut u-yun hyam-u otte wa.

¹⁵ Se Yeso tum kom-u wun, se hyam-u yage wun. Se wa yune wa nomu un nom-ut re.

¹⁶ Da-u rim-mu tore, se net-tu hatun Yeso i nom us-te shipse wa buz nom us-te u rem-su nu-u wa. Tumsu wa hast ut-net ut-beet us-gom.

¹⁷ Wa nomug iya u remu na shuuste nomu wa-warru rem-su u-Ru Ishaya zuye,
<<Wa kubuste gom-us in, wa hast kob-du m-yaru in.>>†

Swadu ur-kob du o u-me doru Yeso
(Ruka 9:57-62)

¹⁸ Da-u Yeso hyane ban-du ut-net gunuste wa, se wa zu, <<Yagun in pasun u din-de jit gwug-du m-sa de.>>

* 8:4 Gwa tumsut: Toog 14:2-32. † 8:17 Gwat tumsu: Isha 53:4.

19 Se wa kose-tu rem-su u-bor haan wa zu wun, <<Wa-ut-kose, me doru bo kohene bo otte m-ha.>>

20 Se Yeso zu wun, <<O' ur-dog otte us-hu su m-roog, no dom u-ru otte ut-tukus tu m-roog, sedi Wa'-u Net zatte be-du res-du hi-ur wa da.>>

21 Wakun u tek-u a-doru Yeso ne wa zu wun, <<Wa-m-nap, yage um do'e um jwakun uso-u ri u-ro.>>

22 Se Yeso zu wun, <<Dornu me, yage i mare, e jwak orut e marimari ne.>>

Yeso wa'ag jwaak m-bu res tek

(Mark 4:35-41; Ruka 8:22-25)

23 Da-u Yeso cwaye u-hat, a-doru wa dor wun.

24 Se mya-mu yunne ur-beb ne u-me m-sa se bu-mu hu m-cwa u-hat. Tumsu Yeso o m-roog.

25 Se un do'e, un yuns wa, un zu, <<Wa-m-nap, ukru in! In do'e ut-is m-bu!>>

26 Se wa zu un, <<Remu yan-o no otte u hog-du u-gyer, no a-yadu jab ne cashi?>> Se wa yunne wa hagusse m-mya u jwak m-bu ne se mo ho us-ram tek.

27 Se net-tu hu u murimmo e zu, <<Yan net wa unwa wu mya-mu hoge rem-us wa u jwak m-bu ne?>>

Yeso haste nom us-te u war-u net-ne yur

(Mark 5:1-20; Ruka 8:26-39)

28 Da-u wa teene u dak-u Gadari, se eken campane yur i nom-us us-te shipe rwuun u be-du ut-sag e bit

wun. E nong u yo-ye sok, e yuut u net-tu dor fun-u ya da.

29 Za rem e heese ut-jar e zu, <<Bu-m ro yu u it ne Wa'-u u-Ru? Bo haagun bo ya it ur-kob kanda da-u nome?>>

30 Nukustun sok ukun ne da, ban-du ut-arede o ut-reeg.

31 Se nom us-te kon Yeso e zu, <<A-bo ruut it da, yage it cwa u-me ban-du ut-arede.>>

32 Se wa zu, <<Nokon no cwa u-me ut-arede.>> Se ban-du ut-arede ut-beet to ru m-som to irig dugu u-pingse m-he u-me m-sa bu-mu rees to.

33 Se a-gwat-du ut-arede ne, e som m-mu u-bo e wur nom-tu kume i otte nom us-te.

34 Se net-tu u-bo u-beet e rwuun u remu e hyen-ut Yeso. Da-u un hyane wa, un kon wa yage dak-u un.

9

Yeso haste wakun gom-su m-ryam

1 Yeso cwaag u-me u-hat, wa pus m-ha u Kapanahum u bo-u wa.

2 Net-tu hatun wun wa gom-su m-ryam m-rut ur-wundi. Da-u Yeso hyane yadu jab-u un, se Yeso zu wu otte us-gom, <<Wa zwar, a-bo naas jab da, na haste bo ba'as-ut ro.>>

3 Da-u a-kose-tu u-bor ne hoge iya, se e zu, <<Net unwa o warru rem-su ut-ba'as! Wa o m-hyan uka zu wa o u-Ru?>>

4 Yeso nak nom-u o jab-us un, se wa zu un, <<Remu u-yan o no otte dorog-us yo-se u jab-us no?

⁵ ¿Yan-o zege m-kuke na zu net, <Na hase wa ut-ba'as,> ko na zu, <Yune bo ha m-ha?>

⁶ Um ut-sa no nap uzu, Wa-u Net otte m-shin mu hastu ba'as-tu net-u dak-u uno.>> Se wa zu wa gom-su m-ryam, <<Yune bo kab wundi-ur ro bo mu u-bu.>>

⁷ Campa-u ya yune wa aruk m-mu u-bu.

⁸ Da-u ban-du ut-net hyane iya, e hog u-gye, e nomu u-Ru ut-vam wu ya' ut-net go-du momo shin-mo.

Yeso fak Matiyu wa dor wa
(Mark 2:13-17; Ruka 5:27-32)

⁹ Da-u Yeso re u-shu m-ha ne, se wa hyen yakun campaya, wuna foge Matiyu, wa o shu'ut u onk-u shik-u tar. Se Yeso zu wun, <<Dornu me.>> Se wa yune wa dor Yeso.

¹⁰ A sure m-wa'as, Yeso o u-re u bu-u Matiyu, se a-onku shik-u tar u a-ut-ba'as-ne haan e shu'ut e nom u-re u be-du wa otte u a-doru wa ne.

¹¹ Da Farisa-ne hyane iya, se e zu a-doru wa, <<¿Remu u-yan o wa-ut-kose no otte u-re u a-onku shik-u tar ne u a-ut-ba'as-ne?>>

¹² Da-u Yeso hoge iya, se wa zu, <<A-m-yar ne za ussa wa us-baat da, sedi a-kob-du m-yar ne.

¹³ Nokon no iis nap-mu rem-su u-Ru su zuye, <Hog-du ur-on de um ut-sa, za toog da.>* Remu zu um haagun um fag a-jab-us so-se ne da, sedi a-ut-ba'as.>>

Net-tu shuk-ut Yeso u mottu u-swaat

(Mark 2:18-22; Ruka 5:33-39)

¹⁴ A-doru Yohanna haan udu Yeso e zu, <<¿Yan-o wute it u Farisa-ne beet it nom u-swaat, sedi a-doru ro nom-ut da?>>

¹⁵ Yeso zu un, <<Huub-tu zwar ur-gu nom-ut namu jab da-u wa ur-kot u un ne da. Sedi da-u oon u na dote kabdu wun u teku u-me un, Da-u o un de nom-du u-swaat.>>

¹⁶ <<Wakun zaar wu de kara-du toggo-yu u-ut u kus-u po-o da, remu zu ana jaase toggo-u ya kara-ur re de ut-kees, ke-ut to hen ut-zeg ur-takun m-yo.

¹⁷ Wakun zaar wu de dasu ke' po-ye u men-tu ut-ur shar-du u-ka da. A wa nomu iya ke' po-ye de yogusse shar-du ur-ut du u-ka, u bu-mu ke' azug, shar-du u-ka de nyus. Bu-m po-mo mu ke' na da'as mo u shar-ur po-de du u-ka. Bu-mu ke' po'ye na daas mo u sharru u-ka du po-de uka mo zatte ut-aguz da.>>

Wa'-u Yayirus wa-gwup e neta-yu wudu m-hyu ne

(Mark 5:21-43; Ruka 8:40-56)

¹⁸ Yeso o tek-u waru un iya, se tek-u tu-shu bu-u ut-kose u Yahuda-ne haan wa he ut-jwun u shu Yeso wa zu, <<Wa'-u ri wa'-u-gwup marug za m-tumb, sedi haane bo tam wun, wa ut-yune.>>

¹⁹ Yeso yune u a-doru wa ne, e dor campaya.

* 9:13 Hose 6:6 (Ran-u Girik).

20 Na o u tek-u se, yakun neta-ya wu nome us-hak op-us yur [12], wa o pama wudu m-hyu, wa haan wa tum kwak-yu toggo-u Yeso.

21 Neta-yu nong iya remu zu wa cunug u jab-u wa uzu, <<A um tame toggo-u Yeso me ut-kwum m-yar.>>

22 Da-u Yeso bire wa got wun, se wa zu, <<Neta, abo naas jab da, yadu jab-u ro yaag bo m-yar.>> Za rem neta-yu kum m-yar.

23 Da-u Yeso cwaye bu-u yu-Yat-ya yu Kur-u ut-Kose, wa bit net-ne ut-jar u fuu-du sep-tu m-mar ne.

24 Wa zu, <<Yunun u ane, wa'-u-gwup marug da, roog-mo wa otte.>> E hu nomu wun numus-tu us-jurum.

25 Da-u net-tu ruye u-do, se wa to, wa ship kom-u wa'-u-gwup, za rem wa yune!

26 Rem-su nom-u o te kohene u-me dak-u o.

Yeso upuste po-ne is

27 Yeso o yagu be-ur re, se eken po-ne yur hu fag-us ro uzu, <<Wa'-u Dawuda hog on-ur it!>>

28 Da-u Yeso cwaye u-me, se po-ne e haan udu ro. Se wa zu un, <<No yaag jab uzu me keru yan-o m-yar?>>

E zu wun, <<Wa-m-nap, it o yadu jab.>>

29 Se wa tum is-u un, wa zu, <<U remu yadu jab-u no, na ya'ag no m-yar.>>

30 Da-u is-u un upse, Yeso nomu un ut-him uzu, <<A no waru wakun da.>>

31 Da-u e ruye, e hu waru rem-us se kohene, u-me dak-u o.

32 Da-u e o mottu ur-aruk, se net-tu hattun wakun wu otte nom us-te udu Yeso tumsu wa kerte us-rem da.

33 Da-u na rute nom us-te, se camp-a-u ya heese us-rem. Morog-du ut-net hu murimmo, e zu, <<Na tamug hyan-du okon nom-u inya u-me Isra da, se u ya-o.>>

34 Se Farisa-ne zu, <<U beb-du faruk-u nom us-te de wa otte rufu nom us-te.>>

Yeso hok on-du ut-net

35 Yeso dor ut-bo ut-taas ne ut-beet, wa o nomu net-ne ut-kose, u-me bu-u ut-kose u Yahuda-ne, wa o but-tu Remsu m-Remer su Faruk-du u-Ru, wa o tumsu hastu net-ne us-gom su ko-uyan re-mo.

36 Da-u wa hyane net-tu morogte u-tat, se wa hog on-ur un, remu zu, e o swadu ur-kob, za wa ur-sege, uka ca i za wa-ut-got.

37 Se wa zu a-doru wa ne, <<Ket o u-tat, sedi a-ke-ne o cashi.

38 Remu iya konon Wa-ko-uyan, wa tomton a-ke-ne u tak-u wa.>>

10

Yeso fak a-doru wa op-u yur
(Mark 3:13-19; Ruka 6:12-16)

1 Yeso fak a-doru wa op u yur [12]. Wa yu' e ur-faruk, e ruut nom us-te, tumsu e hast ko-uyan gomse u kob-du m-yar ne.

2 Tunto to o dim-tu a-tomu Yeso op-u yur [12]:

Wa ur-takun Simon or-u
 wuna foge Biturus, u
 Or-u wa ne Andarawus, u
 Yakubu wa'-u Zabadi u
 Or-u wa Yohanna, u
³ Firibi, u
 Bataromi, u
 Tomas, u
 Matiyu ne wa-onku shik-u
 tar, u
 Yakubu wa'-u Arupayes, u
 Tadiyus ne, u
⁴ Simon wa shub-du u-dak,
 Yahudas Iskariyoti ne wu
 yasu Yeso.

*Yeso tomog a-doru wa op-u
 yur [12]*

(Mark 6:7-13; Ruka 9:1-6)

⁵ Yeso tomog a-doru wa op-
 u yur, wa zu e, <<A no cwa
 u bu-u a-za Yahuda-ne da,
 tumsu a no cwa u okon bo-o
 u Samariya-ne da.

⁶ Sedi no do'e udu net-tu
 Isra i o uka ca i enke.

⁷ De'en no nom ut-but uzu,
 <Faruk-du u-Ru o ut-mor!>

⁸ No hast ut-net us-gom, no
 yuns i mare ne, no hastu
 net-ne m-kim, tumsu no ruut
 nom us-te. A no o segu ut-net
 a no onk shik da, remu Ru-
 u onkte shik da-u wa segu no
 da.

⁹ A no kab shik ko okon
 nom-o uka shik-u no dote
 nom-du okon u-me ba-ut no
 da.

¹⁰ Tumsu a no kab ba-du m-
 ha, ko yakun toggo-ya da, a
 no kab seken na-su ut-ka'at
 us-yur da, ko yakun kom-yu
 m-ha da, remu zu wa u-pama
 u-beet wa kamug kwum-du
 top-u pama-u wa nome u-me
 ut-net, remu iya no kwumu
 nom ut-re, u tokon nom-to ne
 u-me net-tu no do'e udu e.

¹¹ <<Bo-u no tote ko u-taas,
 sa'an net ur-ka, no shu'ut u
 wa ne kanda no yune ur-
 aruk.

¹² Bu-u no tote u-beet, no
 vukus e.

¹³ Bu-u no tote u-beet, a e gu
 no, nomun un us-toog u Ru-u
 ya un rus-du jab, tumsu bu-
 u no tote a e kabe hamtu-ur
 no da, Ru-u za yadu un res-du
 jab da.

¹⁴ Wu gu no da u-beet,
 ko wa gugum rem-us no,
 pamtun huug-mu us-na no,
 no ru u-me bu-u o ko u-bo,
 ut-shu'ut ut-him udu un uzu
 Ru-u de ya-du un ur-kob ba
 un gugme erru rem-us no.

¹⁵ Um o waru no ut-nip, Ru-
 o ut-zeg m-hog on-du net-tu
 dak-u Saduma u Gomora ne,
 m-zeg net-tu bo-u o u ho-du
 kwup-du us-rem.

Swa-u ur-kob du o haan

*(Mark 13:9-13; Ruka
 21:12-17)*

¹⁶ <<Um o tom-du no,
 uka ca u-me go', remu iya
 shu'utun a-us-ver-ne uka
 fa, tumsu m-yar ne uka ur-
 gorop.

¹⁷ Nomon ga', ut-net ne,
 remu zu e de hutu no u bu-
 tu kwup-du us-rem, tumsu e
 nomu no us-ryap u bu-u ut-
 kose u Yahuda-ne.

¹⁸ Remu zu no yaag jab udu
 ri, un de huutu no udu a-u-
 dak-ne u farkina-ne u remu
 e kwup-tu no us-rem tumsu e
 ya' no ur-kob. Yagun u shu'ut
 ur-ker udu no, remu no war-
 tu farkina-ne u a-za Yahuda-
 ne Rem-su m-Remer.

¹⁹ Da-u e yasu no, a no ha
 us-dorog u remu nom-u no de

ut-war da, remu Yar u-Ru o dor-tu no u nomu no de ut-war.

²⁰ Um zuug iya remu zu, a no o us-rem da, Yar-u Uso-u no o us-rem u-me no.

²¹ <<Net-tu de yas u or-ut e na hoot, uso u de yas wa'-u wa na hoot, ya'ag de zwarnu i matu e ne, e wa na hoot e.

²² Net-ne beet, e de gugmu no remu dorog me. Sedi wu gagu jab m-ha m-vaste, wa ut-kwum u-ukur.

²³ A e o yadu no ur-kob u-me okon bo-o, somon m-ha okon bo-o. Um o waru no ut-nip, no za utte taas padu botu Isra ut-beet da, Wa'-u Net de muun.

²⁴ <<Wa-u-iis zaru zegu wa-ut-kose wa da, tumsu tok zek uso-u bu-u wa da.

²⁵ Wa-u-iis ut-kere ut-shu'ut ba wa-ut-kose wa tumsu tok ut-kere ut-shu'ut ba uso-u bu-u wa. Ana fage uso u u-bu faruku nom uste, un de fag-du a-u-bu wa ne ko'e m-zeg iya!

Hogon gyer-u u-Ru za net da

(Ruka 12:2-7)

²⁶ <<A no hog gyer-u ut-net da, remu zu okon za u o ur-tage u na za ut-upus da, tumsu okon za m-yasa u na za ut-rwutun m-zun da.

²⁷ Nom-u um o waru no ucwum warun o m-zun; tumsu nom-u um waru no m-yasa, nomon donse-du o.

²⁸ A no hog gyer-u i de ho-du u-war da, sedi e za kerru ho-du yar-u net da. Hogon gyer-u wu de ho-du yar-u net

u war-u wa ne tumsu wa gun to u-me bu-u u-ra.

²⁹ Na bub no yur u konko shik u-gan. Ko u-gan u tek-u me un ya za ut-he u-dak za nap-du Uso-u no wu o dom-u u-ru da.

³⁰ Wa o ur-kot u no ne, ko hi-su hi-ur no wa nak nuse no otte

³¹ Remu iya, a no hog u-gyer da. No zek no uso u-tat.

*Ut-war uzu in nak u-Ru
(Ruka 12:8,9)*

³² <<Wu kose uzu wa, wu ri wa, u tek-u me ut-net, ko me, me ut-kose wa wu ri wa u udu Uso-u ri wu o dom-u u-ru.

³³ Tumsu wu nome se-m ri, udu ut-net, ko me, me nomu se-m wa udu Uso-u ri wu o me dom-u u-ru.

³⁴ <<A no kab uzu rus-du jab de um hatun u-me u-dak da. Um hatun res-du jab da, sedi van-u m-wur.

³⁵ <<Um hagin remu um samte.

<< <U-uso e wa'-u wa, wa'-u gwup tumsu e ino-u wa,

U-kumro, e kumu wa.

³⁶ Huub-ut yo-to ro de ut-shu'ut

u-me net-tu bu-u ro.* >>

³⁷ Se Yeso zu, <<Net beet wu zege m-cwan uso-u wa ko ino-u wa, m-zeg me, wa korge wa shu'ut wa doru ri da. Tumsu wu cwane wa'-u wa m-zeg me, wa korge wa shu'ut wu ri da.

³⁸ Wu kabe kan-u wa, wa dor me da, wa korge wa shu'ut netu ri da.

³⁹ Wu cwane fat-ur wa, wa de ut-taag u de. Tumsu wu taage u fat-ur wa, u remu ri, wa de kwum-du de.

⁴⁰ <<Wu kabe no, wa kagub me, tumsu wu kabu me, wa kagub wu tomnu me.

⁴¹ Wu kabe wa-warru rem-su u-Ru remu zu wa o wa-warru rem-su u-Ru, wa de kwum-du top-u wa-warru rem-su u-Ru dugu-du u-Ru. Tumsu wu kabe wa jab-u so-o remu wa o wa jab-u so-o, wa de kwum-du top-u wa jab-u so-o.

⁴² Wu ya'e kok-du bu-mu m-tor, wa yu' u tek-u i-rek-e ine, remu zu e o a-doru ri, um o waru no ut-nip, wa za hen ut-taag u top-u wa da.>>

11

*Yeso e Yohanna
wa-ut-yubusse m-bu*

¹ Da-u Yeso tase nomu a-doru wa ne op u yur ut-him, se wa yune wa do'e wa o ut-kose ut-but ne u-me bo-tu Gariri.

² Da-u Yohanna wa-ut-yubusse m-bu, ooge u tage u bu-u m-tok. Da-u wa hoge nom-tu Yeso Kiristi o ut-nom, se wa tom a-doru wa udu Yeso,

³ e shit wun, <<Bo wa wu de haana, ko it wa ur-is u wakun?>>

⁴ Yeso shus wa zu, <<Muun no waru Yohanna nomu no o ut-hyan tumsu nomu no o ut-hog.

⁵ Po-ne o kwum-du m-hyan, a-za-us-na ne e o m-ha,

kim-ne kwung m-yar, a-za m-hog, e hog us-rem, na o yunsu i mare ne, tumsu a-ur-kob-ne o hog-du Rem-su m-Remer.

⁶ Ru-u de wa u kowan u-kom wu nome u-sakna u yadu jab udu ri da.>>

⁷ Da-u a-doru Yohanna arke, Yeso heese nomu morog-du ut-net us-rem u Yohanna wa zu, <<Yan-o no de ut-hyan ut-kanda? Ko no do'e hyan-du tampur u myamu ruste?

⁸ Yan go net-wa no de ukun ut-hyane? No de m-do'e ukun no hyan net wu wa'e kus-tu shik? O'o! Net-tu wu'e kus-tu shik o bu-tu ut-faruk.

⁹ To yan-o no de ut-hyane? Ko wa-warru rem-su u-Ru wa? U, um o waru no hen wa zek wa-warru rem-su u-Ru.>>

¹⁰ Yohanna wa rem-su u-Ru nomte us-rem uzu, <<Um de tomnu wa-tomu-u ri,

kanda Kiristi hatun, wu de mangu jab-su ut-net kanda wa haatun.>*

¹¹ Um o waru no ut-nip, na tamug mat-du wakun mat-du neta wu teye Yohanna wa-ut-yubusse m-sek da. Sedi wu o wu rek-ya u-me faruk-du u-Ru zek wun.

¹² Dugu da-u Yohanna wa-ut-yubusse m-bu, u haan u uno da-o faruk-du u-Ru o swadu ur-kob, tumsu i o yadu o ur-kob e ut-sa e rum o ur-beb.

¹³ Kose-tu Mosa nome, u ran-tu a-warru rem-su u-Ru ne, to nomug rem-su faruk-ur re kanda haan-ur Yohanna.

* 11:10 Gwat tumsu: Mara 3:1.

14 A nō eese rem-su ūm o ūt-war, Yohanna wa na nomte ūs-rem ūzū wuna o Iriya. Wuna a-warrū rem-su u-Ru ne zū wa de muun.†

15 Yage wa tō-tū m-hog, wa hog.>>

16 Se Yeso zū, <<Me waru nō ko yan net-to nō oye, net-tu unō cara-o. Nō ūka yaag i o shu'ut ū-me u-turru, e o fag-du huub-tu hōr un ūzū,

17 << <It furug u-kar,
nō gugum ūs-hew;

It fu sep-tu m-mar,
nō gugum ūs-kan.>

18 Da-u Yohanna haane wa o u-swaat, wa soot m-mudi da, e zū, <Wa otte nom ūs-fe.>

19 Da-u Wa'-u Net haane, wa o u-re, wa o ūt-swa e zū, <Hyanun! Wa tat u-re ū u-swa ne, tumsu huub-ū a-onku shik-ū tar ū a-ut-ba'as-ne! > Sedi nap-mu u-Ru na nup mō dugu ank-m wa.>>

Nom-tu ur-on ūdu bō-tu gugme ut-byurun

20 Yeso heese nomu net-tu bō-tu wa nomte nom-tu m-shin ūs-rem ūzū e nomug nom-tu kame da, remu zū e gugumte yage-du ba'as-ut e.

21 <<Nom-tu ur-on, ūdu net-tu bō-u Corazin! Nom-tu ur-on, ūdu net-tu bō-u Basayada kō e! Abite nom-tu m-shin tu na nome ū tek-ū me nō na nomug ū bō-u Taya ū bō-u Sidon ne, e za yakke ūt-ba'as m-tumb ne e wo kus-tu ūt-kemi, e shu'ut, e asu hi-ut e m-cwa remu e koste ūzū e yakke ūt-ba'as.

22 Ūm o di waru nō, ū hō-du kwup-du ūs-rem, Ru-o ūt-zeg m-hog on-du net-tu Taya ū Sidon ne m-zeg nō.

23 Tumsu nō net-tu bō-u Kapannahum, a nō kab ūka zū Ru-ū de sekmussu nō cwa ū dom-ū u-ru da, nō da. Ru-ū de di gwun-du nō ū kub-ū za ur-ma. Ūzū net-tu dak-ū Saduma hyanug nom-tu m-shin tu na nome ū ane, e za yakke ūt-ba'as ū bō-ū e tumsu na za dooste bō-ū o da.

24 Sedi ūm o waru nō, ū hō-du kwup-du ūs-rem, Ru-o ūt-zeg m-hog on-du net-tu dak-ū Saduma ū nō ne.>>

Haanun nō kum ur-hure

25 Ū da-u o Yeso zū, <<U-ūso Wa-ko-uyan wu nome u-ru u-dak ne, ūm nongu bō ūt-vam, remu zū bō yaske nom-ut tun-to ūdu a-ūs-ver, ū a-m-nap ne, bō kose-to ūdu ya'ag-ū reke.

26 Iya o, Ūso-u ri, iya o nomte bō ur-zwar bō nom iya.

27 <<Ūso-u ri ya'aste me ko-uyan. Tumsu wakun zaar wu nape Wa' da se u-Ūso, tumsu wakun nak u-Ūso da se Wa' tumsu wu Wa' cwane se wa kose wa.

28 <<Haanun ūdu ri, nō beet i po'e, i o swadu ur-kob ū cwu-tu m-no, me ya' nō ur-hure.

29 Kabun kan-u ri no iis dugu-du ri, remu zū ūm zatte huk-mu ur-hi da, net m-yar wa ūm oye, nō ūt-kwum ur-hure ū jab-ūs nō.

† 11:14 Gwat tumsu: Mara 4:5.

³⁰ Kan-u ri zatte ut-po da, tumsu cwu-ut ri zatte m-no da.>>

12

*Ur-shut u mot-tu
Ho-du ur-Hure*

¹ Da-u Ho-du ur-Hure Yahuda-ne nome, Yeso dor u-me tak-tu arkama. A-doru wa o hog-du us-mer, e heese getmu rop-tu arkama e hu ut-hekem m-tu m-tu.

² Da-u Farisa-ne hyane iya, se e zu wun, <<Hyan, a-doru ró e o nom-du nom-u bor-tu hose ut-nom u Ho-du ur-Hure.>>

³ Yeso shus wa zu un, <<¿No karunte nom-u Dawuda nome, da-u wa u huub-ut wa ne hoge us-mer da?

⁴ Uka wa tote u-me bu-u u-Ru, wa u huub-ut wa ne, e re nom ut-re ur-sak, u otte ger u kame wa ko huub-tu m-ha wa ne e re da, sedi a-toog-ne.

⁵ No karunte u-me bor-tu Ru-u yase Mosa, uka a-toog-ne hopte pas-du bor-tu Ho-du ur-Hure u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan, u wa nomte m-anak u ho-ur re, tumsu shu'ute ut-ba'as da.

⁶ Um o waru no, wu zege be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan u ya u ane.

⁷ Uzu no nak zun-mu rem-us sin-se, <On-de um ut-sa, za toog da,>* no za kabug a-za ut-ba'as uka a-ut-ba'as-ne da.

⁸ Um zuug iya remu zu Wa'-u net otte ur-faruk u o Ho-du ur-Hure.>>

*Campa-yu kom-u so-se
(Mark 3:1-6; Ruka 6:6-11)*

⁹ Yeso yage be-du wa otte, wa to u-me bu-u ut-kose u Yahuda-ne.

¹⁰ Yakun campaya o ukun wu kom-u sose. E ut-sa e kum nomu e ketu wun, se e shit wun uzu, <<¿Bor-tu zuug u net u hast us-gom u Ho-du ur-Hure?>>

¹¹ Wa zu un, <<¿A wakun u tek-u no otte u-ca, se ya he u-me ur-du u Ho-du ur-Hure, wa za rwutun ya da?

¹² Net zek u-ca m-sek sok. Remu iya, bor-ut it hooste it segu wakun u Ho-du ur-Hure da.>>

¹³ Tumsu wa zu campaya wu kom-u so-se, <<Nabne kom-u ró!>> Wa nub u-kom hen, za rem kom-u kum m-yar uka kom u-gan.

¹⁴ Farisa-ne ru e zong uka e dote hodu Yeso.

Yeso Wu Ru-u dage

¹⁵ Da-u Yeso nape nom-u e zonge, se wa yage be-ur re. Ut-net u-tat e dor wun, tumsu e kwung m-yar beet.

¹⁶ Wa nomu un ut-him, uzu a un waru wakun mot-ut ro da.

¹⁷ Tunto ut-beet na nong to remu na shuuste nomu wawaru rem-su u-Ru Ishaya ware.

¹⁸ <<Gwat Tok-u ri ya, wu um dage,

tumsu wu um o ut-cwan, wu um o hog-du zwar-ur wa sok.

Um do'e wa'-u wun Yar-ur,

tumsu wa do'e u ut-but uzu Ru-u de nomu a-za Yahuda-ne

* 12:7 Gwat tumsu: Hose 6:6. (Ran-u Girik.)

kwup-du us-rem uka
kumte.

¹⁹ Wa za nom-du inan,
ko rem-su u-har da,
wakun za hog-du cwar-u wa
us-fun da.

²⁰ Wa za get-du tampur
u ut-sa ut-get da,
Hitirra yu ut-sa ut-murus
wun za ryum-du ya da.

Se wa wa'ag nip-tu re ur-
korro.

²¹ I za-Yahuda-ne da,
e de wadu jab-us e
u-me dim-ur Yeso.>> †

Yeso u Beyerzebu

(Mark 3:20-30; Ruka
11:14-23; 12:10)

²² Un hatun wun wakun wu
otte nom us-te, wa zatte is da
tumsu wa kerte us-rem da.
Yeso ye' wa m-yar, campa-
u ya nom us-rem tumsu wa
hyen.

²³ Net-tu nom murimmo
sok e zu, <<ɿA net unwa oye
Mesaya da, wu rwune dugu
ko-ur Dawuda, wu in wote
jab?>>

²⁴ Da-u Farisa-ne hoge iya,
e zu, <<Beb-ur Beyerzebu,
faruk-u nom us-te de, wa otte
rutu nom us-te.>>

²⁵ Ba Yeso nape nomu
o dorog-us un, se wa zu
un, <<Faruk-du mote u-yur,
kowan o shu'ut-ur yo-de e or-
u wa ne, de-de faruk de za ut-
ees da. Tumsu u-bo, ko bu-u
net-tu u-bu za shu'ut-ur so-de
da, bu-u o za ut-es da.

²⁶ A-nom us-te dugu-du
faruk-du faruk-u nom us-te
mote, shu'ute faruk-u nom
us-te o m-dum u hi-ur wa ne,
ɿre faruk-ur wa dote ut eese?

²⁷ Abite Beyerzebu beb-du
faruk-u nom us-te de um otte
rutu nom us-te, ɿA-doru no
beb-ur wan do'e rutte? A-
dorū no, de kwupu no sin-se
rem-se.

²⁸ Abite me hen beb-du Yar-
u u-Ru o um otte rufu nom us-
te, shu'ute uzu faruk-du u-Ru
hagun u me no.

²⁹ <<Wakun zaar wu de
cwa-du bu-u wa-ur-beb wa
koos cwu-ut wa da, se da wa
gugrusse wa u-ro, kanda wa
kerte koosu cwu-tu bu-u wa.

³⁰ <<Wu za ur-kot u me ne
da, wa o shu'ut-ur yo-de u
me ne; tumsu wu segu me ut-
kargusse da, burgusse to wa
otte.

³¹ Iya o hen, um o waru no,
na de nomu net-ne ur-ho du
ko-uyan ba'as-to, us-jurum
ne su e nome u-Ru, sedi wu
nome rem-su us-jurum udu
Yar u-Ru na za nomu wa
hastu ba'as-tu da.

³² Wu pyape Wa'-u Net
na nomu wa ur-ho, sedi
wu pyape Yar-u u-Ru, na za
nomu wa ur-ho da, u uno da-
o ko da-u oone.

³³ <<Te-yu o so-ya, ya mut
ya-tu o so-to. Te-yu za so-ya
ya mut ya-ut yo-to, na nup u-
te dugu ya-ut wa.

³⁴ No fa' u yo-ye, ɿre no dote
keru warru nom-tu o so-to ba
shu'ute uzu no net-ut yo-to
to? Nomu o me jab o rwune
u-nu.

³⁵ Net-u so-wa wur nomu o
so-o, dugu me jab-u wa u so-
o, tumsu net-u yo-o rwutun
nom-ut yo-to tu o jab-u yo-o
wa.

† 12:21 Gwat tumsu: Isha 42:1-4. (Ran-u ut-Girik.)

³⁶ Sedi um o waru no, u ho-du kwup-du us-rem, kowan de shu'ut na kwupu wa us-rem uka kumte, ko remu rem-su m-zan su ware.

³⁷ Remu rem-su bo ware, se na dote kwupu bo us-rem, ko se ruut bo, ko tumsu se ru bo.>>

A-kose-tu u-bor ne u Farisa-ne e o sa us-nap
(Mark 8:11-12; Ruka 11:29-32)

³⁸ Eken u tek-u a-kose-tu u-bor ne, u Farisa-ne e zu, <<Wa-m-nap, it ut-sa bo nom nom-tu m-shin uka dote kose it uzu Ru-o tomnu bo.>>

³⁹ Se wa shus wa zu, <<Net-tu uno da-o no nong u yoye, tumsu no zatte gyer-u u-Ru da. E ut-sa e hyan us-nap, sedi na za kosu e seken napse da, sedi go-du su wa-warru rem-su u-Ru Yunana.

⁴⁰ Uka Yunana nomte m-roog ut-tut m-gyup u-ho ne u-me men-tu jan-u yat-ya, iya o hen Wa-u Net dote nom-du m-roog ut-tut, m-gyup u-ho ne u men-tu u-dak.

⁴¹ U ho-du kwup-du us-rem, net-tu Neneba de rwuun u kur-u kwup-du us-rem. E waru u-Ru uzu net-tu uno da-o nomug ut-ba'as tumsu kamug na ya un ur-kob. Un de ut-zu iya, remu zu e hok Yunana ut-but, un yage nom-du ut-ba'as. Wakun wu zege Yunana ya u ane, no gugum yage-du ut-ba'as.

⁴² U ho-du kwup-du us-rem, u-Ren wu Sheba, wa de rwuun u-me kur u kwup-du

us-remu wa waru u-Ru uzu net-tu uno da-o nomug ut-ba'as tumsu kamug na ya un ur-kob. Um zuug iya remu wa hagun dugu dak-u m-ra remu um hog-ut ver-us Suremanu. U da-o wu zege Suremanu ya u ane, sedi no gugmu ut-er.

⁴³ <<A nom-yu us-te ru waru net, wa ru wa nom ut-riig ut-be tu za m-bu, remu wa kum-ut be-du ur-hure. Sedi a wa kume da,

⁴⁴ se wa zu, <Me ut-mu u be-du um rwutun> A wa mune wa bit wakun zarra, tumsu na oposte bu-u o, na mangte o.

⁴⁵ Wa ut-mu wa kabun nom us-te ta'er i zegu wun m-yo, tumsu u e cwa u me netu wa e shu'ut. M-vaste yudu netu wa ut-zeg ur-takun m-yo. Iya o hen dote ut-shu'ut u net-tu uno da-o.>>

Ino-u Yeso u huno-ut wa ne haagun e hyen-ut wa

(Mark 3:31-35; Ruka 8:19-21)

⁴⁶ Yeso o tek-u nomu morog-du ut-net us-rem. Ino-u wa u huub-tu ur-matu wa ne e o ees u-do, e ut-sa e nom us-rem u wa ne.

⁴⁷ Se na zu wun, <<Ino-u ro u huub-tu ur-matu ro ne e o ees u-do, e ut-sa e nom us-rem u bo ne.>>†

⁴⁸ Yeso shus wa zu, <<¿Wana o ino-u ri tumsu wana o huub-tu ur-matu ri?>>

⁴⁹ Se wa og a-doru wa u-jou wa zu, <<Ino-u ri ya, huno-ut ri ya u ane.

† 12:47 Tokon Ran-to zatte fe-yu 47 Hongusse Ran-u: Mark 3:32. U Ran-u Ruka 8:20.

⁵⁰ Net beet wu nome nomu
Uso-u ri wu o dom-u u-ru ut-
sa, wa o huub-u ur-matu ri u
ino-u ri ne.>>

13

Sha-mu us-rem su wa-kuw

¹ U tek-u ho-ur re, Yeso ru
dugu u-bu, wa shu'ut u-kit m-
sa.

² Ban-du ut-net u-tat e haan
e guns wun, m-te da-u wa
cwa u-me u-hat wa shu'ut,
net-tu morog u-kit m-sa e
hog-ut wun.

³ Yeso waru un ut-nom u-
tat u tek-u sha-mu us-rem, wa
zu, <<Wakun wa-ur-tom wa
haag u-tak remu wa nom-ut
kuw.

⁴ Wa o tek-u as-du go', se
eken go'e he u dom u-fun, no
haan u dugrusse e.

⁵ Eken tumsu he u be-du ut-
ta'ar, be-du zatte m-huug sok
da. E apun za rem, remu zu
huug-mo u-dom ut-ta'ar u-ta.

⁶ Sedi da-u ho-yu nome m-
dung, se e barusse e guus,
remu zu e zatte us-gur sok da.

⁷ Tumsu eken go'e he u be-
du us-hir, hir-su rogom se
hoos e ut-rogom.

⁸ Eken he u be-ur so-de,
e nom so, eken u-kok u-gan
[100], eken ut-shik ut-tut [60],
tumsu eken ur-shik u op [30].

⁹ Yage wa to-tu ut-hog, wa
hog.>>

¹⁰ A-doru Yeso haan e shit
wun uzu, <<Remu u-yan o bo
otte nomu net-tu tun-to sha-
mu us-rem?>>

¹¹ Wa shus wa zu, <<Ru-u
yaag no nap-mu nom-tu m-
yasa tu Faruk-du u-Ru, sedi
un na yaag un da.

¹² Net wu otte u-nom wa na
de ut-swure u-tat. Tumsu wu
zatte da, ko nom-u wa otte na
de ut-onk dugu-du wa.

¹³ De wute um otte nomu
un sha-mu us-rem:

<<Remu zu ko un gwak-ut
un za ut-hyan da,

ko un ereg un za ut-nap da.

¹⁴ Nomu wa-warru rem-su u-
Ru Ishaya ware m-tumb ne o
shuug u hi-ur un, uzu:

<No de hog-du nom-u um o
ut-war,

sedi no za ut-nap da;

No de ut-gwat,

sedi no za ut-hyan da.

¹⁵ Remu zu jab-su

net-ut tun-to rindusse,

to-ut un za ut-hog da,

tumsu un ryubukte is-u
un,

un za ut-hyan da.

Uzu iya da, un za hyanug

u is-u un nom-u um o ut-
nom,

un za hok nom-u um o waru
un,

tumsu un za nak

nom-u um o waru un,

Un za yakke yudu ut-
ba'as

un byurun udu ri,

tumsu um za nongu un u-
ukur.>*

¹⁶ <<No kwung kom u-Ru
remu zu no hyanug nom-
tu m-shin tu um o ut-nom,
tumsu no nak nom-tu um o
waru no.

¹⁷ Um o waru no ut-nip,
a-warru rem-su u-Ru ne u-
tat, u net-tu jab-us so-se ne,

* 13:15 Gwat tumsu: Isha 6:9-10. (Ran-u ut-Girik.)

e cwanug e hyan nom-u no hyane tumsu no hog, e kerge da.

18 <<Hogon nap-mu sha-mu us-rem su wa-kuw:

19 Go i he u-dom u-fun e o uka net wu hoge rem-su Faruk-du u-Ru, wa gwa'ag ur-nu da, faruk-u nom us-te haan u kos nom-u na kawe u-me jab-u wa.

20 Net-u hoge us-rem za rem wa kub se ur-so ne, wa o uka go i he'e u-me be-du ut-ta'ar.

21 Ba shu'ute uzu wa zatte us-gur da wa tumbte sok da. Da da-u swadu ur-kob haane wa yage dorru u-Ru.

22 Tumsu go i he be-du us-hir, e o uka net wu hoge rem-su u-Ru wa kub, sedi da-u nom-tu namu jab haane u enk-tu kwum-tu dak-u uno, se soos wun, se hoos ya mat-du ut-ya.

23 Sedi go i he'e u be-ur so-de e o uka net wu hoge rem-su u-Ru, wa nup se. Wa mut ut-ya ut-kok u-gan ko ut-shik ut-tut ko ur-shik u op u nom-u wa kawe.>>

Sha-mu us-rem su go za so-ye

24 Yeso nomu un sha-mu us-rem tumsu wa zu, <<Faruk-du u-Ru o uka wa-ur-tom wu kawe go so-ye u-me tak-u wa, se wa aruk.

25 U tek m-gyup da kowan o m-roog, huub-u yo-o ro haan wa-kuw go za so-ye u-me tak-u ro, se wa aruk.

26 Da da-u go so-ye o ut-rogom e nom yaag, iya o hen go za so-ye rogom ko e.

27 <<Tok-ne bu-u wa-u-tak haan wa waru wun uzu, <Wa-u-bu, be-du bo nomte kuw arkama, um byuk-ut bambara u-me. ¿Hene bambara rwutun?>

28 <<Wa zu, <Huub-u yo-o nome se.>

<<Tok-ne shit wun uzu, <¿Bo ut-sa it do'e it hast bambara?>

29 <<Se wa zu un, <A no hast bambara da, taas udu ut-has no same u arkama ne.

30 Yagun e rogom ur-kot m-te da-u ket. U da-u o um de waru a-ket ne, e hast uro bambara un gag ut-gug ut-gug e gun u-ra. Sedi na gun arkama u-me ur-bya.> >>

Sha-mu us-rem su ya-yu mastad

31 Tumsu Yeso nomu un sha-mu us-rem uzu, <<Faruk-du u-Ru o uka ya-yu mastad yu na kawe u-tak.

32 Ya zege us-rek u tek-u go nom, sedi ya nene ya nom te-u yat-ya u-me u-tak, no cust u-dom e nom ut-tukus u dom us-fe.>>

33 Yeso sur m-ya un sha-mu us-rem uzu, <<Faruk-du u-Ru de o uka m-yis mu neta wake u-me hyu-m yat-mo kanda hyum-mo hok-ut m-yis.>>

34 Yeso warug sha-mu rem-us se us-beet u-me morog-du ut-net. Wa warug okon u-me un za wa nomu un sha-mu us-rem da.

35 Sin-se us-beet u remu na shuuste nomu wa-warru rem-su u-Ru Ishaya ware uzu,

Sha-mu us-rem mo um dote us-rem.

Me ut-wa u net-tu nap
nom-tu o m-yasa,
tu dugu da-u ur-takun du
dak-u uno.

*Hi-du sha-mu us-rem su
go za so-ye*

³⁶ Yeso yage morog-du ut-
net wa to u-me u-bu. A-doru
wa haan e zu wun, <<Waru it
hi-du sha-mu us-rem su go za
so-ye u-tak.>>

³⁷ Se wa shus wa zu, <<Wu
kawē go so-ye wa o Wa'-u Net.

³⁸ U-tak hen dak-u uno o, go
so-ye hen e o ut-net i o nomu
u-Ru ut-huuk. Go za so-ye e o
ya'ag-u faruk-u nom us-te.

³⁹ Tumsu huub-u yo-o
kawē go za so-ye wa o faruk-
u nom us-te. Ket hen, o madu
uno da-o, a-ket-ne a-tom u-
Ru.

⁴⁰ <<Uka net-tu kargusse go
za so-ye na doos e u-ra, iya
o Ru-u dote ut-shu'ut ma-du
dak-u uno.

⁴¹ Wa'-u Net de tomnu a-
tom u-Ru, e de kargussu
a wadu net-ne nom-du ut-
ba'as, tumsu u a nom-du
nom-ut yo-to ne, e ruut e u-
me faruk-ur wa.

⁴² A-tom u-Ru de gwun-du
e u-me u-ra u m-dung sok. U
be-ur re kuna e dote us-kan u
ep-mu nin ne.

⁴³ U da-u o hen a-jab-us so-
se de nom-du m-zun uka ur-
ho u-me faruk-du Uso-u un.
Wu otte to-tu m-hog yage wa
hog.

*Sha-mu us-rem su cun-du
m-yasa*

u ta'ar-du m-bak-ut ne

⁴⁴ <<Faruk-du u-Ru de o
uka ut-kwum tu o m-yasa.

Da-u net-u kume o, wa mang
ut-yase. U remu ur-so wa de
bab nom-tu wa otte wa o tak-
u o.

⁴⁵ <<Tumsu Faruk-du u-Ru
de o uka wa-u-turru wu o sa-
u taar-tu shik sok.

⁴⁶ Da-u wa kume ta'ar-ur re
du shik, wa de m-ha wa bab
nom-tu wa otte ut-beet remu
wa oot ta'ar-ur re.

*Sha-mu us-rem su
nom-tu masu jan*

⁴⁷ <<Tumsu Faruk-du u-Ru
o uka ren-tu masu jan, tu na
gune u-me m-sa to maas jan
ko-uyan gode.

⁴⁸ Da-u ren-tu shiye, a masu
jan ne nakun u rwuun, e
shu'ut e dugur jan-u so-ye e
wo u me ur-koor, na azug jan
i za so-ye.

⁴⁹ Iya o dote ut-shu'ut u ho-
du ur-vaste. Wa-tom u-Ru de
ut-haan wa mot a-jab-us yo-
se ne u a-jab-us so-se ne,

⁵⁰ wa gun e u-me u-ra u m-
dung sok, be-du e dote us-kan
u ep-mu nin ne.>>

⁵¹ Yeso shit un uzu, <<¿No
gwa'ag ur-nu a?>>

Un shus un zu, <<U.>>

⁵² Se Yeso zu un, <<Ko-
uyan wa-ut-kose tu u-bor wu
na iise mottu Faruk-du u-Ru,
wa o uka wa-u-bu wu gasne
kwum-ut po-to ut-ut ne dugu
be-du ur-cunu wa.>>

*Wa-warru rem-su u-Ru
za m-zeg*

(Mark 6:1-6; Ruka 4:16-30)

⁵³ Da-u Yeso tase nomu un
sha-mu us-rem, wa yage be-
ur re.

⁵⁴ Yeso haagun u-me bo-
u wa, wa hu nomu net-ne
ut-kose u-me bu-u ut-kose u

Yahuda-ne. Un hu murimmo uzu, <<Hene net uno kumte mummo nap-mo inya, u shin-mu nom-du nom-tu m-shin tun-to ne ut-beet?

⁵⁵ Unwa a wa'-u kahinta-u yaya da? A ino-u rò na zu Meri da? A or-ut rò ne oye Yakubu, u Yusuhi u Simon u Yahudas ne da?

⁵⁶ Za or-ut rò ne ya-ut-gwup i o ur-kot u in ne da? Hene wa kwumtun shin-mu nom-du nom-tu m-shin tun-to?>>

⁵⁷ Remu iya e gugum wun.

Yeso zu un, <<Net-tu ye'wa-warru rem-su u-Ru m-sek, sedi net-tu bo-u rò u net-tu bu-u rò ne, e nomte da.>>

⁵⁸ Tumsu wa nong nom-tu m-shin u-tat ukun sok da remu kob-du yadu jab-u un.

14

*Maru-m Yohanna
wa-ut-yubusse m-bu*

¹ U da-u o, Here Antipas Faruk hoge uzu Yeso o nom-du nom-tu m-shin.

² Se wa zu tok-ne bu-u wa, <<Unwa o Yohanna wa-ut-yubusse m-bu wa yune dugu marimari-ne de wute wa kerte nom-du nom-tu m-shin tun-to.>>

³⁻⁴ Nom-u wute Here nom-ut dorog-us se: Here gaag Herodiya neta huub ur-matu wa Firibi, u Firibus ne ur-fat. De wute Yohanna ugu waru wun uzu, <<Nom-u bo nome bo gu neta huno-u ró u wane ur-fat, bo pakus bor-tu u-Ru.>> Remu Here mangte jab-u Herodiya, wa waru karma-ne e maas Yohanna, e

gag wa u ho-su kwam, e gun wa u-me bu-u m-tok.

⁵ Here cwang wa ho Yohanna, sedi wa o u-gyer ut-net remu zu e kabug wun wa-warru rem-su u-Ru.

⁶ U ho-du bak-su ho-du ur-matu Here, wa'-u Herodiya nongu un us-hew sok har Here hok ur-zwar.

⁷ Here nom estedu us-rem us-tond ne uzu wa ya' wun ko-uyan u wa ut-sa.

⁸ Ino-u rò yu wun us-rem u nom-u u do'e ut-kon uzu, <<Um ut-sa hi-ur Yohanna wa yubusse m-bu u-me u-kok.>>

⁹ Faruk hok ur-zwar da, sedi ba shu'ute uzu wa nong estedu us-rem us-tond ne, tumsu remu ham-ut tu o ukun ne, se wa zu karma-ne e yasu nomu wa kone.

¹⁰ Wa tom m-ha bu-u m-tok uzu na kwupun hi-ur Yohanna.

¹¹ Na hatun hi-ur Yohanna u-me u-kok na yasu wa'-u gwup, wa kub m-ha udu ino-u wa.

¹² A-doru Yohanna haan e kub birig-du u-war e dok. E do'e e waru Yeso.

*Yeso regusse net-ne
ut-zongu ut-tan [5,000]*

(Mark 6:30-40; Ruka 9:10-17; Yoha 6:1-14)

¹³ Da-u Yeso hoge uzu Here wa'ag karma e hoog Yohanna, se wa to u-hat m-ha u dekun be-de du za ut-net remu wa shu'ut wa u-gan ukun. Da-u net-tu hoge iya, e rwun dugu ut-bo, e dor wun us-na.

¹⁴ Da-u Yeso ruye u-me u-hat, se wa hyen ut-net to

morogte u-tát. Wa hog ur-on wa hast a-kob-du m-yar ne us-gom i o ukun.

15 Da-u rim-mu tore, a-doru Yeso e zu wun, <<In o u-me be-du zatte ut-net da, yage ut-net e cwa u-me ut-taas e kum-ut nom ut-re e o.>>

16 Yeso zu un, <<Kamug uzu se un haag u akun da. No ya' un nom ut-re un re.>>

17 Se e zu wun, <<It zatte okon u ane da, beredi-to ut-tan u jan ne ut-yur.>>

18 Yeso zu un, <<Hatun to u ane.>>

19 Se wa zu un zuun net-tu shu'ut u dom us-gwa. Wa kub beredi-ut to ut-tan u jan yur, wa jakus ur-hi u dom u-ru, wa nomu u-Ru ut-vam. Wa mot beredi-ut to wa yas u a-doru, tumsu a-dor wa motu ban-du ut-net.

20 Kowan re, wa shig, a-doru wa kargusse nom ut-re kuse koor-ut yatto op-ut yur.

21 Tat-u net-tu re nom ut-re o, net-to campa-ne ut-zongu ut-tan [5,000], a-dor ogorte neta-ne u ya'ag ne i re nom ut-re o da.

Yeso nong m-ha u dom m-bu

(Mark 6:45-56; Yoha 6:15-21)

22 Da-u un tase Yeso zu a-dor e cwa u-me u-hat, e do'e u din-de jit gwug-de. Wa hen wa ees kanda net-tu aruk.

23 Da-u wa yunse ut-net, wa du dom ur-ror remu wa nom-ut us-toog. Rim-mu tor wun ukun wun u-gan.

24 U da-u o hen hat-yu o tek m-sa, ya ragun u-dak ne,

tumsu jwak m-bu o gab-du m-mya tumsu mya-mu nong u-tat.

25 Uka us-kwam us-tut su ur-wun, Yeso yune wa o jang m-bu u-me m-sa m-ha udu a-doru wa.

26 Da-u a-dor hyanu wun m-ha u-me m-sa, e hog u-gyer, e zu, <<Nom-tu m-bu to!>> E nom ut-jar u remu u-gyer.

27 Za rem Yeso zu un, <<Nomon beb-du jab, tumsu a no hog u-gyer da, me wa Yeso.>>

28 Biturus zu, <<Wa-m-nap, abite bo wa, zu me um jangun u haan udu ro u dom m-bu.>>

29 Yeso zu, <<Jangun.>>

Biturus ru dugu me u-hat, wa hu m-ha u dom m-bu m-ha udu Yeso.

30 Da-u wa hyane m-mya, wa hog u-gyer wa heese ut-iis, se wa nom ut-jar, <<Wa-m-nap! Gu me!>>

31 Za rem Yeso nub u-kom wa ship wun. Wa zu, <<Bo wa yadu jab cashi, i remu yan-o bo nom-te u-sakna?>>

32 Da-u Yeso e Biturus cwa u-me u-hat, mya-mu ho us-ram tek.

33 Net-tu o u-me u-hat e nomu Yeso ut-huuk, e zu, <<Nip-to bo Wa'-u u-Ru wa!>>

34 Da-u e pase m-sa, e ciz u dak-u Janisarata.

35 Da-u net-tu bo-u o nape uzu Yeso wa, e tom na waru kowan wu otte wa-kob-du m-yar u-me dak-u o e haan u Yeso ya un m-yar.

36 E kon Yeso uzu, wa yage a-kob-du m-yar ne e tam ko

nu-du toggo-u rò. Tumsu net-
ne beet i tame wun e kwung
m-yar.

15

*U-hen u kob-du u-hen ne
(Mark 7:1-13)*

¹ Farisa-ne u a-kose-tu u-
bor ne haan udu Yeso dugu
Urusharima. E zu,

² <<Remu u-yan o a-doru
ró otte pas-du ur-ma'in du
nengen-ut in? Remu zu e
saapte ut-kom kanda e re
nom-u ut-re da!>>

³ Yeso shus wa zu, <<No
remu yan-o no otte pas-du
bor-tu u-Ru remu nom-tu
nengen-ut no is-u no?

⁴ Ru-u zuug, <Ya' uso-u ró
u ino-u ró ne m-zeg,>* tumsu
<Net wu pyape uso-u wa ko
ino-u wa na do'e ho-du wa.>†

⁵ No nomu net-ne ut-kose
uzu, bo keru zu uso-u ró ko
ino-u ró: <Nom-u um otte u-
beet u kame um nya' no, um
nomug estedu us-rem uzu
um de yasu o udu u-Ru.>

⁶ Tumsu a no nome iya, no
dorong uzu okon zaar u no de
yadu i mate no da. Iya o hen,
no o nomu net-ne kose-tu ur-
ma no, no yage bor-tu u-Ru.

⁷ No a-ha-mu ur-no ne,
nomu Ishaya ware u no nip-
to, u wa nomte ur-donse
remu no uzu,

⁸ << <Net-ut tun-to
nomu me m-sek u gop-tu
u-nu.

Sedi jab-us un za ur-kot
u-me da.

⁹ E nomu me huuk-tu m-zan;

Kose-ut un kose-tu ut-net
to.>‡ >>

¹⁰ Yeso fog ut-net wa zu un,
<<Hogon no nap.

¹¹ Za nom-u o m-cwa u nu-
u net o mutu wa, wa-za-u-hen
udu u-Ru da, sedi nom-u o
rwuun u nu-u wa.>>

¹² A-dor haan udu rò, e
zu wun, <<Farisa-ne hok
zwarru rem-us se da, da-u e
hogu se.>>

¹³ Yeso zu, <<Kuw beet u
Uso-u ri wu o dom u-ru kawé
da, na de musu o us-gur ne.

¹⁴ Yagun net-tu Farisa, e
uka po-ne e, a-nak-du or-ut e
po-ne. A po o nak-du or-u wa
po, e beet e de hedu u-kub.>>

¹⁵ Biturus zu wun, <<Gwa-
su it nu-du sha-mu us-rem
sin-se.>>

¹⁶ Yeso zu, <<No gwa'ag ur-
nu uro da?

¹⁷ No hyang, nom-u netu re
u-beet ur-takun o de ut-cwa
u nu-u wa, o fang ut-men, m-
vaste o de rwuun m-ha u zan.

¹⁸ Nom-u o rwun dugu u-
nu, dugu jab o, o rwune. O
hen u de mutu net wa-za-u-
hen udu u-Ru u net-ne.

¹⁹ Um zuug iya remu zu
dugu jab o dorog-su nom-ut
yo-to rwutun, wato, ho-du
net, m-o, m-o ne, u-hiw, ket-
du us-bi, u na-su dim-ur eken
ne.

²⁰ Tunto to nom-to wute
net u shu'ut wa-kob-du u-hen
udu u-Ru, sedi re-du nom ut-
re za saap ut-kom wa'ag net u
shu'ut wa-za-u-hen udu u-Ru
da.>>

* 15:4 Rwu 20:12; Gwat tumsu: Muut 5:16. † 15:4 Gwat tumsu: Rwu 21:17;
Toog 20:9. (Ran-u Girik.) ‡ 15:9 Gwat tumsu: Isha Isha 29:13. (Ran-u ut-Girik.)

Ya-du jab-u u-neta yu Kanan

²¹ Da-u Yeso yage kun, se wa do'e u-dak, u be-du bo-tu Taya u Sidon ne otte.

²² Yakun neta ya wa-za Yahuda, wu o u dak-u o, wa jakus u-cwar wa zu, <<Wa-m-nap! Wa'-u Dawuda, hog on-ur ri! Yakun nom-yu us-te ya o yadu wa'-u ri wa-gwup ur-kob.>>

²³ Yeso shakus okon nom-o da. Se a-doru wa haan e kon wun e uzu, <<Buz neta-u inya remu zu wa o dorru in wa o ekse in!>>

²⁴ Se Yeso shus wa zu, <<Ru-u tomgun me udu ca Isra-ne i enke u war-e.>>

²⁵ Neta-u ya haan wa he ut-jwun wa nomu Yeso ut-huuk, wa zu. <<Wa-m-nap, segu me!>>

²⁶ Yeso zu, <<Nong ur-zwar na kab nom ut-re yaag na yasu o' da.>>

²⁷ Neta-u ya zu, <<Wa-m-nap, o' re ko tek-u nom ut-re u wa u-bu u he u-dak.>>

²⁸ Se Yeso zu, <<Neta yadu jab-u ro o u-tat, na kabug kon-us ro,>> Za rem wa'-u ro kum m-yar.

Yeso regusse net-ne ut-zongu ut-nas [4,000]

²⁹ Dugu kun Yeso dor kit m-sa yu Gariri, wa duus u-dom ur-ror wa shu'ut.

³⁰ Ut-net u-tat e haan udu ro, e hatun ryam-ne, u po-ne u a-za-us-na ne, u a-za hog-du us-rem ne ut-net ne u-tat, na haatun un na rust u shu Yeso, tumsu wa yu un m-yar.

³¹ Net-tu hu murimmo da-u e hyane a-za us-rem ne, u a-za-us-na kwung m-yar, ryam-ne o m-ha, po-ne kwung m-hyan, e beet e nomu u-Ru u Isra-ne ut-vam.

³² Se Yeso fog a-doru wa, wa zu, <<Um o hog-du on-du net-ut tun-to, remu zu u ya-o e otte m-roog ut-tut e o ane u me ne, tumsu e zatte nom ut-re da. Um za ussa um tok un us-mer da, remu zu eken ut-byuz u dom u-fun.>>

³³ Se a-doru ro zu wun, <<Hene o na dote kwum-du nom ut-re u de regussu bandu ut-net u-me dog-ur din-de?>>

³⁴ Yeso shit un, <<Beredi-to ut-nu tu no otte?>>

E zu, <<It otte ut-beredi ut-ta'er, u jan ne cashi.>>

³⁵ Wa zu ban-du ut-net e shu'ut u-dak.

³⁶ Wa kub ut-beredi ut-ta'er u jan ne cashi. Da-u wa nome ut-vam, wa bosor wa yasu a-doru wa, e hen e motu ut-net.

³⁷ E re, e shig. Da-u e tase a-dor kargusse tu kuse m-te ut-koor ut-shuyi ut-ta'er.

³⁸ Tat-u campa-ne re nom ut-re o, campa-ne ut-zongu ut-nas, na ogorte neta-ne u ya'ag ne da.

³⁹ Da-u net-tu burge, se Yeso to u-me u-hat m-ha u dak-u Magadan.

16

Sa-u us-nap

¹ Farisa-ne u Saduki-ne haan udu Yeso remu e reg-ut wun. E kon wun wa kosu un nap-su nom-tu m-shin dugu

dom u-ru, remu u koste uzu Ru-o tomnu wun.

² Yeso shus wa zu un, <<A dom u-ru zane, no zu, <Na de nom-du m-ya.>

³ Tumsu a dom u-ru rime ut-kuut, no zu, <U ya-o na ut-nom u-yu.> No kere senusse uka da-u otte u dom u-ru, sedi no muute jab-us no no nap nom-tu Ru-u o ut-nom da.

⁴ Net-ut yo-to a-za gyer-u u-Ru ne, no ut-sa us-nap su nom-tu m-shin, tokon nom-tu m-shin zaar hen da se tu Yunana.>> Yeso yage un wa aruk.

Yis-mu Farisa-ne u Saduki-ne

⁵ Da-u a-dor pase u dekun gwugde du m-sa, e bakuste kab-du ut-beredi da.

⁶ Yeso zu un, <<Nomon ga' u go-du yis-mu Farisa-ne u Saduki-ne.>>

⁷ E heese us-rem m-e m-e uzu, <<Jiya kob-du ur-haan ut-beredi ne o wute wun u rem-us sin-se.>>

⁸ Da-u Yeso nape nom-u e otte us-rem se wa zu, <<No ayadu jab-u ne cashi, remu u-yan o no otte us-rem u tek-u no ut-zu no zatte ut-beredi da?

⁹ ¿No gwa'ag ur-nu uro da? ¿Kaag no ut-to uka um regusse net-ne ut-zongu ut-tan ut-beredi ut-tan da? ¿Tumsu koor-ut yatto ut-nu to kuse?

¹⁰ ¿No bakuste net-ne ut-zongu ut-nas i um regusse ut-beredi ut-ta'er da? ¿Tumsu koor-ut yat-to ut-nu to kuse?

¹¹ Kamug no nap uzu, za ma-tu beredi-du otte m-yis de um otte us-rem da. Sedi nomon ga' u yis-mu Farisa-ne u Saduki-ne.>>

¹² A-doru Yeso nup uzu Yeso za u rem-su u mottu yis-mu na wuye ut-beredi da, sedi wa o us-rem o uzu e nom ga' u go-du kose-ut Farisa-ne u Saduki-ne.

Biturus zu Yeso, <<Bo wa o Kiristi>>

¹³ Da-u Yeso haane u dak-u Kasariya Firibi, wa shit a-doru wa uzu, <<¿Wana net-tu zu Wa'-u Net oye?>>*

¹⁴ Se e zu, <<Eken zu Yohanna wa-ut-yubusse m-bu, eken zu Iriya wa, tumsu eken zu Irimiya, ko wakun u tek-u a-warru rem-su u-Ru ne.>>

¹⁵ Yeso zu un, <<¿No wa no o ut-zu wa um oye?>>

¹⁶ Simon Biturus shus wa zu, <<Bo wa Kiristi† Wa'-u u-Ru ur-fat.>>

¹⁷ Yeso shus wa zu, <<Bo o kom u-Ru ne Simon wa'-u Yunana! Um zuug iya remu zu a net wa waru bo sin-se rem-se da, sedi Uso-u ri wu o dom u-ru.

¹⁸ Um o hen u waru bo, bo wa o Biturus (wu foge ur-taar), u dom-u taar-ur rinde de um dete ma-du a-doru Yeso ne, tumsu beb-du m-mar de za kwum-du ur-beb u dom-u o da.

¹⁹ Um de yadu bo gor-yu Faruk-du u-ru, nom-u no hoose u-me u-dak, Ru-u de

* **16:13** <<Wa'u net>> Dim-de du Yeso fogte hi-ur wa. † **16:16** Ko Armashihu. Mesaya (U rem-du Yahuda-ne) tumsu Christ (Ut-Girik) to ut-beet to zu <<Wu otte kom u-Ru.>>

hoosu o dom u-ru, tumsu nom-u bo ya beb-du ut-nom u-me u-dak, Ru-u de yadu be-du ut-nom u dom u-ru.>>

²⁰ Se wa nuk a-doru wa ut-to uzu a e waru wakun uzu wa o Kiristi da.

Yeso warug go-du mar-mu wa dote

²¹ Dugu da-u o Yeso heese waru a-doru wa uzu, zatte ka ut-nom da, se wa dege u Urusharima wa swa ur-kob ut-go ut-go u kom-tu ut-nengen, u i-Yate a-Toog-ne, u a-kose-tu u-bor ne, tumsu e ho wa, u ho-du u-tuturse wa yune dugu marimari-ne.

²² Biturus nuk wun u kit wa nomu wun ut-him uzu, <<U Ru-u hast, Wa-m-nap, sese zaru kwum-du bo da!>>

²³ Yeso bir wa zu Biturus, <<Hate u be-du um otte, bo faruk-u nom us-te! Bo yu ut-sa wadu me ur-he'e, remu zu dorog-us ro su net se, za uka u-Ru da.>>

²⁴ Yeso zu a-doru wa, <<Wu ut-sa dorru me se wa gugumte hi-ur wa, wa kab kan-u wa, wa dor me.

²⁵ Wu o ukru fat-ur wa, wa de ut-taag u de. Tumsu wu taage fat-ur wa remu ri, wa de kwum-du de.

²⁶ ¿Yan-o net de ut-kwume, da-u wa kume kwum-tu dak-u uno wa taag u fat-ur wa? ¿Ko yan-o net de ut-ya uka mswasa remu fat-ur wa?

²⁷ Wa'-u net de haan u atom u-Ru ne u-me fu'ubse-ut Uso-u wa, wa top kowan top-u nomu wa nome.

²⁸ Um o waru no ut-nip, eken oro u ees u ane i za m-mar da, se e hyanug haan-du Wa'-u Net u-me faruk-ur wa.>>

17

Sha-m Yeso barumte

¹ Da-u roog-mu shishin arke Yeso kub Biturus, u Yakubu, u Yohanna ne huub ur-matu wane Yakubu, wa huut un u dekun ror-de du m-wur, u war un.

² Un o ukun se sha-m Yeso barum. Shu-u wa nom m-zun uka zun-mu ur-ho, tumsu kus-tu wa wa'e to nom u pus-to uka m-zun.

³ Za rem, se Iriya wa-warru rem-su u-Ru u Mosa ne rwun udu un, e o us-rem u Yeso ne.

⁴ Biturus zu Yeso, <<Wa-m-nap, nong ur-zwar u na otte u ane. A-bo ese um de kadu ut-rimpa ut-tut, du ro ur-gan, ur-gan du Mosa ur-gan tumsu du Iriya wa-warru rem-su u-Ru.>>

⁵ Wa o tek-u us-rem, se dekun ku'ut-de du m-zun gurus un beet, tumsu e hog u-cwar u-me ur-ku'ut ya o ut-zu, <<Unwa o Wa'-u ri, wu um o ut-cwan, tumsu um hog zwar-ur ro sok, eren wun.>>

⁶ Da-u a-dor hoge iya gyer-u ship un sok har e he m-hobog.

⁷ Yeso haan wa tum un wa zu, <<Yunun, a no hog u-gyer da!>>

⁸ Da-u e jakse ut-hi, e hyang wakun da, se Yeso u war-wa.

⁹ Da-u e o cuzun dugu dom ur-ror, Yeso nomu un ut-him, wa zu, <<A no waru wakun

nomu no hyane da, se Wa'-u Net yunge dugu marimari-ne.>>

10 A-dor shit wun e zu, <<¿Yan-o wute a-kose-tu u-bor ne ut-zu, se wa-warru rem-su u-Ru Iriya baag m-haane?>>

11 Yeso shus wa zu, <<Iya o Iriya de haan wa mang ko-uyan.

12 Sedi um o waru no, Iriya baag u hagun, e nak wun da, har e nomu wun nomu cwane u jab-us e. Iya hen Wa'-u Net de swadu ur-kob u kom-ut un.>>

13 A-dor nup uzu, rem-us Yohanna wa-ut-yubusse m-bu se wa o nomu un.

Yeso haste wa zwar nom us-te

14 Da-u e cwaye be-du morog-du ut-net otte, yakun campa-ya haan udu Yeso wa he ut-jwun u shu Yeso.

15 <<Wa-m-nap, hog on-du wa zwar-u ri. Wa otte gom-su ur-he'e, tumsu wa o swadu ur-kob sok. Okon da-o wa he u-me u-ra, okon da-o u-me m-bu.

16 Um huute wun udu a-doru ro, e hen e kerge has-tu gom-us se da.>>

17 Yeso zu, <<No net-tu uno da-o, a-kob-du yadu jab, a-jab-us yo-se! ¿Yan da-o um de ut-kere ur-shu'ut u no ne? Hatun wa'-u ro u ane.>>

18 Yeso hagusse nom-yu us-te, nom-yu us-te ru, wa zwar kum m-yar.

19 A-doru Yeso haan udu Yeso da-u wakun zare ukun

da, e shit Yeso uzu, <<¿Remu yan o wute it kerge rutu nom-yu us-te ya da?>>

20 Yeso zu un, <<No kerge buz-du nom-yu us-te ya da, remu zu yadu jab-u no o cashi. Um o waru no ut-nip, a no otte yadu jab uka ya-yu mastad, ya-yu zege us-rek u tek-u go ut-nom, no keru zu ror-ur din-de, <Mu'us m-ha u ana> jit, tumsu de mu'us. Okon zaar u zege beb-ur no da.>>*

22 Da-u a-dor morge u dak-u Gariri, se Yeso zu un, <<Eken de yasu Wa'-u Net u kom-tu ut-net.

23 Tumsu e do'e ho-du wun. U ho-du u-tuturse na de yunsu wa dugu marimari-ne.>> Nomu o zusu a-dor-ne sok.

Tar-u be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan

24 Da-u Yeso u a-doru wa ne te bo-u Kapanahum, a-onku shik-u tar haan udu Biturus u mottu ta'ar-ru be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan e zu, <<Warun it ko wa-ut-kose no top-ut shik-u tar.>>

25 Biturus zu, <<U, wa top.>>

Da-u Biturus mune u-bu, se Yeso heese nomu wun us-rem uzu, <<¿Yan o bo hyane u mottu shut-ur re? ¿No o m-hyan faruk-tu onk shik-u tar udu net-tu bo-u e? ¿Ko no o m-hyan faruk-tu onk shik-u tar udu net-tu na re m-gag?>>

26 Biturus zu, <<Udu eken.>>

* 17:20 Tokon Ran-to swurug fe-yu 21Go-du se hen za ut-nome da se us-toog ne u-swaat ne. Hongusse Mark 9:29.

Yeso zu, <<Shu'ute uzu un top-ut da.

²⁷ Ko ba shu'ute iya, taas u net-ut tun-to hog ryab-us in da, do'e bo gun kwenhiyu masu jan, bo upus nu-u jan-yu bo heese ut-mas bo ut-hyan shik u-me. Kab e bo top shik-u tar i ro u i ri ne.>>

18

Wu o yu-shu u-me

Faruk-du u-ru

(Mark 9:33-37; Ruka 9:46-48)

¹ U tek-u da-u o, a-dor haan udu Yeso e shit wun uzu, <<¿Wana o yu-shu u-me faruk-du u-Ru?>>

² Yeso kabun ya-ur rek-de, wa egusse wa u-me un.

³ Yeso zu, <<Um o waru no ut-nip, a net u muute hi-ur wa uka ya-ur rek-de wa za tamu cwadu Faruk-du u-ru da.

⁴ Remu iya wu mute hi-ur wa uka ya-ur rek-de wa de shu'utu yu-Yat-ya u-me faruk-du u-ru.

⁵ <<Tumsu i kabe ya-ur rek-de din-de remu zu e o cwan-ut ri, me wa e kabe.

⁶ Kowana wa'e wa-gan u tek-u i-rek-e ine i ya' jab udu ri u nom-du ut-ba'as, ut-zeg ur-zwar na gagu wa ta'ar-du ur-na u geksu wa, na gun wa u-me m-sa.

⁷ <<Nom-tu ur-on udu dak-u uno u remu nom-tu wadu net u nom-du ut-ba'as de haan. Nom-tu wadu net ut-ba'as to haan, Sedi u shu'utu nom-tu ur-on u wu de wadu wakun u nom-du ut-ba'as.

⁸ A kom-u ro ko na-u ro o wadu bo u nom-du ut-ba'as, kupse bo jure. Ut-zeg bo cwa u fat-du za ur-ma u-kom ne u-gan ko u-na u-gan ko ryam, u na gunt bo u men-tu u-ra u za ut-mar da, u kom-ut ro ne ut-yur ko us-na us-yur.

⁹ A mune is-ur ro u wa bo u nom-du ut-ba'as, se bo hast bo rest. Ut-zeg bo cwa u fat-du za ur-ma ur-is ne ur-gan una gun bo u bu-u ra-u za ut-mar da u is-ne yur.

Sha-mu us-rem su ca-yu enke

(Ruka 15:3-7)

¹⁰ <<Gwatun a no jurum wakun u tek-u ine yaage da. Remu um o waru no a-tom u-Ru un ne, o ur-yu udu Uso-u ri wu o dom u-ru, e de waru u-Ru a no nomu yaag nom-ut so-to da.*

¹² ¿Yan o no o m-hyane? A wa-gwat-du ca ut-shik ut-tan, u-gan u tek-u e ya enk, ¿wa da yagu ca ut-shik ut-tan za u-gan wa do'e go-tu yu enke da?

¹³ A mune zu wa hyanug ya, um o waru no ut-nip, so-du wa de ut-nom remu yu enke ya, ut-zeg ut-kok ut-tan za u-gan i o za enk.

¹⁴ Iya o hen, cwan-tu Uso-u no to da wu o dom u-ru u wa-gan u enk u tek-u me yaag ine.

Or-u ro wu nomu bo ut-ba'as

(Ruka 17:3)

¹⁵ <<A or-u ro nomu bo ut-ba'as do'e bo kosu wa uzu wa nongu bo ut-ba'as, no wa ne

* **18:10** Tokon Ran-to swurug fe-yu **11** Tumsu Wa'-u Net Haagun remu wa ukurte net-tu enke. Hongusse Ruka 19:10.

yur. A netu wa eru bo, bo muttun wa u-dom u-fun.

¹⁶ Sedi a wa eru bo da, se bo mang m-ha u net gan ne ko net-ne yur, remu ko-uyan rem-se na kub remu war-mu net-ne yur ko net-ne tut.†

¹⁷ A or-u ró gugme erru un, se bo waru a-doru Yeso ne, a wa gugme erru a-dor-ne, muute wa uka wu nape u-Ru da, ko wa-onku shik-u tar.

¹⁸ <<Um o waru no ut-nip, nom-u no hoose u-me u-dak, Ru-u de hoosu o dom u-ru, tumsu nom-u bo ya beb-du ut-nom u-me u-dak, Ru-u de yadu beb-du nom-du o u dom u-ru.

¹⁹ <<Um o hen u waru no, a net-ne yur u ane u-dak, e eese e kon okon nom-o, Uso-u ri wu o dom u-ru wa nomu un.

²⁰ Um zuug iya remu zu be-du net-ne yur ko tut morogte remu zu e yaag jab udu ri, um o ur-kot u e ne.>>

Sha-mu us-rem su tok wu za ur-on

²¹ Na o ukun Biturus haan wa zu Yeso, <<Wa-m-nap, iso-o u-nu or-u ri de nomu me ut-ba'as, um nomu wa ur-ho? ¿U-so u-ta'er?>>

²² Yeso zu wun, <<Za u-so u-ta'er da, sedi u-so ut-shik ut-tut u op u-so u-ta'er [490] za ur-ma.

²³ <<Remu iya, faruk-du u-Ru o uka wakun faruk wa wu ut-sa wa ogor kwum-ut wa tu o kom-tu tok-ne wa.

²⁴ Da-u faruk tak-ne ut-ogor, se na haatun wa wakun

net wa, wu faruk dore ur-mag, shik u-tat i net za ut-kere ut-top u yu-ur wa ur-beet da.

²⁵ Ba wa kusun ut-top se faruk wu na bub wa u neta wa ne u ya'ag-u wa ne, u nom-u wa otte ne u-beet wa top ur-mag.

²⁶ <<Se tok-u wa he ut-jwun u shu faruk wa o us-kon wa zu, <Hog on-ur ri, me top-u ko-uyan!>

²⁷ Se faruk hog on-du toku wa, wa yagu wun wa aruk, wa zu a wa top mag-ur re da.

²⁸ <<Sedi tok-u wa da-u wa ruye se wa bit huub m-ank wa, wu wa dore ur-mag shik cashi, wa soos wun u-cwar, wa zu, <Top me nom-u um dore bo!>

²⁹ <<Se huub m-ank-u rò he ut-jwun u shu rò, wa kon wun wa zu, <Nomu me ur-ho, me top-u bo!>

³⁰ <<Sedi toku wa gugum, wa huut wun u bu-u m-tok, wa zu se wa topok mag-ur re.

³¹ Da-u huub-tu m-ank-u rò hoge nomu nome, e hok ur-zwar da. Se e do'e e waru faruk nomu nome u-beet.

³² <<Faruk fog toku wa wa zu, <Bo tok yo-o wa. Um nongu ho-du mag-du um doru bo remu zu bo konog me.

³³ ¿Kamug uzu bo hog on-du huub m-ank-u ró, uka um hogte on-ur ró da?>

³⁴ Faruk hog m-kuwut sok, se wa wu na ya' wun ur-kob wa top nom-u wa doru wa u-beet.

† 18:16 Gwat tumsu: Muut 19:15.

35 <<Iya o hen Uso-u ri wu dom u-ru dote nomu wu gugme nomu or-u wa ur-ho jab gan.>>

19

Kose-tu mot-du ur-gu

1 Da-u Yeso tase warru rem-us se, wa yage Gariri, wa do'e u dak-u Yahudiya u gwug-du u-dom du Gi-yu Yodan.

2 Ban-du ut-net dor wun ukun, tumsu wa hastu net-ne gom-us e.

3 Eken Farisa-ne haan e reg-ut wun u din-de shut-de uzu, <<Bor-ut in tu Yahuda-ne yaag net beb-du yan-du neta wa u remu ko-uyan rem o?>>

4 Yeso zu un, <<No karunte rem-su u-Ru, kamug no nap uzu da-u Ru-u nome net dugu ur-takun, <Ru-u nomug campa gan wa nom neta gan remu e shu'ute neta e campa.>*

5 Koske nom-u Ru-u ware uzu, <Net de yagu Uso-u wa u ino-u wa ne wa dap neta wa, e yur hen e shu'ut net gan.>†

6 Remu iya e zamun net-ne yur da sedi net gan. Remu iya hen, nomu Ru-u same a wakun u mot da.>>

7 E shit uzu, <<Remu yan-o Mosa wurte bor-tu yan-du neta, uzu wu o yan-du neta wa, wa pan ran-u ut-yane?>>‡

8 Yeso zu un, <<Remu hoktu ut-to no o wute Mosa yagte u net u yan neta wa. Sedi da Ru-o nome campa e neta, wa cung uzu e mot da.

9 Um o hen u waru no, wu yane neta wa, wa gu wakun, a-za remu m-o da, as-o wa otte.>>

10 A-doru Yeso zu wun, <<Abite iya o, zek ur-zwar u net u shu'ut za ur-gu.>>

11 Yeso zu un, <<Ru-u segu tokon net-to e kab kose-ut tun-to. E war-e de kere ur-yu za nom-du ur-gu.

12 Eken oro i na mate makut-ne, eken hen net-tu muute e iya, tumsu eken oro i zu e za ur-gu da remu Faruk-du u-Ru. Yage wa ut-kab wa kab rem-us sin-se.>>

Yaagu rek-e u Yeso ne

(Mark 10:13-16; Ruka 18:15-17)

13 Dekun ho-de na hatun Yeso yaag remu wa dor-tu e ut-kom tumsu wa nom-tu e us-toog. A-doru Yeso hagusse a ya'ag ne uzu e o ekse Yeso.

14 Yeso zu, <<Yagun u yaag u haan udu ri! A no buz un da, remu zu Faruk-du u-Ru o dom-u i o uka yaag ine.>>

15 Wa doru un u-kom wa wa'-u un nu-u so-o kanda wa yagte kun.

Beb wa ut-kwum

(Mark 10:17-31; Ruka 18:18-30)

16 Wakun haan udu Yeso wa zu, <<Wa-m-nap, zyan nom-u so-o um de ut-nom um kum-ut fat-du za ur-ma?>>

17 Yeso zu wun, <<Remu u-yan o bo shit-tu mot-tu nom-u so-o? Ru-o o so-o war-wa. A-bo ut-sa bo kum fat-du za ur-ma, se bo dorog bor-ut wa hon-hon.>>

* 19:4 Taku 1:27; 5:2. † 19:5 Taku 2:24. ‡ 19:7 Gwat tumsu Muut 24:1.

18 Campa-u ya zu, <<¿Yan bor-to?>>

Yeso shus wa zu, << <A-bo ho net da, a-bo nom m-o da, a-bo nom u-hiw da, a-bo ketu wakun us-rem da.

19 Ya uso-u ró m-zeg u ino-u ró ne, tumsu bo cwan waboru ró uka bo otte cwan-tu hi-du war ró.>§ >>

20 Wa-u beb zu, <<Um dorog bor-ut to ut-beet. ¿Yan o kuse um de ut-nome?>>

21 Yeso zu wun, <<A-bo ut-sa bo shu'ut u-shuyi shuyi, do'e bo bab nom-tu bo otte ut-beet, bo motu a-ur-kob-ne shik-u e. Bo de nom-du ut-kwum u dom u-ru, se bo haan bo dor me.>>

22 Da-u wa-u beb hoge iya, se wa aruk jab nayi-nayi, remu zu wa otte ut-kwum sok.

23 Yeso zu a-doru wa, <<Um o waru no ut-nip, ut-shu'ut ut-po ne u wa-ut-kwum u to-ut u Faruk-du u-ru.

24 Um o tumsu waru no, ut-zeg m-kuk u rakum-yu cwa u-me hu-yu u-ber, u wa-ut-kwum u to-ut u Faruk-du u-Ru.>>

25 Da-u a-dor hoge iya e hu murimmo, e zu, <<¿Abite iya o wana de kwum-du u-ukur?>>

26 Yeso got un wa zu, <<Udu net za ut-nome da sedi udu u-Ru ko-uyan su ut-nome se.>>

27 Biturus zu, <<Gwat, it yakke ko-uyan remu it dor-ut bo, ¿sedi yan-o it de ut-kwum?>>

28 Yeso zu un, <<Um o waru no ut-nip, da-u o haan, da-u Wa-u Net do'e ut-shu'ut

u pora-du ur-faruk du ut-fu'ubse wa. No doru me, no do'e ut-shu'ut u pora-tu ur-faruk tu ut-rem op-ut yur, no kwupu rem-tu op u ut-yur tu Isra-ne us-rem.

29 Tumsu wu yage ut-bu, ko huno-ut wa ne neta-ne ko campane, ko uso-u wa u ino-u wa ne ko yaag, ko ut-tak, remu wa o dorru me, wa de ut-kwum u-so u-tat, tumsu wa de kwum-du fat-du za ur-ma.

30 Tumsu net-ne u-tat i o ur-takun, e de ut-mu a ur-vaste, a ur-vaste e de ut-shu'ut a ur-takun.>>

20

*Sha-mu us-rem
mot-tu a-m-ank*

1 Yeso re shu ut-zu, <<Faruk-du u-ru o uka wa-u-bu, wu ruye ur-wun ur-wun u sa-u i de nomu wa-m-ank-u tak-u inabi.

2 Da-u e hongusse u nomu wa do'e ut-top shik ur-hoot, se wa tok un u tak-u inabi.

3 <<Us-kwam kob-du u-gan su ur-wun se wa ru u kat-du u-turru, wa hyen eken u shu'ut-du m-zan.

4 Se wa zu un, <Haanun no do'e u tak-u inabi ri, me top-u no nom-u kame.>

5 E yune e do'e.

<<Se wa do'e. Wa ru u tek u ho, tumsu us-kwam us-tut su m-rim wa sur m-kab a-m-ank ne.

6 Uka us-kwam us-tan su m-rim, wa ru, wa bit eken u ees, e za nom-du okon da. Se wa zu un, <¿Remu yan-o wute no

nomug m-ank u ho-du ya-o da?>

⁷ <<E zu wun, <Wakun yaag it nomu ut-nom da.>

<<Se wa zu un, <Nokon konon m-ha u tak-u inabi ri.>

⁸ <<Da-u rim-mu tore, se wa tak-u inabi wa zu wu o segu wa ank-mu u-tak, wa fagi o nomu wa-m-ank ne, wa top e, tumsu wa heese dugu a m-vaste m-ha a ur-takun ne.

⁹ <<Net-tu haye uka us-kwam us-tan su m-rim, kowan na top wa shik uka kumte u top-u ur-hoot.

¹⁰ Net-tu haane ur-takun cung uzu na de top-du e shik m-zeg or-ut e ne i haane m-rim, ko ba shu'ute iya kowan kwung nomu kame na top wa ur-hoot.

¹¹ Da-u e onke, se e hu nomu wa-u-tak m-kwe remu zu wa topok e hon-hon.

¹² E zu wun, <Net-tu haane u-dim, ank-mu u-da cashi mo e nome> top-u it u ene us-gan, it u nome m-ank, u dung-mu u-ho ne.

¹³ <<Se wa zu wakun u tek-u me un, <Huub-u ri, um reeg ra-u ro da. Um zuug iya remu zu yo cung uzu me top-u bo shik nomu na tope ur-hoot.

¹⁴ Kab nom-u o u ro bo nok. Me keere u jab-u ri um top or-ut ro ne i haane u dim-u ro nom-u um top-u bo.

¹⁵ Me keru nom-du nom-u um keere u jab-u ri, u nom-u o u ri, shub-de bo otte u remu nom-u so-o um nome?>

¹⁶ <<Iya o hen, a m-vaste de ut-shu'ut a ur-takun, a ur-takun hen e shu'ut a m-vaste.>>

Yeso warug mar-m wa
(Mark 10:32-34; Ruka 18:31-34)

¹⁷ Da-u Yeso u a-doru wa ne o m-ha u Urusharima, se wa nuk a-dor-ne u-kit. Wa zu un,

¹⁸ <<Hogon in do'e ur-cwa u Urusharima. Na de yasu Wa'-u Net u kom-tu i-Yate a-Toog-ne u a-kose-tu u-bor ne. Tumsu e ut-kwup uzu na ho wun.

¹⁹ Tumsu e yasu wun udu i za-Yahuda-ne da, e nomu wun rem-su us-jurum, e nomu wun us-ryap, e tar wun u-kan, tumsu e ho wun u ho-du u-tuturse wa de ur-yune.>>

Kon-su ino-u Yakubu e Yohanna

(Mark 10:35-45)

²⁰ Se ino-u Yakubu e Yohanna ya'ag-u Zabadi e haan udu Yeso. Wa he ut-jwun u shu Yeso wa kon wun okon nom-o.

²¹ Yeso zu wun, <<Yan-o bo ut-sa?>>

Wa zu, <<Um o kon-us ro, yage yaag-u ri ine yur u shu'ut u ane u be-du m-sek-u ro ur-kot u bo ne, wa-gan u kom ut-cwa tumsu wa-gan u kom ur-beer.>>

²² Yeso zu Yakubu e Yohanna, <<No nak nom-u no o ut-kon da, ino keru swadu kob-du um de ut-swa?>>

E zu, <<It ut-kere.>>

²³ Yeso zu un, <<No de swadu ur-kob uka um dote swadu ur-kob, sedi mot-tu ur-shu'ut u kom us-cwa ri ko kom ur-beer, Uso-u ri wu o dom u-ru wa ooge wa ut-ya. Wuna de ya-du be-ut to udu wu wa cwane ut-ya.>>

24 Da-u a-dor op i kuse hoge uzu Yakubu e Yohanna nong ur-shut iya, e hog ryab-us un sok.

25 Yeso fak in beet wa zu, <<No nak net-tu o ur-faruk i za-Yahuda-ne da, e hog zwaru kosu e uzu e o ur-beb ne. Tu-shu hog zwaru kose ur-beb udu i e otte ur-faruk.

26 A no nom uka un da. Remu iya hen wu ut-sa wa shu'ut yu-Yat-ya u-me no, se wa shu'ute tok udu or-ut wa ne.

27 Tumsu wu ut-sa wa shu'ut yu-shu u-me no, wa shu'ute tok.

28 Wa'-u Net hagun remu na nom-tu wa-m-ank da, sedi remu zu wa nom-ut m-ank, wa yase fat-ur wa remu ukru ut-net u-tat.>>

Po-ne yur kwung m-hyan

(Mark 10:46-52; Ruka 18:35-43)

29 Da-u Yeso u a-doru wa ne de yagu bo-u Yeriko, ban-du ut-net dor un.

30 Da-u e ooge ur-nok, eken po-ne yur o shu'ut u kit u-fun. Da-u e hoge Yeso o aruk, se e yuns us-cwar e zu, <<Wa-m-nap, Wa'-u Dawuda! Hog on-ur it!>>

31 Net-tu hagusse un, uzu un hoon us-ram, E sur m-jakus us-cwar e zu, <<Wa-m-nap, Wa'-u Dawuda! Hog on-ur it!>>

32 Yeso ees, wa zu un, <<Zan-o no ut-sa um nomu no?>>

33 E zu wun, <<Wa-m-nap, it ut-sa it kum m-hyan.>>

34 Remu ur-on, Yeso tum is-u un. Za rem, e kum m-hyan, e dor wun.

21

Cwa-du Faruk-u Urusharima

1 Da-u Yeso u a-doru wa ne ha m-te Urusharima, u bo-u Bafaji u dapus Ror-du Te-su Zetun, Yeso tom a-doru wa yur.

2 Wa zu un, <<Cwaan u taas-u o u shu no, no ut-hyan u-janka m-gag ukun u ya-ur wa ne, ustun e no hatun me.

3 A wakun u shitu nom-u no ut-nom, warun wa uzu, <Wa-m-nap wa ut-sa e,> tumsu wa de yasus no e za na-su u-da.>>

4 Na nong sin-se us-beet remu na shuuste nomu wawarru rem-su u-Ru ware uzu,

5 <<Waru net-tu bo-u Urusharima,*

<Gwatun faruk-u no o haan udu no,

wa zatte huk-mu ur-hi da.

Wa o ur-nok u dom u-janka, Wa muute hi-ur wa za okon, ya-du u-janka wa nokte.> >>†

6 A-doru Yeso yur nom uka Yeso war-tu e.

7 E hatun ya-du ur-janka u-janka ne udu ro, e suk kus-ut e u dom-u u-janka u ya-ur wa ne, wa duus u dom wa shu'ut u dom-u ya-du u-janka.

8 Ut-net u-tat e hu nurgusse kus-ut e u dom-u u-fun, tumsu eken getmun fe-su us-te e nurgusse u dom-u u-fun.

9 Ban-du ut-net oro u-shu Yeso tumsu ban-du ut-net i o

* 21:5 Ut-Girik: Zayon. † 21:5 Gwat tumsu: Zeka 9:9.

dim-u rò beēt. E jakus us-
cwar, e zu,

<<Ut-vam udu Wa'-u
Dawuda!

Nu-u so-o udu wu haane
u shin-m Yawe,
ut-vam udu u-Ru

wu ooge dom u-ru u zuge
kohene!>>†

10 Da-u Yeso cwaye u
Urusharima, gwuz yune uzu,
<<¿Wana unwa?>>

11 Net-tu o dorru Yeso e
zu, <<Unwa o wa-warru rem-
su u-Ru Yeso dugu Nazara u
Gariri.>>

*Yeso u be-du ur-shu'ut
du Wa-ko-uyan*

(Mark 11:15-19; Ruka
19:45-48; Yoha 2:13-22)

12 Yeso to u-me be-du ur-
shu'ut du Wa-ko-uyan wa buz
a ut-o u a bab-du ut-bisa ne
u-me, wa jurgusse cumus-tu
a swasa-mu shikne, u nom-
tu ur-shu'ut-u a bab-du ut-
gorop.

13 Yeso zu un, <<Rem-su u-
Ru zuug, <Bu-u ri de shu'utu
be-du ur-shu'ut du Wa-ko-
uyan,>§ sedi no mutte o be-
du pak-du hyuw-ne!>>

14 Kuna po-ne u ryam-ne
hatun udu rò u-me be-du ur-
shu'ut du Wa-ko-uyan, tumsu
wa yu un m-yar.

15 I-Yate a-Toog-ne, u a-
kose-tu bor-ut Mosa ne, hog
us-ryab da-u e hyane nom-tu
m-shin tu Yeso nome, u yaag
ne beēt e o ut-jar u-me be-du
ur-shu'ut du Wa-ko-uyan e o
ut-zu, <<Ut-vam udu Wa'-u
Dawuda>> se e hog us-ryab.

16 E zu wun, <<¿Bo hok
nom-u ya'ag-u ine o ut-zu?>>

Yeso shus wa zu,
<<U, no karunte nom-u rem-
su
u-Ru ware uzu,

<Bo iiste ut-ya' u
ya'ag-u reke ne uka
e dote vam-ut ró
uka kumte.>* >>

17 Dugu kun se wa yagu un,
wa ru u bo-u o. Wa do'e u
Bataniya, wa roog ukun.

Te-yu guuste

(Mark 11:12-14,20-24)

18 Da-u is gase ur-wun, wa o
u muun u-me u-bo, se wa hog
us-mer.

19 Da wa hyane yakun te-ya
u kit u-fun, se wa do'e u kug-
du te-u ya, wa kwung okon da
se ut-ran. Wa zu te-u ya, <<Bo
za ur-mat da m-mommo.>>
Za rem te-yu guus.

20 Da-u a-doru Yeso hyane
iya, e hu murimmo u-tat. E
zu, <<¿Re o te-yu guuste za
rem inya?>>

21 Yeso shus wa zu, <<Um
o waru no ut-nip, a no o u
yadu jab ne tumsu no nong u-
sakna da ko cashi, no ut-nom
nom-tu zege nomu um nomu
te-u inya. Tumsu no zu ror-ur
yat-de din-de, <Yune bo he u-
me m-sa,> ut-shu'ut iya.

22 A no nome yadu jab,
nom-u no kone u-Ru u-beet u
tek-u us-toog, no ut-kwum.>>

Shut-du Beb-ur Yeso

(Mark 11:27-33; Ruka
20:1-8)

† 21:9 Gwat tumsu: SepV 118:25-26; 148:1. § 21:13 Gwat tumsu: Isha 56:7; Irmu

7:11. * 21:16 Gwat tumsu: SepV 8:2. (Ran-u ut-Girik).

23 Da-ū Yeso cwaye ū-me be-du ūr-shu'ūt dū Wa-ko-uyan, wa o tek-ū ūt-kose, se i-Yate a-Toog-ne ū ūt-nengen ne, e haan ūdū rò. E zū, <<¿Shin-m wan mō bō ōtte nōm-du nōm-ūt tun-tō? ¿Tumsu wana ya shin-m mō? >>

24 Se Yeso shus wa zū, <<Ko me, me nōmu nō ūr-shūt. A nō shase shūt-ūr ri, me ware nō kō shin-m wan mō ūm ōtte nōm-du nōm-ūt tun-tō.

25 ¿Wana ya'e Yohanna beb-du ūt-yubusse m-bu? ¿Ru-o ya'u wun kō net-ū ya'u wun? >>

Un hū pama inan ū tek-ū un ūzū, <<A in zūye <Dugu-du u-Ru de,> wa zū, <¿Remu ūyan o nō ya'ag jab-ū wun da? >

26 Tumsu a in zūye, <Dugu-du ūt-net de,> in o hog-du gyer-ū nōm-ū net-tū de nōmu na, remu zū net-tū kabug Yohanna wa-warru rem-su u-Ru wa.>>

27 Se e zū Yeso, <<It nak da.>>

Yeso zū un, <<Um za waru nō kō shin-m wan mō ūm ōtte nōm-du nōm-ūt tun-tō da.>>

Sha-mu ūs-rem su yaagyur

28 Yeso zū tū-shu a-toog ū tū-shu ūt-net ne, <<¿Yan-o nō hyane? Na nong yakun campa-ya wu ōtte yaag-ū campa-ne yur. Wa do'e ūdū wu ūr-takun wa zū, <Wa'-u ri, yūne bō do'e ū tak-ū inabi ū ya-o.>

29 <<Wa'-u rò zū, <Um za m-ha da,> a sure m-wa'as wa sur m-dorog, wa hū.

30 <<Se ūso ū do'e ūdū wu ū-yurumse, wa waru wun nōm-ū wa ware yu wuya. Se wa'-u wa zū, <Tō, ū-ūso, me ūt-ha,> se wa gugum m-ha.

31 <<Ū tek-ū ya'ag-ū e yur ¿wana nōme nōmu ūso ū ūt-sa?>>

E zū, <<Wa ūr-takun wa.>>

Yeso zū un, <<Um o waru nō ūt-nip, a-onku shik-ū tar ne ū a-u-as ne, e ba-ū nō m-cwa ū faruk-du u-Ru.

32 Um zuug iya remu zū Yohanna wa-ūt-yubusse m-bu haagun wa o kosu nō fun-u so-ya, nō yaag jab da. Sedi a-onku shik-ū tar ū a-u-as ne e yaag ūt-nip. Kō ba nō hyane iya, nō byurgun nō yage ūt-ba'as nō yu' jab ūdū rò da.

Sha-mu ūs-rem su i sege ne u-tak

(Mark 12:1-12; Ruka 20:9-19)

33 <<Seken sha-mu rem-su ya. Yakun campa-ya wa nong tak-ū inabi, wa gunus o ūdunni, tumsu wa nōm be-du nōm-du m-mūdi mū yaa-tu inabi, tumsu wa nōm kur-ū wa-ur-e' ū dom. Se wa yu' a-ur-tom-ne seg-mu tak-ū inabi o, wa aruk m-ha ū okon dak-o.

34 Da da-ū re-du tesse teye, se wa-tom wakun ū tek-ū tok-ne rò, wa do'e ūdū i wa ya'e seg-mu u-tak, e okon ogur wa dū nōm-tu u-tak.

35 <<I na ya ne seg-mu u-tak, e maas tok-ne wa, e gapur wa-gan, e ho wa-gan, e jurug wa-gan ūt-ta'ar.

36 Se wa sur m-tom eken tok-ne m-zeg ūr-takun, na

nomu e uka na nom-tu a ur-takun.

³⁷Da tase wa u-tak tom wa'-u wa udu un. Wa zu, <Um nak uzu u da-o un ut-ya wa m-zeg.>

³⁸<<Da-u i na ya seg-mu u-tak hyane wa'-u wa-u-tak, se e zu orut e, <Nonge! Wu de re-du kwum-tu u-tak u ya. Yagun in ho wun, u tak-u shu'ut u in.>

³⁹Se e maas wun, e gun wun u-do u tak-u inabi, e ho wun.

⁴⁰<<U da-o, za wa-u-tak mune yan-o wa de nomu i wa sege tak-u inabi?>>

⁴¹E zu wun, <<Wa de ho-du net-ut yo-to to. Wa ya' eken tak-u o, i de ha yadu wun du ro ogde du nom-tu tak-u inabi.>>

⁴²Yeso zu un, <<No karunte nom-u rem-su u-Ru ware da:

<< <Ta'-ar-du a u-ma ne gugme,

de shu'ute ta'-ar-du

zege ur-zwar du u-ma.

Ru-o nome sin-se,

tumsu nom-tu m-shin to u na hyan>†?

⁴³<<Remu iya, um o waru no, na de kab-du faruk-du u-Ru dugu-du no, na yasu tokon net-to tu de nom-du nom-tu kame tu faruk-du u-Ru.

⁴⁴Kowana he u dom-u ta'-ar-ur re, de cakmu wa, tumsu wa ta'-ar-ur re he u dom-u wa de namu wa uka m-hyu.>>‡

⁴⁵Da-u i-Yate a-Toog-ne u Farisa-ne hoge sha-mu us-rem su Yeso ware, e nup uzu unu wa otte us-rem.

⁴⁶Un haan un maas wun, sedi un o hog-du u-gyer, remu zu net-tu kabug wun wa-warru rem-su u-Ru wa.

22

Sha-mu us-rem su morog-du ur-gu

¹Yeso sur m-nom sha-mu us-rem uzu,

²<<Na hyanu sha-mu faruk-du u-Ru uka wakun faruk wu zonge nomu wa'-u wa morog-du ur-gu.

³Wa tom tok-ne ro e fagun net-tu na bane u morog-du ur-gu, sedi net-tu na bane haagun da.

⁴<<Wa sur m-tom eken tok-ne wa zu, <Warun net-tu na bane uzu, um zongte nom ut-re, na punumte na i m-sem. Na taaste zongu koyan, haan u udu ur-morog.>

⁵<<Sedi e ereg da. E aruk u su e, wakun aruk u tak-u wa, wakun aruk u-turru.

⁶Tumsu eken maas tok-ne e, e pepur e, na ho e.

⁷Faruk hog us-ryab sok. Wa tom karma-ne wa horrusse i ho tok-ne e, e doos bo-u un u-ra.

⁸<<U da-u o wa zu tok-ne wa, <Na taaste zongu ur-morog, sedi i na bane e kamug da.

⁹Remu iya, doron us-fun, no waru i no hyane beet e haan u morog-du ur-gu.>

† 21:42 Gwat tumsu: SepV 118:22-23. Ran-tu ur-takun da, hongusse Ruka 20:18.

‡ 21:44 Na samge sin-se u-me tokon

10 Tok-ne e dor us-fun e kargussun net-tu e kume, net-tu ur-ka u i za ur-ka ne, be-du ur-morog haan de shi ut-net sok.

11 <<Da faruk cwane wa hyan net-tu haane, se wa hyen wakun, wa wagun toogo-yu morog-du ur-gu da.

12 Se wa zu netu wa, <Hubu ri, ɛre o bo nomte bo cwatun u ane za bo wa toogo-yu morog-du ur-gu?> Netu wa taag u nom-u wa de ut-war.

13 <<Faruk zu i o nomu wa-m-ank, <Guksun naas-us ro, ut-kom ne, no gun wun u-do u-me u-cwum, kuna wa dote us-kan u ep-mu jo-u ne.>>

14 Yeso zu, <<Ru-u fak ut-net u-tat, sedi net-to cashi i wa dage.>>

Top-du shik-u tar udu Sisar
(Mark 12:13-17; Ruka 20:20-26)

15 Da-u Yeso zuye iya, Farisa-ne do'e e dorog uka e dote nomu wun ur-ren u remu nomu wa ware.

16 Se e tomon a-doru un ur-kot u net-ut Here ne. E zu, <<Wa-ut-kose, it nak bo o m-shup ut-nip ne, tumsu bo o nomu na kose-tu fun-yu u-Ru tek-u ut-nip. It zuug iya remu zu net-to us-gan udu ro, tumsu bo koste m-kuuk da.

17 Waru it uzu, ɛYan-o bo zuye, nong ur-zwar na top shik-u tar udu Kaisar Faruk, ko ana top da?>>

18 Ba shu'ute uzu Yeso nak nom-u un ut-sa, se wa zu un, <<No a-ha-mu ur-no ne! ɛRemu u-yan o no otte nomu me m-rege?

19 Kosun me shik i na topte tar.>> Se e haatun wun konko shik.

20 Se wa zu un, <<ɛRyun-u wan o? Tumsu ɛdim-ur wande u ane?>>

21 E shus e zu, <<Kaisar wa.>>

Se Yeso zu, <<Na ya' Sisar nom-u o u wa, tumsu no ya' u-Ru nom-u o u-Ru.>>

22 Da-u e hoge iya, e ship ut-nu e hu murimmo. E yagu wun, e aruk.

Ur-gu u ho-du
yune-du marimari ne
(Mark 12:18-27; Ruka 20:27-40)

23 U ho-ur re hen, eken Saduki-ne haan udu Yeso. Una zuye yune-du marimari ne zarra. E shit wun.

24 E zu, <<Wa-ut-kose, Mosa zuug, <A netu mare wa kwumug wa' da, ka ut-nom zarra, se huno-u wa gaag neta-u ya u remu wa kwum-tu wa yaag.>*

25 Eken oro u tek-u it, campā-ne ta'er ya'ag-u wagan. Wa ur-takun nong ur-gu wa haan wa mur za wa', wa yaksu huno-u wa neta.

26 Ganse tumsu u wu u-yurumse, u u-tuturse ne m-te wa u-ta'er.

27 Da-u e murme beet, neta-u ya mur kowa.

28 U da-o, u ho-du yune-du marimari ne, ɛneta wana wa de ut-shu'ut remu zu net-ne ta'er gaag wa?>>

29 Yeso shus wa zu, <<Dorog-us no za hon-hon da, remu zu no nak rem-su

* 22:24 Gwat tumsu: Muut 25:5-6.

u-Ru su o m-pan da, tumsu no nak shin-mu o u se da.

³⁰ Da-u yune-du marimari ne, net-tu za re-du shu nom-du ur-gu u-me dak-u uno da, tumsu neta-ne za ha-mu ur-gu da, net-tu de ut-shu'ut uka a-us-tom u-Ru ne.

³¹ Tumsu u mot-tu yune-du marimari ne, ino karunte nom-u Ru-u waru no da? Na panug uzu,

³² <Me wa o Ru-u Ibrahi, Ru-u Ishaku tumsu Ru-u Yakubu.>† Wun Ru-u a ur-fat ne o za marimari ne da.>>

³³ Da-u net-tu hoge iya, e hu murimmo u remu kose-ut Yeso.

Bor-yu zege

(Mark 12:28-34; Ruka 10:25-28)

³⁴ Da Farisa-ne hoge uzu Saduki-ne taagte u nom-u e de shasu Yeso, se Farisa-ne morog ur-be ur-gan.

³⁵ Wakun wa kose-tu bor-ut Mosa u tek-u me un, wa nom ur-shut remu wa reg-ut Yeso.

³⁶ Wa zu, <<Wa-ut-kose, inyan bor-ya zege u tek-u me bor-ut Mosa?>>

³⁷ Yeso shus wa zu, <<<Cwan u-Ru Yawe u jab-u ro ne beet, u fat-ur ro ne beet, u dorog-us ro ne beet.>‡

³⁸ Inya ya ooge bor-u yat-ya tumsu yu zege ur-zwar.

³⁹ Bor-yu u-yurumse yu zege ur-zwar ya o us-gan u yu ur-takun ne, <Bo cwan wa boru ro uka bo otte cwan-tu hi-ur ro.>§

⁴⁰ Kose-ut Mosa ut-beet u a-warru rem-su u-Ru ne, to

rwugun u-me bor-ut tun-to ut-yur.>>

¿Wa'-u wana Kiristi?

(Mark 12:35-37; Ruka 20:41-44)

⁴¹ Da Farisa-ne morge ur-be ur-gan, se Yeso shit un,

⁴² wa zu, <<¿Yan-o dorog-us no u mot-ut Kiristi? ¿Wa'-u wana?>>

E zu wun, <<Wa'-u Dawuda.>>

⁴³ Yeso zu un, <<¿Re-o Dawuda u tek-u Yar u-Ru fogte wun Wa-ko-uyan ri? Um zuug iya remu zu Dawuda zuug,

⁴⁴ <<<Yawe zuug Wa-ko-uyan ri,

Shu'ute u ane u be-du m-sek du kom ut-cwa ri, Se um reeg ur-korro du huub-ut yo-to ro

u ta us-na ro.>* >>

⁴⁵ <<A Dawuda zu Kiristi <Wa-ko-uyan> ¿Re o Kiristi shu'ute wa'-u ro?>>

⁴⁶ Wakun kerge shas-du Yeso da. Dugu ho-ur re wakun swurug m-kwum beb-du nomu wun dekun shut-de da.

23

Him-ut Yeso udu a-kose-tu u-bor ne u Farisa-ne

(Mark 12:38-40; Ruka 11:37-52; 20:45-47)

¹ Da-u net-tu morge u-tat u a-doru wa ne, se Yeso zu un,

² <<A-kose-tu bor-ut Mosa u Farisa-ne e na ya'e beb-du nom-du kose-ut Mosa.

³ Remu iya, nomun beet nom-u un o is-u no. A no nom uka un otte ut-nom da, remu

† 22:32 Rwuu 3:6. ‡ 22:37 Gwat tumsu: Muut 6:5. § 22:39 Gwat tumsu: Toog

19:18. * 22:44 Gwat tumsu: SepV 110:1.

zu un nom-ut nom-tu un o ut-war da.

⁴ E suk cwu-tu m-no, tu zatte kuk-mu ut-kab da, e saku net-ne to ut-kap, sedi un u hi-du war un, un za keru wadu ko u-jow un nom ur-sege da.

⁵ <<Un nom pama-us un us-beet remu net-ne vom-ut un. Hi-du rem-us se ya: un o gag-du fe-us yat-se su rem-su u-Ru u pong-ut un uka ur-dupur. Un o wadu bar-su m-randi u toggo-us un.

⁶ E ton na ya' un be-ut so-to tu be-tu ur-morog u be-tu m-sek ne u-me bu-u ut-kose u Yahuda-ne.

⁷ Tumsu e ton na ha vuk-su un u-me u-turru, na ha fag-du un, <Wa-m-nap.>

⁸ <<No hen, ana zu no <Wa-m-nap da> remu wa-m-nap-u no wa-gan wa, no hen ganse no oye uka ut-huno, campane u neta-ne.

⁹ A no zu wakun <u-uso> u dak-u uno da, remu zu Uso-u no o u-gan, wu o dom u-ru.

¹⁰ Tumsu ana fag no <Yu-shu da> remu zu yu-shu ya u-gan no otte, wato Kiristi.

¹¹ Net beet wu ut-sa u Ru-u nya wa ur-og, yage wa shu'ut wa nomu no m-toh.

¹² Wu kabu hi-ur wa okon, na de mutu wa m-zan. Tumsu wu mutu hi-ur wa m-zan, wa de kwum-du m-sek.

¹³ <<Sedi nom-tu ur-on to, udu a-kose-tu bor-ut Mosa, u Farisa-ne! No a-ha-mu ur-no ne! No beeste u-is yu cwa-du

faruk-du dom u-ru, tumsu no cwaag da, tumsu no o ho-su a cwan-tu ur-cwa ne ur-cwa.*

¹⁴ Nom-tu ur-on udu a-kose-tu bor-ut Mosa, u Farisa-ne u a-ha-mu ur-no ne! No o re-du cwu-tu bomos-ne, tumsu no o toog-su m-wur u remu na hyan no. Remu iya hen no de swadu ur-kob u-tat.

¹⁵ <<Nom-tu ur-on udu a-kose-tu bor-ut Mosa, u Farisa-ne. No a-ha-mu ur-no ne! No pus m-sa, no te bo-tu m-ra remu sa-u wa-gan wu de dorru kose-ut no. A no kume wa, se no muut wa, wa bu-u u-ra m-zeg no u-so u-yur.

¹⁶ <<Nom-tu ur-on udu no, no o uka po-ne i ut-sa dor-tu net-ne u-fun! No zu, <Okon zarra a net-u ton-de u be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan u-Ru, sedi wu ton-de u ta'ar-tu m-bakut ne tu be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan, se wa nong nom-u wa ton-de uzu wa ut-nom.>

¹⁷ No rag-ne, no o uka po-ne! Ta'ar-tu m-bakut tu o u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan to o so-to, sedi be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan zek ur-zwar, remu zu u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan o cinte ta'ar-tu m-bak-ut tu to u-kit remu ank-mu u-Ru.

¹⁸ No zu, <Wu ton-de u be-du toog-ne, okon zarra, sedi wu ton-de u be-du ya-du toog ne, se wa nomug nom-u wa zu wa ut-nom.>

¹⁹ No o uka po-ne! Toog-du na nomte toog de so-de, sedi

* **23:13** Tokon ran-to swurug fe-yu **14**, Nom-tu ur-on udu no a-kose-tu u-bor ne u Farisa-ne. A-ha-mu ur-no, a-za m-e i re ra-u bomos-ne tumsu e ton e nom toog-su m-wur u shu ut-net. Remu iya, na de yadu no ur-kob sok. Hongusse Mark 12:40 tumsu Ruka 20:47.

sak-du na nomte toog de zek ur-zwar, remu zu u dom-u ur-sak de na nomte toog, remu ank-mu u-Ru.

²⁰ Remu iya, wu ton-de ur-sak ne, wa tondute u de ne, tumsu wa tondute u ko-uyan ne u o dom ur-sak.

²¹ Tumsu wu ton-de u be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan ne, wa tondute u o ne, tumsu u-Ru ne wu o u shu'ut u-me o.

²² Wu ton-de u dom u-ru ne, wa tondute u pora-du faruk-du u-Ru ne, tumsu u wu o shu'ut u dom-u pora re.

²³ <<Nom-tu ur-on udu a-kose-tu bor-ut Mosa, u Farisa-ne! No a-ha-mu ur-no ne! No haatun og-du u-Ru u tek-u op u nom-tu us-cwa, uka, zangarri, ran-tu u-zwuun ne, ut-ryumb ne, sedi no yakke nom-tu zege ur-zwar u tek-u me ut-bor, to o: nom-du nom-ut so-to udu ut-net, ur-on, u yadu jab ne. Tun-to kame uzu no nom, a no yage tokon nom-to da.

²⁴ No o uka po-ne i ut-sa dor-tu net-ne u-fun, no pust nom-i ur-fat u-me m-bu taas no cwar-ya da, sedi no tor u-rakum.[†]

²⁵ <<Nom-tu ur-on udu a-kose-tu bor-ut Mosa, u Farisa-ne! No a-ha-mu ur-no ne! No jaas dim u-kok, sedi u men-tu me, o shuug u cwan-tu m-jigin ne, u kob-du e'-du ur-hi ne.

²⁶ No po Farisa-ne, jaasun men-tu me u-kok u-ro, uka do dote ut-shu'ut u so-o ko o.

²⁷ <<Nom-tu ur-on udu a-kose-tu bor-ut Mosa, u Farisa-

ne! No a-ha-mu ur-no ne! No shu'ute uka sag-tu na wa'e rwab-u pus-o, u zwarru m-hyan u-do, sedi me, se shar-tu net-tu mare m-jigin ne ut-go ut-go.

²⁸ Iya o hen no otte, u-do net-tu hen no uka net-tu jab-us so-se, sedi u men-tu me, se ha-mu ur-no, u nom-ut yo-to ne.

²⁹ <<Nom-tu ur-on udu a-kose-tu bor-ut Mosa, u Farisa-ne! No a-ha-mu ur-no ne! No mu sag-ut so-to u remu a-warru rem-su u-Ru ne, tumsu no nomu sag-tu net-tu jab-us so-se ut-uk.

³⁰ No zu, <Uzu it oog u da-u i mate uso-ut it, it za segu un ho-du a-warru rem-su u-Ru ne da.>

³¹ Iya o no koste uzu no o ya'ag-u i ho a-warru rem-su u-Ru ne.

³² No shu'ute uka i zonge ho-du ut-net, uka i mate uso-ut no otte.

³³ <<No fa, No yagu kokos! Re no dote kus-mu kwup-du us-rem su cwa-du bu-u u-ra?

³⁴ Remu iya, um de tomtun no a-warru rem-su u-Ru ne, u a-m-nap ne, u a-kose-tu ne. No de ho-du eken, no tar eken u-kan, tumsu no nomu eken us-ryap u-me bu-u ut-kose u Yahuda-ne, no o dorru un ut-bo ut-bo.

³⁵ Ru-u de yadu no ur-kob, remu zu no hoog net-tu jab-us so-se ne beet u-me dak-u uno. Nom-u no nome o ut-muun u hi-ur no, i mare ne dugu da-u Habira wa jab-u so-o m-ha u Zakariya wa'-u

[†] 23:24 Gwat Toog 11:4,23.

Berekiya, wu no hoye u tek-u be-du u-hen ur-sak ne.

³⁶ Um o waru no ut-nip, sin-se us-beet na nomu se u-me net-tu uno da-o.

³⁷ <<Kus! Urusharima, no a ho-du a-warru rem-su u-Ru ne, a jurgu i na tomne ne udu no. Um saag um kargusse no uka kuut-yu kargusse ya'at wa u kap-ut wa, sedi no gugumte.

³⁸ U da-o hen na yakuste no bo-u no za wakun.

³⁹ Um o waru no, no za tumsu hyan-du me da, se ho-du no zuye, <Kom-u u-Ru udu wu haane u-tek dim-ur Yawe.>† >>

24

Nap-su da-u m-vaste

(Mark 13:1-13; Ruka 21:5-19)

¹ Yeso ru dugu be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan. Wa o tek-u ur-nok, se a-dor waru wa, zwaru ma-ut to u-tat tu be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan.

² Se wa shit un wa zu, <<No hyang tun-to ma-to, um o waru no ut-nip, na za yage ur-ta'ar u dom-u ur-ta'ar da. To ut-he ut-beet.>>

³ Yeso o shu'ut u dom-u Ror-du Te-su Zetun, se a-doru wa haan e war'e. E zu, <<Waru it, imune o na de nom-du nom-ut tun-to? Tumsu re-o nap-su haan-ur ro, u ma-du u-da ne?>>

⁴ Yeso shus wa zu: <<Nomon ga', a wakun u engusse no u remu nomu de ut-nom da.

⁵ Remu net-tu de rwuun u-tat e zu um yaag e shin-m ri, e de ut-zu, <Me o Kiristi.> E de engusse net-ne u-tat.

⁶ No de hog-du rem-su m-gag, u u-na zu ne u m-gag. A no hog u-gyer da, remu zu okon za ut-hoos da, sedi vaste-mu nong da u-ro.

⁷ Dak-u de yunsu m-gag m-ha okon dak-o, tumsu faruk-du yuns m-gag m-ha dekun faruk de. Na de nom-du us-mer u rumus-du u-dak ne tokon dak-to ut-go ut-go.

⁸ Sedi se us-beet takun-du swa-u ur-kob de.

⁹ <<Na de yasu no udu swadu ur-kob, tumsu na ho no. Net-tu ut-dak u-beet e de gug-mu no remu zu no o a-doru ri.

¹⁰ Tumsu ut-net u-tat e de yage yadu jab-u e udu ri. E yasu or-ut e, tumsu e gugum or-ut e.

¹¹ A-warru rem-su u-Ru ne i us-bi ne e de rwun u-tat, e engusse ut-net u-tat.

¹² Remu tat-u nom-ut yo-to, cwan-ut eken o nomu or-ut e de ut-hab.

¹³ Sedi wu eese ur-beb ne m-te ur-ma, wa de kwum-du u-ukur.

¹⁴ Tumsu na de donse-du Rem-us sin-se su m-Remer su faruk-du u-ru remu us-nap u-me u-dak u-beet, kanda vaste-mu nom.

(Mark 13:14-23; Ruka 21:20-24)

¹⁵ <<Sedi kanda vaste-mu nom, da-u nom-tu m'e tu de naasu be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan to ut-wa ut-net e yage o, to u ees u-me Bu-u

us-toog. Wa-warru rem-su u-Ru Daniyer warug tumsu wa pun se m-tumb ne. Yage wa-m-karunte wa nap.

¹⁶ Net-tu o gwug-du Yahudiya, e de som-mu rutu ur-hi m-ha ut-ror.

¹⁷ Wu o dom-u gont-du u-kur, a wa zu, <Yage um cuzun um kab okon u-bu kanda m-som da.>

¹⁸ Wu o u-tak, a wa mu uzu wa kabun kus-u ut-hopos wa da.

¹⁹ Nom-tu ur-on udu neta-ne otte ut-men, u i o ur-wurug ne u da-u o.

²⁰ Nomon us-toog taas somu-m mo shu'ut u da-u u-gos ko u ho-du ur-hure da.

²¹ U da-u o, na de nom-du dekun swa-u ur-kob de, du na tame ut-nom da, dugu takun-du dak-u uno u haan u da-o, tumsu na za ut-swur m-nom go-du o da.

²² Uzu na habug ut-rut da, wakun zaar wu de kwun-du u-ukur da. Sedi remu net-tu na dage Ru-u de hab-du ut-ho.

²³ U da-u o, ko wana zu no, <Gwat Kiristi ya> ko <Wa ya' jit> a no ya' jab da.

²⁴ Remu zu, eken de yune e zu e haagun u shin-m Kiristi, u a-warru rem-su u-Ru ne i us-bi, e nom nom-tu m-shin u-tat u remu e engusse ut-net, a mune ut-nome, ko i Ru-u dage na engusse e.

²⁵ Me hen um o waru no kanda da-u nom.

²⁶ <<Remu iya, ana zu no, <Gwat, Kiristi ya jit ur-dog,>

A no rwun da. Ana zu no, <Wa ya' jit u yase u-me kur-u me,> A no ya' jab da.

²⁷ Uka no hyente yak-ut yu nomte m-zun dugu u-dom m-cuz u-ta, iya o haan-du Wa'-u net dote ut-shu'ut.

²⁸ Be-du u-du otte, kuna sag-ra morogte.

Haan-du Wa'-u Net

(Mark 13:24-27; Ruka 21:25-28)

²⁹ <<Za naas u-da, da-u ho-tu swa-u ur-kobu to arke, << <Ho-du de nom-du u-cwum,

pyat-yu za nom-du m-zun da,

Reger de hemun dugu u-ru, tumsu na de rum-su

faruk-tu dom u-ru.>*

³⁰ <<U da-u o nap-su Wa'-u Net de ut-kose u dom u-ru. Net-tu u-dak u-beet e de us-kan u remu u-gyer. E de hyan-du Wa'-u Net u haan u-me ur-kuut, m-shin ne u m-sek ne u-tat.†

³¹ Wa de tomnu a-tomu wa dugu dom u-ru, e fur u-kar yu ut-wan sok. E de kargusse net-tu na dage dugu u-dom u u-ta ne u m-ereg ne u kom ut-cwa u kom ur-beer ne, dugu din-de ma-du u-dak ne m-ha dekun ma-du u-dak de.

³² <<Isun okon dugu sin-se sha-mu us-rem su te-yu u-baab: Da-u fe-us wa heese ut-barum, se o rwutun ran-ut po-to, napun uzu gos-u teegun.

³³ Iya o hen, a no hyane nom-ut tun-to ut-beet tu um waru no, napun uzu da-u nong, u bondu u-is.

* 24:29 Gwat Isha 13:10; 34:4; Jower 2:10. † 24:30 Gwat Dan 7:13.

34 *Um* o waru no ut-nip, net-tu unō da-o za m-mar da, se nom-ut tun-to ut-beet to nong.

35 Dom u-ru u-dak ne to ut-ta, sedi rem-us ri za ut-ta ko cashi.

Ur-ho u-da ne u na nape da
(Mark 13:32-37; Ruka 17:26-30,34-36)

36 <<Sedi wakun nak ur-ho ko u-da, da-u nom-ut to de ut-nom da, ko a-tom u-Ru i o dom u-ru, ko Wa sedi u-Uso wa u-gan.

37 Uka na nomte u ho-ut Nuhu, iya o dote ut-shu'ut u ho-tu haan-du Wa'-u Net.

38 Uka na nomte u da-u o, kanda yu-u u-hat, na o u-re, na o ut-swa, campa-ne o ut-gu, tumsu na o hutu neta-ne ut-gu, m-te da-u Nuhu cwa u-me u-hat.

39 Kanda e nuput nom-u o u tek, yu-u yat-o hagun u koos-tu un beet. Iya o muun-du Wa'-u Net dote ut-shu'ut.

40 U da-u o, net-ne yur, e o u-tak na de kab-du wa-gan na yage wa-gan.

41 Neta-ne yur e o ur-na ur-kot, Ru-u de kab-du wa-gan wa yage wa-gan.

42 <<Remu iya, shu'utun us-zong ne, remu no nak ho-du Wa-ko-uyan de muun da.

43 Sedi napun, uzu wa u-bu do'e nap-du ho-du hyuw de haan m-gyup, wa za roogte da, tumsu wa za ut-yage na cwa wa u-bu da.

44 Remu iya, shu'utun us-zong ne, remu da-u no wa wa' jab da, da-u o Wa'-u Net de haan.

45 <<Tok-u ur-ka tumsu wa us-ver, wa o wu wa-u-bu wa ya'u wa gwa-tu wa u-bu, wa o hen u yadu tok-ne kuse nom ut-re u da-u kame.

46 Nom-tu ur-so to udu tok wu wa-u-bu haane wa bit wa u nom-du nomu na wute wa.

47 Um o waru no ut-nip, wa de wadu toku wa gwa-tu cwu-ut wa ut-beet.

48 Jiya tok-ne yo-o wa, wa de ut-zu, <Wa-u-bu ri tumbtun.>

49 Se wa heese gapru huub-tu m-ank-u wa, wa o u-re u-swa ne ur-kot u a u-swa ne.

50 A tok-u wa nome iya, wa-u-bu ro de muun za napur ro tumsu u ho-du wa nape da.

51 Wa-u-bu de vudu wun sok, tumsu wa de gwun-du wun be-du na gunte a-ha-mu ur-no ne. Kuna wa dote us-kan u ep-mu jo-u ne.

25

Sha-mu us-rem su ya-ut-gwup
op i nape campa-ne da

1 <<Faruk-du u-ru de o uka ya-ut-gwup op i nape campa-ne da i kabe hitirra-us e. E nok u bu-u gwup ur-gu u e'-du campa ur-gu.

2 Ya-ut-gwup tan u tek-u un, e zatte us-ver da, tan hene e o us-ver ne.

3 Da-u ya-ut-gwup tan i za us-ver kabe hitirra-us e, e kabug m-noog mu ut-swur da.

4 I otte us-ver hen, e kabug mokon noog-mo u-me ur-kub u hitirra-us e ne.

5 Campa ur-gu teegun m-byanne da, e beet e hu

degem-tu m-roog, a tase e dekus m-roog.

⁶ <<U tek-u m-gyup sok, na fog uzu na rwun, <Campa ur-gu ya, rwun na gu wa!>

⁷ <<Kuna ya-ut-gwup-u e op i nape campa-ne da yunte e mang hitirra-us e.

⁸ Ya-ut-gwup i za us-ver zu i o us-ver ne, <Keren it noog-m no cashi. Hitirra-us it ut-sa m-mar.>

⁹ <<I otte us-ver zu un, <Noog-m mo zaru koru in ur-kot da, sedi nokon u be-du na bubte no oon.>

¹⁰ <<Da-u e ruye u remu e ootun m-noog, kanda e muun campa ur-gu teen. Net-tu zonge hen e to u campa ur-gu ne udu ur-gu, se tok u-bu tage u-is.

¹¹ <<Da wase, se ya-ut-gwup-u e muun, e zu, <Wa-u-bu, Wa-u-bu, up-su it u-is.>

¹² <<Se campa ur-gu zu, <Um o waru no ut-nip, um nak no da!>

¹³ <<Remu iya, shu'utun us-zong ne remu muun-ur ri, remu no nak ur-ho ko u-da da.

Sha-mu us-rem su tok-ne tut

(Ruka 19:11-27)

¹⁴ <<Faruk-du u-Ru o uka net wu de nom-du m-ha, se wa fog tok-ne wa, wa mo-tu un shik.

¹⁵ Wa yasu wa-gan ba-tu shik ut-tan,* wa-gan na yasu wa ba-tu shik ut-yur, tumsu wa-gan ba-du ur-gan, kowan uka wa dote ut-kere. Se wa aruk.

¹⁶ Wu na yase ba-tu shik ut-tan, za rem wa do'e wa hu u-cerpa u e, wa kum bu-mu ut-ba ut-tan.

¹⁷ Iya o hen wu na yase ba-tu ut-yur kowa wa kum bu-mu ba-tu shik ut-yur.

¹⁸ Sedi wu na yase u-gan, wa do'e wa-kuw ur-kub u-dak wa yase ba-du shik-u wa-u-bu wa.

¹⁹ <<Da-u tumbé, se wa-u-bu u tok-ne wa e muun, remu wa got nom-u e kume u shik-u e.

²⁰ Se wu kabe ba-tu shik ut-tan, wa haan wa hatun tokon tan-to wa zu, <Wa-u-bu, bo yaste me ba-tu shik ut-tan. E ya um kwung bu-mu tokon ba-to ut-tan.>

²¹ <<Se wa-u-bu ro zu wun, <Nonge, tok-u so-wa, bo nong ur-ka u nom-u rek-o. Um de yasu bo u zege uno, haane bo nom ur-so ur-kot u me ne.>

²² <<Wu kabe ba-tu shik ut-yur, wa haan wa zu, <Wa-u-bu, bo yaste me ba-tu shik ut-yur. E ya um kwumug bu-mu tokon yur-to.>

²³ <<Se wa-u-bu zu wun, <Nonge tok-u so-wa, bo nong ur-ka u nom-u rek-o. Um de yasu bo u zege. Haane bo nom ur-so ur-kot u me ne.>

²⁴ <<Wu kabe ba-du shik ur-gan, wa haan wa zu, <Wa-u-bu, um nak wakun goot nu-ur ro da, bo nom ket u be-du bo kawé da. Bo kargusse u be-du bo us-te go da.

²⁵ De wute um hog-ut u-gyer, um kuw ur-kub u-dak

* 25:15 Ba-du ur-gan otte tat-u shik-u top-u ank-mu net mu us-hak us-yur.

um yase ba-du shik-u de.
Onko shik-u ró.>

26 <<Se wa-u-bu rò shus wa zu tok-u wa, <Bo net-u yo-o wa bo oye za ur-ka, bo nak uzu um nom ket be-du um kawe da, tumsu um kargusse be-du um a se go da.

27 Uzu bo wagu me shik-u u-me be-du ur-cun, a um mune um onk shik-u ri m-swur ne.

28 << <Remu iya onkon ba-du shik-u de udu rò, yasun wa ba-tu shik ut-op.

29 Remu zu wu otte u-nom wa na de ut-swure, u wa kum u-tát. Wu zatte okon da, ko cashi u wa otte na de ut-onk.

30 Kabun tok-u yo-wa unwa, no gun u-do u-me u-cwum. Kuna wa dote us-kan u ep-mu jo-u ne.>

Ca u gwaar ne

31 <<Da-u Wa'-u Net de haan, u-me sek-m wa ur-kot u a-tomu wa ne beet, da-u o wa de ut-shu'ut u pora-du ur-faruk wa.

32 Na de kargusse net-tu ut-dak ut-beet udu wa. Wa de mot-du e ut-go ut-go uka wa-ut-got motte ca u men-tu gwaar.

33 Wa de cun-du ca u kom us-cwa wa, gwaar hen u kom ur-beer.

34 <<Se Faruk de uzu i o kom us-cwa wa, <Haanun no i Uso-u ri wa'e nu-u so-o, no cwa faruk-du u-Ru du wa zonge no dugu takun-du u-dak.

35 Um zuug iya remu zu, da-u um o hog-du us-mer, no yaag me nom ut-re. Tumsu

u-swaat no yu' me bu-mu ut-swa. Um o ur-hamut no cwatun me.

36 Um zatte cwu-tu ut-wa da, no yu' me to. Um zatte m-yar da, no got me. Um o bu-u m-tok, no haan u hyan-du me.>

37 <<Dugu kun a-jab-us so-se ne de ut-zu, <Wa-ko-uyan, imune it hyane bo us-mer it ye' bo nom ut-re? <Ko bo o hog-du u-swaat it ye' bo bu-mu ut-swa?

38 Imune o it hyane bo ur-hamut it cwatun bo, ko bo o za cwu-tu ut-wa it yu' bo?

39 Itumsu mune o it hyane bo za m-yar ko u-me bu-u m-tok it haan u hyan-du bo?>

40 <<Faruk de ut-zu, <Um o waru no ut-nip, ba shu'ute no nongu wa-gan u tek-u or-ut ri, wu rek-wa, me wa no nome.>

41 <<Da-u o wa de zu i o kom ur-beer, <Hatun u ane, no net-tu Ru-u wa'e u-nu. Cwan u-me u-ra u na za ut-kere ut-ryum da m-mommō, u na zonge faruk-u nom us-te u a-tomu wa ne.

42 Um zuug iya remu zu, da-u um ooge us-mer, no yaag me nom ut-re da. Um o hog-du u-swaat no yaag me bu-mu ut-swa da.

43 Um o ur-hamut, no cwatun me da. Um zatte cwu-tu ut-wa da, no yaag me da. Um nong kob-du m-yar, tumsu um o bu-u m-tok, no hagun u hyan-du me da.>

44 <<Iya o hen e dote ut-zu, <Wa-ko-uyan, imune o it hyane bo u hog-du us-mer, ko u-swaat m-bu, ko ur-hamut

kō za ut-cwū, kō u kōb-du m-yar kō u mē bu-u m-tōk, it gwak-ut bō da?>

45 <<Wa de zū un, <Um o waru nō ut-nip, ba shu'ute nō nonge wū rek-wa wa-gan u tek-u nō da, mē nō nōmē da.>

46 <<E de cwa-du swadu ur-kōb du za ur-ma, net-tu jab-us so-se cwaan u be-du fat-du za ur-ma.>>

26

Zong-su masu Yeso

(Mark 14:1-2; Ruka 22:1-2; Yoha 11:45-53)

1 Da-u Yeso tase warru rem-us se us-beet se wa zū a-doru wa ne,

2 <<Nō nak kwukus m-roog ut-yur kanda na heeste Morog-du ur-Pas, na de u yasū Wa'-u Net na tar wa u-kan.>>

3 Se i-Yate a-Toog-ne, ut-nengen ne, e morog u bu-u yu-Yat-ya a-Toog, wū na foge Kayafa.

4 E ye us-rem, e maas Yeso m-yasa tumsu e hō wun.

5 Sedi e zū, <<Za u da-u Morog-du ur-Pas da, tasu net-tu yunsun u-gwuz da.>>

Yakun neta-ya wa'agu Yeso m-noog u Bataniya

6 Da-u Yeso ooge u Bataniya, wa do'e u bu-u Simon kim. Wuna Yeso haste gom-su kim u war-u wa.

7 Yakun neta ya haan udu Yeso u dekun bakta-du m-noog ne mu shik sok, noog-mu wus u-hakun. Da-u Yeso o tek-u u-re, wa dasu wu noog-mo mō ur-hi.

8 Sedi da-u a-doru Yeso hyane iya, e hog us-ryab. E zū or-ut e ne, <<¿Unō naas o?

9 Uzu wa babug noog-m mummo, na za kwumug shik u-tat, na motu a-ur-kob-ne.>>

10 Yeso nak nom-u e o ut-war, se wa zū un, <<¿Remu u-yan o nō otte ekse neta-u inya remu nom-u so-o wa nomu me?

11 A-ur-kob-ne o ur-kot u nō ne kō mune, sedi me, um za ur-kot u nōne kō mune da.

12 Noog-m mummo mu wa dase u war-u ri, wa o m-o zongu me kanda na jwak me.

13 Um o waru nō ut-nip, be-du nō dote donse-du Rem-su m-Remer sin-se u-me u-dak u-beet, na de ha bak-su nom-u neta inya nome.>>

Yahudas eeste wa yasū Yeso

14 Wa-gan u tek-u a-doru rō op u yur wū na zuyē Yahudas Iskariyoti, wa do'e udu i-Yate a-Toog-ne.

15 Wa zū, <<¿Yan o nō de yadu me, a um yasū nō wune? >> E ye' wun konko shik ur-shik u op.

16 Dugu da-u o, Yahuda hu sa-u fun-su yasū Yeso udu un.

Yeso reeg nom ut-re m-vaste u Morog-du ur-Pas u a-doru wa ne

(Mark 14:12-26; Ruka 22:7-23; Yoha 13:21-30; 1Kor 11:23-25)

17 U tek-u ho-du ur-takun du Morog-du ur-Beredi du za m-Yis, se a-dor haan udu Yeso e zū, <<¿Hene o bō otte ussa it zongu bō, bō re nom ut-re u Morog-du ur-Pas?>>

18 Wa zu, <<Cwaan u-bo udu yakun campa-ya, no zu wa, <Wa-ut-kose zuug, da-u wa teegun, wa de re-du Morog-du ur-Pas u-me bu-u ro u a-doru wa ne.>>>

19 A-dor nom uka Yeso zutte e nom, tumsu e zong nom ut-re u Morog-du ur-Pas.

20 Da-u rim-mu tore, se Yeso shu'ut m-shu'ut remu wa re-u nom ut-re u a-doru wa ne op u yur.

21 Un o tek u-re, Yeso zu un, <<Um o waru no ut-nip, u tek-u me no wakun de yasu me.>>

22 Nom-u o ekse un sok. E heese shut-du wun u-gan u-gan uzu, <<¿Wa-m-nap, me wa?>>

23 Se wa shus wa zu, <<Wu o re-du nom ut-re ur-kot u me ne, wa de yasu me.

24 Wa'-u Net de m-mar uka na punte u-me rem-su u-Ru u mot-ut wa. Sedi nom-tu ur-on udu wu de yasu Wa'-u Net! Ut-zeg m-kuk uzu na mak-ut netu wa da, u na mutte wa tumsu wa ya'aste Wa'-u Net.>>

25 Se Yahudas wu yasu wun wa zu, <<Wa-m-nap, ¿ko me wa?>>

Yeso shus wa zu, <<Bo warug.>>

26 Un o tek-u u-re, se Yeso kub ur-beredi, wa nom ut-vam udu u-Ru Wa bos de wa yasu a-doru wa ne. Wa zu, <<Kabun no re, un o war-u ri o.>>

27 Wa kub kok-du bu-mu inabi. Da-u wa nome ut-vam udu u-Ru, se wa yasu un. Wa zu, <<Swaan no beet.

28 Hyu-m ri mo mu na nomte estedu us-rem, mu na de ut-azug remu jaas-du ba'as-tu ut-net u-tat.

29 Um o waru no, um za ut-swur m-swa bu-mu inabi mo da, se ho-du um de swa-u bu-mu inabi mu po-mo ur-kot u no ne u faruk-du Uso-u ri.>>

30 Da-u Yeso u a-doru wa ne fu Sep-u ut-Vam, se e aruk m-rwu m-ha Ror-du Te-su Zetun.

*Yeso warug se-m Biturus
(Mark 14:27-31; Ruka 22:31-34; Yoha 13:36-38)*

31 Yeso zu un, <<No beet no de ut-som no yagu me u ane u gyupu-m mummo, remu nom-u de kwum-du me, remu zu o m-pan uzu:

<<Um de gap-du wa-ut-got, tumsu ban-du ca de ut-burug,>*

32 Sedi a um yune dugu m-mar me ba-u no ha-mu Gariri.>>

33 Se Biturus zu wun, <<Ko net-tu somog remu nom-u de kwum-du bo, me um za m-som da ko ca.>>

34 Yeso shus wa zu, <<Um o waru bo ut-nip, u gyup-mu ya-o, kanda kan-su kuut, bo de nomu se-m ri u-so u-tut.>>

35 Biturus zu wun, <<Ko na ho me, um za nomu se-mu napu-m ro da.>> Iya o hen a-dor zutte beet.

*Us-toog u-me tak-u
Gesemani
(Mark 14:32-42; Ruka 22:39-46)*

36 Se Yeso u a-doru wa ne aruk m-ha u dekun be-de du na foge Gesemani. Wa zu

* 26:31 Gwat tumsu: Zeka 13:7.

a-dorū wa ne, <<shu'utun u ane, um de m-ha u ane jit um nom us-toog.>>

³⁷ Se wa kub Biturus u yaag-u Zabadi ne yur, Yakubu u Yohanna. Se wa heese namu jab-u dorog-su jab ne sok.

³⁸ Se wa zu un, <<Namu jab mu o jab-u ri o keru ho-du me. Shu'utun u ane no nom ur-e' u me ne.>>

³⁹ Da-u wa hike cashi, se wa rut m-hobog u-dak wa nom us-toog wa zu, <<Uso-u ri, abite ut-nome has-tu me din-de kok-du swa-u ur-kob de. Sedi, za nom-u um zuye o na de ut-nom da, se nom-u bo ut-sa.>>

⁴⁰ Wa muun udu a-doru wa ne, wa bite m-roog. Wa zu Biturus, <<¿No za keru nom-du ur-e' u me ne ko u-da u-gan da?

⁴¹ Nomun ur-e', tumsu nomun us-toog taas no he u-me m-reg da. Jab ut-sa sedi war-u zatte ur-beb da.>>

⁴² Se wa sur m-mu wa nom us-toog wa zu, <<Uso-u ri, abite din-de swadu ur-kob za ut-yage da, yage na nom nom-u bo ut-sa.>>

⁴³ Wa sur m-muun wa bit un m-roog, remu zu is-u un shuug m-roog.

⁴⁴ Wa yagu un, wa mu ututurse, wa nom us-toog, wa sur m-nom toog-su wa nome ur-takun.

⁴⁵ Wa muun udu a-doru wa ne, wa zu un, <<¿No o pama m-roog ur-hure ne ko? Da-u nong u na dote yasū Wa'-u Net u kom-tu a-ut-ba'-as-ne.

⁴⁶ Yunun, na nok, wu de yasū me ya wa teegun.>>

Na maaste Yeso

(Mark 14:43-50; Ruka 22:47-53; Yoha 18:3-12)

⁴⁷ Kanda Yeso tagte u-nu, Yahudas wa-gan u tek-u a-doru rò u morog-du ut-net teen, e o m-shup us-van ne us-te ne. I-Yate a-Toog-ne u ut-nengen ne e tomnu un.

⁴⁸ Wu de yasū Yeso baag u wargu un uzu, <<Wu no hyane um hamutte wa, masun wa.>>

⁴⁹ Da-u wa tene wa do'e udu Yeso, wa zu wun, <<Wa-m-nap, um o hosu bo.>> Se Yahuda ham-ut wun.

⁵⁰ Yeso zu wun, <<Huub-u ri, nom nom-u hatun bo.>>

Kuna net-tu hatun, e maas Yeso, e ship.

⁵¹ Da-u e hyane iya, tek-u net-tu o ur-kot u Yeso ne, wa farun van-u wa, wa ket wakun u tek-u tok-u yu-Yat-ya a-toog-ne u-to.

⁵² Yeso zu wun, <<Mute van-u ró u-me ur-pakum, remu zu wu kabe u-van, van-ya de ho-du wa.

⁵³ ¿No o m-hyan uzu um zatte ur-beb um kon ur-sege udu Uso-u ri da, tumsu za rem wa tomnu me a-tomu wa ut-zongu u-tat† i zege karma no?

⁵⁴ ¿Re na dote shusu nom-u rem-su u-Ru su na pane uzu tun-to ut-beet na nomu to?>>

⁵⁵ Da Yeso zu net-ut to, <<¿No rwugun us-van ne us-te ne no maaste me uka hyuw a? Ko mune um o ur-kot u none u me be-du ur-shu'ut du

† 26:53 Teeg uka ut-zongu ut-kok ut-nas m-te ut-shishin.

Wa-ko-uyan um o nomu no ut-kose no maaste me da.

⁵⁶ Ko ba shu'ute na nong inya remu na shuuste nomu a-warru rem-su u-Ru ne pane u-me rem-su u-Ru.>> Da-u a-dor-ne hoge iya, e som.

Yeso u shu Morog-du ut-Nengen

(Mark 14:53-65; Ruka 22:54-55,63-71; Yoha 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Se i mase Yeso, e huut wun udu Kayafa, yu-Yat-ya a-toog-ne, kuna a-kose-tu bor-ut Mosa u ut-nengen ne morogte.

⁵⁸ Se Biturus dor un m-ra m-ra, m-te bu-u yu-Yat-ya a-toog-ne. Wa do'e wa shu'ut udu a-ur-e-ne u remu wa hyen-ut uka na dote ut-nom.

⁵⁹ I-Yate a-Toog-ne, u net-tu Morog-du ut-Nengen ne beet karug, e o go-tu bi-su na de ke-tu Yeso uka na dote kwum-du beb-du ho-du wun.

⁶⁰ Sedi un kwumug da, ko ba shu'ute eken u-tat e kek-tu wun rem-su us-bi u-tat.

A tase net-ne yur rwuun.

⁶¹ E zu, <<Net unwa zuug, <Me keru ru-du be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan u-Ru, tumsu wa ma o u tek-u m-roog ut-tut.>>>

⁶² Yu-Yat-ya a-toog-ne yune wa zu, <<Bo zatte nom-u bo de ut-zu da? Re o mottu nom-u e zu bo nonge?>>>

⁶³ Yeso ho us-ram. Yu-Yat-ya a-Toog zu wun, <<Um samgu bo u-Ru ne wu ur-fat, waru it ko bo wa o Kiristi Wa u-Ru!>>

⁶⁴ Yeso zu, <<Uka bo wurte. Sedi um o waru no, dugu da-o, no de hyan-du Wa'-u Net u be-du ur-faruk du kom us-cwa u-Ru,† wa o haan u-me ur-kuut dugu u-ru.>>§

⁶⁵ Se yu-Yat-ya a-toog-ne kemusse toggo-u wa remu us-ryab. Wa zu, <<Yan o tumsu na ut-sa na hoge? No hok wa nongu u-Ru ut-ba'as.

⁶⁶ Y-Yan-o no hyane?>>

E shus e zu, <<Korge na ho wun.>>

⁶⁷ E top-su wun m-ta u-shu, e gapur wun. Eken zoor wun ut-gap,

⁶⁸ E o ut-zu, <<Nom m-hyan, abite bo wa Kiristi, war wu gapu bo?>>

Biturus nong se-m Yeso

(Mark 14:66-72; Ruka 22:56-62; Yoha 18:15-18,25-27)

⁶⁹ U da-u o hen Biturus o shu'ut u kat-du bu-u o, se eken gwup-e i o m-ank u bu-u o, wa haan udu ro wa zu, <<Ko bo, bo o ur-kot u Yeso ne net-u Gariri.>>

⁷⁰ Biturus nom m-se udu un, wa zu, <<Me m-nak nom-u bo otte us-rem da!>>

⁷¹ Da-u wa rwune u pyu, eken gwup-e tumsu wu o m-nak u bu-u o hyen wun wa zu net-tu o u ees ukun, <<Net unwa o ur-kot u Yeso wa-Nazara ne.>>

⁷² Biturus sur m-nom m-se' us-tond ne uzu, <<Um nak campa-u ya da!>>

⁷³ A sure m-waas cashi, net-tu o ees ukun e haan, e zu

† 26:64 Gwat tumsu: SepV 110:1. § 26:64 Gwat tumsu: Dani 7:13.

Biturus, <<Nip-to bō o tek-u un. Ka bō otte us-rem koske.>>

⁷⁴ Se Biturus hu us-tondu uzu, <<U Ru-u ya me ur-kob abite bise um otte, um nak net-u wa da.>> Za rem kuut heese us-kan.

⁷⁵ Biturus bakus rem-us Yeso nomu wa uzu, <<Kanda kan-su kuut, bō de nomu sem ri u-so u-tut.>> Biturus ru udu wa nom us-kan sok.

27

Yahudas hoog hi-ur wa

(Mark 15:1; Ruka 23:1-2; Yoha 18:28-32; Pama 1:18-19)

¹ Da-u is gase ur-wun, se yu Yat-ya a-toog-ne, ut-nengen ne e e ye us-rem uzu e ho Yeso.

² Se e gug wun, e aruk u wun ne m-ha udu Biratus, wa-u-dak yu Roma.

³ Da-u Yahudas wu yase wun na hoot, hyane na kwupku us-rem uzu na ho Yeso, se wa sur m-dorog. Wa muun udu i-Yate a-Toog-ne, ut-nengen ne, wa muutu un konko shik-u un ur-shik u op.

⁴ Wa zu, <<Um nong ut-ba'as, um ya'aste wa za ut-ba'as na ho.>>

Se e zu wun, <<Bu-m it mu yu? Sese su ro se.>>

⁵ Se wa gun shik-u u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan. Wa aruk m-rwu, wa surgusse hi-ur wa u-ho, wa mur.

⁶ Kuna i-Yate a-Toog-ne kooste shik-u e, e zu, <<Nong ur-zwar na muut shik-u e u cun-du be-du ur-shu'ut du

Wa-ko-uyan da, remu zu shik m-hyu e.>>

⁷ E ye us-rem, e o dekun be-de, remu zu e muute be-ur re be-du jwak-du ut-hamut ne a e mare. Na zu be-ur re, be-du wa ma-u ut-tur.

⁸ Remu iya, na omnu fag-du be-ur re, Be-du m-Hyu.

⁹ Iya o na shuuste nomu wa-warru rem-su u-Ru Irmiya ware uzu, <<Na kabug konko shik ur-shik u op [30], shik-u Isra-ne zu na top-u remu ro.

¹⁰ Se e o be-du wa ma-u ut-tur u shik-u e, uka rem-su Yawe zutte.>>*

Yeso u shu Biratus

(Mark 15:2-5; Ruka 23:3-5; Yoha 18:33-38)

¹¹ Yeso o ees u shu faruk wa-u-dak, wa shit Yeso uzu, <<Bo wa o faruk-u Yahudane?>>

Yeso zu, <<Bo warug.>>

¹² Sedi da i-Yate a-Toog-ne u ut-nengen ne ketu Yeso us-rem, u zuug okon da.

¹³ Se Biratus zu wun, <<Bo hok nom-ut tun-to tu na zu bo nomug da?>>

¹⁴ Yeso shakus ko ur-shut ur-gan da. Remu iya wa-u-dak hu murimmo sok.

¹⁵ Wa-u-dak vek-ut u da-u Morog-du ur-Pas u-beet, wa restun wa-gan u tek-u net-tu o tage wu net-tu ut-sa.

¹⁶ U da-u hen, wakun oro u tage wu kowan nape wa ut-ba'as wa, na zu wa Barabas.

¹⁷ Da-u net-tu morge, se Biratus zu un, <<Wana no ut-sa

* 27:10 Gwat tumsu Muut: Zeka 11:12-13; Irmu 32:6-9.

na restun nŋ? ¿Barabas wa ko Yeso wu na zu Kiristi?>>

¹⁸ Biratus zuu g iya, remu zu Biratus nak uzu rem ur-shub de na ya'aste Yeso.

¹⁹ Da-u Biratus shu'ute u be-du kwup-du us-remu wa, se neta wa tomŋn na waru wa uzu, <<Ruute kom-ut rŋ u rem-su wa za ut-ba'asu wa, remu iya o um soote ur-kob sok m-gyup u bo'-u mottu netu wa.>>

²⁰ Kuna i-Yate a-Toog-ne ut-nengen ne tokte ut-net uzu na restun Barabas, na ho Yeso.

²¹ Wa-u-dak sur m-zu, <<¿Wana um de restun nŋ, u tek-u net-ut tun-to?>>

E zu, <<Barabas wa!>>

²² Se Biratus zu un, <<¿Yan o um de nomu Yeso wu na zu Kiristi?>>

E beet kowan zu, <<Tar wun u-kan!>>

²³ Biratus zu, <<¿Remu u-yane? ¿Yan o wa nome u yo-o?>>

Net-tu sur m-yuns us-cwar uzu, <<Tar wun u-kan!>>

²⁴ Da-u Biratus hyane wa kerge swan-du hi-tu ut-net da, tumsu net-tu o mot-tu yunsu gwuz ukun, se wa yib m-bu wa jaas kom-ut wa u hyan-mu ut-net. Wa zu, <<Me bu-m ri zarra, um kabug ra-u wa za ut-ba'asu unwa ne da. Nŋ wa.>>

²⁵ Se net-ut to ut-beet e yuns us-cwar uzu, <<Yage ra-u o u dor it u ya'-ag-u it ne!>>

²⁶ Se wa restun un Barabas. Da-u wa wa'e na nomu Yeso us-ryap, se wa yasu wun na tar wa u-kan.

Karma-ne numuste Yeso
(Mark 15:16-20; Yoha 19:2-3)

²⁷ Dugu kun karma-ne i wa-u-dak kub Yeso e toot u pada-u wa-u-dak, e kargussun karma-ne u-tat udu Yeso.

²⁸ E horom wun ut-cwu, e wa'-u wun yakun toggo-u jaz-ya go-du yu farkina-ne.

²⁹ E nomu dekun nom-du ur-hi du us-hir de go-du farkina-ne, e wa'-u wun ur-hi, e yasu wun u-kom wa ship u kom us-cwa rŋ, e sok-ut u kenu rŋ e nom wun huuk-tu us-bi, e o zu wun, <<Ho'o faruk-u Yahuda-ne!>>

³⁰ E top-su wun m-ta, e onk kom-yu e yasu wun, e hu gapru wun u ya ur-hi.

³¹ Da-u e tase nomu wun us-jurum, e for toggo-u jaz-ya ya, e wa-u wun cwu-ut rŋ. E aruk u wun ne remu na tur-ut wun u-kan.

Ut-tar u-kan
(Mark 15:21-32; Ruka 23:26-43; Yoha 19:17-27)

³² Un o tek-u m-ha, un goone u yakun campa-ya ne net-u bo-u Sayirin, dim-ur Simŋn. E wu wa u kab-du kan-u Yeso ur-beb.

³³ E te dekun be-de du na zuye Gorgota, (na zu de <<Kog-du ur-Hi>>).

³⁴ E ye' wun bu-mu ke' ur-waak ut-gag ne u remu wa soot. Da-u wa rake, wa gugum ut-swa.

³⁵ Da-u e taru wun u-kan, se e gun u-kwembi e mot toggo-u rŋ.[†]

³⁶ A tase un shu'ut ukun un o er-ur wun.

[†] 27:35 Gwat tumsu Muut: SepV 22:18.

37 U dom-u hi-ur rò, un pun ba'as-tu wa nome uzù, <<UNWA O YESO FARUK-U YAHUDA-NE.>>

38 Tumsu na tur Yeso u eken ne hyuw-ne yur, wa-gan u kom us-cwa wa-gan u kom ur-beer.

39 Net-tu o aruk e hu rum-su ut-hi u nomu wun us-jurum,

40 e o ut-zu, <<Bo yu do'e ru-du be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan, tumsu bo ma o u tek-u m-roog ut-tut, gu hi-du war ró! Abite bo Wa'-u u-Ru wa, cuzne u dom u-kan.>>

41 Iya o hen, i-Yate a-Toog-ne a-kose-tu bor-ut Mosa ne ut-nengen ne huute nomu wun us-jurum.

42 E o ut-zu, <<Wa gwug eken, tumsu wa kerge gwudu hi-ur wa da. Abite wun faruk-u Isra-ne wa, yage wa cuzun u-dom u-kan na hyan, da-u o it de yadu jab-u wun ne!

43 Wa ya'aste jab udu u-Ru. Yage Ru-u gu wun u da-o, a u ut-sa, wa zuug Wa'-u u-Ru wa oye.>>

44 Iya o, hyuw-ne e, i na taru e u-kan ur-kot, e nongu wun gom-u rim-o.

Mar-m Yeso

(Mark 15:33-41; Ruka 23:44-49; Yoha 19:28-30)

45 U tek-u u-ho, cwum-yu tage u-dak u-beet, m-te kwam-su us-tut su m-rim.

46 U tek-u us-kwam us-tut, Yeso jakus u-cwar wa zu, <<Eri, Eri, ¿Rama sabaktani?>> Wata, <<Ru-u ri, Ru-u ri, ¿remu yan o bo yaktu me?>>‡

47 Net-tu ooge ees ukun da-u e hoge iya, e zu, <<Net uno o fag-du Iriya.>>

48 Dugu kun wakun yune za naas u-da wa kabun soso. Wa mus de u-me bu-mu u-zur, wa suk-de u dom u-te wa nabu wun wa soot.

49 Eken zu, <<Yagun wun usu rò, na hyan ko Iriya ut-haan wa gu wun!>>

50 Se Yeso sur m-yuns u-cwar ur-beb ne, dugu kun wa kub ur-fat.

51 U da-u o kus-u u-is u na erge u-me be-du u-hen du be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan o kees ut-kik ut-yur, dugu dom u-ru m-cuz u-dak. Na nom rumus-du u-dak, tumsu tar-tu yo'ok.

52 Sag-tu u-pus, net-tu u-Ru u-tát i mare e yune ur-fat.

53 (Da-u e bite Yeso yunge dugu m-mar, e yage ut-sag. Se e to u bo-u u-hen, ut-net u-tát e hyen un.)

54 U da-u yakun yu-shu karma Roma u eken karma-ne, i o e-ur Yeso e hyen nomu nome u-beet, e hog u-gyer sok. E zu, <<Ut-nip, unwa Wa'-u u-Ru wa!>>

55 Tokon neta to oro ukun u-tát tu doru Yeso dugu Gariri e o nomu wun us-pama. E ees m-ra e o madi-du nomu na o ut-nom.

56 U tek-u un, Meri oro dugu Magadarin, u Meri ino-u Yakubu u Yusuhu, tumsu ino-u yagu Zabadi.

Jwak-du Yeso

(Mark 15:42-47; Ruka 23:50-56; Yoha 1:38-42)

28

57 Da rim-mu tore, se wakun wa-ut-kwum wa net-u Arimatiya, dim-ur wa Yusuha, wa haan, kowa wa o tek-u a-doru Yeso.

58 Wa do'e udu Biratus, wa kon uzu na ya wa u-ur Yeso. Biratus hen wa zu na yasuwun ur-u.

59 Se Yusuha kub u-ur re wa hopos de u kus-u pus-o u so-o.

60 Wa gun u-ur re u-me sag-u po-o wa, u na kawe u-me ut-tar. Wa kabun ta'ar-ur yat-de wa wugub is-yu u-sag, wa aruk.

61 Meri Magadarin u inya jit Meri ya, e o shu'ut u dapus u-sag.

A e'-du u-sag

62 Da-u is gase, ba ho-du ut-zong arke, i-Yate a-Toog-ne u Farisa-ne e morog u shu Biratus.

63 Un haan udu wa-u-dak un zu, <<It bakuste uzu da u net unwa wa us-bi ooge ur-fat wa zuug, <Um de ur-yune dugu m-mar u ho-du u-tuturse.>

64 Remu iya na e' sag-u o ur-zwar ne, m-ha u ho-du u-tuturse, u remu zu a taase u a-doru ro haan e hast war-u ro, e zu ut-net wa yunge dugu marimari ne. A shu'ute iya enk-su m-vaste mo ut-zeg ur-takun m-yo.>>

65 Biratus zu un, <<Sa'an karma-ne, e do'e e nom ur-e' uka no hyente kamug.>>

66 Se e aruk, e wo ger u-domu ta'ar-du o dom-u u-sag taas u wakun u tam da, tumsu e wo karma-ne e'-du sag-u o.

Yune-ur Yeso dugu m-mar (Mark 16:1-8; Ruka 24:1-12; Yoha 20:1-10)

1 Ba Ho-du ur-Hure du roog-mu ut-ta'er arke, u tek-u ho-du ur-takun du roog-mu ut-ta'er, ur-is gas, Meri Magadarin u yakun neta-ya wu na foge Meri e yune e do'e udu u-sag.

2 Za rem, na nom dekun rumus-du u-dak de u-tat, se wakun wa-tom Wa-ko-uyan wa haan dugu dom u-ru, wa irgusse ta'ar-u na takuste u-sag, wa shu'ut u dom-u ta'ar-u o.

3 Wa o m-bakut, tumsu cwu'ut wa u pus-to put uka ut-randi.

4 Da-u a-ur-e'-ne hyane wun, e hog u-gyer sok, e o m-zap, e he u-dak uka marimari ne.

5 Kuna wa-tom u-Ru zutte neta-ut to, <<A no hog u-gyer da! Um nak no o sa-u Yeso wa, wu na tare u-kan.

6 Wa za ane da. Wa yunge uka wa zutte. Haanun no hyan be-du wa otte m-rit.

7 Nomun m-hor no do'e, no waru a-doru wa uzu, <Yeso yunge dugu marimari ne. Wa de hen u ba-du no m-te Gariri, kuna no dote hyan-du wun.> Baksun nom-u um waru no.>>

8 Se e yage be-du u-sag, u-gyer ne sok, tumsu ur-so ne sok. E kusum m-som remu e war-tu a-doru Yeso,

9 Yeso u hi-ur wa, wa goone u un ne, wa zu un, <<Jab-us pusse udu no! >> E hikne e

ham-ut na-us rò, e nomu wun
ut-huuk.

¹⁰ Yeso zu un, <<A nò hog
u-gyer da! Nòkon nò waru
or-ut ri ne na goone u Gariri,
kuna e dote hyan-du me.>>

Nom-u a-ur-e'-ne ware

¹¹ Da-u neta-ut to o tek-u
m-ha, tek-u net-tu e'-du sag-
u o, e to u-bo, e waru i-Yate
a-Toog-ne nom-u na nome u-
beet.

¹² Kuna yu-Yat-ya a-Toog-
ne ut-nengen ne gugte ut-hi, e
ye' karma-ne shik u-tát,

¹³ E zu, <<Warun ut-net
uzu, <A-doru rò haane m-
gyup e hiwis wun da-u nò
ooge m-roog.>

¹⁴ A rem-su teye udu wa-u-
dak, it nomu wa us-rem taas
nò swa ur-kob da.>>

¹⁵ Kuna karma-ne onkte
shik, e nom uka na zutte e
nom. Nom-u o gurus u-me
Yahuda-ne u haan u da-o.

Ank-mu Yeso yase

a-doru wa

¹⁶ A-dor op u-gan do'e u
Gariri, e do'e u ror-du Yeso
zutte e goone.

¹⁷ Da-u e hyane wun, e
nomu wun ut-huuk, sedi
eken nong u-sakna.

¹⁸ Se Yeso hikne ut-mor wa
zu un, <<Uso-u ri ya'aste me
faruk-du dom u-ru u-dak ne
u-beet.

¹⁹ Remu iya, do'en nò nomu
net-tu u-dak ut-beet kose-tu
rem-us ri, uka e dote shu'utu
a-doru ri. Nò nomu e ut-
yubusse m-bu e shu'ut u-me
faruk-du Uso-u ri, udu ri ne,
Wa'-u wa, tumsu udu Yar-u u-
Ru ne.

²⁰ Nò is-u un e dor nom-u
um zu nò nom u-beet. Um o
ur-kot u nò ne ko-uyan da m-
te ma-du u-da.>>

Pama-u a-Tomu Yeso

Yeso muug u dom u-ru

¹ Tiyaפורוס, u ran-u ri ur-takun um pangun bo u remu nom-tu Yeso tak-ne ut-nom ut-kose ne,

² m-te ho-du wa duse u-dom u-ru. Kanda na kub-ut wa m-da u-ru, da-u wa taase nom-du ut-him dugu Yar-u u-hen udu net-tu wa dage uka a-tomu wa ne.

³ Da Yeso yune dugu m-mar, wa koske hi-ur wa udu a-doru wane uzu wa o ur-fat. Ut-Ho ut-shik ut-yur wa o nomu ut-net rem-su Faruk-du u-Ru.

⁴ Da-u wa ooge u-re u un ne, wa zu un, <<A no yagu Urusharima da. No e' estedu us-rem su uso u ri nome uka um wartu no,

⁵ Yohanna nonge ut-net ut-yubusse m-bu, za m-tumb na do'e nomu no ut-yubusse u Yar-u u-Ru.>>

Mu-ur Yeso u dom u-ru

⁶ A-tomu Yeso morog ur-be ur-gan e nomu wa ur-shut, <<¿Wa-ko-uyan, yan da o bo do'e muutun Isra-ne ur-faruk u kom-ut e, e hure dugu faruk-tu Roma-ne?>>

⁷ Yeso zu un, <<Nap-mu u-da u ho-tu u-gos ne u-zwuun ne, sese su no se da, uka Uso u este u beb-ur wa.>>

⁸ No do'e kwum-du ur-beb da-u Yar-u u-Ru heene u dom-u no. No do'e ut-shu'ut a-warru rem-us ri

u Urusharima m-ha u dak-u Yahudiya ne, u dak-u Samariya-ne, m-te ma-du u-dak.

⁹ Da-u wa taase zu iya, na kub wun m-da u dom u-ru u-me ur-kuut. Un o tek-u ut-gwat har u enk un m-hyan.

¹⁰ Un o tek-u sak-du is u aruk-ur ro u dom u-ru, kuna net-ne yur rwuutun m-wa u cwu-ut pus-to ne e o ees u kenu un.

¹¹ Kuna e zute, <<No campa-ne Gariri, ¿remu u-yan o no otte ees u ana u gwat-du dom u-ru? Yeso wu na kabe m-da u dom u-ru, wa de ut-muun uka no hyente da-ur ro u dom u-ru.>>

*Na dak Matiyas u og-ur
Yahuda I skariyoti*

¹² A-Tomu Yeso barum u Urusharima dugu Ror-du Te-su Zetun, ror-du o dapus Urusharima ra-mu be-ur re o uka ha-mu u-kirometa u-gan.

¹³ Da-u e cwaye u-me u-bo, e duus u kur-u dom u be-du e otte roog. I o ukun, Biturus, u Yohanna, u Yakubu, u Andarawus, u Firibi, u Tomas, u Bataromi, u Matiyu, u Yakubu (wa'-u Arupayes), u Simon (wu na zuye wa shub-du u-dak), tumsu u Yahudas ne (wa'-u Yakubu).

¹⁴ Un beet un same ut-hi us-toog u nom u-gan, ur-koto ut-neta ne u Meri ne ino-u Yeso, u huno-ut ro ne.

¹⁵ U ho-ut to na o morog-du a-dor-ne net-tu teeg ut-shik ut-shishin [120]. Biturus yune ur-ees,

16 wa zu, <<Or-ut ri ne, nomu na pane o shuug u rem-su u-Ru su Yar u-Ru ware m-tumb ne u nu-u Dawuda u remu Yahudas, wu kose uka na dote masu Yeso.>>

17 Wa ogu tek-u me in, tumsu wa otte ur-og u tek-u me in.

18 U top-u u shik-u pama-us yo-se Yahudas o wa ote ur-be, kuna wa heetun m-gwakka ur-hi, men-tu yo'ok, yaag-u men rwuun u-do.

19 Kowan u Urusharima hok nomu nome, har na tege be-ur re ur-dim, <<Akar-dama>> wato u rem-ur un na zu, <<Be-du m-Hyu.>>

20 Biturus zu, <<Na panug u Sep-tu ut-Vam uzu,

<< <Yage be-du ur-shu'ut ro u shu'ut ur-kanda,

Ana yage wakun

u shu'ut ukun da.>*

Tumsu,
<Yage wakun u kab og-ur ro.>†

21 Remu iya in dagun wakun u tek-u net-ut tun-to, wu o ur-kot u in ne ko-uyan da, u da u Wa-ko-uyan Yeso ooge ur-nok u in ne.

22 Netu wa shu'ut wu hyane da-u Yohanna nomu Yeso ut-yubusse m-bu m-ha da-u Ru u kabe Yeso m-da u dom u ru. Tumsu wa shu'ut wu o ur-kot u in ne da-u mar-m Yeso u yune-ur wa ne dugu m-mar.>>

23 Un haatun net-ne yur: Yusuhu wu na foge Barsaba (tumsu na zu wa Justus), u Matiyas ne.

24 A-doru Yeso nom us-toog uzu, <<Wa-ko-uyan bo nak jab-u kowan. Kosu it wu bo dage u tek-u net-ne yur-u ine,

25 wa kab pama-u Wa-tom-u Yeso u Yahudas yage wa do'e u be-du wa dage.>>

26 Se e gun u-gwembi u tek-u me un, Matiyas re, wa shu'ut wa-tom-u tek-u me a-Tomu Yeso op u-gan.

2

Haan-du Yar-u u-Ru

1 Da-u ho-du Pentikos tene, a-dor o beet ur-be ur-gan.

2 Za m-nap na hog dum-du mya-mu ur-beb u-dom u-ru mo shi kur-u un otte u-me.

3 Kuna un hyente ut-net ut-beet tu o ukun u okon nom-o ne uka rem-tu u-ra hi-ur kowan.

4 Un beet un shuug u-Yar u-Ru ne un hu us-rem u tokon rem-to ne ut-go ut-go, uka Yar u-Ru yute un beb-du ut-nom.

5 U da-u o eken oro ukun a-doru fun-yu Yahuda-ne i o ur-shu'ut u Urusharima e haagun dugu be-tu m-ra tu dak-u o.

6 Da-u e hoge ut-net us-rem u tokon rem-to, se morog-du ut-net karug, e hu murimmo, remu zu un hok a-dor o us-rem u rem-du dak-u e.

7 Un hu murimmo sok, un o ut-zu, <<Net-ut tunto a net-tu Gariri to da?

8 Rene o nomte it o hog-du un us-rem u rem-ur it?

9 It hen net-tu:

Dak-u Fartiya to, u

Dak-u Madiya ne, u

* 1:20 Gwat tumsu: SepV 69:25. † 1:20 Gwat tumsu: SepV 109:8.

Dak-ū Erama ne,
 Tumsu u
 Dak-ū Mesofotamiya ne, u
 Dak-ū Yahudiya, u
 Dak-ū Kafadokiya ne, u
 Dak-ū Fantus ne, u
 Dak-ū Asiya-ne, u
¹⁰ Dak-ū Firijiya-ne, u
 Dak-ū Famfiriya-ne, tumsu
 u
 Dak-ū Masar ne, u
 Dak-ū Ribiya ne dapus bo-ū
 Sayirin, u
 Net-tu dak-ū Roma-ne i
 haane ut-riig
¹¹ i na mate Yahuda-ne u i-
 za-yahuda-ne da i byur-ne e
 dor fun-u it.

Eken u tek-ū me it net-tu
 dak-ū Kiritiya to,
 u dak-ū Raraba ne.

It o hog-du un us-rem u rem-
 ur it, it o hog-du un u warru
 nom-tu m-shin tu Ru-ū nome
 u rem-ur it!>>

¹² Nom-ū ho un u murimmo,
 un o shut-du hi-ut un uzu,
 <<¿Yan-o inya?>>

¹³ Eken nomu un rem-su
 us-jurum uzu, <<Bu-mu ke
 mo un swaye.>>

*Kose-tu Biturus nome u
 ho-du Pentikos*

¹⁴ Biturus yune ur-ees ur-
 kot u a-Tomu Yeso ne op u-
 gan, wa jakus u-cwar wa zu,
 <<Or-ut ri Yahuda-ne beet i o
 ur-yu u Urusharima, hogon,
 tumsu eren ut-to no hog nom-
 u um de waru no.

¹⁵ Net-ut tun-to swaag ke'
 da, uka no otte m-hyan,
 wundu omon uro ne.

¹⁶ Nom-ū wa-warru rem-su
 u-Ru Jower ware o uzu,

¹⁷ << Ru-ū zu: U ho-tu ur-
 vaste,
 um de toknu Yar-u ri udu
 ut-net.

Yaag-ū no campa-ne
 u yaagu neta-ne do'e
 nom-du but-tu rem-us ri,
 Yaagu beb-ne de
 nom-du u-hyan,
 Nengen-tu de nom-du us-
 bo'.

¹⁸ Ut-nip u da-u o,
 um de haatun Yar-u ri
 udu tok-ne ri campa-ne u
 neta-ne,
 E do'e nom-du
 but-tu um waru e.

¹⁹ Um de kosu nom-tu
 m-shin u dom-ū u-ru,
 u nom-tu m-shin ne u-
 dak,
 wato m-hyu, u-ra ne,
 u ut-fu'ut ne tu rim-to.

²⁰ Um de muut ur-ho u-
 cwum,
 pyaat-yu de ut-shu'ut uka m-
 hyu,
 kanda ho-du Yawe de
 haan,
 ho-ur yat-de du m-sek.

²¹ U da-u o wu nome us-toog
 u dim-ur Yawe wa do'e
 kwum-du u-ukur.>*

²² <<Or-ut ri Isra-ne, hogon
 rem-us sin-se: Yeso wa-
 Nazara wa Ru-ū yase tumsu
 wa ees. Ru-ū koske tun-to ut-
 beet remu nom-tu m-shin tu
 nome, us-nap ne su wa nome
 u-me Yeso u tek-ū me no, uka
 no nupte ur-zwar ne.

²³ Iya o Ru-ū zongte wa
 ya'aste wa udu no, tumsu u
 nap-du u-Ru de, no turte wa
 u-kan, no ho wa u sege-du
 net-ut yo-to ne.

* 2:21 Gwat tumsu: Jowe 2:28-32.

24 Wa swaag ŭr-kob sok da-
u wa mare, sedi Ru-ŭ ukur
wun dugu beb-du m-mar,
tumsu wa yuns wun dugu
marimari-ne, remu zu za ut-
nome u mar-mu ship wun da.

25 Faruk Dawuda nomug
us-rem u wun uzu,

<< <Um nak Yawe o ur-kot
u me ne ko mune,
wa o u daps kom ut-cwa ri,
um za hog-du u-gyer da.

26 Remu iya jab-u ri o ur-so,
rem-ur ri o fu-du
ut-sep tu ur-so,
war-u ri ut-shu'ut
u tek-u wadu jab.

27 Remu zu wa za yagu
fat-ur ri u-me u-sag da.
Ko wa yage Wa-u-hen wa
zum da.

28 Bo kosku me fun-yu
de huutu me udu ur-fat.
Bo de wadu me ur-so remu
zu,

bo o ur-kot u me ne.> >>†

29 <<Or-ut ri Isra-ne, me
keru nomu no us-rem za u-
sakna u mottu uso-u uso-ut in
Dawuda. Dawuda marug, na
dok wa, sag-u wa o udu in har
u da-o.

30 Wun wa-warru rem-su
u-Ru wa, tumsu wa nak uzu
Ru-ŭ este us-rem us-tond ne,
uzu wa de wadu wakun ur-
faruk dugu ko-ur ro, uka wa
wote Dawuda ur-faruk.

31 Dawuda hyangun iya,
se wa nom us-rem u mottu
yune-ur Yeso Kiristi‡ dugu m-
mar, uzu wa za yagu wun u
me u-sag da, tumsu war-u ro
za ut-zum da.

32 Ru-ŭ yunuste Yeso dugu
m-mar, it beet a-doru wa

kowan hyanug tumsu it o ut-
war.

33 <<Ru-ŭ yaag Yeso m-sek
u kom ut-cwa u-Ru, tumsu
wa kabug Yar-u u-Ru dugu-
du u-Uso, uka wa este us-
rem. U da-o hen, wa haatun
Yar-u o u dom-u in jab gan.
Wa haatun nomu no hyane
tumsu no hog.

34 Dawuda tamug da-du u-
ru da, sedi wa zuug,

<< <Yawe zuug Wa-ko-uyan u
ri:

<<Shu'ute u kom-u ut-
cwa ri

35 Um te da um de wa-du
huub-ut yo-to ro

u ta-u us-na ro.>> >§

36 <<U remu iya yage net-tu
Isra-ne beet e nap sin-se, Yeso
u-ya yu no tare u-kan Ru-ŭ
mutte wa Wa-ko-uyan tumsu
Kiristi.>>

37 Da-u net-tu hoge iya,
nom-u o do un jab sok, se un
zu Biturus u a-Tomu Yeso ne i
o ukun, <<Or-ut it, zyan-o it de
ut-nom?>>

38 Biturus zu, <<Yagun ut-
ba'as na nomu no ut-yubusse
m-bu, u dim-ur Yeso Kiristi
remu has-du ut-ba'as. Tumsu
no ut-kwum nya-u Yar-u u-Ru
dugu-du u-Ru.

39 Estedu us-rem remu no
o, u yaagu no ne beet, u eken
ne i za-Yahuda-ne da, i Ru-u
in Wa-ko-uyan bane u hi-ur
wa.>>

40 Biturus re shu u nomu un
ut-but u-tat, tumsu wa nomu
un ut-him uzu, <<Konon u-
Ru taas wa nya no ur-kob da-
u wa haane u yadu a nom-

† 2:28 Gwat tumsu: SepV 16:8-11. ‡ 2:31 Wu Ru-ŭ dage. § 2:35 Gwat tumsu:
SepV 110:1.

dū nōm-ūt yō-to nē ūr-kōb i gūgme Yeso.>>

⁴¹ Net-tu kabe but-tu Biturus nōme na nōngu ē ūt-yubusse m-bū. Ū hō-ur re net-tu swurne ū-me a-doru Yeso ū remu but-ūt to teeg net-ne ūt-zōngu ūt-tūt [3,000].

Ūka yu-du a-dor otte

⁴² Ūn muut jab-ūs ūn ūr-be ūr-gan ū kōse-tu a-Tōmu Yeso otte tumsu ū same-du ūt-hi nē. Ūn re shu ū re-du nōm ūt-re ūr-pas ū Wa-kō-uyan tumsu ūs-tōog nē.

⁴³ Net-tu o ū Urusharima ē hū shup-du ūt-nu remu nōm-tu m-shin tu a-Tōmu Yeso nē o ūt-nōm ūt-go ūt-go.

⁴⁴ I kabe rem-ūs se, ē same hi-ūt ūn nē tumsu kō-uyan da ūn morog ūr-be ūr-gan. Tumsu ūn mot nōm-tu ūn otte u-beet ūr-kot.

⁴⁵ Ūn būb nōm-tu ūn otte na ye kowan ūka wa otte ūssa.

⁴⁶ Ko mune ūn hū m-ha ū be-du ūr-shu'ūt dū Wa-kō-uyan. Ūn re nōm ūt-re ū baksun ūn war-u Yeso ū hyu-m wa nē ūr-kot ū bu-ūt ūn. Ūn o u-re u-swa nē ū tek-ū ūr-sō jab gan.

⁴⁷ Ūka ūn zongte ūt-nōm, ūn o vam-tu Wa-kō-uyan. Ūn otte pong-ur pus-de ūdu kowan ū me Urusharima, da-ū nōm-ūt to o ūt-nōm, Ru-ū o swurun ūn net-tu o cwan-tu u-ukur dugu baas-ūt ūn.

3

Ryam kwung m-yar

¹ Dēkun hō-de Biturus ē Yohanna ē o ha-mu be-du ūr-shu'ūt dū Wa-kō-uyan ū da-ū

ūs-toog, ūs-kwam ūs-tūt su u-hō.

² Ū is-yu na fōge Is-u Sō-ya, wakun net-wa oro ryam dugu da-ū na mate wa. Ko mune na hatun wa ū Is-yu be-du ūr-shu'ūt dū Wa-kō-uyan, remu wa nōm-ūt ūs-kōn su shik ūdu i o ūr-cwa ū me.

³ Da-ū wa hyane Biturus ē Yohanna ū mottu cwa-du kat-du be-du ūr-shu'ūt dū Wa-kō-uyan, se wa kon ūn shik.

⁴ Biturus ē Yohanna hū gwat-du wun, Biturus zū, <<Gwat it!>>

⁵ Se jab-ū ryam mu ūdu ūn, wa o m-hyan ūzū ē ya wun okon.

⁶ Biturus zū, <<Ūm zatte shik da, sedi nōm ūm otte o ūm de yadu bō. Ū tek-ū dim-ur Yeso Kiristi wa-Nazara, yune bō nōm m-ha!>>

⁷ Se Biturus ship kom ūs-cwa rò, wa yuns wun. Za rem na-su yune m-kim ū is-tu ūs-na rò nē se nōm ūr-beb.

⁸ Wa tu mak wa yune ūrees, wa heese m-ha. Wa dor Biturus nē m-cwa ū-me kat-du be-du ūr-shu'ūt dū Wa-kō-uyan, wa o m-ha ūs-mak nē, wa o vam-du u-Ru.

⁹ Ūt-net ūt-beet ē hyen wun wa o m-ha, ū vam-tu u-Ru nē.

¹⁰ Net-tu nup ūzū wuna shu'ute ū Is-u Sō-ya yu be-du ūr-shu'ūt dū Wa-kō-uyan ūs-kōn. E hū murimmo remu nōm-ū nōme ū wun.

¹¹ Da-ū rya-mu wa ooge m-shup ū Biturus nē ē Yohanna, net-tu kusmun m-som ē haan ū dēkun be-de dū na zuye ū pyū-ū Suremanu ē o murimmo.

12 Da-ŭ Biturus hyane iya, se wa nomu net-ne ũs-rem wa zu, <<Nō Isra-ne ĩremu yan-o nō otte ũ murimmo? ĩRemu yan-o nō otte madi-ur ite se bō zu beb-du hi-du war it de, ko na zu wadu jab-u it de ũ dor u-Ru de wute campa-u inya m-ha?

13 Ru-u Ibrahi, ũ Ishaku, ũ Yakubu, Ru-u ũso-tu ũso-ut in, wa ye' Yeso m-sek. Wuna hen tu-shu nō yaase, tumsu nō gugum wa ũ kenu Biratus, ko ba shu'ute Biratus cwanug wa rest wa.

14 Sedi nō gugum Wa-u Hen, wa jab-u so-o, nō kon na yage wa ho-du ut-net,

15 Nō ho wu de keru yadu net fat-du za ur-ma. Tumsu Ru-u yuns wun dugu m-mar, in hyanug wun da-u wa yune dugu marimari-ne, tumsu it o waru nō sin-se.

16 Ŭ remu yadu jab m-shin ne mu Yeso, net unwa nō hyane tumsu nō nup o wa kumte m-yar. Remu zu it yaag ut-nip ũ Yeso o wa'e net unwa otte m-yar. Nō beet hen nō hyanug.

17 <<Ŭ da-o or-ut ri, um nak nomu nō nomu Yeso ũ tu-shu nō ne, nō nomug ũ remu zu nō nak ũzu wuna o Kiristi da.

18 Sedi ũ remu iya o Ru-u shuuste nom-u wa ware ũ nu-tu a-warru rem-su ũ-Ru ũzu, Ru-u de tomnu Kiristi ũ remu wa ukurte net-ut wa, tumsu wa de swadu ur-kob.

19 Remu iya yagun ut-ba'as, nō byurun ũdu ũ-Ru, remu wa jaaste ba'as-ut nō.

20 A nō nome iya, Wa-Ko-uyan de mutu jab-us nō ũ pose, Wa de tomnu Kiristi ũdu nō tun dugu ur-takun, wato Yeso.

21 Nip-to Yeso wa shu'ute ũ dom ũ-ru, har da-ŭ wa de mutu ko-uyan ũ po-o, ũka Ru-ŭ zutte dugu ur-takun ũ nu-tu a-warru rem-su ũ-Ru ne i ũ hen.

22 Mosa zuug, <Yawe Ru-u nō de tomtun nō wakun wa-warru rem-su ũ-Ru ũ tek-ŭ me nō, ũka na tomtu me. Kumge hen nō hog nom-ŭ wa de waru nō.

23 Ut-shu'ut hen wu gugme hog-du wa-warru rem-su ũ-Ru wa, na de rutu wa tek-ŭ me ut-net.>*

24 Iya o hen tek-ŭ a-warru rem-su ũ-Ru ne beet i nome ũs-rem, dugu da-u Samaira ũ haan ũ i haane ũ-dim, e nong ũs-rem ũ remu ho-ut tun-to.

25 Rem-su ũ-Ru su a-warru rem-su ũ-Ru ne nome, remu nō o na nomte, tumsu nō de re-du estedu ũs-rem su Ru-ŭ nome ũ ũso-tu ũso-ut in ne, ũ wa zutte Ibrahi, <Ŭ me ko-ur rò de rem-tu dak-ŭ unō ũ beet de kwum-du kom-ŭ ũ-Ru.>†

26 Da-ŭ Ru-ŭ yunse tok-ŭ wa, wa tom wa ur-takun m-ha du nō ũ wa wa-ŭ nō kom-ŭ so-o ũ wa muutu nō ũ yage-du fun-us yo-se nō.>>

4

*Biturus ũ Yohanna ũ
Morog-du ut-Nengen ne*

* 3:23 Gwat tumsu: Taku 22:18; 26:4.

† 3:25 Gwat tumsu: Taku 22:18; 26:4.

¹ A-toog ɥ yu-shu a e'-du be-du ɥr-shu'ut du Wa-ko-uyan ne ɥ Saduki-ne e haan ɥdu Biturus ɥ Yohanna da-ɥ e ooge ɥs-rɛm ɥt-nɛt ne.

² E hog ɥs-ryab remu zu a-Tomu Yeso o iis-ɥ ɥt-nɛt ɥzu, remu shin-m Yeso i mare e de ɥr-yune ɥr-fat uka Yeso yunte.

³ Un maste Biturus e Yohanna, un tage e m-ha gas-du is remu zu rim-mu torog u da-u o.

⁴ Tumsu ɥt-nɛt u-tat e hog rem-su Biturus ne ware e kub tumsu nɛt-tu kabe e teeg campa-ne ɥt-zongu ɥt-tan [5,000].

⁵ Da-ɥ is gase, a-shu ne, ɥt-nengen ne, ɥ a-kose-tu u-bor ne, e morog ɥ Urusharima.

⁶ Anas yu yat-ya a-toog, wa o ukun, ɥ Kayafa, ɥ Yohanna, ɥ Arekzanda, ɥ tokon nɛt-to ne tu o bu-ɥ yu yat-ya a-toog-ne.

⁷ Un wu na haatun Biturus e Yohanna. Un nomu un ɥr-shut ɥzu, <<ɥBɛb-ur wande tumsu dim-ur wande no ote nom-du nom-ɥt tun-to?>>

⁸ Yar-u u-Ru dor-ɥt Biturus, wa zu un, <<No a-shu ɥt-nɛt ne, ɥ nengen-tu Isra-ne,

⁹ ɥu ya-o no o ɥr-shut remu sege-du rya-mu wa kume? ɥTumsu no ɥt-sa na nap wu ya' wun m-yar?

¹⁰ It ɥt-sa no beɛt ɥ nɛt-tu Isra-ne ɥt-beɛt no nap ɥzu, ɥ tek-ɥ dim-ur Yeso Kiristi wa-Nazara. Wu no tare u-kan, Ru-ɥ yuns wa dugu m-mar. Yeso yaag wun m-yar ɥ da-o hen no hyanug se.

¹¹ Yeso wa na nomte ɥs-rem ɥ-me rem-su u-Ru ɥzu,

<< <Ta'ar-du ɥr-tak du u-ma du a u-ma ne gugme,

de shu'ute ta'ar-du zege ɥr-zwar.>

¹² Ru-ɥ tomgun in nɛt gan kyak wu de ukru in dugu ba'as-ut in, tumsu dim-du zaar ɥ-me dak-u uno du kore kwum-du u-ukur da se dim-ur Yeso.>>

¹³ Tu-shu hu murimmo remu hyan-du beb-du jab-u Biturus e Yohanna. E haan e nup ɥzu Biturus ɥ Yohanna e za tek-ɥ nɛt-ɥt yat-to da tumsu e nong m-karunte da. Dugu da-ɥ o un nup ɥzu un oog ɥr-kot ɥ Yeso ne.

¹⁴ Da-ɥ tu-shu hyane wu kume m-yar ɥ ees ɥdu Biturus ɥ Yohanna ne, e kerge zu-du okon da.

¹⁵ E nom u-shaura ɥ tek-ɥ me un ɥzu, Biturus ne ɥ Yohanna e yage Morog-du ɥt-Nengen.

¹⁶ E zu, <<ɥYan-o in do'e ɥt-nom ɥ nɛt-ɥt tun-to ne? Remu zu kowan ɥ Urusharima nak ɥzu nɛt-tu hyanug nom-tu m-shin ɥdu nɛt-ɥt tun-to, fun zaar ɥ na dote ɥt-zu, <Bise da.>

¹⁷ Sedi it o gyɛr-ɥ rem-ɥs sin-se cwa ko hene, se na nak un ɥt-to, a un nomu wakun ɥs-rem da, ko un nom ɥt-kose ɥ dim-ur Yeso da.>>

¹⁸ Se un fagun a-Tom ne, un nuk un ɥt-to ɥzu, a un waru wakun ɥs-rem, ko un nom ɥt-kose ɥ dim-ur Yeso da.

¹⁹ Biturus e Yohanna shus e zu un, <<ɥNo o m-hyan ɥzu Ru-ɥ ɥt-sa it hog rem-ɥs no m-zeg su wa?

²⁰ Remu zu it, it za keru ho-
du us-ram u warru nom-u it
hoge tumsu it hyen da.>>

²¹ Tu-shu ut-nengen sur m-
nak un ut-to sok, da tase un
rest un. Un taag uka un dote
yadu un ur-kob, remu zu ut-
net ut-beet to o nomu u-Ru m-
sek remu nomu u nome.

²² Net-u wa wu kume m-yar
mu m-shin wa zek us-hak ut-
shik ut-yur [40].

²³ Da-u na reste Biturus e
Yohanna, se e do'e udu or-ut
un, un waru un nom-u i-yate
a-Toog u ut-nengen ne waru
un.

²⁴ Un hen da-u un hoge iya,
un jakus cwar-us un udu u-
Ru jab gan un zu, <<Wa Ko-
uyan, Wu nome dom u-ru u-
dak ne, m-sa ne, u nom-tu o
me to.

²⁵ Bo nomug us-rem m-
tumb ne u beb-du Yar-u u-Ru
tumsu remu tok-u ro, wato
wu mate uso-u it Dawuda:

<< <Remu yan-o

i za-yahuda-ne da

nomte us-ryab?

Remu yan-o tumsu net-
tu

nomte dorog-su m-zan?

²⁶ Farkina-ne i u-dak

yune e zong m-gag,

tumsu tu-shu ut-net

same ur-hi u un ne,

un o yur yo-de u Yawe,

u Kiristi ne wu Ru-u dage

wa-u-ukur in.>*

²⁷ Remu uzu nip-to, Here An-
tipas u Biratus samge ut-hi u-
me bo-u uno u i za-yahuda-ne
da u net-tu Isra-ne. Un nong
zongusse remu un ho-ut Yeso,

wu bo dage u wa shu'ut tok-u
u-hen ro.

²⁸ Remu zu bo o m-shin ne,
net-ut to nomug nomu bo zu e
nom. Nomu bo zonge ut-nom
m-tumb ne o de ut-shu'ut.

²⁹ Wa-ko-uyan, hog uka un
otte rem-su mot-tu yadu it ur-
kob. Ya tok-ne ro beb-du jab
du warru rem-us ro za u-gyer.

³⁰ Nabne kom-u ro bo hatun
m-yar u nom-tu wadu net u
murimmo u nom-tu m-shin
ne, u remu dim-du tok-u ro
Yeso, Wa-u-Hen.>>

³¹ Da-u e nome us-toog, be-
du e morogte rumus. Se Yar-u
u-Ru dor-ut un beet u, un hu
warru rem-su u-Ru za u-gyer.

³² Morog-du a-dor e o jab
gan, wakun zaar wu de ut-zu,
<<Nom-u ri ya>> da, sedi un
mot nom-u un otte.

³³ Ur-beb ne sok, a-
Tomu Yeso wur uka yune-
du Wa-ko-uyan Yeso dugu
marimari-ne. Kowan u tek-
u me un kum kom-u u-Ru,

³⁴ Tumsu wakun zaar wu
tage u okon nom-o u tek-u me
un da. Eken a-dor-ne i otte
ut-tak ko ut-bu, okon da-o e
bub tokon nom-to. Tumsu e
hatun shik-u nom-tu e babe.

³⁵ Un haatun shik u-shu a-
Tomu Yeso ne, na ye' kowan
uka wa otte ussa.

³⁶ Wakun oro wuna zuye
Yusuhu, wu a-Tomu Yeso te'e
ur-dim Baraba (wato, Wa'-u
wa shiriktin-mu jab). Wa o
u tek-u me ko-ur Rewi ne,
tumsu wa hagun dugu Gas-u
Sayifurus.†

³⁷ Baraba bub okon tak-o u

* 4:26 Gwat tumsu: SepV 2:1-2. † 4:36 Sayifurus dak-u o m-gan m-sa.

wa, wa haatun shik-ŭ kenŭ a-Tomŭ Yeso.

5

Hananiya ŭ Safiratu

¹ Tumsu wakun net wa wuna zuye Hananiya ŭ neta wane Safiratu, wa bub okon tak-o ŭ wa otte.

² Ŭ nap-du neta-ne, wa yase u-uk ŭ me shik tak-ŭ un babe, wa hatun u-uk ŭ kenŭ a-Tomŭ Yeso.

³ Kuna Biturus zutte, <<Hananiya, re-o bo yakte faruk-ŭ nom us-te zeg-ut beb-du jab-ŭ ró, bo nomŭ Yar-u u-Ru us-bi. Bo yaske eken shike ŭ-me shik-ŭ tak-u bo babe. Bo nomug ŭka uzu bo hattun it shik beet.

⁴ Kanda bo babu ro o, ko ba bo babe, bo keru nom-du nomŭ bo cwane ŭ shik-ŭ e. ¿Remu yan-o bo wute sin-se dorogse ŭ jab-ŭ ro? Net wa bo nome us-bi da, Ru-o bo nome.>>

⁵ Da-ŭ Hananiya hoge iya, se wa he'e u-dak wa murus. Net-tu hoge ut-beet hen, gyer-ŭ u-tát ship e.

⁶ Ya'agu beb-ne haan e hopos wun u-kus, e kub wun m-rwu, e dok wun.

⁷ Da sure m-wa'as ŭka us-kwam us-tut, neta Hananiya cwan, wa nak nomŭ na nome da.

⁸ Biturus zu wun, <<¿Waru me, taas-du shik-de ane i no bubte u-tak?>>

Wa zu, <<Ŭ, tase ukun iya.>>

⁹ Biturus zu wun, <<¿Remu yan-o no gugte u-nu no reg-ut Yar-ŭ Wa-ko-uyan? Gwat ba-tu us-na i jwake campa ró. E

o hen ŭ is, e do'e ŭ kab-du bo e ruut.>>

¹⁰ Za rem wa he'e u-dak, wa murus. Da-ŭ ya'agu beb-ne cwane, e bit wa marug, e kub wun, e ruut, e dok wun ŭ dapus campa ro.

¹¹ Gyer-ŭ ship a-doru Yeso ne beet, ŭ net-ne ut-beet tu hoge rem-us sin-se.

A-Tom nomug nom-tu m-shin

¹² A-Tomŭ Yeso nomog nom-tu m-shin u-tát ŭ me ut-net. Tumsu a-dor-ne beet morog ur-be ur-gan ŭka e vette ŭ pyu Suremanu, ŭ-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan.

¹³ Ŭ tek-ŭ ut-net ut-beet i te m-kab Yeso da, e o hog-du gyer ur-cwa udu a-dor, remu zu e nak uzu a e nome nom-ut yo-to Ru-ŭ de rwutun to m-zun tumsu wa ya' un ur-kob. Ko ba shu'ute iya net-tu o yadu un m-zeg.

¹⁴ Ko ba shu'ute iya, a-dor-ne hu m-swur u-tát udu Wa-ko-uyan campa-ne ŭ neta-ne.

¹⁵ Nom-tu a-Tom o ut-nom, wa'ag ut-net ŭ rwutun a-kob-du m-yar ne ŭ dom us-fun, na o rustu e dom ut-yun ut-wundi ne ŭka otte a Biturus o aruk wa tam un ko ryun-u wa o tame eken e kum m-yar.

¹⁶ Ut-Net u-tát e hu morog dugu bo-tu o dapus Urusharima, e o hatun a-kob-du m-yar ne, ŭ i nom us-te o yadu ur-kob ne, e beet e kum m-yar.

¹⁷ Se yu yat-ya a-toog ŭ morog-du net-tu Saduki-ne i o ur-kot ŭ wun ne, e nom ur-shub u-tát remu zu net-tu o

kab-du nomu a-Tomu Yeso o ut-war.

18 Un maas a-Tomu Yeso un tage e, u bu-u m-tok u net-ne beet.

19 U tek-u m-gyup Wa-tom-u Wa-ko-uyan rwun wa upus u-is u kur-u m-tok. Wa rwutun un, wa zu,

20 <<De'en u be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan no waru net-ne rem-su ur-fat u sin-se.>>

21 Da-u un hoge iya, un yune un to u me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan ur-wun ur-wun, un hu ut-kose.

Da-u yu yat-ya a-toog u net-tu o ur-kot u wun ne morge, e fog Morog-du ut-Nengen, u tu-shu ne tu Isra-ne, e tom na hatun a-Tomu Yeso i na wa'e bu-u m-tok.

22 Da-u a-ur-e' teye bu-u m-tok, e hyanug a-tomu Yeso u-me da. E muun e waru un, uzu,

23 <<It byuk-ut bu-u m-tok u-gori gori, tumsu a ur-e' e o is u-bu ur-e', sedi da-u it gwate it hyanug wakun u-me da.>>

24 Da-u yu-shu u got-tu be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan u yu-Yat-ya a-toog-ne hoge iya, nom-u ho un u murimmo sok, e o us-dorog uzu yan-o de ut-nom u-shu.

25 Wakun haan wa zu un, <<Hogon, net-ut to tu no wa'e u bu-u m-tok, e u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan u da-o, e o nomu net-ne ut-kose!>>

26 Yu-shu a-gwat-du Bu-u u Ru yune e maas a-Tomu Yeso, sedi za okon gwuz-o, remu zu

un o u-gyer taas u net-tu bong un ut-ta'ar.

27 Da-u un hatun a-Tomu Yeso, un egusse un u shu Morog-du ut-Nengen remu yu-Yat-ya a-toog u nom-tu un ur-shut.

28 Wa zu, <<It nak no ut-to uzu a no sur m-nom ut-kose u tek-u dim-ur Yeso da. Sedi no reeg shu ut-kose, tumsu kowan u Urusharima wa nak u kose-ut no ne, har no ut-sa no saku it ra-u net unwa u hi-ur it.>>

29 Se Biturus u a-Tomu Yeso ne shus e zu, <<Ka ut-nom zarra zek ur-zwar it dor rem-su u-Ru m-zeg rem-su net-ne!

30 No ho wa tumsu no tur wa u-dom u-kan. Sedi Ru-u uso-tu uso-ut in, wa yunse Yeso dugu marimari-ne.

31 Wuna Ru-u sekmuusse u kom us-cwa ro, wa shu'ut yu-Yat-ya tumsu Wa-u-ukur. Wa nong iya remu wa up-uste Isra-ne fun-yu yage-du ut-ba'as, tumsu na nomu ur-ho du ba'as-ut un.

32 It waru net-ne nom-ut tun-to tu it nape tu kume Yeso, tumsu Yar-u u-Ru, u Ru-u tomtun it a dorru rem-us wa, o koske uzu nom-ut to nip-to.>>

33 Da-u tu-shu hoge iya, e hog us-ryab sok, har e cwanug e ho a-Tomu Yeso.

34 Se wakun wa Farisa-wa oro wuna zuye Gamariyer. Wa ooge wa kose-tu u-bor, tumsu net-tu ye wun m-zeg sok. Wa yune u-me Morog-du ut-Nengen wa zu, a-ur-e' uzu e ruut net-ut tun-to u-do u-ro.

35 Da-u un ruute a-Tomu Yeso u-do, se Gamariyer zu

morog-du ŭt-net, <<Or-ut ri Isra-ne, gwatun nom-ŭ nŭ ŭt-sa nŭ nomu net-ut tun-to.

³⁶ Ŭ hak-su dim, wakun rwugun na zu wa Tudas, wa kub hi-ur wa okon. Wa kwumug net-ne ŭt-kok ŭt-nas [400] i doru wa, sedi karma-ne hog wa, tumsu na burgusse net-tu o ur-nok u wa ne. Ŭn kerge hen nom-du nom-ŭ ŭn zonge ŭt-nom da.

³⁷ Ŭ okon da-o tumsu wakun wu na foge Yahudas, net-ŭ Gariri wa. Da-ŭ na ooge u ogor-tu ŭt-net, wa wa'ag net-tu dor wa, iya o kowa karma-ne hog wa tumsu e burgusse net-ut wa.

³⁸ <<Ŭ da-o, um o waru nŭ ruun u fun-yu net-ut to, nŭ yagun ŭn aruk. Abite uzu nom-ŭ ŭn o ŭt-nom u net o, o de ŭt-natusse.

³⁹ Abite uzu pama-ŭ u-Ru o, nŭ za keru hosu net-ut tun-to da. Nŭ ŭt-taas nŭ bit hi-ur nŭ m-gag u-Ru ne.>> Kuna hen Morog-du ŭt-Nengen kubte rem-us Gamariyer

⁴⁰ Ŭn fagun a-Tomu Yeso u-me, ŭn nomu ŭn us-ryap. Tumsu ŭn nuk ŭn ŭt-to uzu a ŭn sur m-nom ŭt-kose u dim-ur Yeso da. Se ŭn rest a-Tom e nok m-mu.

⁴¹ A-Tomu Yeso yune dugu Morog-du ŭt-Nengen u tek-u ur-so, remu zu na hyang ŭn korge swa-ŭ m-e remu dim-ur Yeso.

⁴² Tumsu ko mune, u me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan ko ŭt-bu, ŭn yakke nomu net-ne ŭt-kose u remu m-remar uzu, <<Yeso wa o Kiristi.>>

6

Morog-du a-dor dak net-ne ta'er

¹ Ŭ da-ŭ o a-dor u-tat heese ŭt-swurun. Eken rwugun dugu tokon dak-to, tumsu rem-du ŭt-Girik do'e warge, sedi eken i shu'ute u dak-ŭ Isra-ne e warug rem-du Yahuda-ne. I warge rem-du ŭt-Girik heese m-kwe u remu Yahuda-ne i warge rem-du Yahuda-ne. E o ŭt-zu, <<Da-ŭ a-dor i warge rem-du Yahuda-ne o mot-du nom ŭt-re u shik ne udu bomos-ne ko mune, nŭ ye'et matu u-mot udu bomos-ne i warge rem-du ŭt-Girik da>>.

² Se a-Tomu Yeso op u yur morog, e zu, <<Kumge na yage warru rem-su u-Ru, na mu u mottu nom-ut re da.

³ Remu iya or-ut ri, nŭ dag net-ne ta'er u tek-u me nŭ, i otte dim-ur so-de, tumsu i Yar-u u-Ru dorte, us-ver ne. It de yas u uno pama-ŭ o.

⁴ It hen it de wadu jab-u nom-du us-toog u warru rem-su u-Ru ne.>>

⁵ Net-ne beet hog zwar-ru rem-us se. Se e dug Istifanus. (Net wa wu yadu jab udu u-Ru sok tumsu Yar-u u-Ru o dor-tu wa). Ŭn dug Firibus, u Burokoras, u Nikano, u Timon, u Barminas, u Nikoras dugu Antakiya (net-ŭ wa kabug fun-yu Yahuda-ne, kanda wa ya' ŭt-nip u Yeso).

⁶ Net-tu haatun a-Tomu Yeso net-ut to ŭt-ta'er. Na doru ŭn ŭt-kom ur-hi na nomu e us-toog.

⁷ Rem-su u-Ru re shu ur-cwa ko hene. Tumsu tat-u adoru bo-u Urusharima sur utat, a-toog u-tat e kum yadu jab remu rem-us Yeso.

Na maaste Istifanus

⁸ Istifanus otte yadu jab utat u beb-du u-Yar ne, wa nong ut-nom u-tat tu m-shin u me ut-net.

⁹ Se tokon net-to zwarun Istifanus. Net-tu Yahudane to, i morge ko-uyan da u Kur-u ut-Kose u net-tu foge <<Kur-u i kume ur-rwu dugu m-tok.>> Net-ut to rwugun dugu bo-tu Sayirin u Arekzandariya tumsu eken rwugun dugu Gas-u bo-tu Kirikiya u Asiya-ne. E heese inan u Istifanus ne.

¹⁰ Sedi un kerge u inan u wane da, remu zu wa nom us-rem us-ver ne, tumsu Yar-u u-Ru o dom-u wun.

¹¹ Se e ye' eken re ur-swa remu e ke-tu Istifanus us-rem uzu, <<It hok wun warru nom-ut yo-to u remu warru rem-su u-Ru Mosa u u-Ru ne.>>

¹² Iya-o un yunuste jab-su ut-net, u i-yate ne tumsu u a-kose-tu u-bor ne. E yunne wun, e maas wun. E huut wun u-me Morog-du ut-Nengen.

¹³ Se i shu ut-net hatun rem-su us-bi, har e zu, <<Net-u unwa ko mune wa o rem-su m-zan u mottu be-ur rinde du u-hen tumsu u kose-ut Mosa ne.

¹⁴ It hok wun ut-zu Yeso wu Nazara de ru-du be-ur

re, tumsu wa bargusse ur-main du wa-warru rem-su u-Ru Mosa yak-su in.>>

¹⁵ I o shu'ut u be-du Morog-du ut-Nengen, e saku wun ur-is, e hyen shu-u ro barumte uka wa-Tom u-Ru.

7

Kose-ut Istifanus

¹ Yu-Yat-ya a-toog-ne shit Istifanus uzu, <<Rem-us se nip-to?>>

² Istifanus zu, <<Or-ut ri, ganun ut-to no hog me, u-Ru wa ko-uyan koske hi-ur wa udu uso-u in Ibrahi da-u wa ooge u dak-u Mesofotamiya kanda wa shu'ut u Haran.

³ Ru-u zu wun, <Yune dugu dak-u no, bo yage or-ut ro, bo do'e u dak-u um de kosu bo.>*

⁴ <<Ibrahi yune dugu dak-u Kardiya-ne wa do'e wa shu'ut u Haran.

<<Da-u uso-u ro mare, Ru-u hatun wun u dak-u uno u no otte u da-o.

⁵ Ko ba shu'ute iya Ru-u yaag Ibrahi kwum-tu dak-u o da ko cashi, sedi wa este us-rem uzu, wa de ut-wa u dak-u o shu'ut u ro, wun u ko-ur ro ne, u da-u o hen Ibrahi zatte wa' da.

⁶ Tumsu Ru-u zu ko-ur Ibrahi de cwadu bo-u e nape da, tumsu net-tu bo-u o de muutu un tok-ne, e de yadu un ur-kob m-te us-hak ut-kok ut-nas.

⁷ Ru-u zu, <Um de yadu net-tu dak-u o ur-kob, tumsu ko-ur Ibrahi e ut-byurun e nomu me ut-huuk u be-ur rinde du

* 7:3 Gwat tumsu: Taku 12:1.

um nomte estedu us-rem uzu me ut-ya.>

⁸ Ru-u ye' Ibrahi estedu us-rem uzu, yadu ur-campa ur-beet u-me bu-u wa, u ko-ur ro ne ur-beet du na mate na nomu de ur-pes. Ut-kose uzu un beet net-tu u-Ru to tumsu unu dorru nom-u wa ware Ibrahi wa nom. De wute da-u Ibrahi mate Ishaku wa nomu wa ur-pes da-u Ishaku nome m-roog ut-eer. Isyaku mut Yakubu tumsu wa nomu wa ur-pes. Tumsu iya o Yakubu mut uso-tu uso-ut in op-ut yur wa nomu e ur-pes.

⁹ <<Uso-tu uso-ut in ba shu'ute uzu e o shub-ur Yusuhu remu zu uso-u e o cwan-ut Yusuhu sok. Remu iya e bub wun udu a serpane, e kub Yusuhu m-ha Masar remu wa nom-ut m-tok. Sedi Ru-u o ur-kot u wun ne,

¹⁰ Wa ruut wun dugu swadu ur-kob. Ru-u muut wun wa us-ver, tumsu wa hyu-m pus-mo udu Faruk-u Masar. Faruk wu wun ur-faruk u dak-u Masar u-beet tumsu wa yasu Yusuhu gwat-du nom-tu bu-ut wa ut-beet.

¹¹ <<Dekun ho-de mer-su heen u-me dak-tu Masar u Kan'ana-ne, net-tu o swadu ur-kob sok u kob-du nom ut-re.

¹² Da-u Yakubu hoge uzu nom ut-re oro u Masar, se wa tom huno-ut Yusuhu, wato uso-tu uso-ut in m-ha u dak-u Masar, u da-u o un heese m-ha.

¹³ U ha-mu u-yurumse Yusuhu kose hir-ur wa udu or-ut wa ne, net-tu waru Faruk-u Masar uzu net-ut

Yusuhu net-tu Yahuda-ne to. Tumsu net-tu haane dugu Kanan huub-tu ur-matu ro to.

¹⁴ Se Yusuhu tom uzu u uso-u ro Yakubu wa haan u a-u-bu un ne beet, un beet un teeg net-ne ut-shik ut-tut u op-utan [75].

¹⁵ Yakubu do'e u Masar, kuna wa murte, u uso-tu uso-ut in ne.

¹⁶ Na kabun u-ur Yakubu u du Yusuhu ne, na mutun u Shekem, na dok Yakubu u sag-u Ibrahi oye, tumsu na dok Yusuhu u be-du Yakubu oye u kom-tu yaag-u Hamor ukun u Shekem.

¹⁷ <<Da da-u shusu estedu us-rem su Ru-u nome Ibrahi teene, net-tu sur, e nom u-tat sok u dak-u Masar.

¹⁸ U da-u o na nom faruk-u powa u Masar, wa nak Yusuhu da.

¹⁹ Faruk-u wa nongu net-ut it nom-ut yo-to sok, wa wu na jurug yaag i mat-ur pode, tas e fat da.

²⁰ <<U da-u o na mate Mosa, ya-ur sode de sok udu u-Ru. Na wurug wa u bu-u uso-u wa us-pyaat us-tut.

²¹ Da-u na rwutun wa dugu u-bu na rest, wa'-u Faruk-u Masar yadu ur-gwup kub wun. Wa got wun sok uka wa'-u ro.

²² Se a-ut-kose tu Masar is-u Mosa nap-mu net-tu Masar, tumsu wun net wa wu otte beb-du us-rem, u nomu wa o ut-nom ne u-beet.

²³ <<Da-u wa teye us-hak ut-shik ut-yur, se wa dorog uzu wa do'e wa hyan or-ut wa Isra-ne.

24 Da-u wa hyane net-u dak-u Masar wa o m-dum u net-u Isra-ne se wa do'e wa segu net-u Isra-ne, se wa gup net-u Masar har wa mur.

25 Wa kabug uzu or-ut ro ne e ut-nap uzu Ru-o segu wun remu wa ukur or-ut wa Isra-ne dugu m-tok, sedi e nak da.

26 Da-u is gase, se wa hyen eken Isra-ne m-dum, wa haan u wa mot un. Wa zu un, <No net-ut tun-to, no huno to no, ɛremu u-yan o no otte yadu or-ut no ur-kob?>

27 <<Netu o hon-su oru wa, se wa tok Mosa u-kit wa zu, <ɛWana wa'e bo, u bo shu'ut yu-Yat-ya it, tumsu wa kwup-du us-rem?>

28 ɛBo ut-sa bo ho me uka bo hote net-u Masar gyup?>

29 Da-u Mosa hoge iya, se wa som wa do'e u dak-u Midiyan remu wa puk-ut. Kuna wa mutte ya'ag-u camp-ne yur.

30 <<Da-u hak-su ut-shik ut-yur arke, wa-Tom u-Ru rwun udu Mosa u-me ur-dog u tek-u rem-du u-ra u dekun cwuk-de, u be-du ur-gagun du m-hyurug u dapus Ror-du Sinai.

31 Da-u Mosa hyane iya, nom-u ho wa u murimmo. Da-u wa hikne ut-mor u wa hyen-ut, se wa hog cwar-u Yawe ya o ut-zu,

32 <Me wa u-Ru u uso-tu uso-ut ro, Ru-u Ibrahi, u Ishaku, u Yakubu ne.> Kuna war-u Mosa heeste m-zap, wa hog gyer ut-gwat.

33 <<Yawe zu, <Far ka'at-ut ro, remu be-du bo otte ees, be-du u-hen de.

34 Um hyanug kob-du na o yadu net-ut ri tu o Masar, um hok kan-us un tumsu um cuzgun remu um ruut un dugu Masar, u da-o haane, um do'e tom-du bo m-mu Masar.>

35 <<Uzu Mosa yu un gugme, e zu, <ɛWana wa bo, bo shu'ut yu-Yat-ya it, tumsu wa kwup-du us-rem?> Wuna Ru-u tomne wa shu'ut yu-Yat-ya tumsu Wa-u-ukur remu segedu wa-Tom u-Ru wu rwune udu ro u-me ur-kengi.

36 Tumsu wuna rwutun un da-u wa nome nom-tu m-shin tumsu us-nap ne u dak-u Masar u m-sa ne yu jaz-ya, tumsu u-me ur-dog us-hak ut-shik ut-yur.

37 <<Mosa zuye net-tu Isra-ne, <Ru-u de tomnu no wakun wa-warru rem-su u-Ru u tek-u me no, uka wa tomtun me.>

38 Mosa wa kargusse yaag-u Isra-ne u me ur-dog. Tumsu wa shu'ut u uso-tu uso-ut in, da-u wa-Tom u-Ru wu nome us-rem u wun ne u dom-u Ror-du Sinai. Tumsu wuna kabne rem-su yadu ur-fat dugu-du u-Ru.

39 <<Sedi uso-tu uso-ut in gugum kabdu rem-us se, e gugum rem-us ro, e ton e mu u dak-u Masar.

40 E zu Haruna, <Nomu it m-gir, u de dor-tu it remu zu Mosa rwutun it dugu dak-u Masar it nak nomu kume wun da.>

41 U da-u o un nom ryun-u yadu u-na, e nomu yadu u-na de toog, e hu ur-so remu nom-u e nome u hi-ur e.

42 Remu iya Ru-ŭ junu un
wa yagu un, un nomu reger
ut-huuk. Rem-us sin-se nong
hon-hon ŭ nomu na pane ŭ
ran-ŭ a-warru rem-su u-Ru
uzu,

<< <No net-tu Isra,

ime wa no pane ut-bisa
no nom toog

m-te us-hak ut-shik
ut-yur ŭ me ur-dog?

43 U-me be-du m-gir
du Morek de no otte ut-riig,

ŭ reger ne i m-gir

i na foge Rifan,

wato gir-mu no nome

ŭ remu no huutu

nomu e ut-huuk.

Me hen um de tok-du

no m-tok m-ra>

u-shu ŭ Babira.†

44 <<Da-ŭ uso-tu uso-ut in
ooge ŭ-me ur-dog, e nongu
u-Ru ut-huuk u-me ur-rimpa
du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan,
ŭ kose uzu wa oog ur-kot ŭ
un ne. Go-du be-ur re de Ru-
ŭ zuye Mosa nom, tumsu un
nomug rimpa-ur re uka Ru-
u koste Mosa ŭ dom ur-ror.

45 Rimpa-ur re de uso-tu
uso-ut in kabne tumsu e
hatun ŭ dak-u uno. U da-
u Josuwa ooge dor-tu un e
haan ŭ dak-u uno. U da-ŭ un
onke dak-u o ŭ kom-tu net-
tu yi'e m-tumb ne Ru-ŭ buz
e. Ur-rimpa du shuut du Wa-
ko-uyan re o ukun m-te da-
u Dawuda o ur-faruk.

46 Dawuda kwung hyu-m
pus-mo udu u-Ru wa nom us-
kon ŭ remu zu wa nom-ut u-
ma ŭ bu-ŭ Ru-ŭ Yakubu du m-
mommo, kuna wun ŭ net-tu

Isra-ne beet dote nomu u-Ru
ut-huuk.

47 Suremanu wa maye be-
du net-tu dote nomu u-Ru ut-
huuk.

48 <<Ko ba shu'ute iya, Wa
Ko-uyan shu'ute ŭ be-du net
maye ŭ kom-ut wa da. Uka
wa-warru rem-su u-Ru zutte,
49 << <Yawe zu, dom u-ru o be-
du

ur-shu'ut-ŭ ri,

u-dak be-du jang-ut ri.

ime go-du u-bu o no de
ma-ŭ me?

ime go-du ur-be de

o be-du ur-hure ri?

50 ime wa nome nom-ut

tun-to ut-beet da?>‡

51 <<No a huk-mu ur-hi, a
jab-su ut-ta'ar,§ a to-tu ut-
shar, ko mune no dor-ut rem-
su Yar-u u-Ru da. Uso-tu uso-
ut gugumte dorru nom-ŭ Yar-
u u-Ru ware tumsu iya o no
otte ut-nom.

52 Uso-tu uso-ut no yaag a-
warru rem-su u-Ru ne u-tat
ur-kob, tumsu e ho i nome
donse-du haan-ur Wa-u-Hen
u-Ru. No tok wun ŭ kom-tu
net-ut yo-to tumsu no ho wa.

53 No onke us-bor udu wa-
Tom u-Ru, sedi no dorogse
da.>>

*Na bongte Istifanus
ut-ta'ar har wa marug*

54 Da-ŭ un hoge iya, e hog
us-ryab sok, e epru ut-gop
remu us-ryab.

55 Yar-u u-Ru dor-ut Isti-
fanus, wa wu is ŭ dom u-ru se
wa hyen sek-mu u-Ru, tumsu
wa hyen Yeso ŭ ees ŭ kom ut-
cwa u-Ru.

† 7:43 Gwat tumsu: Emos 5:25.

‡ 7:50 Gwat tumsu: Isha 66:1-2.

§ 7:51

Ut-Girik: Jab-us no zatte ur-pes da.

⁵⁶ Istifanus zu, <<Gwatun! Um o hyan-du dom u-ru ur-huk tumsu <Wa'-u Net> o ees u kom ut-cwa u-Ru.>>

⁵⁷ Se un heese ut-jar u-tát, un tage to-ut un, un he wun u-da u-gan.

⁵⁸ Un tok wun m-rwu u-dim u-bo, un hu bongu wun ut-ta'ar. Net-tu ooge ke-tu wun us-rem, e horom toggo-us yat-se su dom uka e dote keru bongu wun ut-ta'ar, e huut cwu-ut e ur-cun udu okon zwar-o wu na zuye Shawuru.

⁵⁹ E bongu Istifanus, wa hen se wa nom us-toog wa zu, <<Wa-ko-uyan Yeso, kab fat-ur ri.>>

⁶⁰ Se wa he ut-jwun, wa jakus u-cwar wa zu, <<Wa-ko-uyan a-bo ship ba'as-ut un da.>> Da-u ut-war iya, se wa murus.

8

¹ Shawuru o ukun, tumsu wa yaag ur-beb uzu na ho Istifanus.

*Shawuru yaag a-doru
Yeso ur-kob*

U tek-u ho-ur re, okon gwuz-o yune za rem u tek-u a-doru Urusharima. Na burgusse o u gas-u Yahudiya u Samariya-ne, a-Tomu Yeso e kuse u war'e ukun.

² Eken a-dor u-Ru ne haan e dok Istifanus. E kanug sok remu Istifanus.

³ Se Shawuru re shu u yadu a-doru Yeso ur-kob sok. Wa o cwaag ut-bu wa o naknu campa-ne u neta-ne u tagu e, u me kur-u m-tok.

*Na nong but-tu Rem-su
m-Remer u Samariya*

⁴ Net-tu na burgusse, hu ut-riig u but-tu Rem-su m-Remer su Yeso.

⁵ Firibus hu u bo-o Samariya u waru net-ne uzu Yeso wa o Kiristi.*

⁶ Da-u net-tu hoge, tumsu e hyen nom-tu m-shin tu Firibus o ut-nom, e muut jab-us e ur-be ur-gan u nom-u na o ut-war ne.

⁷ Nom us-te heese ut-jar, e hu m-som dugu war-tu ut-net u-tát, tumsu na ye ut-net u-tát i otte gom-su swa-u net ut-be m-yar, u a-za-us-na ne.

⁸ U remu iya na nom ur-so sok u bo-u o.

⁹ Wakun net wa oro wuna zuye Simon, wu nome u-gwat u bo-u o. Tumsu wa ho Samariya-ne u murimmo sok, wa kub hi-ur wa uka net-u yat-wa.

¹⁰ Net-tu o ukun beet a-ut-kwum ne u a-za-ut-kwum ne, byurun udu wun. E o ut-zu, <<Net unwa otte beb-du u-Ru, tumsu Ru-u wa'ag wa, wa shu'ut netu yat-wa.>>

¹¹ Un muut jab-us un udu ro sok, remu zu wa tumbte wa o nom-du nom-tu m-shin u beb-du m-bon.

¹² Sedi da-u un ya ut-nip u Firibus wa but-tu Rem-su m-Remer su faruk-du u-Ru u dim-ur Yeso Kiristi ne, na nomu un ut-yubusse m-bu, u dame campa-ne ut-neta ne.

¹³ Simon yu' jab kowa, da-u na nomu wa ut-yubusse m-bu se wa dup Firibus ur-shu'ut. Da-u wa hyane nom-

* 8:5 Wu Ru-u dage.

tū m-shin ūs-nap nē tū na
nōmē, sē wa hū mūrimmō.

14 Da-u a-Tomū Yēsō i o
ū Urusharima hōgē ūzū
Samariya-nē kabug rem-
sū u-Rū, sē ē tok Biturus ē
Yohanna ūkūn.

15 Da-u Biturus ē Yohanna
dō'e ūkūn, ūn nōmū ūn ūs-
tōog, remū ē kum-ūt Yar-u u-
Rū.

16 Biturus ē Yohanna nup
remū zū Yar-u teegu haan
ūdu ūn da, sēdi na nōmgu
ūn ūt-yūbusse m-bū ū dim-du
Wa-ko-uyan Yēsō.

17 Biturus ē Yohanna dorū
ūn u-kom ē wa'-ū ūn nu-u sō-
o, ē kum-ūt Yar-u u-Rū.

18 Da-u Simōn hyane ūzū
Rū-ū yaag beb-du Yar-u wa
ūdu ūt-net, da-u a-Tomū Yēsō
dorū ūt-net ūt-kom. Sē wa
nabū a-Tomū Yēsō shik.

19 Wa zū, <<Na ya' mē kōmē
beb-ur rē, remū zū kōwana
ūm dōre u-kom sē wa kum
Yar-u u-Rū.>>

20 Biturus zū wūn, <<Bō ū
shik-ū ro nē, ūnō dōr m-zan,
bō o m-hyan ūzū ū shikē bō
dōtē kwūm-du ya' u-Rū?

21 Rū-ū wa'ag bō ū nōm-du
ōkōn ūr-kot ū it nē ū pama-ū
it o ūt-nōm nē da. Remū zū
Rū-ū nak ūzū dorog-ūs rō za
ū sō-sē da.

22 Sē bō byurun bō yagē
nōm-du nōm-ūt yō-tō tun-tō,
bō kōn u-Rū wa has-tū bō
nōm-tū bō zōngē ūt-nōm ū
jab-ū ro.

23 Ūm zuug iya remū zū ūm
hyang bō o ūr-shub nē sok,
tūmsū bō o m-wa ū-mē ūt-
ba'as.>>

24 Sē Simōn zū, <<Kōnōn
mē Wa-Ko-uyan, taas nōm-tū
nō ware ūt-beet tō kum mē
da.>>

25 Da-u Biturus ē Yohanna
ware ūt-net nōmū ē nape ū
hi-ūr ē ū mōt-ūt Wa-ko-uyan
Yēsō tūmsū ē nōm dōnsē-du
rem-ūs Yēsō. Da-ū ē ooge ū
fun-yū ūr-mū ū Urusharima
ē hū warrū Rem-sū m-Remer
ū taas-tū Samariya.

*Firibus ē net-ū rwūnē
dugu dak-ū Itiyofiya*

26 Wa-Tom u-Rū zū Firibus,
<<Yūnē bō dōr m-ereg, bō
dōr fun-yū rwūnē dugu
Urusharima m-ha ū Gaza>>
wato fun-yū ūr-dog.

27 Sē wa yūnē wa dō'e.
Kūna wa bitte wakūn net-ū
dak-ū Itiyofiya tūmsū man.
Wa oṭte og-ūr yat-dē ū faruk-
ūr Kandis u-Ren yū Itiyofiya,
wūna wa ūr-cūn u-rēn. Wa
hagūn ū Urusharima remū
wa nōm-ūt ūt-huuk.

28 Da-ū wa ooge ū tek-ū ūr-
nok m-mū u-bu ū shū'ūt ū
dōm-ū keke-yū jwaak, sē wa
u-pus ran-ū wa-warrū rem-
sū u-Rū Ishaya wa hū ūt-
karūntē.

29 Sē Yar-u u-Rū zū Firibus,
<<Dapurse be-du keke-yū
jwaak-u ya.>>

30 Sē Firibus nōm m-sōm
wa dō'e ūdu ro, wa hog wūn
ū karūntē ran-ū wa-warrū
rem-sū u-Rū Ishaya. Sē
Firibus shit wūn ūzū, <<Bō
nak nōm-ū bō ūt-karūntē?>>

31 Sē wa shūs wa zū, <<A'o,
sē wakūn kōskū mē.>> Sē wa
zū Firibus, <<Daane ū dōm-ū
Keke-yū u-jwaak yō shū'ūt.>>

32 Ŭ tek-ŭ nŏm-ŭ wa Ɔ ŭt-karunte Ɔ ŭt-zu,

<<Na nak wun ŭka

u-ca m-ha ŭdu ŭt-ho,

ŭka kag-ŭ u-ca hote ŭs-ram

ŭdu a wa Ɔr-ru wa,

iya Ɔ hen wa hak nu-ŭ ŭs-rem da.

33 Net-tu nongu wun nŏm-ut yŏ-to,

tumsu e yaag wun u-mot da.

Wakun zaar wu de keru warru ŭka kŏ-ur rŏ da,

Remu zu na kabug fat-ur wa dugu u-dak.>>

34 Se manu wa shit Firibus, <<ŭWa-warru rem-su u-Ru wana wa Ɔtte ŭs-rem? ŭRem-su hi-ur wa se wa Ɔtte ko wakun?>>

35 Se Firibus heese yadu wun m-zun u-me rem-su u-Ru su u karunte. Wa waru wun Rem-su m-Remer su Yeso.

36 Un Ɔ tek-ŭ m-ha se un te be-du m-bu. Se campa-u ya man zu, <<Gwat bu-mu ya u ane, ŭyan Ɔ de ŭt-hoos na nomu bo ŭt-yubusse m-bu?>>†

38 Se wa zu ŭ na egusse keke-yu jwaak, un yur beet un to ŭ me m-bu, kuna Firibus nŏm-tu campa-u ya ŭt-yubusse m-bu.

39 Da-ŭ un rwune dugu m-bu, Yar-u u-Ru kub Firibus. Campa-u ya man swurug hyan-du wun da tumsu, se wa hu m-ha ŭ tek-ŭ ur-so.

40 Firibus bit hi-ur wa ŭ bo-ŭ Azotus. Se wa nur bo-ut to

ut-beet, wa oogu warru Rem-su m-Remer har wa te bo-ŭ Kasariya.

9

Byurnu-ur Shawuru ŭdu Yeso

1 Shawuru re shu ŭt-war m-kuwut ne uzu, <<Um do'e yadu i ya jab uzu Yeso wa Ɔ Wa-ko-uyan ur-kob.>> Se e do'e ŭdu yu-Yat-ya a-Toog ŭ Urusharima.

2 Wa konog wun uzu, wa ya' wun u-ran m-ha Kur-ŭ ŭt-Kose ŭ Yahuda-ne tu Dimaku remu zu a wa bite a-dor u-Ru ŭkun campa-ne ko neta-ne se wa maas e wa mutun e ŭ bo-ŭ Urusharima wa tage e.

3 Wa Ɔ tek-ŭ m-ha wa haag m-te Dimaku, za rem zun-mu rwuun dugu dom u-ru mo gunus wun.

4 Se wa he'e u-dak tumsu wa hog yakun cwar-ya yu Ɔ zu wun, <<Shawuru, Shawuru, ŭremu u-yan Ɔ bo Ɔtte yadu me ur-kob?>>

5 Se wa zu, <<ŭWana bo oye yu-Yat-ya?>>

Cwar-yu shus ya zu, <<Me wa Yeso wu bo Ɔ yadu ur-kob.

6 Yune bo cwa ŭ me u-bo, kuna na dote waru bo nŏm-ŭ bo de ŭt-nŏm.>>

7 Huub-tu m-ha ro kerge nŏm-du ŭs-rem da remu u-gyer. E Ɔ hog-du u-cwar, sedi e hyanug net da.

8 Se Shawuru yune. Da-ŭ wa upse is wa hyen-ut da. Se huub-tu m-ha ro nuk wun

† 8:36 Tokon ran-to zatte 37: Firibus zu, <<Abite bo yaag jab-ŭ rŏ beet ro beet na nomu bo ŭt-yubusse m-bu.>> Se man zu, <<Um yaag jab-ŭ Yeso Kiristi Wa'-u u-Ru.>>

u-kom, ɛ haatun wun ɥ Dimaku.

⁹ Wa nomug m-roog ut-tut wa hyen-ut da, wa reeg okon da, tumsu wa swaag okon da.

¹⁰ Yakun campaya oro wa-dor ɥ Dimaku, wu na foge Hananiya. Wa-ko-uyan nomu wun us-rem ɥ bo wa zu, <<Hananiya!>>

Se wa shus wa zu, <<Me ya Wa-ko-uyan.>>

¹¹ Wa-ko-uyan zu wun, <<Yune bo dor u-fun yu na zu yu <m-Kim,> bo do'e ɥ bu-u Yahuda, bo shit ko net-u bo-u Tarsus oro ukun wu na zuye Shawuru. Shawuru o tek-u us-toog ukun.

¹² Burus nom u-hyan, wa hyen wakun net-wa wu na zuye Hananiya wa haagun, wa doru wa u-kom remu wa mutun wa m-hyan.>>

¹³ Se Hananiya shus wa zu, <<Wa-ko-uyan, um swaag hog-du rem-su campaya ya udu ut-net u-tat, u remu nom-ut yo-to tu wa nome a-doru ro ɥ Urusharima.

¹⁴ Tumsu a-toog i-yate swurgu wun ur-beb, wa i nome us-toog ɥ dim-ur ro.>>

¹⁵ Wa-ko-uyan zu, <<De'e di remu net wa wu um dage wa nom-ut pama-u ri, tumsu wa nom donse-du dim-ur ri udu i za-yahuda-ne da, u farkina-ne tumsu ɥ Isra-ne.

¹⁶ Me hi-du warri, me kosu wun kob-du u do'e ut-swa remu dim-ur ri.>>

¹⁷ Se Hananiya do'e wa to ɥ bu-u o wa saku Shawuru u-kom ur-hi. Wa zu, <<Oru ri Shawuru, Wa-ko-uyan wa tomnu me, wato, Yeso wu

kose hi-ur wa udu ro ɥ dom-ɥ u-fun, remu bo kum-ut m-hyan tumsu Yar-u u-Ru dor-ut bo.>>

¹⁸ Za rem se okon nom-o uka u-ku hyeen dugu Isu Shawuru, se wa kum m-hyan dugu kun wa yune na nomu wa ut-yubusse m-bu.

¹⁹ Wa reeg nom ut-re wa sur m-kwum ur-beb.

Shawuru warug rem-su u-Ru ɥ Dimaku

Tumsu Shawuru shu'ut ukun udu eken a-dor-ne i o ɥ Dimaku.

²⁰ Za m-tumb, Shawuru heese warru rem-us Yeso ɥ Kur-u ut-Kose ɥ Yahuda-ne tu Yahuda-ne, uzu Yeso wa o Wa'-u u-Ru.

²¹ Ut-net ut-beet I hoge, e hu murimmu. E zu, <<Net unwa hore ut-net, tumsu wa burgusse ut-net i foge dim-ur Yeso ɥ Urusharima da? Jiya haan de wa haane ɥ wa maas e, wa huut ɥ kenu a-toog i-yate!>>

²² Sedi Ru-u yaag Shawuru beb-du ut-but udu ut-net tumsu wa hu nak-du jabsu Yahuda-ne i o ur-yu ɥ Dimaku. Wa o waru un uzu Yeso o Kiristi, wu Ru-u dage.

²³ Da rooge u-tat, Yahuda-ne zong e ho Shawuru.

²⁴ Se Shawuru hog nom-u un zonge ut-nom. U-ho m-gyup ne un o wadu ur-is, ɥ is-tu u-bo uka un dote ho-du wun.

²⁵ M-gyup a-doru Yeso haan e gun wun u-me u-koor e ruut wun ɥ yakun pyam-ya yu na hune sar.

*Shawuru muug u
Urusharima*

26 Da-u Shawuru haane u Urusharima, se wa nom uka wa cwa u-me a-doru Yeso. Sedi un beet kowan hog gyer-u ro, remu zu un eeste uzu wa o tek-u a-doru Yeso da.

27 Baraba kub wun udu a-Tomu Yeso. Wa waru un uka Shawuru hente Wa-ko-uyan u-fun, u bo-u Dimaku ne uka Ru-u nom-tu wun us-rem, tumsu uka Shawuru wurte rem-us Yeso u Dimaku za u-gyer.

28 Dugu kun Shawuru heese ut-riig u unne u Urusharima. Wa o waru rem-su Wa-ko-uyan za u-gyer.

29 Tumsu wa hu us-rem u Yahuda-ne i hoge rem-ur ut-Girik, wa o inan u un ne, tumsu, e ut-sa e ho wun.

30 Da-u or-ut ro nape iya, se e huut wun u bo-u Kasariya e tok wun u bo-u Tarsus.

31 Dugu kun a-doru Yeso i dak-u Yahudiya, u Gariri ne, u Samariya-ne, e kum shu'ut-du m-yar, remu zu wakun zaar wu o yadu un ur-kob da. Yar-u u-Ru yaag un ur-beb tumsu wa swuru un shiriktin-mu jab. Morog-du a-dor kum ur-beb. Tumsu e sur u-tat remu sege-du Yar-u u-Ru, dak-u e o ur-yu e ye' Wa-ko-uyan m-zeg.

Biturus haste Iniyas us-gom

32 Da-u Biturus cwaage gas-u o u-beet, se wa do'e udu a-doru Yeso ne i o ur-shu'ut u bo-u Ridda.

33 Kuna wa bite wakun wu na zuye Iniyas wa otte gom-su swadu net ut-be. Wa o m-rut us-hak kob-du us-yur.

34 Biturus zu wun Iniyas, <<Yeso Kiristi yaag bo m-yar. Yune bo hust wundi-ur ro.>> Za rem Iniyas yune.

35 Net-tu Ridda ut-beet u tu dak-u Sharon ne, e hyen wuna ya' m-yar, se e byurun udu Wa-ko-uyan.

*Biturus yunuste Tabita
dugu marimari-ne*

36 U Jopa yakun neta ya oro, wa-doru Yeso, wu na zuye Tabita. A-bo bargusse u rem-du ut-Girik na zu Dorkas. Neta-u ya ya'aste hi-ur wa u nom-du nom-ut so-to tumsu u nom-du ur-sege ne udu a-ur-kob-ne.

37 U da-u o wa nom kob-du m-yar, har wa murus. Da-u na tase zorru ur-u, e rust ur-u u me kur-u dom.

38 Ridda o ut-mor u Jopa ne, da-u a-dor hoge uzu Biturus o u Ridda, se e tom net-ne yur udu wun, remu e kon-ut wun wa haan udu un m-hor m-hor.

39 Se Biturus yune wa dor un. Da-u wa teye, un kub wun m-da u kur-u dom. Bomos-ne, e o ees u dapus wun, e o us-kan, e o kosu wun us-toggo u tokon cwu-to ne tu Tabita nomu un da-u wa ooge ur-kot u un ne.

40 Biturus zu un ru u-do, se wa he ut-jwun wa nom us-toog, wa bir udu ur-u wa zu, <<Tabita yune!>> Se Tabita

upus is. Da-ŭ wa hyane Biturus, se wa yune ŭ shu'ut m-shu'ut.

⁴¹ Biturus nub u-kom, wa ship wun udu ur-yune se wa fog a-doru bomos-ne wa nabu un wa ur-fat ne.

⁴² Rem-us se te kohene ŭ Joffa, tumsu ut-net u-tat e ye ut-nip udu Wa-ko-uyan.

⁴³ Biturus shu'ut ut-ho u-tat ŭ Jopa, ŭ bu-u wakun (Wa u-swam ut-ka) dim-ur wa Simon.

10

*Biturus haag udu
yu-Yat-ya a m-gag-ne*

¹ Wakun net-wa oro ŭ Kasariya na zu wa Koniriyus. U o yu yat-ya a-m-gag ne Roma-ne wa, ŭ morog-du na foge, <<Morog-du Itariya.>>

² Wa cwanug u-Ru ŭ jab-ŭ ro ne beet, tumsu oog wu <<Nomu u-Ru ut-huuk>> * net-tu bu-u ro ne ut-beet. Wa o nomu Yahuda-ne ur-sege u-tat, i o ur-kob tumsu wa nom us-toog udu u-Ru ko mune.

³ Dekun ho-de ŭ dapus us-kwan us-tut su m-rim, se wa nom u-hyan. Wa hyen wa-Tom u-Ru, wu cwaane udu ro uzu, <<Koniriyus!>>

⁴ Koniriyus hen se wa hu gwat-du wun u-gyer ne, wa zu, <<Uso-u u-bu ri, yan-o?>>

Wa-Tom u-Ru zu wun, <<Toog-us ro ŭ sege-ur ro udu a-ur-kob-ne, teeg udu u-Ru tumsu to shu'ute nom-u ut-bakus udu u-Ru.

⁵ U da-o tom ut-net m-ha ŭ Jopa, na mutun yakun campa-ya wu na zuye Simon wu na foge Biturus.

⁶ Wa cust-ŭ bu-u Simon wa-swam ut-ka, wu bu-u wa o dapus m-sa>>

⁷ Da-ŭ wa-Tom u-Ru wu nomu us-rem ŭ wun ne arke, Koniriyus fog tok-ŭ wa yur, ŭ wa m-gag wu ya' ur-hi sok udu ro, i nomu wun us-pama ne ko mune.

⁸ Wa waru un ut-nom ut-beet uka na nomte se wa-Tom un ŭ Jopa.

Biturus nomug bo'

⁹ Da-ŭ is gase, ŭ tek-ŭ u-ho, a-tomu Koniriyus tut o tek-ŭ m-ha. E haag m-te bo-u Jopa, Biturus yune wa duus ŭ kur-ŭ dom wa nom-ut us-toog.

¹⁰ Se wa hoog us-mer, wa ut-sa nom ut-re. Da-ŭ na o tek-ŭ nom-du nom-ut re, se wa nom u-hyan.

¹¹ Se wa hyen dom u-ru up-uste, okon nom-o cuzun uka kus-ŭ yat-o, o cuzun u-dak nu-ut wane ut-nas.

¹² U-me kus-ŭ o ko-uyan go-du bisa ur-dog o oro u-me, i us-na us-nas oro ŭ i za us-na ne, ŭ no ne i ur-dog.

¹³ Cwar-yu zu wun, <<Biturus, yune, bo pan, bo-tu.>>

¹⁴ Biturus zu, <<Wa-ko-uyan, za ut-nome da, um tamug tudu m-ap mu Bor-ut Mosa hose it ut-tu da.>>

¹⁵ Cwar-yu sur nomu wun us-rem u-yurumse uzu, <<Nom-u Ru-ŭ mute u-hen, a-bo zu o zatte u-hen da.>>

* **10:2** Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nomu u-Ru ut-huuk>> udu net wu dore kose-ut Yahuda-ne sedi na nongu ur-pes da. Remu kob-du ur-pes, Yahuda-ne kabug un uka i za-Yahuda-ne da.

16 Na nom iya ɥso u-tut, za rem na kub u-kus ɥ dom u-ru.

17 Da-ɥ Biturus o tek-ɥ ɥs-dorog ɥzu yan go bo' o iya, se net-tu Koniriyus tome teen bu-u Simon. E o ees ɥ is u-bu.

18 E fog, e shit ɥzu ko Simon wuna foge Biturus cuse ɥ ane.

19 Biturus o tek-ɥ ɥs-dorog, Yar-ɥ zu wun, <<Simon, net-ne tut o sa-u ro.

20 Yune bo ciz, bo dor un, a-bo nom sakna ɥ okon da remu zu me wa tomnu un.>>

21 Biturus ciz udu net-ut to, se wa zu un, <<Me wa no ut-sa? Yan-o hatun no?>>

22 Net-ut to zu, <<Yu-shu a-m-gagu Roma-ne wa tomnu it. Wa otte dim-ur so-de, tumsu wu nome u-Ru ut-huuk.† Net wa wu net-tu Yahuda-ne nome rem-us so-se u wa ne. Wa-Tom u-Ru wu u-hen wa zu wun wa-tom bo haan ɥ bu-u ro, wa hog nom-ɥ bo de ut-war.>>

23 Se Biturus toot un u-me u-bu, wa yu' un be-de m-roog.

Da-ɥ is gase Biturus nok ɥ un ne, tumsu eken a-doru Yeso dugu Jopa e shu'u wun.

24 U ho-du u-tuturse un to u Kasariya. Koniriyus ugu estu un, se wa fagun or-ut wa ne ɥ huub-tu ur-shu'ut ɥ wane beet.

25 Da-ɥ Biturus cwaye u-bu, Koniriyus bit wun wa he ut-jwun wa nomu wun sekmuſse wun.

26 Biturus zu wa yune, wa zu, <<Yune ur-ees, Kome net wa um oye.>>

27 Biturus o tek-ɥ ɥs-rem, wa aruk m-cwa u-me se wa bit ut-net u-tat.

28 Wa zu un, <<No nak uzu pas-du bor-u Yahuda-ne de ɥ wa-yahuda nom-ut ur-karug ɥ wa za-Yahuda-ne. Sedi Ru-ɥ kosku me ɥzu a um fag wakun za u-hen da ko wa-ɥs-gur da.

29 De wute da na tomne um haan um gugumte da, ɥ da-o hen um ut-sa um nap nom-u no fog-tu me.>>

30 Koniriyus shus wa zu, <<Ut-ho ut-nas tu arke, hon-hon ɥs-kwam ɥs-tut su m-rim, um o tek-ɥ ɥs-toog ɥ bu-u ri, se um hyen wakun ɥ ees ɥ shu ri ɥ cwu-tu m-bakut ne sok.

31 Net-ɥ wa zu me, <Koniriyus Ru-ɥ hok toog-ɥs ro, ɥ sege-du bo nome a-ur-kob-ne beet, Ru-ɥ bakuste ɥ bo ne.

32 Tom ɥ Jopa na fagun Simon, wuna zuye Biturus, wa cuse ɥ bu-u Simon waswam ut-ka, wu bu-u wa o dapus m-sa.>

33 De wute um tom na fagun bo, tumsu nong ur-zwar ɥ bo hatun. It morogte ɥ kenu u-Ru, remu it hog nom-ɥ wa ut-sa bo waru it.>>

34 Biturus heese nomu un ɥs-rem ɥzu, <<U da-o um nak ut-nip ɥzu Ru-ɥ koste m-kuuk da.

35 Wa kub net-tu ko-uyan dak-o i o gyer-u-ro, tumsu net-tu o nom-du nom-ɥ Ru-ɥ ut-sa.

† 10:22 Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nomu u-Ru ut-huuk>> udu net wu dore kose-ut Yahuda-ne sedi na nongu ur-pes da. Remu kob-du ur-pes, Yahuda-ne kabug un uka i za-Yahuda-ne da.

36 Nō nak tomu Ru-u nome m-ha udu net-tu Isra-ne, warru Rem-su m-Remer su shu'ut-du m-yar su Yeso Kiristi, wuna o Wa-ko-uyan u kowan.

37 Nō nak nom-u nome u-me dak-u Yahudiya, na takkun u Gariri, da Yohanna heese but-tu ut-yubusse m-bu.

38 Nō nak mot-ut Yeso wa-Nazara. Nō nak Ru-u shuuste wa u Yar-u u-Ru, tumsu ur-beb ne. Tumsu nō nak uka Yeso huute ur-cwa, u nom-du nom-ut so-to, u hastu net-ne us-gom. Wa yadu m-yar udu net-tu faruk-u nom us-te shipse, remu zu Ru-u o ur-kot u wun ne.

39 <<In beet kowan hyanug tumsu wa wur nom-u Yeso nome u dak-u Yahuda-ne u Urusharima ne. Tu-shu tu Urusharima hoog wun e tur wun u dom u-kan.

40 Ru-u wa'ag wa yune u ho-du u-tuturse dugu m-mar, tumsu net-tu hyanug wun.

41 Net-to ut-beet tu hyane wun da, sedi in, i Ru-u dage remu in hyen-ut tumsu in warun eken nom-tu in hyane. Tumsu it reg tumsu it swaag ur-kot u wun ne da-u wa yune dugu-du m-mar.

42 Wa wargu uzu na nom ut-but udu ut-net, tumsu na waru e uzu wuna Ru-u dage wa shu'ut wa kwup-du us-rem su i o tek-u ur-fat u i mare ne.

43 A-warru rem-su u-Ru ne beet e warug uzu wu ya' jab-u wun ne wa ut-kwum jaas-du ut-ba'as u tek-u dim-ur ro.>>

44 Biturus o tek-u warru rem-us sin-se, Yar-u u-Ru heen u dom-u kowan wu hoge rem-se.

45 Yahuda-ne a-dor i haane ur-kot u Biturus ne e hu murimmo remu zu i za-yahuda-ne da kwumug Yar-u u-Ru.

46 A-doru Yahuda-ne hok nomu Ru-u nome remu zu un hok net-ut to us-rem u tokon rem-to e vom u-Ru.

Se Biturus zu,

47 <<Wakun oro wu de ut-hoos na nomu net-ut tun-to ut-yubusse m-bu? E kwumug Yar-u u-Ru uka in kumte.>>

48 Se Biturus zu or-ut wa nomon un ut-yubusse m-bu, u dim-ur Yeso Kiristi. Se net-tu bu-u Koniriyus kon uzu Biturus u shu'ut u un ne ut-ho cashi.

11

Biturus warug pama-u wa

1 A-Tomu Yeso u a-dor-ne u-me dak-u Yahudiya u-beet e hok uzu i za-Yahuda-ne da, e kabug rem-su u-Ru.

2 Da-u Biturus do'e u Urusharima eken i-yate Yahuda-ne a-dor, i na nome ur-pes, e nomu wun u-har.

3 E zu, <<Remu u-yan o bo dete udu i nomte ur-pes da, har bo re nom ut-re u un ne?>>

4 Biturus heese waru un ur-zwar ne. Wa zu,

5 <<Um o u bo-u Jopa um o us-toog, se um nom u-hyan. Um hyen okon nom-o u cuzun dugu dom u-ru uka kus-u yat-o u nu-ut wa ne ut-naas, har o teen u dapus me.

⁶ Da-u um gwate ur-zwar ne, um hyen ut-bisa i na-su us-nas, u bisa-tu ur-dog ne, u i za us-na ne, u no i me ur-dog ne.

⁷ Tumsu um hog yakun cwar-ya yu zu me, <Biturus, yune, bo pan, bo tu.>

⁸ <<Se um zu, <Iya o da! Wa-ko-uyan, um tamug re-du okon nom-o u bor-ut it Yahuda-ne kabe u za u-hen da.>

⁹ <<Um sur m-hog u-cwar u-yurumse dugu u-ru yu zuye, <Nom-u Ru-u muute u-hen a-bo kab o za u-hen da.>

¹⁰ Na nong inya uso u-tut kanda na kub-ut nom-ut to m-mu u dom-u u-ru.

¹¹ <<U tek-u da-u o se net-ne tut rwuun, e ees u is u-bu u um otte. Na tomgon e dugu Kasariya u haan udu ri.

¹² Se Yar-u u-Ru zu me, a um nom dorog-su okon nom-o da, um dor un. Or-ut ri net-ne ine shishin e shu'u me m-ha u Jopa har u me bu-u Kaniriyus.

¹³ Se wa waru it uka wa hente wa-Tom u-Ru eeste u bu-u ro, wa-Tom u-Ru zu, <Tom m-ha u Jopa na fagun Simon, wu na zuye Biturus.

¹⁴ Wa de haatun bo rem-su bo dote kwum-du u-ukur bo u net-tu bu-u ro ne beet.>

¹⁵ <<Ba um heese nomu un us-rem, se Yar-u u-Ru heen u dom-u un, uka heten it ur-takun.

¹⁶ Se um bakus rem-su Wa-ko-uyan uka se zutte, <Yohanna nong ut-yubusse

m-bu, na de nomu no u Yar-u u-Ru.>*

¹⁷ Ba shu'ute uzu Ru-u nongu un u-nya hon-hon uka wa yete in, da-u in ya'e ut-nip udu Wa-ko-uyan Yeso Kiristi, tumsu um korge um hoos u-Ru da!>>

¹⁸ Da Yahuda-ne u a-doru Yeso ne hoge iya, e taag u nom-u e de ut-zu. Se e vom u-Ru, e o ut-zu, <<Ko i za-yahuda-ne da Ru-u nongu e fun-yu yage-du ut-ba'as u kwum-du ur-fat ne.>>

A-doru Yeso u bo-u Antakiya

¹⁹ Da-u na ho Istifanus, Yahuda-ne hu yadu a-doru Yeso ur-kob. Remu iya a-doru Yeso burug m-ha tokon bo-to. Eken do'e dak-u Finikiya u Sayifurus† ne u bo-u Antakiya ne. E o warru rem-su u-Ru udu Yahuda-ne u wa-ur-e'.

²⁰ Sedi eken a-dor-ne oro dugu Sayifurus u Sayirin-ne e do'e u Antakiya e nome i za-yahuda-ne da us-rem, e o waru un Rem-su m-Remer su Wa-ko-uyan Yeso.

²¹ Beb-du u-Ru o ur-kot u un ne har net-ne u-tat e yage ut-ba'as e byurun udu Wa-ko-uyan.

²² Rem-su nomu na nome u Antakiya teeg udu a-dor i o u Urusharima, ban-du a-doru Yeso tok Baraba m-ha u Antakiya.

²³ Da-u wa haane se wa hyen nom-u Ru-u nome un, se wa nom ur-so. Se wa sur m-ya un shiriktin-mu jab uzu,

* 11:16 Gwat tumsu: Pama 1:5. † 11:19 Sayifurus dak-u o m-gan m-sa.

un shu'ut ɥ tek-ɥ yadu jab
udu Wa-ko-uyan ɥ-me jab-us
un.

²⁴ Baraba net-ɥ ur-ka wa,
tumsu Yar-u u-Ru o dor-tu
wun, tumsu wa otte yadu jab.
Ut-net u-tat e byurun udu Wa-
ko-uyan.

²⁵ Dugu kun se Baraba do'e
u Tarsus u sa-u Shawuru.

²⁶ Da-ɥ wa bite wun ɥ kun,
se wa haatun wun ɥ An-
takiya. U-hak u-gan hon-hon,
un o ɥ a-doru Yeso ne, e o
nomu net-ne u-tat ut-kose. U
Antakiya o na heeste fag-du
a-dor Kirista-ne.

²⁷ U da-u o eken a-warru
rem-su u-Ru haan ɥ Antakiya
dugu Urusharima.

²⁸ Wagan ɥ tek-ɥ me un, na
zu wa Agabus, wa yune ur-
ees, wa nom us-rem ɥ tek-ɥ
beb-du Yar-u u-Ru. Wa zu na
ut-nom us-mer u-dak u-beet.
(Na nong se hen ɥ da-ɥ Sisar
Kawudikiya ooge ur-faruk.)

²⁹ Se a-dor Yeso dorog ɥ jab-
u e uzu e tom-tu or-ut e ne
i o Yahudiya ur-sege, kowan
kub nom wa de ut-kere ut-ya.

³⁰ Iya o hen e nomte, e yas
Baraba tom e Shawuru sege-
ur e m-ha udu tu-shu a-doru
Yeso u Urusharima.

12

*Here hog Yakubu se Ru-u
ruut
Biturus dugu kur-u m-tok*

¹ U tek-ɥ da-u o Here Agar-
ifa Faruk heese yadu eken a
a-doru Yeso ne ur-kob.

² Here wa'ag karma-ne ho
Yakubu huno-u Yohanna u-
van.

³ Da-ɥ wa hyane uzu
Yahuda-ne hok zwarru nom-
u wa nome, se wa maas
Biturus kowa. Tun-to nom-
to ut-beet na nomug to ɥ da-
u Morog-du ur-Beredi du za m-
Yis.

⁴ Da-ɥ Here maase Biturus
wa wu wun ɥ me bu-u m-
tok, wa wu karma-ne op ɥ
shishin e e' wun. Wa wa'ag
jab uzu ana tase Morog-du za
m-Yis, wa de kwupu wun us-
rem tumsu wa wun ur-kob ɥ-
me ut-net.

⁵ Da-ɥ Biturus o ɥ me bu-u
m-tok ban-du a-doru Yeso hu
ɥ nom-du us-toog udu u-Ru ɥ
remu wun.

*Na ruute Biturus dugu
bu-u m-tok*

⁶ U tek-ɥ m-gyup kanda
Here woot jab uzu a is-ɥ
gase wa de kwupu Biturus us-
rem, Biturus o m-gag ɥ ho-su
kwam-ne us-yur tumsu wa o
m-roog ɥ tek-ɥ me a-m-gag ne
yur. Net-tu o e'-du bu-u m-tok
e oog ɥ is bu-u m-tok ur-e'.

⁷ Za rem wa-Tom u-Ru
rwuun, zun-mu mok u-kur
u-beet. Se wa-tom u-Ru tum
Biturus u-kit wa zut wun.
Wa zu wun, <<Yune! >> Se
ho-su kwam kusmusse dugu
kom-ut Biturus.

⁸ Wa-Tom u-Ru zu wun,
<<Wa toggo-u ro, ut-ka'at
ne.>> Se wa wu, wa-Tom u-
Ru zu wun, <<Hobge borgo-u
ro, bo doron me.>>

⁹ Se Biturus yune wa dor
wun, wa nak uzu nom-u wa-
Tom u-Ru o ut-nom nip-to da,
wa kabug uzu bo-o wa otte.

¹⁰ Da-ɥ un arke a-ur-e'-ne
i ur-takun ɥ i u-yurumse ne

un te is-yu u-kwam yu cwa-du gas-u u-bo. Is-yu upus u hi-ur wa, se un ru, un teeg be-du fun-yu tuuste, se wa-tom u-Ru yage wun.

¹¹ Da tase Biturus muun u tek-u dorog-us se wa zu, <<U da-o um nak Ru-o tomne wa-tom-u wa, wa ukur me dugu kom-ut Here tumsu u nom-ut yo-to ne tu Yahuda-ne ogu zongte nomu me.>>

¹² Da-u Biturus hyane iya, se wa hu u bu-u Meri ne ino-u Yohanna wu na zuye Markus. Kuna net-tu morogte e o us-toog.

¹³ Da-u wa koote is-u pyu u-bu, eken gwup-e, i o m-ank u bu-u o wuna zuye Roda, wa rwuun wa hyan wu o u-do.

¹⁴ Da-u wa nape uzu cwar-u Biturus ya, se wa nom ur-so sok. U remu ur-so wa haag u ups-u is da, se wa jarug m-som m-mu wa waru un uzu Biturus o ees u is u-bu.

¹⁵ Se e zu wun, <<Bo o u-dak!>> Sedi Roda hen wa re shu u waru un uzu Biturus wa, e hen e zu, <<Yar-u ro o.>>

¹⁶ Biturus hu koot u-is. Da-u e upse, e hyen Biturus nom-u ho e murimmu sok.

¹⁷ Wa hen wa nomu un u-kom uzu un ho us-ram, u da-u o wa waru un uka Ru-u rwuttun wun u me bu-u m-took. Tumsu wa zu, <<Warun Yakubu u or-ut ri ne beet rem-us sin-se>> Dugu kun wa yune wa do'e u dekun be-de.

¹⁸ Da-u is gase, gwuz yune u tek-u me a-m-gag ne u remu nomu kume Biturus.

¹⁹ Da-u Here wa'e karma-ne goot wun e hyanug

Biturus da. Se wa nomu un ur-shut uzu, <<Remu u-yan o no yakte Biturus ruut?>> E kerge zudu okon da. Se wa zu karma-ne, e kab karma-ne i nome ur-e' e do'e e horrusse e. Dugu kun se Here aruk m-ha Yahudiya tumsu wa nomon ut-ho cashi Kasariya.

Maru-m Here

²⁰ U tek-u da-u o Here hog us-ryab u net-tu Taya u Sidon ne. Se un dug tokon net-to e haan udu Here. Un baag u kwung ur-beb dugu-du Biratus yu-shu i o m-ank u-me u-pada uzu wa waru Here uzu un o sa-u shu'ut-du m-yar u wane remu zu du ro de un wute jab-u kwum-du nom ut-re.

²¹ U tek-u ho-du un dage, Here Faruk wu cwu-tu ur-faruk, wa shu'ut u pora-du ur-faruk wa nomu ut-net us-rem.

²² Da-u ban-du ut-net hoge iya, se e yuns us-cwar un hu ut-zu, <<Hogon sin-se, Cwar-yu okon ru-u o, yu net ya da.>>

²³ Za rem, kuna wa-Tom u-Ru gupte wun, remu zu wa nongu u-Ru m-sek da, se zwatu hu re-du wun har wa murus.

²⁴ Se rem-su u-Ru re u-shu m-cwa ko hene, Net-tu kabe Yeso hu swurun.

²⁵ Da-u e tase pama-u e, se Baraba e Shawuru muun dugu Urusharima. E muun u Yohanna ne wu na zuye Markus.

13

Na dak Baraba e Shawuru

¹ U-me a-doru Yeso u i ooge u Antakiya u dak-u Siriya-ne a-warru rem-su u-Ru u a-ut-kose ne, wato:

Baraba e

Simiyon wu na zuye,
<<Net-u rim-o,>>

U Rushiyos dugu Sayirin,

U Manayen wu yune ur-kot
e Here Antipas Faruk,

Tumsu u Shawuru.

² Da-u e ooge nomu u-Ru ut-huuk, u-swaat ne, se Yar-u u-Ru zu, <<Kungussun me Baraba e Shawuru remu pama-u um dagu un un nom.>>

³ Da-u un tase u-swaat us-toog ne, se un doru Baraba e Shawuru ut-kom un wa-u un nu-u so-o, remu pama-u Ru-u ya e, un zu e, e aruk.

*Baraba e Shawuru haag
u sa-mu Sayifurus*

⁴ Da Yar-u u-Ru tome Baraba e Shawuru, e do'e u bo-u Sarukiya, dugu kun un to u-me u-hat m-ha Sayifurus.*

⁵ Da un teye bo-u Saramis, un wur rem-su u-Ru u Kur-u ut-Kose u Yahuda-ne tu Yahuda-ne. Yohanna e Markus o ur-kot u un ne, wa o segu un.

⁶ Da-u un tase narru Sibirin u-beet m-ha da-u un tene bo-u Bafos. Kuna un goton u wakun wa-u-gwat wa ne, wuna foge Wa'-u Joshuwa. Wa-Yahuda wa, wu kose uzu wa-warru rem-su u-Ru wa, sedi wu us-bi wa.

⁷ Wa o huub-u Wa-u-dak Sarjiyus Burus, Burus net wa-m-nap ne sok. Se wa fog

Baraba e Shawuru remu zu wa ut-sa wa hog rem-su u-Ru.

⁸ Se Arimas wa-u Joshuwa wa-u-gwat wa, wa gugum dorru rem-us un, wa ut-sa wa par Wa-u-dak a wa ya' jab udu Yeso da.

⁹ Se Shawuru wu na zuye Burus, Yar-u u-Ru dor-ut wa, se wa saku Arimas ur-is.

¹⁰ Wa zu, <<Bo wa'-u faruk-u nom us-te! Bo tonte nom-u so-o da, bo otte jab-u rak-su ut-net, u jab-u yo-o ne. Yage bargussu nip-ut Wa-ko-uyan us-bi

¹¹ U da-o hen Ru-u de ya bo ur-kob, bo de ut-shu'ut po. Bo de nom-du u-da, bo za hyan-du zun-mu ur-ho da.>> Za rem se wa po, uka wu o u-me u-cwum, se wa hu pama ut-vubug remu wa kum-ut wu de shup-du wa u-kom wa nak-du wa.

¹² Da-u Wa-u-dak hyane nom-u nome, se wa yu' jab wa o murimmo u kose-tu Wa-ko-uyan Yeso.

*Ha-m Burus ne u Ferga u
dak-u Famfiriya*

¹³ Se Burus u huub-ut wa ne yune dugu Bafos u me u-hat, e do'e u Ferga u dak-u Famfiriya. Yohanna wu na zuye Markus wa som un, wa mu u Urusharima.

¹⁴ Un hen un re shu dugu Ferga, un do'e u bo-u Antakiya u dak-u Bisidiya. U Ho-du ur-Hure Yahuda-ne un cwaag u Kur-u ut-Kose un shu'ut.

¹⁵ Da-u na tase m-karunte dugu kose-ut Mosa, u ran-tu

* 13:4 Sayifurus dak-o u o m-gan m-sa.

a-warru rem-su u-Ru ne, se yu-shu bu-u ut-kose tom udu un uzu, <<Or-ut it, a no otte nomu no de waru net-ut tun-to no swur-tu e shiriktin-mu jab, warun it.>>

¹⁶ Se Burus yune ur-es, wa jakus kom-u us-cwa ro uka net-tu dote er-ru wun. Se wa zu, <<No or-ut ri Isra-ne, u i za-Yahuda-ne da, i nome u-Ru ut-huuk, † hoon us-ram.

¹⁷ Ru-u it Isra-ne nome ut-huuk, wa dak uso-tu uso-ut in e shu'ut net-ut wa, tumsu wa wa'ag e sur u-tat, da-u e ooge ur-yu u dak-u Masar. Da-u hak-su arke, Ru-u sekku un u beb-ur wa. Wa rwutun dugu dak-u o.

¹⁸ Wa kere gag-du jab-u un ne m-te us-hak ut-shik ut-yur u me ur-dog.

¹⁹ Da-u wa wa'e Isra-ne re ut-rem ut-ta'er m-gag i ooge ur-yu u dak-u Kan'ana, wa ye Isra-ne kwum-tu dak-u o.

²⁰ Tunto nom-to ut-beet, na nong to u tek-u us-hak ut-kok ut-nas ut-shik ut-yur u op.

<<Da tase Ru-u wa'-u un a kwup-du us-rem ne, har u haan u da-u wa-warru rem-su u-Ru Samaira.

²¹ U da-u o u kon u na ya' un faruk wu de shu'utu faruku un. Se Ru-u ye un Shawuru wa'-u Kish, net u ko-ur Banyami, wu nome ur-faruk us-hak ut-shik ut-yur.

²² Da-u Ru-u haste Shawuru, wa ye' un Dawuda

wa shu'ut faruk-u un. Ru-u nong us-rem u Dawuda uzu, <Um byuk-ut Dawuda wa'-u Jesse, net wa wu ut-sa wa nom nom-u um ut-sa. Tumsu wa de nom-du nom-u um ut-sa u-beet.>

²³ <<Dugu ko-ur net uno Ru-u hattun Isra-ne Wa-u-Ukur, Yeso, uka wa este us-rem.

²⁴ Kanda haan-ur Yeso, Yohanna Wa-ut-yubusse m-bu wargu net-tu Isra-ne ut-beet e yage ut-ba'as tumsu e kon u-Ru wu nome ur-ho, na nomu e ut-yubusse m-bu.

²⁵ Da Yohanna ha taas nom-u wa ut-nom, se wa zu, <?No o m-hyan me wa o Kiristi, wu Ru-u nomte estedu us-rem wa ut-tomon? Me wa da. Sedi Kiristi de haan za m-tumb. Um korge um ust gor-su ka'at-ut wa da.>

²⁶ <<No or-ut ri, ko-ur Ibrahi, tumsu u i za-yahuda-ne da I nome u-Ru ut-huuk,‡ udu in do'e Ru-u tomtun rem-su u-ukur u sin-se.

²⁷ Remu zu i o shu'ut u Urusharima u i-yate ne beet e nak uzu wuna o Wa-u-Ukur da. Ko-uyan ho-du ur-hure de du Yahuda-ne, un karunte nom-tu Wa-warru rem-su u-Ru pane, un gwa'ag nu-du nom-u wa-warru rem-su u-Ru pane u mottu Yeso Kiristi da. Un nomug nomu shuuste rem-su a-warru rem-su u-Ru ne ware, remu ho-du Yeso du un nome.

† 13:16 Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nomu u-Ru ut-huuk>> udu net wu dore kose-ut Yahuda-ne sedi na nongu ur-pes da. Remu kob-du ur-pes, Yahuda-ne kabug un uka i za-Yahuda-ne da. ‡ 13:26 Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nomu u-Ru ut-huuk>> udu net wu dore kose-ut Yahuda-ne sedi na nongu ur-pes da. Remu kob-du ur-pes, Yahuda-ne kabug un uka i za-Yahuda-ne da.

28 Ko ba shu'ute uzu na byuk-ut wa ut-ba'as ne tu kore na ho wa da, sedi net-tu kon Biratus uzu na ho Yeso.

29 Un nongu Yeso nom-ut to ut-beet tu A-warru rem-su u-Ru ne pane m-tumb ne uzu net-to nomu wun. Un custun war-u ro dugu dom u-kan un cin u-me u-sag.

30 Sedi Ru-u yuns wun dugu marimari-ne.

31 Ut-ho u-tat u kose hi-ur ro udu i noke u wun ne m-ha dugu Gariri m-ha Urusharima. Un shu'ute uka i hyane tumsu e o war-ru rem-us ro udu ut-net u da-o.

32 <<It o waru no Rem-su m-Remer, nom-u Ru-u este us-rem udu uso-tu uso-ut in,

33 tumsu Ru-u shuuste to u remu in yaag-u un, remu yunsu Yeso, uka otte m-pam u okon sep-o u-me Ran-u Sep-u ut-Vam:

<< <Bo o wa'-u ri,

um o uso-u ro u ya-o.>§

34 Ru-u yunste Yeso dugu marimari-ne, se koske uzu hen Yeso za m-mar ko ut-zum da. Ru-u nong nomu wa zu wa ut-nom da-u wa yunse Yeso dugu marimari-ne. Da-u Ru-u zuye,

<Um de hen u segu no net-ut ri

uka um nom-tu Dawuda estedu us-rem

u nomu um de ut-nom.>*

35 U-me Ran-u Sep-tu ut-vam, okon Sep-u ut-vam o zuug,

<Bo za ut-yage u Wa-u-hen u ro u zum da.>†

36 <<Da-u Dawuda ooge ur-fat, wa nomog nom-u Ru-u wa'e wa ut-nom. Se wa mur, net-tu jwak wa, uka e nomte uso-tu uso-ut wa, tumsu war-u ro zumus. Sin-se koske uzu Dawuda rem-su hi-ur wa se wa otte u-me Sep-u ut-vam uno da.

37 Sedi Yeso wu Ru-u yunse dugu m-mar wa zumug u-me u-sag da.

38 <<Remu iya or-ut ri, um ut-sa no nap uzu u-me Yeso inya o it nom-tu no donse-du yage-du ut-ba'as.

39 Um o hen u waru no, u-me Yeso, net beet wu ya' jab udu wun, wa ut-kwum u-ukur dugu ut-ba'as, ukur u wa kume u tek-u me bor-tu Mosa pane da.

40 Gwatun hi-ut no sok tas nomu Ru-u ware u-me ran-tu a-warru rem-su u-Ru u kum no da, uzu,

41 << <Hogon no a u-shiga ne!

No nom murimmo, no mar.

Um de nom-du okon

u tek-u ho-ut no,

u no zatte yadu jab da,

Ko wakun wargu no.> >>

42 Burus e Baraba o m-rwu u-me Kur-u ut-Kose se net-tu kon un, un sur m-nom us-rem. Un zu Burus ne u nom rem-us se u Ho-du ur-Hure du oone.

43 Da-u net-tu burge dugu Kur-u ut-Kose, Yahuda-ne u ut-net ne u-tat u i barme e dor fun-u Yahuda-ne, e dor Burus e Baraba. E hen e ye' un shiriktin-mu jab. Burus

§ 13:33 Gwat tumsu: SepV 2:7.

* 13:34 Gwat tumsu: Isha 55:3.

† 13:35 Gwat tumsu: SepV 16:10.

bakustun un, un nom ur-yu u
nap-mu nya-u u-Ru.

44 Da-u Ho-du ur-Hure
byur-ne, uka net-tu bo-u o ut-
beet e karugte u remu e hog-
ut rem-su Wa-ko-uyan.

45 Da-u eken Yahuda-ne
hyane morog-du ut-net nong
u-tat, e hu ur-shub, e hu se-
mu nomu Burus ware, tumsu
e hu pepru wun.

46 Burus e Baraba nom us-
rem za u-gyer. E zu, <<No
Yahuda-ne, kamug it heese
nomu no Yahuda-ne but-
tu rem-su u-Ru ur-takun.
Ba shu'ute no gugumte se,
tumsu no koske uzu no
kamug kwum-du fat-du za
ur-ma da, remu iya hen it de
ut-ha udu i za-yahuda-ne da.

47 Remu zu, Wa-ko-uyan
baag u wargu it uzu,

<< <Um wa'ag bo shu'ut m-
zun

udu i za-yahuda-ne da,

Remu bo hattun tom uzu

Ru-u de nomu it u-ukur
kohene u-me u-dak.> >>

48 Da-u i za-yahuda-ne da
hoge rem-us se, e hu ur-
so sok. E vom Wa-ko-uyan
Yeso remu rem-us wa. I za-
yahuda-ne da i Ru-u dage
remu kwum-du fat-du za ur-
ma'e yu' jab.

49 Rem-us Wa-ko-uyan re
shu ur-cwa kohene u dak-u o
u-beet.

50 Sedi tokon tu-shu tu
Yahuda-ne zungusse tokon
neta to tu na o m-hog u e ne u-
me u-bo u tokon neta-to ne i

za-yahuda-ne da, i nome u-
Ru ut-huuk.‡ I za-yahuda-
ne da e heese yadu Burus u
Baraba ne ur-kob. Remu iya,
e buz un dugu bo-u e.

51 Da-u a-Tomu Yeso o
mottu ur-aruk, e pamtusse
huug-mu naas e remu u
shu'ute us-nap udu tu-
shu Yahuda-ne uzu Ru-u
gugumte un tumsu wa de
yadu un ur-kob. E aruk u bo-
u Ikoniya.

52 A-doru Yeso i o u bo-u
Antakiya e hu ur-so, tumsu
Yar-u u-Ru dor-ut e.

14

*Burus e Baraba u
bo-u Ikoniya*

1 U Ikoniya Burus e Baraba
cwaag uka e vette u Kur-u
ut-Kose u Yahuda-ne uka e
vette. E warug rem-su u-Ru
u beb-du Yar-u u-Ru, ut-net u-
tat Yahuda-ne u i za-Yahuda-
ne da e yu' jab.

2 Sedi eken Yahuda-ne
gugumte yadu jab. E hu yadu
i za-Yahuda-ne da us-rem.
M-vaste eken i za-Yahuda-ne
da hu hog-du ryab-su a-doru
Yeso i o ukun.

3 Ko ba shu'ute iya Burus
e Baraba tumbte ukun sok, e
warru rem-su u-Ru jab gan u
beb-du Wa-ko-uyan. Wa-ko-
uyan Yeso yaag un ur-beb du
nom-du nom-tu m-shin, us-
nap ne ut-kose uzu but-ut un
nip-to.

4 Net-tu bo-u o mot u-so u-
yu, eken o dorru Yahuda-ne,

‡ 13:50 Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nomu u-Ru ut-huuk>> udu net wu dore
kose-ut Yahuda-ne sedi na nongu ur-pes da. Remu kob-du ur-pes, Yahuda-ne
kabug un uka i za-Yahuda-ne da.

tumsu eken o dorru a-Tomu Yeso.

⁵ Se i za-yahuda-ne da u tu-shu Yahuda-ne, e zongte e ya' a-Tom ur-kob, tumsu e bong e ut-ta'ar.

⁶ Da-u a-tomu Yeso ne hoge iya, e som m-ha u bo-tu Risitira u Darbe ne u ta'as-tu gur-u o u-me dak-u Rikoniya.

⁷ Kuna un rete shu u warru Rem-su m-Remer.

*Burus warug Rem-su m-Remer
u bo-u Risitira*

⁸ U Risitira yakun campaya oro ryam, wa tamug nom-du m-ha da dugu da-u na matu wa.

⁹ Wa o erru nomu Burus o ut-war. Se Burus saku wun ur-is. Da-u Burus hyane netu wa otte yadu jab-u kore na hastu wa us-gom,

¹⁰ se wa yuns u-cwar ur-beb ne. Wa zu, <<Yune bo ees u na-us ro!>> Da-u campaya hoge iya, se wa tu mak wa yune wa heese m-ha.

¹¹ Da-u morog-du ut-net hyane nomu Burus nome, se e jakus us-cwar u rem-ur Rikoniya-ne. U-da u-gan e zu, <<Ut-nip, ru-tu hagun udu in u wartu ut-net!>>

¹² Se e ye Baraba ur-dim Zeyus, Burus hen e zu wa Hames, remu zu wuna ooge wa hi-du us-rem.

¹³ Se Wa-us-toog u m-giru Zeyus, wu kur-u m-giru wa o u-do u-bo, wa hatun na u ut-pyakut ne u is u-bo. Wa-us-toogu m-gir u net-ut wane e ut-sa e nomu Burus ne e Barabas toog.

¹⁴ Da-u a-tomu Yeso Baraba e Burus hoge iya, se e keem toggo-us e remu namu jab. Un to u me ban-du ut-net m-som ut-jar un o ut-zu,

¹⁵ <<Remu u-yan o no otte ut-nom inya? It net-to uka no. It hattun no Rem-su m-Remer, u remu zu no yakte nom-tu m-zan, no byurun udu u-Ru wu ur-fat, wu nome u-dak u dom u-ru ne, m-sa u ko-uyan u nom-tu o me ut-beet.

¹⁶ U da-u dim, Ru-u yakke i za-yahuda-ne da e nom ut-huuk udu ru-tu e o ut-cwan.

¹⁷ Ko ba shu'ute iya u tamug yage hi-ur wa za us-nap da. Wuna yu'e na mbu mu u-yu tumsu wa wu nom-tu na kawe to rogom. Wa shukus na u nom ut-re, tumsu wa ye na jab-u pus-o.>>

¹⁸ Ko ba un nome rem-us se, Burus ne e Barabas kerge hosu net-ut to nom-du toog u remu un da.

¹⁹ Sedi eken Yahuda-ne haan dugu Antakiya u Ikoniya ne e pur ban-du ut-net, e bong Burus ut-ta'ar. E nuk wun m-ha u u-do u-bo, e rest wun uzu wa marug.

²⁰ Da-u a-doru Yeso kate wun, se wa yune wa to u me u-bo. Da is gase wa do'e u Darbe e Baraba.

*Burus e Baraba
mugun u Antakiya*

²¹ Da Burus e Baraba ware Rem-su m-Remer u Darbe, e kum a-doru Yeso u-tat. Tumsu e mugun u Risitira, u Ikoniya ne, u Antakiya u dak-u Bisidiya ne.

²² E o swuru a-dor Yeso shiriktin-mu jab, e o yadu un us-rem uzu e re shu u yadu jab. E zu, <<Se it swaag ur-kob sok kanda it to-ut u Faruk-du u-Ru.>>

²³ Burus e Baraba dug ut-nengen dugu ko-u-he a-doru Yeso ne beet. E nom us-toog u-swaat ne, e yage un u kom-tu u-Ru wu e ya jab udu wa.

²⁴ E dorog dak-u Bisidiya m-ha u dak-u Famfiriya.

²⁵ E warug rem-su u-Ru u bo-u Ferga, tumsu e do'e u bo-u Atariya.

²⁶ Dugu kun un to u-me u-hat un mu u bo-u Antakiya u gur-u Siriya. Kuna a-dor Yeso ne tomte Burus e Barabas e do'e u tokon be-to e nom ut-but. Antakiya be-de du a-dor-ne konte u-Ru wa segu Burus e Barabas u pama-u e tase u da-o.

²⁷ Da-u un teene, un kargusse a-doru Yeso ne. Un ware un nomu Ru-u ya un beb-du ut-nom, tumsu e waru un uka Ru-u seg-tu net-tu za-Yahuda-ne da uka e yute jab udu Yeso.

²⁸ Un tumbte ukun ur-kot u a-dor-ne.

15

Morog-du i-yate a-dor ne u Urusharima

¹ Tokon net-to haan u Antakiya dugu gur-u Yahudiya, e o nomu a-dor ut-kose uzu, <<Ana nomu no ur-pes uka bor-ut Mosa zutte da, no za kwum-du u-ukur da.>>

² Nom-ut to haatun mot-du ut-hi udu Burus ne e Baraba

e nom inan u un ne. Dugu kun un tok Burus e Baraba u eken a a-doru Yeso ne, e do'e u Urusharima udu a-Tomu Yeso ne u tokon nengen-to ne, remu e nom-ut rem-us se.

³ Da-u a-doru Yeso i Antakiya yase Burus u Barabas u tokon net-to ne tokon nom-to tu ha-m e, e aruk, e dor dak-u Finikiya u Samariya-ne. Da-u e ese u tokon be-to u dak-u o, e wur uzu i za-yahuda-ne da u-tat e yaag jab. Remu iya hen, a-dor beet i o u be-ut to nomog ur-so sok.

⁴ Da-u e teye Urusharima, a-doru Yeso u a-Tomu Yeso ne, u ut-nengen ne, morog-du a-dor gu un. Burus e Baraba waru un nom-tu Ru-u nome u un.

⁵ Sedi eken a-dor-ne i o tek-u ban-du Farisa-ne, e yune ur-ees e zu, <<Ka ut-nom zarra se na nomgu a-dor i za-yahuda-ne da ur-pes tumsu na wa' e dor nomu wa-warru rem-su u-Ru Mosa ware u-me bor-ut wa.>>

⁶ A-Tomu Yeso ne u ut-nengen ne, e morog remu e nom-ut rem-us se.

⁷ Da-u na tase inan sok, se Biturus yune ur-ees wa zu un, <<Or-ut ri, no nak m-tumb ne uzu Ru-u dak me u tek-u me no, uzu dugu-du ri de i za-yahuda-ne hogte Rem-su m-Remer, tumsu e yu'ut jab.

⁸ U-Ru wu nape jab-u kowan, wa koske uzu wa kabug un u wa ye'et un Yar-u u-Ru, uka wa yete in.

⁹ Tumsu wa koske m-kuuk u-me in u un ne da, remu zu wa jatusse jab-us un remu yadu jab-us un.

10 ʘU da-o remu yan-o no
otte reg-du u-Ru u no otte
saku a-doru Yeso ut-cwu, bor-
tu in u i mate uso-tu uso-ut in
kere ut-kab da?

11 Sedi in yaag jab uzu
remu nya-u Wa-ko-uyan Yeso
de in kumte u-ukur, uka in
kumte.>>

12 Se morog-du ut-net ho
us-ram, e hu erru Burus e
Baraba da-u e ooge warru
nom-tu m-shin tu Ru-u nome
u tek-u me i za-yahuda-ne de.

13 Da-u un tase us-rem,
Yakubu shus wa zu, <<Or-ut
ri, hogon me.

14 Simiyon heese warru ka
Ru-u heste kosu cwan-ut wa
udu i za-yahuda-ne da, u wa
kubte tokon net-to e shu'ut
net-ut wa.

15 Byurnur i za-yahuda-ne
da, nong hon-hon u nomu a-
warru rem-su u-Ru ne ware.
Uka na punte uzu,

16 << <Da tase um de ut-muun
um ma bu-u Dawuda u
hemusse.

Ko ba o hemusse me ut-swur
m-ma o,
tumsu um yunus o.

17 Iya o hen net-tu kuse
dote sa-u Yawe,

I za-yahuda-ne da i um dage
i hi-du war ri.

Iya o Yawe zutte,>

18 Um yaag net-ut ri nap-mu
nom-ut tun-to m-tumb
ne.

19 <<U hyan-m ri zatte ur-
zwar na ekse a-za Yahuda-ne
i o byurun udu u-Ru da.

20 Sedi yage in panu u-ran
m-ha udu un taas un re nom
ut-re u sake ru-tu za ur-fat da.
Tumsu a un nom m-o da, a un
tu okon bisa-o u na myugre

ur-gekus da. Tumsu taas un
tu ko un swa hyu-mu ut-bisa
da.

21 In ut-kere ut-zu iya remu
da-u ar-ke, net-tu oog u nom-
du donse-du bor-u Mosa
u-me kohene bo-o, tumsu
koduhe ho-du ur-hure de un
karunte o u-me Kur-u ut-Kose
u Yahuda-ne.>>

*Shas-u i-yate morog-du
a-dor Yeso*

22 Se a-Tom Yeso, ut-nengen
ne, u a-doru Yeso ne beet u
Urusharima, e hyen nong ur-
zwar. Un dag eken u tek-u
me un, e tom un m-ha u An-
takiya u Burus ne e Baraba,
se un dug Yahudas, (wu na
zuye Barsaba) u Sira, e o
tu-shu tu a-doru Yeso ne u
Urusharima.

23 Na yasu un u-ran u zuye:
Dugu-du or-ut no, a-Tomu
Yeso u nengen-tu a-dor, m-
ha udu a-dor i o takun-ur
i za-yahuda-ne da, u bo-u
Antakiya u dak-tu Suriya-
ne u Kirikiya ne. It o us-
vuk.

24 It hok uzu, eken u tek-
u me it naaste jab-us no, u
rem-us un ne. Un yuns jab-
us no uzu, sedi na nongu no
ur-pes no dor bor-u Mosa,
it tomog un da hen.

25 Da-u it morge, it hyen
nong ur-zwar it tomon eken
udu no, ur-kot u Baraba e Bu-
rus ne,

26 I zonge m-mar, remu
e nom-tu Wa-ko-uyan Yeso
Kiristi us-pama.

27 Remu iya o it tomton
Yahudas u Sira. E de waru no
nom-ut tun-to m-sha m-gan u
nom-tu it pane ne.

28 Yar-u u-Ru ɥ it ne, it hyanug nong ɥr-zwar it ekse no dorru bor-to tu Yahuda-ne beet da. Sedi it ɥt-sa no dor tun-to bor-to ɥ war-to:

29 Sedi a no re nom ɥt-re ɥ sake m-gir da, ɥ tudu m-ap m-hy ɥ ne, ɥ tudu bisa-tu na myugre ɥr-gekus ne, tumsu m-o ne. A no some dugu nom-ut to, no de nom-du nom-u kame iya.

Se wa'aste.

30 Na tom ɥn m-ha Antakiya, da-ɥ ɥn kargusse morog-du a-dor u yas ɥn u-ran.

31 Da-ɥ net-tu karunte ran-u o, e nom ɥr-so sok, remu shiriktin-mu jab mu e kume.

32 Yahudas e Sira hen, ɥn a-warru rem-su u-Ru ne e, ɥn nak u-da ɥ nomu ɥt-net ɥt-kose tumsu ɥ swuru ɥn beb-du jab ne.

33-34 Da-ɥ ɥn nome ɥt-ho cashi ukun, se a-dor-ne zu Yahudas e Sira aruk e muun udu i tome ɥn ɥ Urusharima m-yar.*

35 Burus e Baraba shu'ut u Antakiya, ɥ tokon net-to ne. E ooge ɥt-kose ɥ waru net-ne rem-su Wa-ko-uyan ukun.

Burus e Baraba mok-ut

36 Dekun ho-de Burus zu Baraba, <<Haane yu-u do'e ɥt-bo ɥt-beet tu yo otte m-nom ɥt-but tu rem-su Wa-ko-uyan da-ɥ dim, yu-u hyan uka a-dor-ne rete shu yadu jab udu Yeso.>>

37 Baraba cwang wa nok ɥ Yohanna ne wuna foge Markus wa dor ɥn.

38 Sedi Burus hyen kamug ɥn nok ɥ Markus ne da, remu zu da-ɥ dim wa yakku ɥn ɥ dak-ɥ Famfiriya, wa gugumte re-du shu u-pama ɥ ɥn ne.

39 Rem-us se shu'ut ɥn inan, se ɥn mot. ɥn mot, Baraba kub Markus ɥn to u-hat m-ha ɥ Sayifurus.†

40 Burus hen wa dug Sira. A-doru Yeso kon Wa-ko-uyan wa nomu Burus e Sira ɥr-sege tumsu wa kosu ɥn nya-u wa. Se ɥn aruk.

41 ɥn dor dak-tu Suriya ɥ Kirikiya ne, ɥn o cwaag ɥ be-ut to remu e seg-tu a-doru Yeso ne uka e dote yadu jab-us ɥr-beb ne udu Wa-ko-uyan Yeso.

16

Timoti dorog Burus ɥ Sira ne

1 Se Burus hu ɥ bo-tu Darbe ɥ Risitira ne. Wakun wa-doru Yeso oro ukun wu na zuye Timoti. Ino-u wa, wa-Yahuda wa. Uso-u ro o net-u Girik.

2 A-dor-ne beet i bo-tu Risitira ɥ Ikoniya ne warug nom-ut so-to ɥ Timoti.

3 Burus cwanug Timoti ɥ shu'u wa remu ya o wa kubte wa da-ɥ wa do'e tokon be-to, se wa nomu Timoti ɥr-pes. Wa nong iya remu zu Yahuda-ne beet i o ukun ɥ be-ut to e kabu Timoti, e nak uzu uso-u ro netu Yahuda wa da, wa eeste ɥ wakun ɥ nomu wa'-u wa ɥr-pes da.

* 15:33-34 Tokon ran-to zuug: us-fe 34 Se Sira hyen kamug wa sur m-shu'ut ɥ kun. † 15:39 Sayifurus dak-ɥ o m-gan m-sa.

⁴ Se Timoti aruk e Burus ʉ Sira ne. E do'e tokon bo-to u-tat, e o waru a-dor-ne ʉ i za-yahuda-ne da ʉ e dor rem-su a-Tomu Yeso ʉ ut-nengen ne tu Urusharima cine ʉ e dor se.

⁵ Ru-ʉ ogu segu a-doru Yeso ne i o u-me ut-bo uka e dote yadu jab ur-beb ne udu Wa-ko-uyan Yeso, tumsu ko mune net-tu sur u-tat.

*Wakun nongu Burus us-rem u tek-u u-hyan
uzu wa haan u dak-u Maki-doniya*

⁶ Burus ʉ huub-tu m-ha wa ne to ʉ Gas-ʉ dak-tu Firijiya ʉ Garatiya-ne, remu zu Yar-u u-Ru hooste un warru rem-su u-Ru ʉ dak-ʉ Asiya.

⁷ Da-ʉ un tene ma-du dak-ʉ Misiya, e nom uka e cwa ʉ dak-ʉ Bitiniya, se Yar-u Yeso hoos un.

⁸ Se e dor gas-ʉ dak-ʉ Misiya, e irig m-ha ʉ bo-ʉ Toruwa.

⁹ M-gyup Burus nom u-hyan, wa hyen wakun ʉ dak-ʉ Makidoniya ʉ ees. Wa ogu kon-du wun uzu, <<Haane ʉ Makidoniya bo segu it!>>

¹⁰ Da-ʉ Burus nome u-hyan, za rem it* yune it pus m-ha ʉ Makidoniya, remu it kwung m-nap uzu Ru-ʉ o fagu it, it war Rem-su m-Remer.

*Ridiya nongyadu jab
udu Wa-ko-uyan*

¹¹ It nok ʉ me u-hat dugu dak-ʉ Toruwa m-ha ʉ Samutakiya,[†] tumsu ur-is gas it te bo-ʉ Niyaporis.

¹² Tumsu dugu kun it aruk m-ha ʉ bo-ʉ Firibi ʉ o u-me faruk-du dak-ʉ Roma, tumsu o oye bo-u yat-o ʉ kwun-ʉ dak-ʉ Makidoniya. It nomog ut-ho ukun cashi.

¹³ U Ho-du ur-Hure it ru ʉ is u-bo, it do'e ʉ kit u-gi be-du it oog m-hyan it ut-kwum be-du us-toog du Yahuda-ne. Se it shu'ut it nom us-rem ʉ neta-ne i haane ukun.

¹⁴ Yakun neta ya oro na zu wa Ridiya, wu nomu u-Ru ut-huuk,[‡] wa ogu hog-du it. Wa net-ʉ bo-ʉ Tayatira wa, wa bub kus-tu randi-m jaz-mo mu shik u-tat. Wa-ko-uyan upuste jab-ʉ ro wa wu jab-ʉ erru nomu Burus ooge ut-war.

¹⁵ Da-ʉ na nomu wun ut-yubusse m-bu ur-kot ʉ net-tu bu-u ro ne, se wa kon uzu, <<A no eese uzu me ma-tu wa yadu jab wa udu Wa-ko-uyan, haanun no cust ʉ bu-u ri.>> Wa pur it, it ees.

*Tu-shu tu u-bo wa'ag Bu-rus ʉ
Sira ne u-me kur-ʉ m-tok*

¹⁶ Dekun ho-de it ogu hamu be-du us-toog, se it goone ʉ eken gwup-e ne tok wu nome u-gwat ʉ beb-du nom us-te. I u o ʉ kom-ut e o kwum-du shik u-tat remu gwat-ʉ o ʉ wa nome.

* **16:10** Net-tu nak uzu <<it>> koske uzu Ruka o ur-kot ʉ Burus ne, ʉ huub-tu m-ha wa ne. [†] **16:11** Samutakiya dak-ʉ o m-gan m-sa. [‡] **16:14** Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nomu u-Ru ut-huuk>> udu net wu dore kose-ut Yahuda-ne sedi na nongu ur-pes da. Remu kob-du ur-pes, Yahuda-ne kabug un uka i za-yahuda-ne da.

17 Se gwup-i e hu Burus ne, wa o ut-jar wa o ut-zu, <<Net-ut tun-to tok u-Ru e wu m-sek, wu zege ko-uyan ru-o, e o warru fun-yu kwum-du u-ukur!>>

18 Wa haag ut-nom iya ut-ho u-tat. Se Burus hog us-ryab sok, wa zu nom-yu us-te, <<U tek-u shin-mu o dim-ur Yeso Kiristi, yagu wun!>> Za rem nom-yu us-te yagu wa'-u-gwup.

19 Da-u net-tu u o kom-ut e hyane fun-yu e kumte shik zwapke, se e maas Burus u Sira ne. E nuk un m-ha u-me ban-du ut-net m-te be-du a-kwup-du us-rem.

20 Da-u e hutu un udu a-kwup-du us-rem ne, e zu, <<Net-ut tun-to Yahuda-ne e, e o yun-su jab-su ut-net u-me u-bo.

21 E o iis-u ut-net ur-ma'e nomu in nomtun da, remu zu in Roma-ne e.>>

22 Se net-tu kugun u-da u-gan u haan udu Burus ne e Sira, a-kwup-du us-rem ne zu net-tu kemusse Burus e Sira ut-kus, na vu' e.

23 Da-u na vu' e sok, a-kwup-du us-rem ne wu un u me kur-u m-tok. A-kwup-du us-rem zu wa e'-du bu-u m-tok wa e' un sok.

24 Wa e'-du bu-u m-tok hen wa kub rem-us se, wa wu un u men-tu me kur-u m-tok wa gug naas un u king u-te.

25 U tek-u m-gyup, Burus u Sira e oog us-toog u sep-tu vam-tu u-Ru ne. Net-tu u-me bu-u m-tok o hog-du un.

26 Za rem dak-u rumus ur-beb ne, har kan-tu bu-u m-tok

to rumus. Za rem is-tu u-pus, i oog m-gag u-me bu-u m-tok ust.

27 Da-u wa e'-du bu-u m-tok yune dugu m-roog, wa hyen ut-is ur-huk, wa cung uzu net-tu o tage u bu-u m-tok somog. Se wa nakun u-van wa ho-ut hi-ur wa, wa nak uzu tu-shu u keru ho-du wun a net-ut to some.

28 Burus yuns u-cwar wa zu, <<A-bo honsu hi-ur ro da! It o ane beet!>>

29 Se wa e'-du bu-u m-tok zu na hatun us-hitirra, se wa to m-som wa he u kenu Burus e Sira.

30 Wa rwutun un u-do, wa zu, <<I-yate, zyan-o um de ut-nom um kum-ut u-ukur?>>

31 E zu wun, <<Ya jab udu Wa-ko-uyan Yeso, bo u a bu-u ro ne u-beet, no ut-kwum u-ukur.>>

32 Dugu kun un waru wun rem-su Wa-ko-uyan, wun u net-tu to bu-u ro ne beet.

33 U tek-u da-u o m-gyup, wa rwutun un, wa jas u nat-ut un, za rem na nomu wun ut-yubusse m-bu, wun u a bu-u ro ne beet.

34 Dugu kun wa cwan u unne u me bu-u ro, wa hatun nom ut-re. Wun u a bu-u ro un shi ur-so ne sok, remu zu un beet kowan yaag jab udu u-Ru.

35 Da-u is gase, a-kwup-du us-rem tomon A-us-kom ne uzu, <<Reste net-ut to.>>

36 Se wa e'-du bu-u m-tok hatun Burus ne tom uzu, <<Wa kwup-du us-rem tomgon uzu um rest no. Remu iya rwunun no yur no, ha m-ha. No te m-yar.>>

37 Sedi Burus zŭ ŭn, <<Ŭ tek-ŭ ŭt-net ɔ na nɔm-tŭ it ŭs-ryap, za na kwupŭ it ŭs-rem, ko ba it ɔ Roma-ne. Tŭmsu na gun it ŭ bu-ŭ m-tɔk, ʒun ŭt-sa ŭn rest it m-yasa? Za ŭt-nɔme da, ŭn haan ŭn ruut it ŭ hi-du war ŭn.>>

38 A-ŭs-kɔm do'e e warŭ a-kwup-du rem-ŭs se. Da-ŭ e hoge ŭzŭ Burus e Sira net-tŭ Roma to, nɔm-u ɔ yaag a-kwup-du ŭs-rem ne hog u-gyer.

39 Dugu kun a-kwup-du ŭs-rem ne haan e kon Burus e Sira e nɔmu ŭn ŭr-hɔ. Dugu kun ŭn rwutun ŭn, se ŭn kon Burus e Sira e yagu bɔ-u ɔ.

40 Da-ŭ Burus ne ruye dugu bu-ŭ m-tɔk, se e do'e ŭdu Ridiya. Da-ŭ e hyane a-dor-ne, e swuru e shiriktin-mu jab, e aruk.

17

Burus haag ŭ

bɔ-ŭ Tasaronika

1 Burus e Sira dorog ŭ-me bɔ-tŭ Ampiporis ŭ Aporiniya ne, e muun ŭ bɔ-ŭ Tasaronika, ŭ be-du Kur-ŭ ŭt-Kose ŭ Yahuda-ne otte.

2 Ŭ ho-du ŭr-hure, Burus cwaag ŭ Kur-ŭ ŭt-Kose ŭka wa vette, ŭt-hɔ ŭt-tut tu Ho-du ŭr-Hure tu wa nɔme ukun wa ɔɔg ŭr-orop ŭ ŭn ne ŭ nɔm-tŭ na pane ŭ-me Rem-su u-Ru.

3 Wa ogu warru rem-su u-Ru, tŭmsu wa kose ŭn ŭzŭ Kiristi de swa-ŭ ŭr-kɔb tŭmsu wa yune dugu

marimari. Burus zŭ, <<Yeso wŭ ŭm ɔ warŭ nɔ, wa ɔ Kiristi.>>

4 Ban-du Yahuda-ne ŭ i za-yahuda-ne da i nɔme u-Ru ŭt-huuk* tŭmsu ŭ tokon neta-to ne tu na nape kohene, e kub rem-ŭs se, e same ŭr-hi ŭ Burus ŭ Sira ne.

5 Sedi eken Yahuda-ne hu ŭr-shub, e kargusse a-kɔb-du m-e' ne u-turru, e morog e yuns gwuz ŭ-me u-bɔ. E aruk m-som m-cwa ŭ bu-u Jason, ŭ sa-u Burus e Sira, ŭ remŭ e hatun e ŭdu morog-du ŭt-net.

6 Sedi ba ŭn hyane ŭn da, ŭn nakun Jason ŭ eken a-dor-ne m-ha ŭdu tu-yat-to tu u-dak. E hu ŭt-jar ŭzŭ, <<Tunto net-to e hatun yunus-du ŭs-jab kohene ŭ me u-dak, e ya e teegun ŭ ane.

7 Jason custe ŭn hen ŭ-me bu-u wa. E beet e ɔ pas-du bor-ut Kaisar Faruk ŭzŭ wakun faruk wa ɔro na zŭ wa Yeso.>>

8 Da-ŭ net-tŭ hoge iya ŭ tu-yat-to tu u-dak ne, jab-ŭs e yune.

9 Ŭn gugum res-tŭ Jason ŭ eken a-dor-ne, se da-ŭ a-doru Yeso tope ŭn shik.

Burus e Sira dege ŭ bɔ-ŭ Biriya

10 Ŭ tek-ŭ gyup-m mɔ a-dor tomog Burus e Sira e nok ŭ Biriya. Da-ŭ e teye kun, e do'e ŭ Kur-ŭ ŭt-Kose ŭ Yahuda-ne.

11 Yahuda-ne i ɔ dugu Biriya, e zek net-tŭ Tasaronika-ne ŭ jab-ŭ so-ɔ, remŭ zŭ e kabug rem-ŭs

* 17:4 Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nɔmu u-Ru ŭt-huuk>> ŭdu net wŭ dore kose-ut Yahuda-ne sedi na nongu ŭr-pes da. Remŭ kɔb-du ŭr-pes, Yahuda-ne kabug ŭn ŭka i za-Yahuda-ne da.

se ŭt-kom ŭt-yur. Tumsu ko mune ŭn o is nom-ŭ na pane ŭ rem-su u-Ru, ŭ remu e hyen-ut nom-ŭ Burus ware ko nip-to re.

¹² Yahuda-ne u-tat e yaag jab udu Yeso, ŭ tokon neta to ne tu napi napi tu Girik tumsu ŭ campa-ne tu Girik u-tat yaag jab ko e.

¹³ Da-ŭ Yahuda-ne i Tasa-ronika nape uzu Burus o warru rem-su u-Ru ŭ Biriya, e hu ukun ŭ tok-du ŭt-net tumsu ŭ yun-su jab-su ŭt-net ne.

¹⁴ Za rem a-dor tok Burus m-ha ŭ dapus m-sa, sedi Sira ŭ Timoti e ees ŭ Biriya.

¹⁵ I nome Burus ur-shu'e, e huut wun ŭ bo-u Atina. Da-ŭ e o muun Burus tomon net-tu o ur-kot ŭ wane wa zu ŭn, <<Warun Sira e Timoti uzu e nomon m-hor e bit me ŭ ane ŭ Atina.>> Se net-ut to yage bo-ŭ Atina m-mu Biriya.

Burus ŭ-me bo-u Atina

¹⁶ Da-ŭ Burus ooge estu Sira e Timoti ŭ bo-u Atina, jab-ŭ rò naag sok ŭka wa hyente bo-u o shuug ŭ nom-tu m-gir sok tu net-tu nome ŭt-huuk.

¹⁷ Wa to ŭ-me Kur-ŭ ŭt-Kose wa nom ŭt-orop ŭ Yahuda-ne ŭ i za Yahuda-ne da, i nome u-Ru ŭt-huuk.[†] Tumsu ŭn to ŭ-me u-turru ko mune, ŭ tokon net-to ne ukun i haane wa nomu ŭn us-rem.

¹⁸ Burus kwumug tokon net-to i tone nom-du rem-su nom-tu net-tu dote ya-du jab.

Net-tu fog net-ut to Ipikuriya-ne ŭ Sitokiya-ne. Eken zu, <<Ŷan-o wa u-sorom unwa ŭt-sa ŭt-zu?>> Eken zu, <<U o ŭka net-tu warru nom-tu tokon ru-to tu za tu ane da.>> E zuug iya remu zu Burus haagun wa o warru Rem-su m-Remer su Yeso ŭ yune-ur wa ne.

¹⁹ Se e kub Burus e huut wun udu tu-shu tu u-bo, ŭ be-du na foge Arasa. Kuna e zutte wun, <<Waru it ka kose-ut po-to tun-to otte tu bo nomu it.

²⁰ It tamug hog-du go-du sin-se rem-se da, it ŭt-sa it nap ko re se otte.>>

²¹ (Atina-ne beet ŭ tokon ham-ut to ne i ooge ur-shu'ut ŭ Atina e shu'ut ukun e naasu u-da za nom-du okon sedi remu e hog-ut rem-su nom-ut po-to to, tumsu e nom-tu us-rem.)

²² Burus yune ur-ees ŭ-shu tu-shu u-bo, wa zu, <<No net-tu Atina, um hyang uzu no zek ŭ cwan-tu dorru ŭt-ru u-tat.

²³ Da-ŭ um o narru u-bo, um got ur-zwar ne um hyen nom-tu no nome ŭt-huuk. Tumsu um hyen dekun sak-de um hyen na nong seken pan-se uzu, <Udu Ru-ŭ na nape da.> Yagun um waru no kowana Ru-ŭ no o nome ŭt-huuk ŭ no nape da.

²⁴ <<Ru-ŭ nome u-dak ŭ koyan ŭ o ŭ-me u-dak, wuna o Ru-ŭ u-dom u-dak ne. Ba shu'ute uzu wuna o ur-faruk du nom-tu ur-fat tu dom u-Ru

[†] 17:17 Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nomu u-Ru ŭt-huuk>> udu net wu dore kose-ut Yahuda-ne sedi na nongu ur-pes da. Remu kob-du ur-pes, Yahuda-ne kabug ŭn ŭka i za-Yahuda-ne da.

u-dak ne, wa shu'ute u bu-u net maye ut-kom da.

²⁵ Tumsu wa za u sa-u ur-sege udu ut-net da, wa za sa-u okon da, remu zu wuna ya'e kowan ur-fat u us-vu'e ne, u ko-uyan ne u net dote ur-yu.

²⁶ Dugu ur-takun, Ru-u nong net gan, dugu-du net gan de wa nomte go-du ut-net ut-go ut-go i o ur-yu u-me u-dak. Tumsu wa dug uka remtu ut-net dote ur-yu tumsu u da-u e ut-nom ne u be-ut to.

²⁷ Ru-u nong inya remu net-tu su-ut wa, uka otte, jiya unu kwumu wa, ko ba shu'ute iya, wa za m-ra u in ne da.

²⁸ Remu zu, du wun de in otte ur-yu, in o us-rumus tumsu in shu'ute ut-net, uka eken a ut-sep ne zutte uzu, <In yaag-u ro e.>

²⁹ <<Ko ba shu'ute uzu in yaag u-Ru e, kumge in gwat uzu Ru-u o uka sha-mu zinariya ko azurfa ko ut-ta'ar da. Nom-tu net-tu kere u jabus e, tumsu u kom-ut e, sedi to zatte ur-fat da.

³⁰ U da-u net-tu nape nom-u Ru-u ut-sa e nom da, wa haag u yadu un ur-kob za naas u-da remu nomu e nome da. Sedi u da-o Ru-u zuug u kowan u byurun kohene wa byurun dugu kim-us yo-se e

³¹ Remu zu wa wa'ag ho-du wa de mun, wa nomu net-ne beet kwup-du us-rem. Wa dak wakun wu de nomu in kwup-du us-rem, tumsu netu wa nom-du kwup-du us-rem su ut-nip wa. Ru-u koske net-ne beet uzu wa dak netu wa,

wa nomu kowan kwup-du us-rem, Ru-u este uzu wa ut-nom inya remu yunsu wayan dugu marimari-ne.>>

³² Da-u e hoge Burus nong mottu yune-du marimari-ne, eken nomu wun u-shiga. Sedi eken zu, <<It ut-sa it sur m-hog nomu bo de ut-war u mottu rem-us se.>>

³³ Da-u e zuye iya, kuna Burus arukte wa yagte morog-du ut-net.

³⁴ Eken dor Burus e yu' jab. U tek-u un wakun oro wu na zuye Diyoniyus wakun u tek u-yate i Arasa, u yakun neta ya wuna zuye Damaris tumsu u eken ne.

18

Burus u bo-u Korintiya

¹ Da tase Burus yage bo-u Atina wa hu u bo-u Korintiya.

² Kuna wa bitte wakun wuna zuye Akira, net-u dak-u Pontus. Akira tumbte ur-haan dugu dak-u Itariya, e neta wa Biskira, remu zu Kawudikiya uka Kaisar, Faruk-u Roma wa nong ur-donse uzu netu dak-u Yahuda u-beet wa yage bo-u Roma. Burus do'e wa hyan un.

³ Net-ne yuru e, te-u ut-rimpa e nome e kum-ut shik. Te-u ut-rimpa Burus nome kowa, se wa shu'ut udu un e nom m-ank ur-kot.

⁴ Ko-uyan Ho-du ur-Hure de, Burus to u-me Kur-u ut-Kose wa nom ur-orop u Yahuda-ne u i za-Yahuda-ne da. Tumsu wa sur m-war u uzu Yeso wa o Kiristi.

⁵ Da-u Sira e Timoti haane dugu Makidoniya, Burus

muut jab-ʉ bʉt-tʉ rem-sʉ u-Rʉ, wa ʉ warʉ Yahuda-ne ʉzʉ Yesʉ wa ʉ Kiristi.

⁶ Se Yahuda-ne gugum rem-ʉs ro, e hu pepru wun. Remu iya Burus pam-ʉt cwu-ʉt wa, wa zu, <<Hyu-m no ʉ dom-ʉ hi-ʉt no, me di um rutte hi-ur ri. Dugu da-ʉ um de m-ha ʉdu i za-yahuda-ne da.>>

⁷ Da tase wa do'e ʉ okon bu-ʉ ʉ ʉ dapus Kur-ʉ ʉt-Kose ʉ wakun wuna zuye Titiyus Jostus, <<A nomu u-Rʉ ʉt-huuk.>>*

⁸ Kiribus yu-shu bu-ʉ ʉt-kose ʉ bu-u wa ne u-beet e yu' jab ʉdu Wa-ko-uyan. Tumsu u-tat ʉ teku Korintiya-ne e ye jab na nomu e ʉt-yubusse m-bu.

⁹ ʉ mokon gyup-mo Wa-ko-uyan nomog ʉs-rem ʉ Burus ne ʉ da-ʉ wa nome u-hyan ʉzu, <<A-bo hog u-gyer da, ha ʉt-war. A-bo ho ʉs-ram da.

¹⁰ Remu zu um ʉ ur-kot ʉ bo ne, ko ba shu'ute ʉzu net-tʉ zwargun Burus, tumsu wakun honsu bo da, remu zu um otte ʉt-net u-tat ʉ-me bo ʉ unʉ.>>

¹¹ Burus shu'ut ukun m-te u-hak ʉ pyaat-su shishin, ʉ is ʉ un rem-sʉ u-Rʉ.

¹² Da-ʉ Gariyo ooge Wa-u-dak ʉ Akaya, eken Yahuda-ne same ʉt-hi, e zwar Burus, e huut wa ʉdu Gariyo na kwupu wa ʉs-rem.

¹³ E zu, <<Net unʉ wa wadu net-ne e dor u-Rʉ ʉ fun-yu bor-ʉt hose.>>

¹⁴ Kanda Burus ʉ nom-ʉt ʉs-rem, se Wa-u-dak Gariyo zu Yahuda-ne, <<ʉzu okon nom-u yo-ʉ wa nome ʉ yat-ʉ, me eru no.

¹⁵ Ba shu'ute ʉzu nan-e i ʉt-gom ʉ ʉt-dim ne tumsu ʉ bor-ʉt no ne, se no ho rem-ʉs sin-se ʉ tek-ʉ me no. Um za kwup-du go-du sin-se rem-se da.>>

¹⁶ Se wa buz un dugu kur-ʉ kwup-du ʉs-rem.

¹⁷ Se un beet un maas Sostanus yu-shu bu-ʉ ʉt-kose. E gap-ur wa ʉ shu kur-ʉ kwup-du ʉs-rem. Gariyo gwak-ʉt un da.

Burus muug ʉ Antakiya

¹⁸ Da tase Burus swurug tokon ho-to ʉ Korintiya, se wa yage a-dor-ne. Un aruk m-ha ʉ Kankiriya, Burus nom u-or remu estedu ʉs-rem su wa nome. Se wa to ʉ-me u-hat e Biskira ʉ Akira m-ha ʉ Suriya.

¹⁹ Da-ʉ e teye bo-ʉ Afisa kuna Burus yakte Biskira e Akira. Se wa to ʉ-me Kur-ʉ ʉt-Kose un wa ur-orop ʉ Yahuda-ne.

²⁰ Se e kon wun wa sur m-nom tokon ho-to ukun wa gugum.

²¹ Kanda wa aruk se wa zu, <<Me ʉt-muun ʉdu no a Ru-ʉ zuye.>> Se wa aruk ʉ me u-hat m-ha dugu Afisa.

²² Da-ʉ wa cize ʉ Kasariya, se wa do'e ʉ-me a-doru Yesʉ ʉ Urusharima wa vukus un, wa aruk m-te ʉ Antakiya.

* **18:7** Yahuda-ne wa'ag dim-ur re <<A nomu u-Rʉ ʉt-huuk>> ʉdu net wu dore kose-ʉt Yahuda-ne sedi na nongu ur-pes da. Remu kob-du ur-pes, Yahuda-ne kabug un uka i za-yahuda-ne da.

23 Da-ü wa tumbe ukun cashi, se wa yune wa to u dak-tu Garatiya-ne u Firijiya-ne. Wa ugu dorru ut-bo ut-bo, u swuru a-doru Yeso beet shiriktin-mu jab.

Aporos nong ut-but u Afisa

24 Da-ü Burus o tek-u m-ha u dak-tu Garatiya u Firiya-ne, yakun camp haan dugu bo-ü Afisa. Wa-yahuda wa wu na foge Aporos. Netu bo-ü Arekzandariya wa. Wa nak us-rem sok. Tumsu wa nak Rem-su u-Ru ur-zwar ne.

25 Eken a-dor-ne iis-tu wun u-me fun-yu Wa-ko-uyan. Tumsu wa kere nom-du us-rem u tek-u ut-net sok, tumsu wa ugu is-u ut-net ut-nip u mottu Yeso uka kumte. Sedi wa nak Yeso ko-uyan u-me Yeso da, wa nak di mot-tu ut-yubusse m-bu u nomu ut-net u wa nape dugu Yohanna Wa-ut-yubusse m-bu.

26 Wa heese nom-du us-rem za u-gyer u-me Kur-u ut-Kose. Biskira u Akira hog rem-us ro, se e fog wun u-kit m-yasa. E sur m-warü wun ur-zwar ne uka fun-yu u-Ru otte yu wa yete net-ne fat-du za ur-ma.

27 Da-ü Aporos ooge ussa wa do'e u dak-u Akaya, a-doru Yeso segu wun. E pun u-ran m-ha udu a-dor-ne i o u Akaya e kab wun ut-kom ut-yur. Da-ü wa haye ukun, ham ro shu'ut ur-sege sok udu a-dor-ne i ya jab-u nya-u u-Ru.

28 Wa nong iya remu zu wa ruug Yahuda-ne u-tat ur-orop u tek-u ut-net, wa ugu waru un u tek-u nom-tu na pane

me Rem-su u-Ru uzu Yeso wa o Kiristi.

19

Burus u bo-ü Afisa

1 Da-ü Aporos ooge u Korintiya, Burus to u-me dak-u o wa te bo-ü Afisa, kuna wa bitte eken a-doru Yeso ne.

2 Se wa zu un, <<¿No kwung Yar-u u-Ru da-u no ya' jab?>>

Se e zu, <<O'o, it hok uzu Yar-u u-Ru oro da.>>

3 Tumsu wa zu, <<¿Yan go-du ut-yubusse tu m-bu to na nomu no?>>

E zu, <<Go-du tu Yohanna to.>>

4 Burus zu, <<Yohanna nong ut-yubusse m-bu nongu net-ne ut-yubusse m-bu, i byur-ne e yage yudu ba'as-ut e, wa ugu waru net-ne e ya jab-u wakun wu de haan u dim-u wa, wato Yeso.>>

5 Da-ü un hoge iya, na nomu un ut-yubusse m-bu u tek-u dim-ur Wa-ko-uyan Yeso.

6 Da-ü Burus doru un u-kom, Yar-u u-Ru heen u dom-u un, un hu nom-du us-rem u tokon rem-to u warru nom-tu Yar-u u-Ru kosu un.

7 Un teeg camp-a-ne uka op-u yur [12].

8 Se Burus to u-me Kur-u ut-Kose wa ugu warru rem-su u-Ru jab gan. Wa teeg us-pyaat us-tut ukun wa, wa ugu parru un u waru mottu Faruk-du u-Ru.

9 Sedi eken gugum kab-du rem-us se remu huk-mu ur-hi har e nomu eken a-dor-ne gom-u rim-o u tek-u ut-net. Remu iya Burus yage un,

wa nok ɥ a-dor-ne, wa ɔ ɥt-kose ko mune ɥ makaranta-u Tiranus.

¹⁰ Burus nong iya m-te us-hak us-yur, har net-tu ogu ur-shu'ut ɥ Asiya e hog rem-su Wa-ko-uyan Yeso, Yahuda-ne ɥ i za-yahuda-ne da beet.

Yaagu Siba

¹¹ Ru-ɥ yaag Burus m-shin mu nom-du nom-tu m-shin sok.

¹² Abite i otte us-gom haagun udu Burus da, eken nom-du kook us-hund ko ut-kus tu Burus tame, na de ut-kab na doru a-kob-du m-yar ne. Remu iya, net-tu otte kob-du m-yar e de kwum-du m-yar, tumsu i nom-us us-te ooge yadu ur-kob, e de ur-rwu remu nomu Burus nome.

¹³ Se eken Yahuda-ne a riigtu ruutu nom-us us-te ne, e ut-sa e kab dim-ur Yeso e huutu rutu nom-us us-te. E zu, <<Um zu ɥ dim-ur Wa-ko-uyan Yeso du Burus ɔ but-ut wa, ruun!>>

¹⁴ Eken yaage oro ta'er, yaag-u Siba, wa-Yahuda, wu foge hi-ur wa yu-Yat-ya a-Toog.

¹⁵ Dekun ho-de e ɔ tek ut-nom iya, nom-yu us-te gugum ur-rwu. Se nom-yu us-te shus ya zu un, <<Um nak Yeso, um nak Burus. ¿Sedi no wanne no oye?>>

¹⁶ Campa-yu otte nom-yu us-te tu mak wa he un ut-war. Wa zeg beb-ur un wa kemusse un ut-kus wa hon-su un, un ru dugu bu-u ɔ m-som ut-so tumsu u-war m-ja m-hyu.

¹⁷ Net-tu ooge ɥ Afisa beet, ɥ Yahuda-ne ɥ i za-yahuda-ne da hoge rem-su nom-ɥ na nome, gyer-u ship e, tumsu un sekmesse dim-du Wa-ko-uyan Yeso.

¹⁸ U-tat ɥ tek-ɥ i ya jab e haan e ɔ warru nom-ut yo-to tu e nome ɥ tek-ɥ ut-net.

¹⁹ Ut-net u-tat i nome u-gwat, e gargussun ran-ut un tu us-pan, e doos u-ra ɥ tek ut-net ut-beet. Da-ɥ e dore shik-ɥ ran-tu us-pan tu e dose u-ra, shik teeg shik-ɥ pama-ɥ ut-ho ut-zongu ut-op u-so utan [50,000].

²⁰ Remu iya rem-su Wa-ko-uyan sur m-cwa kohene, se tum jab-su ut-net u-tat.

²¹ Da-ɥ na nome nom-ut to ut-beet, Burus ogu ussa wa do'e ɥ Urusharima, sedi wa dorog uzu wa ba m-ha ɥ Gas-ɥ dak-tu Makidoniya ɥ Akaya ne uro. Tumsu Burus zu, <<A um cwaye ɥ Urusharima, me ut-fang m-te bo-ɥ Roma.>>

²² Se wa tom net-ne yur ɥ tek-ɥ a-ur-sege ro ne, Timoti ɥ Eratus ne m-ha ɥ Makidoniya, wa hen wa tumb cashi ɥ dak-ɥ Asiya.

Gwuz yunge u-me bo-ɥ Afisa

²³ Da-ɥ na nome iya, eken ɥ tek-ɥ net-tu Afisa, yunus jab-su net-tu ya jab udu Yeso. E hok us-ryab sok remu zu a-dor zuug Yeso wa ɔ fun-yu kwum-du fat-du za ur-ma.

²⁴ Yunus-du us-jab takkun udu yakun campaya wa-ɥ u-zwa na zu wa Dimitiriyus. Wa muye pyu-m rek-mo ɥ azurfa mu otte sha-mu pyu

yat-o ŭ Atemis.* Net-tu o pyu-m mo remu e ye'et Atemis m-zeg. Dimitiriyus ŭ tokon net-to ne kwumug shik sok ŭ remu cerpa-u o.

²⁵ Wa fog un beet, ur-kot ŭ a go-du sa-u o ne, wa zu, <<No net-ne, no nak uzu sa-u uno o it kumte shik sok.

²⁶ No hyang tumsu no hok, bo-u Afisa o war-o da, dak-u Asiya u-beet, Burus uya parug ut-net u-tat sok. Wa byuug hi-ut un uzu ru-u net nome kom-ut wa, a ru-o da.

²⁷ Za hen ut-nom ŭ so-se iya da. Un de na-su dim-du cerpa-u in. A Burus ŭ re shu ut-nom inya, ut-wa ŭ net-tu yage nomu Atemis ru-u yat-o ut-huuk. Tumsu na de mot-du o ŭ sek-m wa ne, nom-u net-tu dak-u Asiya u-beet har dak-u uno o nome-du ut-huuk.>>

²⁸ Da-u e hoge inya, se e hog us-ryab sok, e yuns us-cwar u-da u-gan e zu, <<m-Sek udu Atemis ŭ Afisa-ne!>>

²⁹ Bo-u rukuste, netu kusun m-ha ŭ be-du ur-morog, un o nak-du Gayus ŭ Aristakus ne, i rwune dugu dak-u Maki-doniya, e oye huub-tu ur-noku Burus.

³⁰ Burus cwang wa cwa udu ur-morog, sedi a-doru Yeso ne hoos wun m-ha.

³¹ Tokon nengen-tu dak-u Asiya, i o huub-ut Burus ko e, e tom wakun udu ro m-hor m-hor uzu a wa jar wa cwa u be-du ur-morog da.

³² Net-ne beet i morge nom-u zuste kowan, remu zu un

nak ko yan-o wa un ut-morog da. Eken jakus us-cwar e o seken rem-se, tumsu eken hu warru su e.

³³ Yahuda-ne tok wakun u-shu wu e foge Arekzandariya, wa jakus kom-ut wa u-ru remu net-tu ho-ut us-ram. Wa ut-sa wa waru un uzu yuns-du jab kumge udu Yahuda-ne da.

³⁴ Da-u nape uzu wun wa-yahuda wa un yuns cwar-us un uda u-gan un zu. <<M-Sek udu Atemis wu Afisa!>> Un teeg us-kwam us-yur ŭ nom-du u-nom u-gan.

³⁵ Da-u wa-us-gen yu bo-u o wa ŭ un ŭ ho-du us-ram, se wa zu, <<No net-tu Afisa, kowan nak uzu bo-u Afisa o ŭ gwat-du pyu-u yat-o ŭ Atemis, tumsu wu sha-m wa hene dugu dom u-ru.

³⁶ Ba shu'ute ka ut-nom zaar na se nom-ut to da, kumge no rest jab, a no nom ko-uyan ŭ tek-u m-hor da.

³⁷ No hattun net-ut tun-to ŭ ane, remu zu e nong nom-ut yo-o da. E nong u-hiw ŭ-me pyu-u yat-o ŭ Atemis. Tumsu e pyapuk ru-u in da.

³⁸ Sedi abite Dimitiriyus ŭ i o ur-kot ŭ wane otte okon nom-o ŭ ekse e ŭ wakun ne, kur-u kwup-du us-rem ŭ ya ur-huk, tumsu a-kwup-du us-rem oro, se e huut us-rem.

³⁹ Tumsu abite okon oro ŭ no ut-sa no shit, se na mang ko-uyan ŭ-me ur-morog.

⁴⁰ Ut-nip, um o m-hyan uzu in o tek-u a swadu ur-kob ne, ba shu'ute uzu in za keru warru okon nom-o ŭ hatun

* 19:24 Atemis ru-o sha-mu neta.

uno gwuz-o ʉ ya-o da. A faruk-ʉ Roma ʉ shite uzu gwuz-ʉ yan-o na otte, in zatte nom-ʉ ʉt-zu da.>>

⁴¹ Da-ʉ wa tase ʉs-rem inya se wa zu ʉ net-tu aruk.

20

Burus muug ʉ dak-tu Makidoniya ʉ Giris

¹ Da-ʉ gwuz habe, Burus tom fagun a-dor Yeso. Wa ye' e shiriktin-mu jab. Se wa aruk, wa do'e ʉ dak-ʉ Maki-doniya.

² Da-ʉ wa nurse be-ʉt to ʉt-beet, wa ye' e shiriktin-mu jab sok, se wa te ʉ dak-ʉ Giris.

³ Kuna wa shu'ute m-te ʉs-pyaat ʉs-tut. Wa ogu tek-ʉ zong-su cwadu u-hat wa dote ʉ dak-ʉ Suriya. E wa hog uzu eken Yahuda-ne zongte nomu wun nom-ut yo-to. Remu iya wa hyen wa dor u-dak m-mu, se wa aruk wa dor u-me Makidoniya.

⁴ Net-ut tun-to to shu'e wun, Sufata wa'-ʉ Farus dugu Biriya, ur-kot ʉ Aristakus ne ʉ Sandunkus (net-tu Tasaronika), ʉ Gayus (dugu Darbe), ʉ Timoti, ʉ Tikikus ne, ʉ Tarofimus (net-tu Asiya).

⁵ E ba'ag it m-aruk, e estu it ʉ Toruwa.

⁶ Da-ʉ na tase Morog-du ur-Beredi du za m-Yis, It hen it yune dugu bo-ʉ Firibi u-me u-hat. Da-ʉ roog-mu ʉt-tan arke it te Toruwa it bit net-ut to i arkun kanda it nokon ukun. Se it shu'ut ʉ Toruwa m-roog ʉt-ta'er.

Burus u-me bo-ʉ Toruwa

⁷ ʉ ho-du ʉr-takun du roog-mu ʉt-ta'er it morog remu it Mot ur-Beredi it bakuste ʉ mar-m Wa-ko-uyan. Se Burus hu nomu net-ne ʉt-him ʉ tek-ʉ m-gyup, remu zu wa o zong-su ʉr-aruk ʉr-is gas.

⁸ It morogte ʉ kur-ʉ dom. Kuna hitirra-su otte u-tat ʉr-do.

⁹ Da-ʉ Burus ooge ʉs-rem, eken zwar-e o shu'ut ʉ dom pyam-yu u-kur na zu wa Yutikus, roog-mu kos wa. Da-ʉ Burus ooge ʉs-rem za ur-ma, roog-mu kost Yutikus har wa heen dugu u-kur ʉ dom-ʉ o, na kub wa ur-u.

¹⁰ Se Burus ciz u-dak wa kub wun. Wa zu, <<Ana naas jab da, wa o ʉr-fat!>>

¹¹ Se Burus mu ʉ dom kur-ʉ dom, wa Mot ʉt-Beredi, it re. Wa re shu ʉ nomu un ʉs-rem har is gus da-u o wa aruk.

¹² Se un nok i-zwar ne ʉr-fat ne, un nom ʉr-so sok.

Burus yunge dugu Toruwa m-ha ʉ bo-ʉ Miretus

¹³ Burus arukte m-ha bo-ʉ Asus ʉ fun-yu u-dak, kuna wa zongte uzu it bit wun. It hen it dor u-hat.

¹⁴ Da-ʉ wa bite it ʉ Asus, it kub wun u-hat it haan ʉ bo-ʉ Mitirin.

¹⁵ Tumsu dugu kun it re shu m-ha ne u-me u-hat. Is o m-gas it te ʉ Gas-ʉ Kiyos.* Tumsu da is gase it ʉ ya Gas-ʉ Samos.† Da tase it aruk m-ha ʉ bo-ʉ Miretus.

¹⁶ Burus ogu zuug wa za ʉr-cuz ʉ bo-ʉ Afisa da, remu

* 20:15 Kiyos dak-ʉ o m-gan m-sa. † 20:15 Samos dak-ʉ o m-gan m-sa.

gyer-u naasu u-da u dak-u
Asiya. Wa ogu m-hor, wa
cwang uzu a-za nome wa
te Urusharima kanda ho-du
Morog-du Fentikos.

*Burus morogte u nengen-
tu morog-du a-doru bo-u
Afisa-ne*

¹⁷ Da-u hat-yu te bo-u Mire-
tus Burus tom na fagnu wa
nengen-tu a-doru Yeso tu bo-
u Afisa wa nom us-rem u e ne.

¹⁸ Da-u e haane udu ro se
wa zu un, <<No hi-du war-no,
no nak ko yan go-du ur-yu de
um nome tun dugu da-u um
cwan e u dak-u Asiya.

¹⁹ No nak uka um dorte Wa-
ko-uyan Yeso u yadu m-zeg
ne, tumsu um nom us-kan u
remu ut-net. Tumsu no nak
uzu um swaag ur-kob sok,
remu Yahuda-ne i za dor da
cwang e honsu me.

²⁰ Tumsu um yakke za
waru no okon u de segu no
da, um waru no rem-su u-Ru
tumsu um is-u no u tek-u ur-
ban tumsu u me ut-bu ne.

²¹ Um nongu Yahuda-ne u
i za-yahuda-ne da ut-but u
mottu ut-byurun udu u-Ru e
yage ut-ba'as, tumsu e ya' jab
udu Wa-ko-uyan Yeso.

²² <<Yar-u u-Ru kosku me
uzu um do'e u Urusharima,
sedi um nak nom-u de kwum-
du me ukun da.

²³ Ko ba shu'ute uzu Yar-
u u-Ru ogu waru me ko bo-
u he na do'e tagu me u kur-u
m-tok, tumsu swadu ur-kob o
estu me ukun.

²⁴ Sedi me, um mutte fat-ur
ri okon nom-o da, abite me
keru tasu nom-u Wa-ko-uyan

Yeso wa me ut-nom. Wa dak
me um nom donse-du Rem-
su m-Remer uzu Ru-o Wa-u-
ukur tumsu u nya-u u-Ru ne.

²⁵ <<Um nongu no ut-but
uka Ru-u otte ussa wa dor-ut
jab-su ut-net. Sedi um nak u
ya-o o m-vaste uzu no or-ut ri
ne a-dor dote hyan-du me da
tumsu.

²⁶ Um ut-sa no nap uzu, wu
hoge but-ut ri, tumsu wa mur
za kab Yeso ba'as-ut ri to da.

²⁷ Um zuug iya remu zu um
wargu no nom-u Ru-u ut-sa u-
beet.

²⁸ Gwatun hi-ut no ur-zwar
ne, u net-tu Yar-u u-Ru ya'u
no ut-gwat ne. Reen shu u
gwat-du a-doru Yeso i Ru-u
kwumne u hi-ur wa tumsu u
hyu-mu Wa'-u wa ne.

²⁹ Um nak da-u um arke,
net-tu nome kose-tu us-bi de
haan. E ut-sa e horusse
ban-du a-dor uka o-yu u-dak
nomte ban-du ca.

³⁰ Ko tek-u me no, eken do'e
ur-yune e nom rem-su us-bi
remu zu e naktun ut-net u
haan udu e.

³¹ Remu iya, shu'utun us-
zong ne, tas wakun u tek-u
me no wa yage yadu jab udu
Wa-ko-uyan Yeso, baksun u
da-o uzu u-ho m-gyup ne uzu
um nong us-hak us-tut um
nongu no ut-him m-is ne u is-
u ri tas no kab tokon kose-to
da.

³² <<U da-o hen um yakku
no u kom-tu u-Ru tumsu u
rem-su nya-u wa u nom ur-
kot u no ne, no ut-shu'ut ur-
beb ne tumsu o ya' no ur-og
ur-kot u i o net-tu u-Ru ne.

³³ Um za cwan-tu shik ko
cwu-ut wakun da.

³⁴ Nō hi-du war-nō, nō nak uzū um nōng pama-u hi-du war ri, remu um hotu hi-du war ri m'e u i o ur-kot u me ne.

³⁵ U tek-u tun-to ut-beet tu um nōme, Um nōng to remu um kos-tu nō uzū a in o ut-nom iya, inu keru segu kushin kushin ne. Tumsu in baksun u rem-su Wa-ko-uyan Yeso ne su zuye, <In nom ur-so a net-tu nya in nomu in ut-sa, sedi ut-zeg m-nom ur-so a in nya ut-net nomu e ut-sa.> >>

³⁶ Da-u Burus tase ut-war inya, se wa ut-jwun wa nom us-toog u un ne beet.

³⁷ Se un beet un hu us-kan, un ham-ut Burus un hu pa-tu wun.

³⁸ Un naas jab sok remu rem-su wa nōme uzū un zamnu hyan-du wun da tumsu, se un shu'u wun m-ha udu u-hat.

21

Nok-ur Burus m-ha u Urusharima

¹ Da-u it zu nengen-tu Afisa se ur-ho, se it to u-me u-hat m-ha u bo-u Kos,* u be-du hat-su eeste m-gyup. Da-u is gase it aruk m-ha u gi-yu Rods tumsu u be-du hat-su eeste. Tumsu dugu kun it aruk m-ha u bo-u Fataras.

² Da-u it kume hat-yu hamu dak-u Finikiya, it to m-ha ukun.

³ Da-u it hyanne dak-u Sayifurus,† it hut it tok o u kom ur-beer it, it aruk m-ha u dak-u Suriya. Se it ciz u bo-u

Taya remu zu kuna hat-yu dote cust-u ut-cwu.

⁴ Da-u it te be-du a-dor-ne otte, it shu'ut ukun har m-roog ut-ta'er. Yar-u u-Ru wargu a-doru Yeso uzū net-to ya Burus ur-kob a wa do'e u Urusharima. Remu iya hen un zu a wa do'e da.

⁵ A da-u ur-yune it nōme, it yune it hu m-ha. A-dor-ne beet i o ukun neta-ne u yaag-u un ne, e shu'u it m-ha dim-u u-bo, se it he ut-jwun ukun u kit m-bu it nom us-toog.

⁶ It kowan zu oru wa se wa'aste. Se it to u-me u-hat, se a-dor-ne i o ukun kowan aruk m-mu bu-u wa.

⁷ Da-u it teye bo-u Taya it eeste u akun da se da it tene bo-u Toremayis It vukus or-ut it ne, it ees ukun u gyup-m mo udu e.

⁸ Da-u is gase it aruk m-pas u bo-u Kasariya, it to u bu-u Firibus wa-warru Remsu m-Remer. Wa o tek-u net-ne ta'er i na dage remu e nom-tu u-pama u a-dor-ne u Urusharima, it ciz udu ro.

⁹ Wa otte ya-ut-gwup nas i nōme ut-gu da, e beet kowan wur nomu Yar-u u-Ru zu wa war.

¹⁰ Da-u it nomu ut-ho ukun cashi, se wakun wa-warru rem-su u-Ru haan dugu gas-u Yahudiya na zu wa Agabus.

¹¹ Da-u Agabus haane udu it, se wa kub hap-u Burus. Agabus gug hi-ur wa, kom-ut wa us-na ne se wa zu, <<Nom-u Yar-u u-Ru zuye ya, <Iya o Yahuda-ne i Urusharima dote guksu wu otte hap-u inya,

* 21:1 Kos dak-u o m-gan m-sa. † 21:3 Sayifurus dak-o u o m-gan m-sa.

tumsu e yasū wa ūdu i za-yahuda-ne da.>>

¹² Da-ŭ it hoge iya it ū net-tu o kun ne ūt-beet, it kon Burus a wa do'e ū Urusharima da.

¹³ Se Burus zu, <<Remu yan-o no otte ūt-nom inya? ĴRe no otte ūs-kan ū na-su me jab? Ūm zongte ū net-tu gug-ut me tumsu e ho me ū Urusharima remu zu ūm o nomu Wa-ko-uyan Yeso ūt-huuk.>>

¹⁴ Ba it kere parru wun da, se it ho ūs-ram it zu, <<Yage Ru-ŭ nom nom-ŭ cite wa.>>

¹⁵ Da tase, it zong it do'e ū Urusharima.

¹⁶ Eken a-dor-ne dugu Kasariya e shu'u it, e huut it ūdu Manason wu it de ūr-cuz ūdu wa, netu bo-ŭ Sayifurus wa, wa o tek-ŭ a-dor-ne i ūr-takun.

Burus teeg Urusharima

¹⁷ Da-ŭ it teene Urusharima, or-ut it ne gu it ūt-kom ūt-yur.

¹⁸ Da-ŭ is gase Burus do'e ū it ne ūdu Yakubu, nengen-tu a-doru Yeso ūt-beet hen e o ukun.

¹⁹ Da-ŭ Burus vuk-se un, se wa waru un ūt-nom u-tat tu Ru-ŭ nome ū-me net-tu i za-yahuda-ne da dugu ank-m wa.

²⁰ Da-ŭ e hoge iya, se e nomu u-Ru ūt-vam, e zu Burus, <<Bo hyang ūt-net ūt-zongu u-tat e yaag jab-ŭ tek-ŭ me Yahuda-ne, tumsu un beet hen a shub-du dorru ūt-bor tu Mosa ya it.

²¹ Na wargu Yahuda-ne a-dor, ūzu bo o iis-ŭ Yahuda-ne beet i o tek-ŭ i za-yahuda-ne da, e yage dorru kose-ut

wa-warru rem-su u-Ru Mosa, tumsu bo zu a un nomu yaag-ŭ un ūr-pes da, ko e nom ūka in nomte ūr-ma'in da.

²² ĴYan-o in do'e ūt-nom? Za u-sakna un do'e ūt-hog ūzu haagun.

²³ Remu iya se bo nom nom-ŭ it waru bo. It otte net-ne nas ū tek-ŭ me it i nome estedu ūs-rem ūr-beb ne ūdu u-Ru remu okon nom-o.

²⁴ Kabun net-ut tunto, tumsu jaasun hi-ut no ūr-kot ū un ne ūka bor-ut zutte, tumsu no top nom-ŭ e haatun ūdu toog, ko e ūt-nom u-or. Ko kowan ūt-nap ūzu nom-ŭ na o ūt-war ū un ne a nip-to da, tumsu e ūt-nap ūzu no hi-ur no, no o yu-du dorru ūt-bor.

²⁵ Ū mottu i za-yahuda-ne da i ya jab, It ūt-nengen ū Urusharima, it nong ūs-rem ū mottu bor-tu e do'e ūt-dor, tumsu it pangu un u-ran, it waru un ūka it cinte ūs-rem. It panug ūzu a un tu ap-mu na pane m-gir da, ko e tu hyu-mu u-bisa da, tumsu a un tu ap-mu bisa-ŭ na myugre ūr-gekes da. Tumsu it wargu un ūzu a un nom m-o da.>>

²⁶ Da-ŭ is gase, Burus kub net-ut to wa aruk unu e ne remu e nom-ut nomu Mosa waru un ū mottu jaasu u-war ū remu ūt-huuk. Sin-se o estedu ūs-rem su un nome u-Ru ūr-takun. Se wa to ū me be-du ūr-shu'ut du Wa-ko-uyan remu wa nom-ut donse-du ho-du u-zoru un, wato ho-du un de ho-du ūt-bisa tu toog ū remu kowan ū tek-ŭ me un.

*Na maaste Burus u me kur-
u ut-kose*

²⁷ Da-u ho-tu ut-ta'er ha m-ta, eken Yahuda-ne dugu Asiya e hyen Burus u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan. Se e yunse gwuz u-me morog-du ut-net. E maas wun.

²⁸ E ogu ut-jar uzu, <<No net-tu Isra-ne nomun ur-sege! Netu wa ya', wu o ut-riig kohene wa o pepru net-ut in, wa hosu net-ne dorru bor-ut in. Tumsu wa o warru rem-su m-zan mottu be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan uno ne. Wa naaste be-du u-hen cwatun net-tu za-Yahuda-ne u-me Bu-u us-Toog.>>

²⁹ (E zuug iya remu zu e hyang Burus e Tarofimus, netu Afisa u-me u-bo, kabug uzu wa oog ur-kot u wun ne u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan.)

³⁰ Bo-u rukus, net-tu yunne m-som e maas Burus. E ruut wun u me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan, za rem na tage ut-is.

³¹ E o ut-sa e ho wun, se rem-su se haan udu yu-Yatya a-m-gag uzu Urusharima u-beet o tek-u gwuz sok.

³² Za rem se a-m-gag ne, u a-m-gag ne i-yate i Roma, e do'e ukun za naas u-da. Da net-tu hyane a-m-gag i-yate se e yage gap-du Burus.

³³ Se yu-Yatya haan wa maas Burus, wa wu na gug wun u ho-su kwam-us yur. Da-u o yu-shu a-m-gag shitu wun uzu, <<¿Wana bo oye? Tumsu ¿yan-o bo nome?>>

³⁴ Morog-du ut-net o hen u pama-u gwuz unwa war su

unwa war su wa. Remu tat-u gwuz, yu yat-ya gwa'ag hi-du rem-us se da. Se wa zu na huut Burus u bu-u a-m-gag.

³⁵ Da-u Burus tene be-du ut-jang se gwuz mang ur-yune, se da a-m-gag haane e kub wun u hi-du war un.

³⁶ Morog-du ut-net dor dim-u pama ut-jar uzu, <<Na ho wun! Na ho wun!>>

³⁷ Na o mottu ur-cwa u Burus ne u-me bu-u karma-ne se wa zu yu yat-ya karma-ne, <<¿Ko bo ut-ees um nom us-rem u bo ne?>>

Se yu yat-ya karma-ne zu wun, <<¿Bo nak ut-Girik rem-ur it?

³⁸ ¿Bo wa net-u Masar wu hatun wa yunus-du jab-su ut-net u da-u dim har wa kub net-ne ut-zongu ut-nas a ho-du net-ne u-me ur-dog da?>>

³⁹ Se Burus zu wun, <<A'o, me net-u Yahudiya wa'. Tumsu net-u bo-u yat-o o, wa Tarsus u dak-u Kirikiya. Remu iya um us-kon yagu me um nomu net-ut tun-to us-rem.>>

⁴⁰ Se wa yagu wun. Burus ees u be-du na jange, wa jakus u-kom u morog-du ut-net e ho us-ram. Se e ho us-ram tek, se wa nomu un us-rem u rem-du ut-Ibraniya.

22

¹ Burus zu, <<Or-ut ri, ut-nengen ne, eren nomu um de waru no u da-o, um ut-sa um shasu i o ketu me us-rem.>>

² Da-u un hoge u nong us-rem u rem-du ut-Ibraniya, se un ho us-ram.

Se wa zu:

3 Me netu Yahudiya wa, na mak-ut me u Tarsus, u dak-u Kirikiya, sedi ane a um nente. Um nong u-makaranta u makaranta-u Gamariyer, wuna is-u me koyan u mottu bor-tu i mate uso-ut in. Um otte cwan-tu dorru u-Ru uka kowan u tek-u me no otte ut-nom.

4 De wute um yaag net-ne i ya jab ur-kob u da-u dim-u fun-u ya yu net-tu foge fun-yu kose-ut Yeso. Um hoog un, um wu na gug ut-net campane u neta-ne beet, um wu un u kur-u m-tok.

5 Wa-Toog yu-Yat-ya u i shu ut-net ne beet e nak tumsu e kere ut-war uka nomte. Dugu-du un de um kubte ut-ran m-ha udu or-ut it ne Yahuda-ne u-me Dimaku. Um dege ukun um maaste adoru fun-u ya, um hatun un u Urusharima remu na yu'ut un ur-kob.

6 <<Um o tek-u ur-nok, um haag m-te Dimaku, ur-ho u tek se m-zun dugu dom u-ru mo gurus me.

7 Se um he'e u-dak, um hog yakun cwar-ya yu o zu me, <Shawuru, Shawuru, remu yan-o bo otte yadu me ur-kob?>

8 <<Um shus uzu, <Wana bo oye, yu-Yat-ya?>

<<Se wa zu me, <Me wa Yeso wu Nazara wu bo o yadu ur-kob.>

9 Net-tu o ur-kot u me ne, e hyang m-zun, sedi e hok cwar-yu o us-rem u me ne da.

10 <<Se um shit, um zu, <Wako-uyan, yan-o um de ut-nom?>

<<Se wa zu, <Yune bo cwa u Dimaku, kuna na dote waru bo nom-u bo de ut-nom.>

11 Remu myak-du zunum-mo is-u ri poos, se i it u e ne oye e nuk me m-cwa u Dimaku.

12 <<Kuna yakun campaya wu na zuye Hananiya haan udu ri. Wa doru u-Ru wa sok, tumsu wa dor bor-ut in Yahuda-ne. Yahuda-ne beet i o ur-yu u Dimaku e wur nom-ut tu wa nome.

13 Wa haan wa zu me, <Oru ri Shawuru, bo keru kwum-du m-hyan.> Za rem is-u ri upus, um hyen wun.

14 <<Se wa zu, <Ru-u mate uso-ut uso-ut in, wa ut-sa bo nap nom-u wa ut-sa, bo hyan Wa Jab-u So-o uno, tumsu bo hog rem-us ro.

15 Bo de shu'utu wa-warru rem-us ro udu ut-net ut-beet remu nom-u bo hyane tumsu bo hog.

16 <U da-o yan-o bo o ut-este? Yune, yage um nomu bo ut-yubusse m-bu, um nom us-toog udu Wa-ko-uyan Yeso, kon u-Ru wa nomu bo ho-du ba'as-ut ro.>

17 <<Da-u um mune u Urusharima, um ogu us-toog u-me Bu-u us-toog, um nom m-hyan.

18 U tek-u hyanu-m mo hen, um hyang Yeso. Wa zu me, <Nenge bo yune bo yage Urusharima m-hor m-hor, remu zu un za ut-ees u nom-u bo ware e u me.>

19 <<Se um zu, <Wako-uyan ko un, un nak uzu um haag u ko-uyan Kur-u ut-Kose

o um gak i ya jab-u bo ne, tumsu um gapurte un.

20 Tumsu da-u na hoye Is-tifanus wa-warru rem-us ro, me hi-du war ri um yaag ur-beb u nomu na nome u-beet, har um o e'-du cwu-tu i ho wun ne.>

21 <<Se Wa-ko-uyan zu me, <Yune bo nok, me tomu bo ma ra udu i za-yahuda-ne da.>>>

Burus net-u dak-u Roma

22 Ban-du ut-net e o erru Burus se da-u wa zu Ru-u tomog wa udu i za-yahuda-ne da. Se e nom ut-jar e zu, <<Na ho wun! Wa kamug na yagu wa ur-fat da!>> E zuug iya remu zu e kabug uzu Ru-u za gwu-du wakun da se Yahuda-ne.

23 Se un hu pama ut-jar, un hu gwun-du kus-tu ut-hobgu un, tumsu un hu as-du m-hyurug m-mya u kose uzu un hok us-ryab sok.

24 Remu iya se yu-shu a-m-gag ne zu na huut wun u bu u a-m-gag ne. Na zwutur wun us-ryap remu un kum-ut nap-mu nom-u wute net-tu nom-tu wun ut-jar.

25 Da-u un gugse wun remu e nom-tu wun us-ryap, se Burus zu yu-shu a-m-gag yu Roma wu o ees u dapus wun, <<Gwatun nom-u uno ur-zwar ne, no do'e pas-du nom-u bor-tu zuye a no zwutru me net-u bo-u Roma, wuna na bite u tokon ba'as-to udu wa da.>>

26 Da-u yu-shu karma-ne hoge iya, se wa do'e udu yu-Yat-ya wa zu, <<Yan-o bo ut-sa ut-nom? Net unwa wa Roma wa, um kabug uzu bo

ut-wa it nomu wun us-ryap da.>>

27 Da-u o yu-Yat-ya haane wa zu Burus, <<Waru me ut-nip, bo netu Roma wa?>>

Se Burus zu, <<U.>>

28 Se yu-Yat-ya a-m-gag ne zu, <<Me, se da um tope shik u-tat kanda um shu'ute wa Roma.>>

Burus zu, <<Sedi me net-u Roma na ma-tu me.>>

29 Da-u karma o mottu heese zwutru Burus tumsu e shit wun nom-u wa nome. Da-u e hoge nomu Burus ware, e yagu wun za rem. Ko yu-Yat-ya u hi-ur wa, wa nak uzu Burus netu Roma wa, se wa hog u-gyer remu wa wa'ag karma-ne gug kom-ut Burus.

Na haatun Burus u kenu Morog-du ut-Nengen

30 Da-u is gase yu-Yat-ya a-m-gag ut-sa wa nap ko yan-o wute Yahuda-ne maaste Burus. Se wa zu karma-ne e ustun Burus. Wa zu a-toog i-yate u morog-du ut-net e kargun. Se wa haatun Burus u shu ut-net.

23

1 Burus saku Morog-du ut-Nengen is, se wa zu, <<Or-ut ri, yu-ur ri du um nome u tek-u yadu Ru-u in m-zeg, tumsu um nak okon nom-o um nome u um nape uzu o zaru so-o da.>>

2 Da-u Hananiya yu-Yat-ya a-Toog-ne hoge nomu Burus ware, se wu i o ees u dapus Burus e gap wa u-nu.

3 Burus zu un, <<Ru-u de ya bo ur-kob bo wa ha-mu ur-no! Bo shu'ute ukun bo o

kwupū me ūs-rem sū u-bor, tumsū bō ya ū gap-dū me, nom-ū bor-tū hose.>>

⁴ I ō ees ukun ē zu Burus, <<¿Bō yū-Yat-ya a-Toog u-Rū wa bō de ūt-pyap?>>

⁵ Burus shū wa zū, <<Or-ut ri ne, ūm nak ko yū-shū a-toog-ne ya da. Na panug ūzū a-bō pyap yū-shū ūt-net da.>>

⁶ Da-ū Burus nape ūzū net-tū ō ukun ēken Saduki-ne ē tumsū ū ēken Farisa-ne, se wa yūns u-cwar wa zū, <<Or-ut ri, me wa u Farisa wa ūm oye yadū Farisa-ne. Nō ō kwupū me ūs-rem remū zū ūm wa'ag jab-ū yūne-du marimari-ne.>>

⁷ Da-ū u ware iya, se nani yūne ū tek-ū Saduki-ne ē Farisa-ne, har morog-du ūt-net mot u-yur.

⁸ Remū zū Saduki-ne zuug yūne-du marimari-ne zarra, tumsū a-tom u-Rū zarra ko ūt-yar da sedi Farisa-ne yaag jab-ū nom-ut tō ūt-beet.

⁹ Se gwuz yūne ukun, ēken ū tek-ū a-kose-tū bor-ut Farisa-ne yūne ūr-ees ē nong inan sok, ūzū, <<It, it hyang nom-ut yo-tō tū net unō nome da. Jiya okon yar-ō nomū wun ūs-rem ko wa-tom u-Rū.>>

¹⁰ Gwuz nom u-tát, se yū-Yat-ya a-m-gag ne hog u-gyer tasū na nom Burus ūt-kik ūt-kik. Se wa zū a-m-gag ne ē okon Burus ūr-beb, ē huūt wa ū bu-ū a-m-gag ne.

¹¹ Da-ū gyup-mū nome, Burus nom m-hyan se wa hyen Wa-ko-uyan Yeso haan ū kit-ū Burus wa zū, <<Nom beb-du jab, ūka bō nomte but-ut ri ū

Urusharima, iya hen bō dote but-ut ri ū Roma.>>

Na zongte ho-du Burus

¹² Da-ū is gase, Yahuda-ne zongte ē hoot Burus. E eeste ūs-rem ūzū ē za u-re kō ē u-swa okon da se ē hoog Burus.

¹³ Net-tū zonge nom-ū yo-ō unō ē zek net-ne ūt-shik ūt-yur.

¹⁴ Se ē do'e udu i-Yate a-Toog ū i shū ūt-nengen ne. E zū, <<It nong tond-ūs yatse ūzū it za re-du okon da se it hoog Burus.

¹⁵ Remū iya nō Morog-du ūt-Nengen ū tū-shū ūt-net ne zuun yū-Yat-ya karma-ne i Roma nō kon wa na haatun nō wun. Warū yū-Yat-ya karma-ne ūzū nō ūt-sa nō sur m-gwat rem-ūs ro ūr-zwar ne, it hen it zongte ho-du wun kanda wa teen.>>

¹⁶ Da-ū wa'-u hūno-u Burus neta hoge nomū un zonge ūt-nom, se wa to ū bu-ū a-m-gag ne wa warū Burus.

¹⁷ Burus hen wa fog wakun ū tek-ū tū-shū karma-ne i Roma. Wa zū, <<Hūtū zwarū unwa udu yū-Yat-ya karma-ne, wa otte nom-ū wa de warū wa.>>

¹⁸ Yū-shū karma-yū Roma kub i-zwar wa huūt wun udu yū-Yat-ya karma-ne.

Yū-shū karma-ne i Roma zū, <<Burus wa-m-tok, wa kone ūm haatun zwarū unwa udu ró, remū zū wa otte nom-ū wa de warū bō.>>

¹⁹ Yū yat-ya ship kom-ū i-zwar, wa nuk wun ū-kit, wa shit wun wa u-gan, <<¿Yan-ō bō de warū me?>>

20 Wa zwar zu, <<Tu-shu Yahuda-ne zongte e kon bo, bo huut Burus udu Morog-du ut-Nengen u-sot. Un de ut-zu un ut-sa un sur m-gwat rem-us wa ur-zwar ne.

21 Sedi a-bo ees da, remu un zek net-ne ut-shik ut-yur, tumsu un ut-sa un ho wun, un nong us-tond uzu un za u-re ko swa-u okon da se un hoog wun. U da-o hen un taaste ut-zong, bo wa un o ut-este.>>

22 Se yu-Yat-ya nuk wun ut-to wa zu, <<A-bo waru wakun uzu bo wargu me rem-us sin-se da.>> Se wa zu wa, wa mu.

*Na tok Burus udu
Wa u-dak Ferik*

23 Da-u o yu-Yat-ya karma-ne fog tu-shu karma-ne i Roma yur wa zu, <<Zongon remu zu no de ha-mu Kasariya u ya-o kwam-su us-jwuur su m-gyup, ur-kot u karma-ne ut-kok ut-yur, u karma-ne ut-shik ut-tut u op a sak-du jwak, tumsu u a-m-gag ne ut-kok ut-yur a m-dum ne us-sap.

24 Nokon no kwumun jwaak i Burus dote ur-da. Se no huut wun udu Wa-u-dak Ferik m-yar.>>

25 Yu-Yat-ya a-m-gag ne pun u-ran:

26 Dugu-du Kawudikiya Risiyas, m-ha udu Wa-u-dak Ferik.

Um o us-vuk.

27 Yahuda-ne ogu maaste camp-a-u inya, e ut-sa ho-du wa, se um nom m-hor u a-m-gagu ri rwumun wun, remu zu um m-hyan uzu u o dugu Roma.

28 Ba shu'ute uzu um ut-sa um nap nom-u wa nome u un otte rem-us ro, se um huut wun u be-du Morog-du ut-Nengen.

29 Tumsu um hok un us-rem uzu u o pas-du bor-ut un, sedi nom-u na zu wa nomog korge na gag wa ko na ho wa da.

30 Da-u wakun waru me nom-u un zonge nomu camp-a-u inya, de wute za rem um tokton wa udu ro. Um zuug i hatun rem-us ro e warru bo nom-tu wa nome.

31 Remu iya o Karma-ne kubte Burus uka na wartu e, un huut wun u bo-u Antifatiris m-gyup.

32 Da-u is gase, Karma-ne a da-du jwake aruk u Burus ne m-ha Kasariya. Sedi Karma-ne i o ha-mu us-na u a us-sap ne nok m-mu u bu-u Karma-ne.

33 Da a-m-gag a dadu jwak teye Kasariya, se e yasu Wa-u-dak u-ran tumsu e yagu Burus u kom-ut ro.

34 Da-u wa u-dak karunte nom-u na panne, se wa shit Burus dugu gur-u he wa oone. Da-u wa hoge uzu dugu Kirikiya o,

35 se wa zu, <<Me hogu rem-us ro, da-u i hutu rem-us ro haane.>> Se Wa-u-dak zu karma-ne do'e e' wun u me bu-u Here Faruk.

24

*Yahuda-ne huute rem-us
Burus udu Wa-u-dak*

1 Da-u roog-mu ut-tan arke, se yu-Yat-ya a-toog Hananiya, yage Urusharima

m-ha ʉ Kasariya ʉ tokon nengen-tu Yahuda-ne ʉ wa nap-mu ʉt-bor wu na zuye Taturus. Kuna war-tu Wa-u-dak nom-tu Burus nome tu za so-to da.

² Wa-u-dak zu na cwatun Burus, se Taturus heese ke-tu Burus us-rem udu Wa-u-dak. Wa zu, <<Wa-u-dak, hak-su bo ooge ur-faruk udu it, it nong shu'ut-du m-yar, remu zu ver-su nom-tu re-u shu ʉ bo hatun, wa'ag dak-u uno re-ut shu.

³ Remu iya Wa-u-dak, it nong ʉt-vam udu ro Ferik remu nom-tu bo nomu it beet.

⁴ U remu gyer-u na-su bo u-da, um o kon-us ro bo ya' me u-da cashi, gag jab bo er nom-u um de waru bo.

⁵ <<Net unwa gugudi ʉ nomog wa u-tat, wa o hatun yunus-du us-jab ko hene ʉ dak-u Yahuda-ne u-beet, tumsu wuna o yu yat-ya Nazara-ne, wato a-doru Yeso.

⁶⁻⁷ Wa ʉt-sa wa muut be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan it za u-hen, se it maas wun.*

⁸ A-bo shite campa-u inya, bo hogu to-u ro nom-ut to ʉt-beet uka it war-tu bo to.>>

⁹ Yahuda-ne ees, e zu iya o nom-ut to otte.

Rem-us Burus ʉ kenu Ferik

¹⁰ Da-u Wa-u-dak ya wun u-da wa nom us-rem, se Burus zu, <<Um de haatun hi-du war ri ʉ tek-u ur-so, um nak bo tumbte bo o kwup-du us-rem u-me net-ut tun-to.

¹¹ A no gware ur-zwar ne, no ʉt-nap uzu, zek m-roog op-ut yur da, da um do'e ʉ Urusharima um nom-tu ʉt-huuk.

¹² I hatun rem-us ri ne, e tamug hog-du it ʉ wakun inan da, ko yunsu jab-su ʉt-net u-me be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan da, ko Kur-tu ʉt-Kose ko ʉ me u-bo da.

¹³ Nom-ut tun-to tu e o waru bo, e za keru ur-wuun e war uzu nip-tu to da.

¹⁴ Nom u-gan o um eese ʉ o ne, o o uzu um dor u-Ru ʉ uso-tu uso-ut in nomte ʉt-huuk. Nong hon-hon um dor fun-yu Yeso is-u it (Tu-shu Yahuda-ne zu fun-u ya zatte ʉt-nip da). Tumsu um o ya-du jab-u nom-tu Mosa ʉ eken a-warru rem-su u-Ru ne pane.

¹⁵ Um oog wa'ag jab udu u-Ru, uka armo ne nomte ko e, uzu na de yunsu marimarine, a-jab-us so-se ne ʉ a-za-jab-us yo-se ne beet.

¹⁶ De wute um otte wa'ag jab-u ho-ur re, ko mune um nom nom-u Ru-u ʉt-sa tumsu nom-u net-tu ʉt-sa.

¹⁷ <<Da-u hak-su arke u-tat, se um muun ʉ Urusharima ʉ remu um hattun ur-sege udu net-ut it i o cwan-tu ur-sege, tumsu um o nom-du toog udu u-Ru.

¹⁸ Um o tek-u ʉt-nom inya, se eken Yahuda-ne bit me ʉ be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan, um ta'aste jas ʉ hi-ur ri remu ʉt-huuk uka bor-ut zutte. Tumsu morog-du ʉt-

* **24:6-7** Tokon Ran-tu ʉt-ut to wa'ag fe-yu u-ta'er u-me 7 It ogu wa'ag jab it kwupu wun us-rem uka bor-ut it zutte, se yu-Yat-ya karma-ne Risiya haan wa onk wun ur-beb dugu kom-ut it.

net za ur-kot u me ne da, tumsu yunus-du us-jab zarra ko gwuz.

¹⁹ Sedi eken Yahuda-ne oro i dugu dak-u Asiya i o ukun. Kamug uzu e o u ane e hattun rem-us ri udu ro, abite e hyanug uka uzu um nong nom-u kame da.

²⁰ Ko net-ut tun-to e war ba'as-tu e bite me u to ne da-u um ese u-me Morog-du ut-Nengen,

²¹ Sedi jiya rem-su um nome, da-u um jakse u-cwar um zu, <No o kwupu me us-rem u ya-o remu zu um yaag jab uzu Ru-u de yunsu net-ne beet i mare dugu marimari-ne.> >>

²² Ferik wa u-dak nupuste nom-ut to ut-beet u mot-ut Yeso, se wa zu un, <<Da-u yu-Yat-ya Karma-ne Risiya teene, da-u o um de kwupu no us-rem.>>

²³ Ferik zu yu-Yat-ya a-m-gagu Roma wa e' Burus, sedi a wa ekse wun u-tat da, tumsu a wa hoos huub-ut wa ur-haan udu wa remu e gwat wun da.

²⁴ Da-u roge cashi, Ferik e neta wa Durusira wa-Yahuda e muun Kasariya. Se wa tom na hatun Burus wa hog rem-su mottu yadu jab-u Yeso Kiristi.

²⁵ Da-u o Burus heese us-rem u mottu jab-u so-o. Tumsu wa wur uka net dote re-du beb-du cwan-tu u-war. Burus nom us-rem uzu da-u oon u da-u Ru-u de kwupu net-ne us-rem. Da-u Ferik hoge rem-us se, se gyer-u maas wa. Se wa zu Burus,

<<Um kwumug nom-u um ut-sa um hog u da-o. A um kume u-da me ut-swur m-fag bo, bo haan.>>

²⁶ Ferik zuug iya remu zu wa o m-hyan uka zu Burus u ya wun shik, wun hu pama-u fag-du wun ko-uyan da, Burus hu hen m-ha udu wun un o ur-wa'as, sedi wa yaag Ferik okon da, Ferik hen wa gugum zu du Karma-ne rest wun.

²⁷ Da hak-su us-yur arke, se Fokiyus Festus shu'ut Wa-u-dak u porar Ferik. Ferik hen remu zu wa ut-sa u net-tu Yahuda e cwan wa sok, se wa gugum restun Burus dugu bu-u m-tok.

25

Burus huute us-rem udu Sisar

¹ Da-u Festus ooge ur-faruk du Wa-u-dak, se wa teen u bo-u Kasariya, da-u ho-tu ut-tut arke wa yune dugu Kasariya wa do'e u Urusharima.

² I-Yate a-toog-ne u tu-shu Yahuda-ne e waru Wa-u-dak Festus nom-tu Burus nome tu yo-to.

³ E kon Festus uzu wa zu karma-ne e muut Burus u Urusharima. E cwang uzu wa nong iya, remu e ho-ut wun u dom-u u-fun.

⁴ Festus shus wa zu, <<Na shipus Burus u Kasariya, me hi-du war ri um de m-ha ukun za m-tumb.

⁵ Remu iya yage i-yate no doron me, abite netu wa otte tokon ba'as-to se un war.>>

⁶ Da-u Wa-u-dak Festus uka m-roog ut-eer ko ut-op u Urusharima, se wa mu u

Kasariya. Da-ʉ is gasɛ sɛ wa shu'ut ʉ pora-du ʉr-faruk wa. Sɛ wa zu karma-ne cwatun Burus ʉ-mɛ remu wa kwup-tu wa ʉs-rem.

⁷ Da-ʉ Burus teene, Yahuda-ne i haane dugu Urusharima e yune e guns wun. E ogu warru rem-ʉs yɔ sɛ u-tat ʉ Burus, su ʉn za kere ut-kose uzu rem-su ʉn ketu Burus nip-to da.

⁸ Burus hen wa ruut hi-ʉr wa. Wa zu, <<Me um pakus bor-ut Yahuda-ne da, tumsu um nongu be-du ʉr-shu'ut du Wa-ko-uyan, ko Kaisar ut-ba'as da ko cashi.>>

⁹ Sedi Festus ut-sa wa mangu tu-shu Yahuda-ne jab sɛ wa shit Burus uzu, <<ƷKo bo ut-ees bo do'e ʉ Urusharima bo hog nom-ʉ net-ut to do'e ut-war ʉ remu ro ʉ kenu ri?>>

¹⁰ Burus zu, <<Um o ees kenu be-du kwup-du ʉs-rem ʉ Kaisar, ane kumte na kwupu me ʉs-rem. Bo nupuste ʉs-beet, um nongu Yahuda-ne tokon ba'as-to da.

¹¹ Abite me wa ut-ba'as wa, har uzu um nong ut-ba'as, um za som-du ʉr-ho da. A shu'ute rem-su um ware uzu bise ʉn nome, wakun korge hen wa yasɛ me ʉ kom-ut ʉn da. Tumsu um de nok-tu ʉs-rem m-ha du Kaisar!>>

¹² Da-ʉ Festus tase ʉs-rem ʉ a-yadu wa ʉs-rem ne u-pada ne, sɛ wa zu, <<To bo konog na huut rem-ʉs sin-se ʉ kenu Kaisar, du Sisar hen de bo dote m-ha.>>

*Burus ʉ Kenu Agarifa
u Banis ne*

¹³ A rooge cashi, Agarifa faruk teen Kasariya e yu-faya wa ya-i-gwup na zu wa Banis. E hagun remu e vukuste Festus remu cwa-ʉr wa ʉ faruk-du Wa-u-dak.

¹⁴ Ba shu'ute uzu, ʉn ut-tumb ukun, sɛ Festus haatun rem-ʉs Burus udu Faruk. Festus zu, <<Wakun net wa oro ʉ-mɛ bu-ʉ m-tok wu Ferik yage ʉ da-ʉ wa ooge Wa-u-dak.

¹⁵ Da-ʉ um ooge Urusharima i-yate a-toog ʉ nengen-tu Yahuda-ne e hattun me rem-su net unwa, e kon me um kwupu wun rem-su ʉr-ho.

¹⁶ <<Sedi um waru ʉn uzu Roma-ne kwup-tu wa ut-ba'as ʉs-rem da, sɛ na haatun wa ʉ kenu i haatun rem-ʉs ro, tumsu na ya wa u-da wa ruut hi-ʉr wa dugu-du i haatun rem-ʉs wa.

¹⁷ Da-ʉ ʉn haane ʉ me ne ane, um naaste u-da da, da-ʉ is gasɛ um shu'ut ʉ dom-ʉ pora-du kwup-du ʉs-rem, um zu na hatun netu wa.

¹⁸ Da-ʉ i hatun rem-ʉs ro yune, e hattun rem-ʉs ro ʉ nom-ʉ um oogu wa'ag jab ʉn ut-haatun da.

¹⁹ Remu iya, ʉn hu inan ʉ tokon kose-to tu eken Yahuda-ne yete jab tumsu eken yaag jab da. ʉn o inan ʉ remu yakun campa-ya wu na foge Yeso, wu mare, sedi Burus yu ʉn o ketu ʉs-rem, wa hu uzu, <Yeso o ʉr-fat.>

²⁰ Me hen um nak uka um dote ʉ nom-du rem-ʉs sin-se da. Sɛ um shit Burus ko wa ut-ha ʉ Urusharima ʉ remu na kwup-tu wa ʉs-rem ukun

u moʉ-tu rem-ʉs sin-se.

²¹ Da-ʉ Burus sa'e ʉzu faruk-ʉ yat-wa Sisar wa de kwupu wun ʉs-rem, se um zu na e' wun m-ha da-u um de toʉm-du wun ʉdu Kaisar.>>

²² Se Agarifa Faruk zu Festus, <<Ko me um cwang um er campa inya u hi-du war ri.>>

Festus Wa-u-dak zu, <<Bo hogu wun hen u-sot.>>

²³ Da-ʉ is gase se Agarifa Faruk e Banis e wu cwu-tu ur-faruk e to u-me ut-net, un haan u i-yate karma-ne u tu-shu u-bo ne. Se Festus zu na cwatun Burus.

²⁴ Se Festus zu, <<Agarifa Faruk, u net-tu o ane ut-beet, netu wa ya' wu Yahuda-ne hatun me rem-ʉs wa u Urusharima, u ana ne, har e zu kamug na yage wa ur-fat da.

²⁵ Sedi me um hyang u nong okon u kore na ho wun da. Remu ʉzu wuna zuye na haatun rem-ʉs se ʉdu yu-Yat-ya yu Sisar, um zu hen me toʉmtun wun.

²⁶ Sedi um zatte okon nom-o um de panu yu-Yat-ya yu Roma u mottu sin-se rem-ʉs se da. De wute um hatun wun ʉdu no tumsu ʉdu ro Agarifa Faruk no er nom-u wa de ut-war. A in nome wun ut-shut jiya me ut-kwum nomu um de ut-pan.

²⁷ U hyanum ri rag-mo a um tome wu o tage ʉdu Sisar u Roma za na war ba'as-tu wa nome da.>>

ʉdu Agarifa Faruk

¹ 29 A tase Agarifa zu Burus, <<Na yaag bo u-da bo jaas hi-du war ro.>> Se Burus jakus u-kom, wa heese ʉs-rem:

² <<Faruk Agarifa, iya o hen um hok ur-zwar u shu'ute ʉzu du ro de um dote taas u hi-du war ri u remu rem-su Yahuda-ne ke-tu me.

³ Um nong ur-so sok remu zu bo net wa wu nape ur-ma it du Yahuda-ne ur-beet u nom-tu e nomte inan u to. Remu iya um o kon-ʉs ro bo gag jab bo er rem-ʉs ri.

⁴ <<Yahuda-ne beet e nak yu-du um nome u fa-ur ri, dugu dak-u na mutte me tumsu u haan u Urusharima.

⁵ Un nak me m-tumb ne, har a un haane unu keru waru no ʉzu me wa Farisa wa tumsu um dor ur-ma'it ur-zwar ne, uka eken Farisa-ne nom-te.

⁶ Me ya u da-o u ees u kenu no u kwup-tu me ʉs-rem, remu zu um wa'ag jab-u estedu ʉs-rem su Ru-u nome i mate uso-ut in.

⁷ Estedu ʉs-rem de, ko-du ut-rem op-ut yur wute jab e hyan o shuug, de wute e otte dorru u-Ru u-ho m-gyup ne. Agarifa Faruk remu zu um wa'ag jab-u estedu rem-ʉs se de wute Yahuda-ne otte ke-tu me ʉs-rem.

⁸ Ya wute no otte m-hyan ʉzu za ut-nome Ru-u yuns net-u mare ur-fat da?

⁹ <<Me hi-du war ri, u da-u dim um nom nom-tu de hosu re-u shu rem-ʉs Yeso wa-Nazara.

26

Burus rutte hi-ur wa

10 Nɔm-ʋ ʋm nɔmɛ ɔ hɛn ʋ Urusharima, har ʋm kum ʋr-bɛb dugu i-yatɛ a-toog remu ʋm wu'ut a-doru Yeso ʋ-mɛ bu-ʋ m-tok. Da-ʋ Yahuda-nɛ ɛ ut-sa ho-du a-doru Yeso nɛ, ʋm yaag ʋr-bɛb ko mɛ uzu na ho ʋn.

11 ʋm dɔrog u-so u-tat Kur-tu ut-Kosɛ ʋn ʋ yadu ʋn ʋr-kɔb tumsu ʋm ton ʋn jurum dim-ur Yeso. Remu zu ʋm ɔ hog-du ryab-us ʋn sok, sɛ ʋm ha dorru ut-bo tu tokon dak-to ʋm ɔ yadu ʋn ʋr-kɔb.

12 <<Yu-Yat-ya a-Toog ʋ Urusharima yaag mɛ ʋr-bɛb tumsu wa tom mɛ ʋm masun a-dor i ɔ ukun. Dekun hɔ-dɛ, ʋm ɔ tek-ʋ m-ha ʋ bo-ʋ Dimaku ʋm nom-ut iya.

13 Faruk, ʋ tek-ʋ u-ho, sɛ ʋm hɛn mokon zun-mo mu zege zun-mu ʋr-ho, mo mokon dugu dom-u u-ru, mo gurus mɛ ʋ huub-tu m-ha ri nɛ beɛt.

14 It beɛt it he u-dak, kuna ʋm hogtɛ yakun cwar-ya ya zu mɛ ʋ rem-du ut-Ibraniya-nɛ, <Shawuru, Shawuru, ɛremu yan-o bo otte yadu mɛ ʋr-kɔb? Bo ɔ Yadu hi-du war ro ʋr-kɔb ʋ bo otte gug-mu mɛ.>

15 <<Sɛ ʋm zu, <ɛWana bo oye yu-Yat-ya?>

<<Kuna Wa-ko-uyan zutte mɛ, <Mɛ wa Yeso wu bo ɔ yadu ʋr-kɔb.

16 Yune ʋr-ees. ʋm haagun udu ro remu ʋm war-tu bo uzu ʋm dak bo, bo shu'ut tok-ʋ ri, tumsu bo war nom-tu bo hyane udu ri, ʋ nom-tu ʋm de kosu bo anɛ u-shu.

17 Mɛ ukru bo dugu net-ut ro, ʋ i za-yahuda-nɛ da, i ʋ

ʋm de tom-du bo udu e.

18 Bo dɛ upse ɛ is, ɛ byurun dugu u-cwum ʋ haan m-zun, dugu faruk-ur faruk-ʋ nom us-te, m-ha udu u-Ru. Remu iya ɔ ɛ dote kwum-du has-du ut-ba'as, tumsu ʋn kum ʋr-og ʋr-kot ʋ i ɔ shu'ut be-du u-hɛn i ya jab udu ri.>

19 <<Agarifa Faruk, remu iya ʋm dɔrog nom-ʋ Wa-ko-uyan Yeso waru mɛ ʋm nom u-beɛt, da-ʋ wa nomu us-rem dugu dom u-ru.

20 ʋm heeste nom-du ut-but udu Yahuda-nɛ beɛt ʋ Dimaku. Tumsu ʋm nomu Yahuda-nɛ ut-but ʋ Urusharima m-ha gur-ʋ Yahudiya u-beɛt, tumsu ʋm nong ut-but udu i za-yahuda-nɛ da uzu ʋn byurun dugu yu-du ut-ba'as, ɛ muut jab-us ɛ udu u-Ru, ʋn nom nom-tu dɛ ut-kosɛ uzu ʋn yakke ut-ba'as.

21 Dɛ wute Yahuda-nɛ maaste mɛ ʋ mɛ be-du ʋr-shu'ut du Wa-ko-uyan, ʋn otte sa-ʋ ho-du mɛ.

22 Sedi ʋm kwung sege-du u-Ru ʋ haan ʋ da-o, dɛ wute ʋm otte anɛ ʋm ɔ waru wu rek-wa ʋ wu yat-wa nɛ ʋ kowan ʋ hog. Okon-o ʋm ɔ ut-war ʋ wakun yage za nap da, sedi nom-tu a-warru rem-su u-Ru nɛ ʋ Mosa nɛ ware uzu na ut-nom to.

23 ʋn panug uzu, Kiristi dɛ swadu ʋr-kɔb tumsu wa mar. Tumsu ʋn panug uzu wa dɛ shu'utu net ʋr-takun wu dɛ heese ʋr-yune dugu marimari-nɛ remu wa hattun zun-mu u-ukur udu ut-net ut-beɛt, Yahuda-nɛ ʋ i za-yahuda-nɛ da.>>

²⁴ Burus o tek-u ruutu hi-ur wa, se Festus jakus u-cwar ur-beb ne wa zu, <<Burus bo o u-dak, nap-mu nome bo u-tat mo dakus-tu bo!>>

²⁵ Burus zu, <<Wa-u-dak wa um oye da Festus. Nip-to um o ut-war jab gan.

²⁶ Faruk-u hi-ur wa, wa nak, de wute um otte nomu wun us-rem za u-gyer. Um eeste uzu hen u nak nom-ut tun-to ut-beet, remu zu yasa-mo na nome to da.

²⁷ Agarifa Faruk, zbo yaag jab-u a-warru rem-su u-Ru ne? Um nak uzu bo yaag jab.>>

²⁸ Se Agarifa zu Burus, <<A-bo dorog uka zu u tek-u nom-ut tunto cashi tu bo ware u da-o to bo dote rak-su me um shu'ut wa-doru Yeso Kiristi da!>>

²⁹ Burus zu, <<Ko u-da cashi, ko u-tat, Toog-us ri se udu u-Ru, u bo u net-ut tun-to i o hog-du me u ya-o e shu'ut uka um otte, sedi za uka wa m-tok uka um otte da.>>

³⁰ Se Agarifa Faruk yune, u Festus Wa-u-dak, u Banis kowa u tokon net-to ne i o ukun.

³¹ Da-u un ruye dugu kur-u kwup-du us-rem, un zu, <<Net unwa nong nomu kore na gag wa ko na ho wa da.>>

³² Se Agarifa zu Festus, <<Uzu net unwa huute rem-us sin-se udu Kaisar da, it za res-tu wun.>>

27

Burus cwaag u-hat

m-ha u Roma

¹ Da-u Wa-u-dak zonge uzu da-u nong aruk-ur it, it to u-me u-hat m-ha dak-u Itariya, se un yas u Burus udu yakun karma-ya yu Roma-ne wu na zuye Juriyos, yu-shu karma-ne wu o tek-u <<Morog-du Karma Sisar ne.>>

² Da-u it cwa u-me u-hat yu bo-u Adimiritiyum, yu o zong-su ha-mu tokon bo-to tu dapus Asiya, it heese m-ha. Wakun net wa oro wu rwune dugu Tasaronika u dak-u Makidoniya. Dim-ur wa Aristakus net-u tumsu wa dorog it.

³ Da-u is gase it te bo-u Sidon. Juriyos nomu Burus nom-u so-o, wa yagu wun wa do'e remu wa hyen-ut huub-ut ro e yu'ut wun nom-u u ut-sa.

⁴ Da-u it yune dugu kun u-me u-hat, mya-mu hu gapun udu it. Remu iya it pu' u dim-u Sayifurus,* guru mya-mu zatte ur-beb ne da.

⁵ Da-u it pase m-sa mu o dapus dak-u Kirikiya u Famfiriya-ne, it te bo-u Mira u dak-u Rikiya.

⁶ Kuna yu-shu karma-ne kumte u-hat yu dugu bo-u Arekzandariya yu o ha-mu dak-u Itariya, wa wu it u-me hat-u ya.

⁷ It nong ut-rut u-tat u tek-u ur-pas remu zu ha-mu nong m-hor da. It swaag ur-kob sok kanda it teet Kinidus. Da mya-mu hosu it ur-aruk, se it pus m-ha dak-u Kirit,† it aruk

* 27:4 Sayifurus dak-u o m-gan m-sa.

† 27:7 Kirit dak-u o m-gan m-sa.

u kit-yu dak-u o be-du na foge Sarmoni.

⁸ It aruk ur-kyat, har it te dekun be-de u dak-u Kirit du na zuye <<Be-ur Sode du ur-Pak,>> u dapus bo-u Rikiya.

⁹ In naaste u-da u-tat, remu zu ha-mu shu'ute in ur-get ur-gas ne. Da-u kab-du u-swaat arukte. Se Burus zu net-tu o u-me u-hat,

¹⁰ wa zu un, <<Ha-m mum-mo de shu'utu in swa-u ur-kob sok, tumsu de hatun in u-taag u tokon nom-to, za ut-cwu u u-hat ne u war to da, har u fat-ut in ne.>>

¹¹ Juriyos gugum ut-ees u nomu Burus ware. Wa er rem-su wa nak-du u-hat u wa u-hat ne.

¹² <<Be-ur Sode du ur-Pak>> du Rikiya zatte zwaru ur-pak u-gos da. Se eken zu na re shu m-ha ne, na nom m-hor a nome, na te bo-u Finikiya,[‡] remu e nom-ut u-gos ukun. Finikiya u o u-me dak-u Kirit otte hen be-ur sode du ur-ees du us-hat. Dak-u gunste be-ur re, sedi mya-mu kere ur-cwa u gas-u u o gwat-du kom us-cwa u gas u-ta u kom ur-beer ne u gas u-ta u boru o.

M-mya u-me m-sa

¹³ Da-u mya-mu heese ut-furun dugu m-ereg u kom-ut us-cwa, se net-tu hyen uka zu e de kwum-du nom-u e o ussa. Se e nakun kwam-yu shipe u-hat, un heese ur-pas u dapus dak-u Kirit.

¹⁴ Za m-tumb mya-m yo-mo gagun mu na foge, <<Kom

ur-beer u gas u-dom>> mo gapun dugu Kirit.

¹⁵ Da-u mya-mu gapne dugu Kom ur-beer u gas u-dom u-hat, a-nak-du u-hat ne cwang e bir u-hat u gas-u mya-mu otte. E kerge byur-ru ya da, se e yage mya-mu hu tok-du it.

¹⁶ Da-u it dore gas-u Kawuda,[§] be-du mya-mu zatte sok da. Ur-kyat o it kerte naknu hat-u rek-ya it gug ya udu hat-u yat-ya.

¹⁷ Da tase un nakne hat-u rek-ya un suk ya u dom-u hat-u yat-ya, Se un gugrusse hat-u yat-ya us-ho. Un nong iya remu taas ya cakumse ut-kik ut-kik da. Un ust kap-tu u-hat taas mya-mu hutu tok-du ya da. Un gun kwam-u yat-ya yu shipe u-hat remu un hooste u-hat ur-nok. Un nong inya remu gyer-u taas un he u-me hereg-mu Sirtis mu de na-su u-hat.

¹⁸ Remu zu bu-mu nong u-gwuz sok, tumsu mo ogu rum-su it, da-u is gase, a-nak-du u-hat ne heese koos-du cwu-tu o u-me u-hat e gun u-me m-bu.

¹⁹ U ho-du u-tuturse, un u hi-ur un u jurge tokon nom-to tu u-hat remu gyer-u m-no.

²⁰ Da-u it tumb it hyanug ur-ho ko reger da, tumsu mya-m yat-mo mu u-yu mo o gapdu it, se it ruut jab beet uzu it ut-fat.

²¹ Ba shu'ute uzu un tumbte, wakun reeg nom ut-re da, se Burus yune wa

[‡] 27:12 Finikiya dak-o u o m-gan m-sa.

[§] 27:16 Kawuda dak-u o m-gan m-sa.

zu, <<Uzu nō kabug rem-ūs ri dugu Kirit, nōm-ut tunto nuse u nōm-ut yō-to kumē in, to za kum-ut in da.

²² Sedi u da-o um o waru nō, nō nōm beb-du jab, remu zu wakun zaru ut-taag u fat-ur wa da, sedi na taag u-hat.

²³ Um zuug iya remu zu Wa-tōm Ru-u ri, tumsu wu um o ut-dor, wa haagun u dapus du ri gyup-ne m-gyup.

²⁴ Wa zu, <Burus, a-bo hog u-gyer da. Se bo haag Roma tumsu bo ut-ees u kenū Kaisar Faruk remu wa kwup-tu bo us-rem. Um ut-sa bo nap uzū remu nya-u u-Ru, wa de tetu bo m-yar u huub-tu m-ha ró ne ut-beet.>

²⁵ Remu iya hen nōmun beb-du jab, me um yaag jab udu u-Ru uzu nōm-u na waru me iya o dote ut-shu'ut.

²⁶ Sedi mya-mo gwunu in u-domu hereg-mu okon dak-o.>>

Hat-yu nuuste

²⁷ U gyup-mu op ut-nas, mya-mu o pama-u tokdu it u Sa-mu Adiriya. U tek-u m-gyup a tokdu u-hat hyen uka zu na haag u teen dak-u o.

²⁸ Un mu'us ra-du m-bu, un hyen teeg us-daag ut-shik ut-shishin. Da-u it re shu cashi, se un sur ut-mu'us un bit us-daag ut-shik ut-nas u op.

²⁹ Remu gyer-u hat-yu gap ut-ta'ar, un gun us-kwam us-nas su shipe u-hat remu un hooste u-hat ur-nok. U da-u o hen un hu us-toog udu ru-u un u is-u gas m-hor m-hor.

³⁰ Sedi u tekū a tok-du u-hat eken sa'ag e fat. E nom uka

zu un o cust-u kwam-tu m-no dugu hat-u yat-ya.

³¹ Se Burus zu yu-shu karma-ne Roma u a-m-gag ne o ukun, <<A net-ut tun-to eese u-me hat-u inya da, nō zaaru ut-fat da.>>

³² Da-u e hoge iya, se a-m-gag ne kwuprusse us-ho su hat-u rek-ya, e yage ya aruk u me m-bu.

³³ Da-u is ha m-gas, se Burus kon un, un re nōm ut-re. Wa zu, <<U ya-o m-roog op ut-nas u ya-o nō o wadu jab, za nō re okon.

³⁴ Remu iya um o kon-us nō, nō re nōm ut-re. Otte ur-zwar u na re, remu na nōm-ut ur-fat. Um o waru nō nōmon iya rem uzu wakun zaar wu de ut-taag u hi-yu hi-ur wa da ko u-gan.>>

³⁵ Da-u wa ware iya, se wa kub ur-beredi, wa nom ut-vam udu u-Ru u hyanum un beet. Wa mot de, wa heese ut-re.

³⁶ Da-u o kowan kum shiriktin-mu jab, un re ko un.

³⁷ Tat-u it u me u-hat, it net ut-kok ut-yur u ut-shik ut-tut u opu shishin (276).

³⁸ Da-u un re nōm ut-re un shig, un habu u-hat m-no, un daas arkama u me m-bu.

Ho-su m-bu yo'okte u-hat

³⁹ Da-u is gase, a tok-du u-hat nak be-du e otte da. Sedi un hyen dekun gwug-de du otte m-hereg. Se un zong un huut u-hat ukun a nome.

⁴⁰ Un kwuprusse us-ho su na gugte us-kwam su m-no, un yage se u-me m-bu. U tek-u da-o hen un ust us-gukut su

bire u-hat, se un yuns kap-tu u-hat uka mya-mu dote tokdu un u shu. Un hu ur-nok m-sa u-pingse.

⁴¹ Se hat-yu gup m-herereg u-me m-bu, hat-yu kerge ur-nok da. Se hat-yu heese ut-yo'ok u-dim remu beb-du m-bu.

⁴² A-m-gag zong e hoot net-tu e o m-shup u e ne, remu gyer-u taas wakun u tek-u me un wa nom u-swab wa som.

⁴³ Sedi yu-shu karma-ne Roma ut-sa wa gu Burus, se wa hoos un. Wa zu un beet wu nape u-swab u-beet wa he m-bu wa nom u-swab m-ha u kit m-sa.

⁴⁴ I za keru u-swab da e ship te-su u-hat, ko uk-tu u-hat tu kuse. Iya o hen un beet kowan te kit m-sa m-yar.

28

Burus u dak-u Marta

¹ Da-u it kume u-ukur it te u-pingse, it hog uzu dim-du dak-u o foge Marta.*

² Net-tu be-ur re e gu it beet tumsu e nomu it nom-ut so-to sok. E dap-su it u-ra it fa'at remu zu na o u-yu u da-u o tumsu tor-mu oro.

³ Burus kargussun ut-te wa wu u-ra, se yakun fa-ya u-kokos ya rwuun remu dung-mu u-ra, ya ship kom-u Burus.

⁴ Da-u net-tu u-bo hyane u-fa u kom-u Burus, se e zu or-ut e ne, <<Net unwa wa ho-du ut-net wa, ko ba wa ruye dugu m-sa, ra-o dorru wun se wa marug.>>

⁵ Burus pam-ut u-fa u dom-u kom-u wa, wa gun ya u-me u-ra, tumsu wa hok m-re da.

⁶ Un o m-hyan uzu kom-u o ut-huus ko wa he'e wa mar. Da-u un hyane wa tumbte okon kwung wa da, se un heese us-dorog uzu wun okon ru-o o.

⁷ U dapus be-du net-tu dapuste u-ra, tokon tak-to oro tu yakun campa-ya dim-ur wa Fubiriyus. Wuna o yu-shu u okon dak-o u o m-gan m-bu. Wa bun it, it haan it shu'ut u bu-u ro. Wa ye' it be-du ur-cust du so-de m-te m-roog ut-tut.

⁸ Uso-u Fubiriyus ogu m-rut u kob-du m-yar, wa otte dung-mu u-war u remu ut-men ne. Se Burus to udu ro, wa doru wun u-kom ur-hi wa nomu wun us-toog. Netu wa kum m-yar.

⁹ Da-u wa nome iya, se a-kob-du m-yar ne i o u dak-u o haan udu ro wa haste e us-gom.

¹⁰ Net-tu dak-u o m-gan m-sa e ye' it ut-nom u-tat, e nong iya remu e koste it uzu e o yadu it m-zeg sok. Da-u it o zong-su ur-aruk, se e kargussun it nom ut-re u tokon nom-to ne tu it ut-sa ut-beet u-me u-hat.

Burus teeg bo-u Roma

¹¹ Da-u pyaat-su us-tut arke, it to u u-hat yu ha-mu Itariya, it aruk. Hat-yu gose ukun u da-u u-gos u dak-u o u o m-gan m-sa. Hat-ya yu rwune dugu Arekzandariya

* 28:1 Marta dak-u o m-gan m-sa.

yɥ ɔtɛ m-sha mu ɥt-ru ɥt-yɥ, Kasto ɥ Parus ne.

¹² Da-ɥ it teye bo-ɥ Sirakus, it nom m-roog ɥt-tɥt ɥkun.

¹³ Se it aruk ɥ-me u-hat, it te bo-ɥ Rigiyum. Da-ɥ roog-mu ɥr-gan arke, mya-mu yunne dugu m-ereg it pus m-hor m-hor. Da-ɥ is gasɛ it te bo-ɥ Futiyori kuna it yakɛ u-hat.

¹⁴ ɥ kuna it gotun ɥ eken adoru Yeso ne. E kon it uzu it nom m-roog ɥt-ta'er ɥ un ne. It ees ɥdu un, se it re shu m-te dak-ɥ Roma.

¹⁵ Da-ɥ a-doru Yeso i bo-ɥ Roma hoge uzu it o haan, se e haan e gu it eken bit it ɥ <<Turru ɥ Afisa,>> tumsu eken bit it ɥ dekun be-de du na zuye be-du <<Ut-kur ɥt-Tut.>> Da-ɥ Burus hyane un wa nomu u-Ru ɥt-vam, tumsu wa sur m-kwum beb-du jab.

¹⁶ Da-ɥ it teye ɥ Roma tu-shu tu Roma yagu Burus wa shu'ut ɥ bu-ɥ m-seg ɥr-kot ɥ Karma-ne i o er-ur ro.

Burus nong ɥt-but ɥ Roma

¹⁷ Da-ɥ roog-mu ɥt-tɥt arke, Burus fog tu-shu Yahuda-ne. Da-ɥ e morge se wa zu un, <<No or-ut ri, ko ba shu'ute uzu um nongu net-ut in tokon ba'as-to da, ko okon ɥ tek-ɥ ur-ma'in du i mate uso-ut in, ko iyane na maaste me ɥ Urusharima. E yasɥ me ɥdu Roma-ne na tagu me.

¹⁸ Un hen da-ɥ un gwate, un ɥt-sa un yagu me, remu zu un byuk-ut me ɥ tokon ba'as-to ne tu kore na ho me da.

¹⁹ Da Yahuda-ne gugme ɥt-ees, shu'ute uzu um huut

rem-us se m-ha ɥdu Kaisar, ko ba shu'ute uzu um zatte seken rem-se su um haatun remu net-ut in da.

²⁰ De wute um kon-ut uzu no haan ɥ ane uka um dote waru no ko remu u-yan o um ɔtɛ wa bu-ɥ m-tok. Um o ɥ-me ɥ bu-ɥ m-tok remu zu um wa'ag jab ɥdu Kiristi. Um tumb-ne Ru-ɥ este us-rem uzu wa tomtun Kiristi ɥdu in Yahuda-ne. Tumsu wa haagun.>>

²¹ Se e zu wun, <<It, it hyang okon ran-o dugu gas-ɥ Yahudiya ɥ mottu rem-us ro da. Wakun haagun hen wa waru it rem-us ro da, ko wa war seken rem-se su yo-se ɥ bo da.

²² Sedi it ɥt-sa it hog ya-du jab-ɥ ro, nomu it nape di mot-tu fun-u Yeso Kiristi yu Burus o but-tu ya. Kohene net-tu o warru nom-ut yo-to ɥ fun-u inya.>>

²³ E wa'ag ho-du e de ɥr-shu'ut ɥ Burus ne. Se e haan ɥ be-du wa custe, un haagun hen u-tat. Dugu ɥr-wun m-ha m-rim, wa o yadu un m-zun ɥ mottu Faruk-du u-Ru. Wa ɥt-sa wa nakun un ɥ haan ɥdu Yeso remu kose-tu u o nomu un tu rem-us Mosu ɥ ran-tu a-warru rem-su u-Ru ne.

²⁴ Eken Yahuda-ne yaag Jab-ɥ rem-us ro, tumsu eken yaag jab da.

²⁵ Remu iya eken eeste ɥ or-ut e ne da. Burus nup uzu eken oro i za ɥssa er-ru wa da, da-ɥ e o mot-tu ɥr-aruk, se wa zu, <<Yar-u u-Ru nongu i mate uso-ut in us-rem. Wa nong rem-us

se ʉdu wa-warru rem-su ʉ-
Ru ʉshaya tumsu nom-ʉ wa
ware ʉ remu no nip-to.

26 << De'e ʉdu net-ut tun-to
bo zu,

<<No ut-hog, sedi no za ut-
nap da;

no ut-hyan,

sedi no za gwadu ʉr-nu da.>>

27 Ru-ʉ zuug a-warru rem-us
wa,

net-ut tunto gwa'ag ʉr-
nu da,

remu zu jab-us ʉn rindusse.

ʉn otte ut-to,

sedi ʉn gwa'ag nu-du nom-ʉ
o ut-hog da,

ʉn takke is-ʉ ʉn,

remu zu ʉn za ʉssa ʉn hyan
da.

A ʉn ut-sa ʉn dor nom-ʉ
ʉm waru ʉn,

ʉn za gwa'ag ʉr-nu ʉ jab-us
ʉn,

nom-ʉ ʉn hyane me
ut-nom tumsu nom-ʉ

e hoge me ut-war.

E za byurgun dugu fun-
su ut-ba'as ʉ ʉn

tumsu ʉm za ukurte ʉn.>†

28-29 <<ʉm ut-sa no nap
ʉzu, Ru-ʉ tomgun rem-su ʉ-
ukur m-ha ʉdu i za-yahuda-
ne da. Tumsu e de kab-du
se.>>‡

30 Burus shu'ut ʉ bu-ʉ m-
seg m-te ʉs-hak ʉs-yur, wa o
kab-du kowan wu haane ʉdu
ro.

31 Burus nong ut-but tumsu
ut-kose ne ʉka Ru-ʉ dor-ut te
jab-us e tumsu wa nomu ʉn
ut-kose ʉ mot-tu Yeso Kiristi.
Wa nong iya za u-gyer, tumsu
wakun hooste wun da.

† 28:27 Gwat tumsu: Isha 6:9,10. ‡ 28:28-29 Tokon ran-to: <<Hogon!>> 29Da-ʉ
wa ware iya, se Yahuda-ne yage kun e hu inan ʉ tek-ʉ me ʉn.

Ran-u Burus u do'e udu Roma-ne

Us-vuk

¹ Me, Burus wa-doru Kiristi Yeso, me pane uno ran-o. Ru-u dak me Wa-tom-u Yeso. Wa dak me remu um nom-ut but-tu Rem-su m-Remer su u-Ru.

² Kanda haan-ur Yeso, Ru-u nong estedu Rem-us se m-tumb ne, su rwune dugu nu-u a-warru Rem-su u-Ru ne, uka otte m-pan u-me Rañ-u Rem-su u-Ru u-hen.

³ Rem-su m-Remer u se, su mottu Wa'u wa se, wu shu'ute net tumsu wa rwuun dugu ko-ur Dawuda.

⁴ Tumsu Ru-u koske uzu Wa'u u-Ru wa Yeso oye. Ru-u nong iya remu beb-du Yar-u wa da-u na yunsu Yeso dugu m-mar. Wuna o Yeso Kiristi Wa-ko-uyan in.

⁵ Wuna dage me remu um shu'ute Wa-tom-u wa. Ru-u yaag me u-nya um shu'ut Wa-tom-u Yeso. Wa nong iya remu i-za-Yahuda-ne da, e de yadu wun m-zeg tumsu e dor rem-us ro remu yadu jab-u e nome remu but-tu um nomu un.

⁶ No net-tu bo-u Roma, no o tek-u net-tu Ru-u fage e shu'ut a-doru Yeso Kiristi.

⁷ Um o panu no uno ran-o, no a-dor-ne Roma beet i Ru-u o ut-cwan tumsu wa dug e shu'ut net-ut wa:

Um nong us-toog udu u-Ru Uso-u in u Yeso Kiristi ne Wa-ko-uyan, wa re shu u nomu

no u-nya tumsu wa ya' no jab-u pus-o.

Burus cwanug ha-mu Roma

⁸ Nom um ut-sa ut-zu ur-takun, um nong ut-vam remu no a-dor beet i bo-u Roma. Um kerge nomu u-Ru ut-vam remu nom-u Yeso Kiristi nome, yaag in u-fun in nom-ut us-rem u-Ru ne. Tumsu um nome u-Ru ut-vam remu zu net-tu o rem-su yadu jab-u no u-me u-dak u-beet.

⁹ Ru-u nak uka um hopte nomu no us-toog ko-uyan da-o. U-ho m-gyup ne u-me toog-us ri um haatun kon-us no udu Ru-u ri, wu um o ut-dor jab gan, tumsu um o donsedu Rem-su m-Remer su Wa'u wa.

¹⁰ Toog-us ri ko-uyan da, Ru-u upse me u-fun um haan um hyen-ut no, abite iya wa otte ussa.

¹¹ Um cwanug ur-haan udu no, um nomu no us-toog no kum-ut nya-u u-Yar remu no shu'ute ut-mor u-Ru tumsu no sur m-wa jab-us no udu ro.

¹² Cwan-ut ri o uzu, me u no ne in swurun hi-ut in m-shiriktin u yadu jab udu Yeso.

¹³ Or-ut ri, um ut-sa no nap, us-fun u-tat, um saag um haan udu no. Sedi um kwumug ur-ker da u haan u da-o. Um cwanug um haan um segu no uka no dote swuru ur-beb u-me Yeso Kiristi. Um cwanug um nomu no iya uka um nomtu eken ne i za-Yahuda-ne da.

¹⁴ Shu'ute me uka ur-mag u-me jab-u ri udu ut-net ut-beet. Shu'ute me ur-mag udu

net-tu Girik u ya za Girik-ne da, tumsu udu a-m-nap-ne u a-za-m-nap-ne.

¹⁵ O wute um zongte ut-but su Rem-su m-Remer udu no i o bo-u Roma.

Beb-du rem-us Yeso

¹⁶ Um za hog-du e'-mu warru Rem-su m-Remer da. Remu zu Rem-su m-Remer u se o beb-du u-Ru ne du u ukur udu net-tu ya jab: Ru-u takun ukru Yahuda-ne i ya jab, se i-za-Yahuda-ne da.

¹⁷ Remu me rem-su m-Remer jab-u so-o dugu-du u-Ru koske, jab-u so-o u ooge udu yadu ut-nip dugu ur-takun m-ha m-vaste, uka rem-su u-Ru punte se uzu <<Net-u jab-u so-o wa ut-kwum ur-fat a wa ya' jab udu u-Ru.>>*

Ryab-su u-Ru udu

a-ut-ba'as-ne

¹⁸ Ru-u koske ryab-us wa su rwune dugu dom u-ru udu a-za-jab-us so-se ne u a nom-du nom-ut yo-to ne. Remu nom-ut yo-to tu net-tu o ut-nom wa'ag e takke ut-nip.

¹⁹ Kamug u kowan u nap uka Ru-u otte, remu zu Ru-u koske e m-zun kowana wa ooge.

²⁰ Dugu da-u Ru-u nome u-dak, nom-tu u-Ru, tu na hyente u is da, u shin-m wa mu za ut-ta da, tumsu uka wa otte ne, koske m-zun cas u-me nom-tu Ru-u nome. Remu iya ka ut-nom zarra u net-u zu wa nak u-Ru da.

²¹ E nak u-Ru, sedi e ye'et wa m-sek uka u-Ru da, tumsu

e nom-tu wa ut-vam remu nom-u wa nome da. Remu zu dorog-us un shu'ute m-zan, tumsu jab-us e shuug u-cwum.

²² E o m-hyan uka zu un o us-ver ne, sedi dorog-us un su m-rag se.

²³ E swase nom-du ut-huuk udu u-Ru wu za ur-ma da, sedi e hu nomu ut-ryun tu otte sha-mu ut-net tu de m-mar u no ne u ut-bisa ne u nom-u ur-fat ne.

²⁴ Remu iya, Ru-u yage un, e hu nom-du nom-tu e cwane u jab-us e. E hu yu-du m-o u-me du kob-du ya-du war-tu or-ut un ne m-zeg.

²⁵ E yage dorru Ru-u ut-nip, e ship us-bi. E hu ut-huuk u m-tok ne udu nom-tu Ru-u nome, sedi Ru-o nome un beet. Ru-o kore na nome ut-vam za ur-ma. U shu'ut iya.

²⁶ Remu iya, Ru-u yage e, e nom-ut nom-tu e cwane tu m'e. Ko neta-ne e yage m-roog campa-ut e ne, e hu m-roog u or-ut e ne neta-ne.

²⁷ Campa-ne tumsu e yage m-roog u neta-ut e ne. Sedi e to m-o u or-ut e ne. Campa-ne nomog cwu-tu m'e u or-ut e ne, tumsu e swaag ur-kob remu nom-tu e nome.

²⁸ Ba shu'ute uzu e gugumte e kum nap-mu u-Ru, se wa yage e dor dorog-su m-zan un. E hu nom-du nom-tu kame uzu un nong da.

²⁹ Jab-us un o shuyi-shuyi u nom-ut yo-to.

E o u nomu net-ne nom-ut yo-to.

E paste cwan-tu m-zan.

* 1:17 Gwat tumsu: Haba 2:4.

E o nomu net-ne nom-tu de
naasu e jab.

E paste ur-shub.

E o u ho-du u net-ne.

E paste u-har.

E parru net-ne.

E o jab-u rim-o ne.

E o m-shat.

³⁰ E o tudu dim-tu net-ne.

E yakke u-Ru.

E paste jurmu ut-net.

E paste jaksu ut-dos.

E yukke huk-mu ur-hi.

Dorog-us e su yo-se se.

E o kob-du kab-du rem-su i
mate e ne.

³¹ E zatte ur-hi da.

E nom-ut nomu e cinte us-
rem da.

E hog-ut on-du net da.

³² E nak uzu Ru-u zuug, i
nome nom-ut to e korge na
ho e. Sedi e zenge u nom-du
nom-tu za so-to. E maag ukun
da, e hu swuru eken beb-du
nom-du nom-ut yo-to to.

2

*Ru-u kwup-du
us-rem hon-hon*

¹ Or-u ri, bo wa hyan-du
ba'as-tu or-u ro, bo zatte nom-
ut war da. Remu zu da-u bo
kwupu wakun us-rem, bo o
engusse hi-du war ro, remu
zu nom-u bo otte kwupu
wakun us-rem, o bo o ut-
nom.

² Um zuug iya remu zu Ru-
u nak ut-nip da-u wa o kwup-
du us-rem su net-tu o nom-du
go-du nom-ut yo-to to.

³ Bo net, wa kwupu net-ne
us-rem remu nom-du nom-ut
yo-to, se bo o nom-du nom-
ut yo-to ko bo, iBo o m-hyan

uzu bo kus-mu kwup-du us-
rem su u-Ru?

⁴ Kamug in napun uzu Ru-
u nongu in nom-ut so-to, u
on-ur wa ne tumsu wa zatte
hor-mu us-nip da. A in jurum
wun da remu gag-du jab-u
wa udu in. Napun uzu Ru-
u kosu in on-ur wa, remu
in byurtun udu wa tumsu in
yage nom-du ut-ba'as.

⁵ Sedi remu kob-du hog-mu
us-rem, u kob-du ut-byurun
ne udu u-Ru, bo o naknu hi-
ur ro swadu ur-kob u ho-du
ryab-su u-Ru. U Ho-ur re wa
de nomu net-ne kwup-du us-
rem hon-hon.

⁶ Ru-u <<de top kowan
hon-hon u go-du pama-u wa
nome.>>*

⁷ Ru-u de yadu fat-du za
ur-ma udu net-tu o nom-du
nom-ut so-to, tumsu udu i wa
jab e kum ut-fu'ubse, m-sek
ne u wadu jab ne u Ru-u ya un
fat-du za ur-ma.

⁸ Sedi tokon net-to otte
cwan-tu ur-hi, e yaag jab-u
nom-u Ru-u zuye nip-to da.
E re shu u nom-du nom-tu za
so-to. Ru-u de yadu un ur-kob
sok.

⁹ Wa de yadu net beet wu
o nom-du nom-ut yo-to ur-
kob sok u namu jab ne, Ru-
u de heese yadu Yahuda-ne
ur-kob, kanda wa ya' i-za-
Yahuda-ne ur-kob.

¹⁰ Sedi Ru-u de yadu kowan
wu o nom-du nom-ut so-to,
m-zeg, m-sek ne, u res-du jab
ne. Ru-u de ut-takun udu
Yahuda-ne, kanda wa ya' i-za-
Yahuda-ne.

* 2:6 Gwat tumsu: SepV 62:12; ShaR 24:12.

11 Remu zu Ru-u kose m-kuuk da.

12 I za-Yahuda-ne da, a e nome ut-ba'as, Ru-u de kwupu e us-rem ko uka e zatte bor-ut Ru-u yase Mosa da. Tumsu Yahuda-ne i otte bor-ut Mosa, a e nome ut-ba'as, Ru-u de kwupu e us-rem remu kob-du dorru ut-bor.

13 Nong hon-hon na ya un ur-kob, remu za net beet wu nape bor-tu u-Ru wa o net-u jab-u so-o da. Sedi net-tu o dorru nom-u bor-tu Ru-u yase Mosa, Ru-u de fag-du net-u wa, wa jab-u so-o.

14 Eken i za-Yahuda-ne dor bor-tu Ru-u yase Mosa. Koske uzu bor-tu u-Ru o u-me jab-us un, ko ba shu'ute uzu wakun ya'aste un bor-tu Ru-u yaase Mosa da.

15 Yu-ur un koske uzu e nak u-me jab-us e nom-u Ru-u ut-sa u-me ut-bor. Remu zu da-u e nome nom-u za so-o, jab-us e kosu e, tumsu a nome u so-o jab-us e kosu e.

16 Remu iya, uka no hogte me but-tu Rem-su m-Remer o ut-war, iya dote shu'ute. Ru-u de yadu Yeso Kiristi m-shin mu wa dote kwupu net-ne us-rem, ko dorog-su m-yasa su jab-su ut-net us-beet.

Yahuda-ne u Bor-ut Mosa ne

17 Bo foge hi-ur ro <<Wa-Yahuda wa,>> bo toste jab-u ro u dom-u bor-tu u-Ru, tumsu bo o ut-uk u yu-ur ro uzu bo net-u u-Ru wa.

18 Bo nak nom-u Ru-u o ut-cwan. Remu zu net-tu iis-tu bo bor-tu u-Ru, tumsu bo nak nom-tu kame bo dag tu o hon-hon.

19 A mune uzu bo zatte u-sakna da uzu bo ooge dor-ut net-tu o po-ne, tumsu bo o bo m-zun udu net-tu o u-me ucwum.

20 Bo kabe uzu bo wa-ut-kose a-kob-du m-nap ne wa u ya'ag-u rek-e ne, remu zu bo nak uzu bor-tu Ru-u yase Mosa otte m-nap u ut-nip ne.

21 Bo wa iis-u eken, i bo iiste hi-ur ro? Bo wu o ut-but uzu net-tu yage u-hiw, i bo gwak-ut nom-u bo o ut-war ur-zwar ne uzu bo nom-ut u-hiw da?

22 Bo wu o ut-zu a net-tu nom m-o da, i bo gwak-ut nom-u bo o ut-war ur-zwar ne uzu bo nom-ut m-o da? Bo wu tonte m-gir da, i bo nom-ut u-hiw u pyu m-gir da?

23 Bo wu o ut-uk uzu bo otte bor-tu Ru-u yase Mosa. i Sedi bo gwak-ut uzu bo naaste dim-du u-Ru da-u bo pase rem-su u-bor da?

24 De wute Rem-su u-Ru zuut, <<Nom-u Yahuda-ne o ut-nom wa'ag i-za-Yahuda-ne otte jurmu Ru-u Yahuda-ne kohene.>>†

25 Nom-du ur-pes otte ur-zwar, a net-u dore bor-tu u-Ru. Sedi a net dore bor-tu u-Ru da wa shu'ute us-gan u net-tu na nome ur-pes ne da.

26 A shu'ute zu i zatte ur-pes da, e o dorru bor-tu u-Ru, Ru-u de kab-du e net-ut wa.

27 Na de kwupu no us-rem remu zu no otte bor-ut Mosa

† 2:24 Gwat tumsu: Isha 52:5; Ezik 36:22.

tumsu no nomog ur-pes, sedi
no o pas-du bor-ut to.

²⁸ Wa-Yahuda wu ut-nip wa
bo oye da, a-bo shu'ute wa-
Yahuda u-war. Sedi otte ur-
zwar bo shu'ut wa-Yahuda u
jab u-war ne.

²⁹ Wa-Yahuda ut-nip wa o
wu jab-u wa ooge hon-hon
udu u-Ru. Yar u-Ru o do'e
nomu jab-u net ur-pes za bor-
tu net pane da. Go-du net-
u wa kum ut-vam dugu-du u-
Ru, za dugu-du net da.

3

*Ru-u o nom-du nom-u
wa zu wa ut-nom*

¹ ĲDekun sege-de oro du
Yahuda-ne kume du i-za-
Yahuda-ne kumte da? ĲYan-
o net de ut-kwum ana nomu
wa ur-pes?

² Sege-du oro du net do'e
ut-kwum us-fun u-tat! Ru-
u ya'aste rem-us wa udu
Yahuda-ne remu e got se ur-
zwar ne.

³ Yahuda-ne u-tat e zatte
yadu jab udu u-Ru uka e
nomte estedu us-rem uzu ut-
ya jab da. Wakun ut-kere ut-
shut uzu, <<ĲNo o m-hyan uzu
a Yahuda-ne shu'ute a-kob-
du yadu jab, ut-wa u Ru-u
yage nom-du nom-u wa nom-
tu Yahuda-ne es-du us-rem?
>>

⁴ Za ut-nome da iya! Ko net-
ne beet shu'ute a-us-bi, u-Ru
wa-ut-nip wa, uka Rem-su u-
Ru zutte:

<<Remu net-ne hyen-ut uzu
nom-u

bo ware u mottu ba'as-ut
un nip-to,

tumsu bo re ur-korro ana

o kwup-du rem-us ro.>>

⁵ Abite nom-ut yo-to in o
ut-nom koske nom-ut so-to tu
Ru-u nome, ĲIn deen ut-zu Ru-
u nong hon-hon da a wa ya'in
ur-kob? (Sin-se dorog-su ur-
ma net se.)

⁶ Za ut-nome iya da! A
shu'ute Ru-u nome hon-
hon da ko-uyan da, Ĳrene o
wa dote nomu net-tu u-dak
kwup-du us-rem hon-hon
ne?

⁷ Wakun wa ut-kere ut-zu,
<<A mune uzu bis-us ri hatun
m-swur mu nip-tu Ru-u u
swur-mu zeg-m wa ne, ĲRemu
u-yan o Ru-u dote kwupu me
us-rem uzu me wa-ut-ba'as
wa?>>

⁸ Tokon net-to kek-tu it us-
rem uzu it zuug, <<Yage it
nom ut-ba'as, remu nom-ut
so-to nom-ut.>> Sedi Ru-u de
kwupu un us-rem hon-hon.

Wakun za net-u so-o da

⁹ ĲYan-o in do'e ut-zu? ĲIn
Yahuda-ne zeg m-zeg i-za-
Yahuda-ne da? Ko okon, na
kosku uzu ut-net ut-beet! U
Yahuda-ne u i-za-Yahuda-ne
da ganse na oye remu beb-du
ut-ba'as de o dor-tu na.

¹⁰ U-me Rem-su u-Ru, na
panug nom-ut tun-to ut-beet:
<<Net-u jab-u so-o zarra,

ko wa-gan;

¹¹ wakun zaar wu o m-nap ne
da,

wakun zaar wu o sa-u u-
Ru da.

¹² Net-ne beet e yakke fun-yu
u-Ru,

Net-ne beet e zatte fun
da;

Wakun zaar wu nome nom-
ut so-to da,

kɔ wa-gan.>>*

13 <<Nu-ut e ɔ ũka ut-sag tɔ ɔ
ur-huk,

Rem-ut e shuug us-bi.>>†
<<Rem-us e ũka m-rab mu fa-
u yo-ya.>>‡

14 <<Nu-ut e shuug u rem-us
yo-se,

us-pyap ne.>>§

15 <<E waaste ho-du net da.

16 Kɔ he e huute e hatun
u-naas u namu jab ne
udu ut-net tumsu hi-du war'e
ne.

17 E nak fun-yu res-du jab
da.>>*

18 <<Gyer-u u-Ru zaar u
jab-us un da.>>†

19 U da-o in nak uzu
Yahuda-ne e na ut-sa e dor
bor-tu u-Ru tu Mosa pane.
Na nomog iya hen remu net-
tu taagte nom-ut war, tumsu
Ru-u de kwupu net-tu dak-u
uno u-beet us-rem.

20 Remu iya, wakun zaar
wu de ut-shu'ut wa za ut-
ba'as remu dorru nom-u bor-
tu zu na nom da. Nom-u bor-
tu nome o kosu net ũka ba'as-
ut wa otte.‡

*Yadu jab udu Yeso wa'ag
in a-jab-us so-se ne*

21 Sedi u da-o Mosa u a-
warru Rem-su u-Ru ne koske
in fun-yu yadu jab-u so-o, za
remu dorru nom-tu bor-tu ut-
sa da.

22 Uno jab-u so-o dugu-du
u-Ru hagun dugu-du yadu jab
udu Kiristi udu i ya'e ut-nip
beet. Mokon kuuk-mo zaar
da.§

23 Net-ne kowan nong ut-
ba'as, tumsu e nomog m-ra u
sek-mu u-Ru ne.

24 Tumsu Ru-u nong sege-
ur wa remu nya-u wa nomu
in jab gan. Wa nomog iya
remu Kiristi Yeso wu rure in
dugu swadu ur-kob du ut-
ba'as.

25 Ru-u ya'aste Yeso ũka ur-
toog du hastu ut-ba'as. Wa
nomog iya remu wa mutte
net-ne za ut-ba'as udu u-Ru
da-u e ya jab udu Yeso wu
mare u remu in tumsu wa
azug hyu-m wa. Toog-u o
koske uzu Ru-u zatte m-kuuk
da, tumsu remu gag-du jab-u
wa, wa ruuste u fun-u ba'as-
tu e nome u-dim wa yaag un
ur-kob da.

26 Ru-u nong gag-du jab-u
uno da-o remu wa koste uzu
wa otte jab-u so-o. Tumsu net
beet wu ya' jab udu Yeso wa
de ut-shu'ut wa jab-u so-o.

27 U da-o hen, ¿yan-o na dote
ut-uk? Okon zarra! Ru-u za
kab-du net remu zu a o dorru
bor-ut Mosa da, sedi wa kab i
o yadu jab udu Yeso u toog-u
wa ne.

28 In nak uzu Ru-u o kab-du
ut-net remu yadu jab-u e za
remu dorru u-bor da.

29 ¿Ru-u Yahuda-ne o war-
o? ¿Ru-u a-za Yahuda-ne wa
ko e da? Iya o, Ru-u net-ne
beet o.

30 Ru-o u-gan, wa de muutu
Yahuda-ne e shu'ut a-jab-us
so-se udu wa, remu yadu jab-
u un. Tumsu muut i za-

* 3:12 Gwat tumsu: SepV 14:1-3; 53:1-3; WBut 7:20. † 3:13 Gwat tumsu: SepV 5:9. ‡ 3:13 Gwat tumsu: SepV 140:3. § 3:14 Gwat tumsu: SepV 10:7. * 3:17 Gwat tumsu: Isha 59:7-8. † 3:18 Gwat tumsu: SepV 36:1. ‡ 3:20 Gwat tumsu: SepV 143:2; Gara 2:16. § 3:22 Gwat tumsu: Gara 2:16.

Yahuda-ne da a-jab-us so-se
udu wa, remu yadu jab-u un.

³¹ ¿No o m-hyan in muutu
bor-tu Ru-u yase Mosa m-zan
u remu mottu ya-du jab? Ko
cashi iya o da! Sedi a inya jab
udu Yeso, ut-kose uzu bor-ut
Mosa otte m-shin.

4

Yadu jab-u Ibrahi

¹ ¿A in o dorog-su mottu
bor-ut Mosa tumsu uka net
dote ut-shu'ut wa jab-u so-o,
kamug in baksun Ibrahi, uso-
u uso-ut Yahuda-ne.

² Abite remu nom-du nom-
ut so-to Ibrahi o Ru-u has-
tu wa ut-ba'as, Ibrahi za
kwumug nom-u ut-uk u-me
ut-net, sedi wa za kum-ut
nom-u ut-uk udu u-Ru da.

³ Rem-su u-Ru zuug,
<<Ibrahi yaag jab udu u-Ru,
de wute Ru-u fog-ut wa wa-
jab-u so-o.>>*

⁴ Da-u net-u nome u-pama,
top-u na do'e top-du wa hos-
mo da. Sedi top-u nom-u wa
nome o.

⁵ Sedi na got net-ne a-jab-
us so-se ne, za remu pama-us
e da, sedi remu yadu jab-u e
udu u-Ru wu nome ho-du ut-
ba'as.

⁶ Dawuda warug rem-us se
da-u wa nome rem-su kom-u
u-Ru udu net-u wu Ru-u fage
wa jab-u so-o za wa nom okon
pama-o.

⁷ <<Net-tu Ru-u nome ho-du
ba'as-ut e,
e otte Kom-u u-Ru,
I na takse baas-ut e
otte kom-u u-Ru.

⁸ Kom u-Ru udu net,
wu Yawe za ut-bakus
u nom-tu ba'as-ut wa ne
da.>>†

⁹ ¿Kom-u u-Ru o dom-u a-
ur-pes-ne u war-e kyak i na
nome ur-pes? ¿Ko beet u a-za-
ur-pes-ne? Nom-u in o ut-zu,
<<Ibrahi otte yadu jab udu u-
Ru, de wute Ru-u kub-ut wun,
wa-jab-u so-o.>>‡

¹⁰ ¿Yan da-o Ru-u muutu
Ibrahi wa jab-u so-o? ¿Da-u na
nomu wa ur-pes o ko kanda
na nomu wa ur-pes? Ru-u fak
Ibrahi wa jab-u so-o kanda na
nom-tu wa ur-pes o.

¹¹ Sedi wa kabug nap-su ur-
pes remu yadu jab-u ro udu
u-Ru uzu wa haste ba'as-ut
ro. Remu iya Ibrahi shu'ute
u-uso u yadu jab udu a-yadu
jab ne ko ba na nome un ur-
pes da. Ru-u o hyan-du un
a-jab-us so-se ne remu yadu
jab-u un.

¹² Tumsu wuna uso-u i na
nome ur-pes, za rem ur-pes
u warre da sedi dorru da-
tu yadu jab-u uso-u in Ibrahi
kanda na nome wa ur-pes.

Estedu us-rem u-Ru haagun udu in remu yadu jab

¹³ Ru-u nongu estedu us-
rem u yaase u-dak u-beet udu
Ibrahi u ko-ur wa ne, za remu
dorru bor-tu u-Ru da sedi
remu zu Ibrahi yaag jab udu
u-Ru. Remu iya, Ru-u zu
Ibrahi net-u jab-u so-o.

¹⁴ Abite es-du us-rem su u-
Ru u i o dorru u-bor ne o u
war-o, koske uzu yadu jab-u

* 4:3 Gwat tumsu: Taku 15:6; Gara 3:6.
Gwat tumsu: Taku 15:6.

† 4:8 Gwat tumsu: SepV 32:1-2. ‡ 4:9

net zan-mo, tumsu estedu us-rem su Ru-u nome zatte m-kim da.

¹⁵ Um zuug iya, remu zu bor-tu nakun ryab-su u-Ru. Tumsu be-du bor-tu zatte da, net za ut-shu'ut wa-kob-du kab-du rem-su u-bor da.

¹⁶ Remu iya, estedu us-rem haan u remu yadu jab. Ru-u nongu in o uka m-hos, udu net-tu o u-me ko-ur Ibrahi, za net-tu na yaase ne u-bor u war-e da, sedi ur-kot u i otte yadu jab uka Ibrahi. Wuna o u-uso u i ya jab beet udu estedu us-rem su u-Ru.

¹⁷ Rem-su Ru-u warug uzu, <<Ibrahi, um wa'ag bo, bo shu'ut uso-u rem-tu u-dak u-tat.>>§ Ru-u nong iya remu zu Ibrahi yaag jab udu u-Ru uzu wa otte beb-du yadu ur-fat udu wu mare, tumsu wu nome nom-ut po-to u-me nom-tu za okon da.

¹⁸ Ko ba shu'ute uzu Ibrahi zatte okon u wa dote wadu jab da, sedi wa reeg shu u yadu jab ne uzu wa de shu'ute uso-u ut-dak u-tat, uka Ru-u zutte wa uzu, <<Iya o ya'ag-u ro dote ut-shu'ut.>>

¹⁹ Ibrahi yakke u yadu jab-u wa u mar da, ko ba shu'ute uzu wa nong us-hak ut-shik ut-tan, tumsu neta wa Saratu arukte da-u ur-mat.

²⁰ Sedi wa nong u-sakna u jab remu estedu us-rem su Ru-u nome da, sedi wa swurug yadu jab, tumsu wa nomu u-Ru m-sek.

²¹ Ibrahi yaag jab, Ru-o keru nom-du nomu wa zu wa ut-nom.

²² Remu yadu jab Ibrahi, Ru-u kabug wa, <<wa-jab-u so-o.>>

²³ Uka na punte u Rem-su u-Ru, <<Ru-u kabug wun wa-jab-u so-o.>> Tumsu za remu Ibrahi o war-o na punte da.

²⁴ Sedi na panug rem-us sin-se remu in, remu zu Ru-u mutte in a-jab-us so-se, net beet wu ya' jab udu wa, wu yunse Yeso Wa-ko-uyan in dugu m-mar.

²⁵ Remu ba'as-ut in, to net-tu hote wa, tumsu wa yune dugu m-mar remu wa jaaste ba'as-ut in.

5

Ru-u de yadu in rus-du jab a in toste jab-us in udu wa

¹ Ba shu'ute uzu, Ru-u jaaste ba'as-ut in remu yadu jab udu Yeso, in otte rus-du jab u-me Wa-ko-uyan in Yeso Kiristi.

² Remu yadu jab-u in, Kiristi upuste in kerru kwum-du nya-u u-Ru u in otte ur-yu. Tumsu in nong ur-so remu wadu jab-u Ru-u de kosu in fu'ubse-tu u-Ru.

³ Tumsu in nomon ur-so da-u net-tu o yadu in ur-kob remu yadu jab-u in udu Kiristi, remu zu in nak uzu swadu ur-kob u in do'e naknu in gag-du jab.

⁴ A net-u shu'ute wa gag-du jab, Ru-u de muutu wa net-u ur-ka. Tumsu a net-u shu'ute net-u ur-ka, wa de shu'utu wa wadu jab udu u-Ru.

⁵ Wadu jab za yadu bo m'e da ko cashi, remu zu Ru-u koske in cwan-ut u wa sok. Wa yaag in Yar-u wa, u-me jab-us in.

⁶ Da-u in za keru ukru hi-ur in da, regne hon-hon da-u Kiristi mare remu ba'as-ut in.

⁷ Ut-po ne na kum-ut wakun wu de m-mar remu wakun wa-jab-u so-o, jiya na ut-kere kwum-du net wu de ut-mar remu net-u o nom-du nom-ut so-to.

⁸ Sedi Ru-u koske in cwan-ut wa, u wa tomton in Kiristi wa mur u remu in, da-u in ooge a-ut-ba'as-ne.

⁹ Ru-u jaaste ba'as-ut in remu hyu-m Kiristi, za u-sakna, wa de hen u ukru in dugu ryab-su u-Ru.

¹⁰ Da-u in ooge m-ra u-Ru ne, Ru-u hongussu in u wa ne remu mar-mu Wa'-u wa. In nak uzu Yeso u keru ukru in, tumsu remu zu wa o ur-fat.

¹¹ Maag ukun da, in do'e nom-du ur-so remu mar-mu Wa-ko-uyan Yeso Kiristi nome wa samge in u-Ru ne.

M-mar dugu-du Adamu ur-fat udu Yeso

¹² Uka ba'as-tu cwatun u-me u-dak dugu-du net gan, mar-mu cwaan remu zu net-ne beet nong ut-ba'as. Tumsu mar-mu haan udu ut-net ut-beet, remu ba'as-tu Adamu nome.

¹³ Kanda na hattun bor-tu Ru-u yase Mosa, net-tu o nom-du ut-ba'as. Sedi na kabug se uka ut-ba'as da, remu zu bor-tu zaar tu net de ut-pas da.

¹⁴ Ko ba shu'ute iya, mar-mu takkun dugu da-u Adamu u haan u da-u Mosa, tumsu u i nome ne ut-ba'as remu pas-du u-bor da uka Adamu nomte. Adamu tumsu wa ooge ryun-u wu de'e haan. *

¹⁵ Sedi hastu ba'as-ut in tu Ru-u nome o uka m-hos udu in, za uka ba'as-ut Adamu da. Remu zu ba'as-ut wa-gan nakkun mar-mu ut-net u-tat. Sedi nya-u u-Ru o u-tat, remu hos-mu wa nome u-me net gan u wa, Yeso Kiristi hattun nya-u u-Ru udu ut-net u-tat.

¹⁶ Tumsu, nya-u u-Ru ganse ooge u ba'as-ut Adamu ne da. Um zuug iya remu ba'as-ut to tu Adamu nome to nakkun kwup-du us-rem su u-Ru udu net-tu u-dak ut-beet. Sedi nya-u u-Ru muute in za ut-ba'as ko ba in nome ut-ba'as u-tat.

¹⁷ Mar-m nomog ur-faruk u-me ut-net remu ba'as-tu net gan, Adamu. Sedi m-zeg iya, Yeso Kiristi samge in u-Ru ne. Ru-u yaag in wa uka m-hos u-tat, tumsu i kabe wa, e de re-du beb-du ut-ba'as m-mar ne u-me Yeso Kiristi.

¹⁸ Remu ba'as-tu wa u-gan nome, to haatun net-ne beet swadu ur-kob, tumsu iya-o hen nom-u u-gan u Kiristi nome, o haatun u-ukur u-me kowan, uka Ru-u dote yadu net-ne fat-du za ur-ma.

¹⁹ Remu ba'as-ut net gan nome, de wute net-ne beet e shu'ute a-ut-ba'as-ne. Iya-o hen tumsu remu jab-u so-o u net gan nome, net-ne u-tat e de ut-shu'ut a-jab-us so-se ne.

* 5:14 Wu do'e haan wa o Yeso.

²⁰ Ru-u ya'aste bor-ut wa udu Mosa remu net-tu hyen-ut ba'as-ut e m-zun. Sedi da u ba'as-tu sure u-tat, nya-u u-Ru zeg u-tat sok.

²¹ Uka ba'as-tu nomte ur-faruk u-me ut-net ut-beet tumsu hatun un m-mar, iya o hen nya-u u-Ru dote nom-du ur-faruk remu jab-u so-o, u de hatun fat-du za urma remu Yeso Kiristi Wa-kouyan in.

6

Kiristi getumte beb-du ut-ba'as

¹ ¿Yan-o in do'e ut-zu? ¿In deen u re-du shu u nom-du ut-ba'as remu wa jaaste ba'as-ut in tumsu wa swuru in u-nya?

² Za ut-nome iya da! A in kabe Yeso, nom-tu wadu in u yu-du ut-ba'as to marug, ¿re dote ut-nom in ha ur-yu u-me ut-ba'as?

³⁻⁴ Uka na nom-tu in ut-yubusse m-bu, in marug tumsu na dok in u Kiristi ne uka wa murte tumsu na dok wa. Na nongu in ut-yubusse m-bu remu in nom-ut yu-ur po-de uka us-gan, uka Yeso yunte dugu m-mar, u-me fu'ubse-tu u-Ru Uso-u in. Iya o in kumte fat-ur po-de. *

⁵ Ba in shu'ute us-gan u Kiristi ne remu mar-m Kiristi, iya o hen in dote ut-shu'ut us-gan u yune-ur wa ur-fat uka wa yunte.

⁶ Uka in nupte uzu na tarug yu-du ut-ba'as u in u-dom u-kan da-u na tare Yeso u-dom

u-kan, taas u ba'as-tu kum-ut ur-beb u jab-us in da. Na nomog sin-se us-beet taas in shu'ut tok-ne i ut-ba'as da.

⁷ In nak uzu ba'as-tu zatte ur-faruk u dom-u net-tu mare da.

⁸ Ba shu'ute uzu in marug u Kiristi ne, in o yadu jab uzu in do'e ur-fat u wa ne.

⁹ In nakkun uzu Ru-u yunste Kiristi dugu m-mar, tumsu wa zamun ut-swur m-mar da. Mar-mu zatte ur-beb udu Yeso da.

¹⁰ Remu mar-mu wa mare, ba'as-tu zatte ur-beb u-me wun da, tumsu u da-o wa o yu-du nomu u-Ru ut-fu'ubse.

¹¹ Remu iya hen, kab hi-ur ro uka wu mare taas u ba'as-tu dor-ut wa da, sedi bo kab hi-ur ro wa ur-fat udu u-Ru u-me Kiristi Yeso.

¹² Remu iya, a no yage u ba'as-tu nom ur-faruk u-me war-ut no tu de m-mar da, taas no dor zwaru nom-u war-ut no o ut-sa da.

¹³ A no yase og-tu war-u no to to shu'ut cwu-tu nom-du ut-ba'as da. Sedi no yase hi-ur no udu u-Ru, remu zu no ogu marug sedi u da-o no otte fat-ur po-de. Remu iya yaase war-u no u shu'ut uka cwu-tu m-ank u nom-du nom-ut so-to remu fu'ubse-tu u-Ru.

¹⁴ A no yage u ba'as-tu nom ur-faruk u-me no da, remu zu bor-tu zatte ur-beb u-me no da. Sedi, nomon ur-yu u-me shin-mu nya-u u-Ru.

Nomon ur-yu uka tok u-Ru u nom-du pama-u jab-u so-o

* 6:3-4 Gwat tumsu: Koro 2:12.

15 Ba shu'ute uzu nya-u u-Ru ukurte in dugu ut-bor, ɔut-shu'ut uzu na re shu u nom-du ut-ba'as ne? O'o! Ko ca!

16 ɔNo nak uzu a no yaase hi-ur no udu wakun uka tok-ne nomte m-tok, no shu'ute tok-u wa, remu zu no o dorru wa da? No keru shu'utu tok-ne ut-ba'as tu huutu net-ne udu m-mar, ko no keru dorru Rem-su u-Ru su de wadu net u yu-du jab-u so-o.

17 Sedi ut-vam udu u-Ru, remu ur-takun no oog m-tok u-me ut-ba'as, sedi u da-o no kabug kose-tu it nomu no jab gan.

18 Ru-u ruute no dugu tok-mu ut-ba'as, no shu'ute tok-ne u nom-du yu-du jab-us so-se.

19 Um kosku no sha-mu us-rem mu tok remu no gotu ur-nu, remu jab-u ur-ma net. Ur-takun no oog yasu og-tu war-ut no u nom-du nom-tu za u-hen tumsu u swurru nom-ut yo-to. Remu iya u da-o, yasun og-tu war-ut no remu no nom-ut yu-du jab-us so-se u no shu'ute u-hen ne.

20 U da-u dim, no oog tok-ne ut-ba'as, wakun wa'ag no u nom-du nom-ut so-to ur-beb da.

21 U da-u dim no nomog nom-tu no hog-du e'-mu nom-du to u da-o. ɔYan top-o no kume remu nom-du nom-ut to? Top-u nom-ut to mar-mo.

22 Sedi u da-o, Ru-u rwurug no dugu ut-ba'as, no shu'ute tok-ne u-Ru. Nya-u u-Ru u no de ut-kwum o jab u-hen, tumsu no de kwum-du fat-du za ur-ma.

23 Top-u ut-ba'as mar-mo, sedi nya-u u-Ru fat-du za ur-ma du u-me Yeso Kiristi Wako-uyan in.

7

In o uka ur-gu u Kiristi ne

1 Or-ut ri ne, no nak uka bor-tu otte, no nupuste nom-u um de ut-war, bor-tu nom ur-faruk u-dom net-u o ur-fat u war-to.

2 A in gwate neta ur-gu, wa o m-shup u bor-tu ur-gu ne, da-u campa wa o ur-fat. Sedi da-u campa wa mare, wa rwuug u bor-tu ur-gu.

3 Remu iya a wa ga wakun campa wa, u campa wa ne ur-fat, na zu wa wa-u-as. Sedi a campa wa mare, wa rwuug u-me ho-yu ur-gu, a neta-u ya ga wakun, wa nong m-o da remu zu campa wa marug.

4 Remu iya no o or-ut ri ne, mar-m Kiristi u-dom u-kan o wa'ag no shu'ute marimarine udu u-bor. Iya no shu'ute us-gan, u wu yune dugu m-mar ne remu in nom-tu u-Ru us-pama.

5 Da-u in o shu'ut u-me yu-du ut-ba'as tu o ur-yu u-me in, kose-tu u-bor to yunstun dorog-su nom-ut yo-to tu haatun in m-mar.

6 Sedi u da-o in kwung u-ukur, Ru-u rwurug in dugu ut-bor. U da-o hen in o dorru u-Ru u fun-yu fat-ur po-de yu Yar-u wa. Fun-yu u-ut yu na pane u-me ut-bor in dor-ut ya da.

*Bor-ut Mosa u
beb-du ut-ba'as ne*

⁷ Eken oro i o ut-zu, <<Bor-tu Ru-u yase Mosa o yo-to.>> E o ut-zu nap-mu ut-bor wa'ag in u nom-du ut-ba'as u-tat, sedi nong ur-zwar e nom us-dorog iya da. Bor-tu u-Ru to kosu me ba'as-ut ri. Um za nak uzu shub-du nom-u wakun ba'as-to da, se da-u bor-tu zu, <<A-bo wa ur-is u nom-u wakun da.>>*

⁸ Sedi remu bor-tu u-Ru to, de wute ba'as-tu kum-ut ur-ker to yunsun ko-uyan go-du dorog-su wadu ur-is u nom-u wakun u-me jab-u ri. Uzu bor-tu oro da, ba'as-tu za otte ur-beb da.

⁹ U da-u dim kanda um nap nom-u bor-tu ut-sa, um oog u ekse hi-ur ri u nom-tu um o ut-nom da. Sedi da-u um nape kose-tu bor-tu u-Ru, za rem um nup uzu um o nom-du ut-ba'as.

¹⁰ Se um mur, bor-tu kame uzu to hatun ur-fat, to hatun m-mar mu mote me dugu-du u-Ru.

¹¹ Ba'as-tu kwung ur-ker, to parug me to wu me us-dorog uzu me keru nom-du ut-ba'as tumsu um dor ut-bor u-da u-gan uka um dote kwum-du fat-du za ur-ma, sedi o mok-ut dugu-du u-Ru.†

¹² Ko ba shu'ute iya, bor-ut u-Ru to o u-hen ne tumsu nom-tu Ru-u zu na nom ne to o u-hen ne tu jab-u so-o, tumsu tu so-to sok.

¹³ Sedi yan-o in do'e ut-zu, bor-tu u-Ru o so-to tumsu to hatun in m-mar? Iya o da ko cashi! Ba'as-to hatun me

m-mar. Ba'as-tu dorog dim-u bor-ut so-to, to hatun me m-mar. No hyanug uka ba'as-tu otte yo-to. To dorog bor-ut so-to tu u-Ru remu nom-du nom-ut yo-to.

Gag-mu oye u-me net remu ba'as-ut wa

¹⁴ In nak uzu bor-tu Ru-u yase Mosa, dugu Yar-u u-Ru o rwune. Sedi me net-wa, tumsu tok u-me ut-ba'as.

¹⁵ Um nak nom-u um de ut-nom da. Remu zu nom-u um ut-sa ut-nom, um nom-ut o da, nom-u um gugme o um o ut-nom.‡

¹⁶ Abite nom-u um o ut-nom, o um ut-sa ut-nom da, um kabug uzu bor-tu u-Ru to o hon-hon.

¹⁷ Me wa u hi-ur ri u nom-du nom-ut yo-to da, sedi ba'as-tu o men-tu jab-u ri.

¹⁸ Um nak uzu okon za u so-o u o u-me jab-u ri ur-ma net da, sedi ba'as-to o u-me jab-u ri. Um zuug iya remu zu um cwanug uzu um nomog nom-ut so-to, sedi um kerte ut-nom da.

¹⁹ Um wa'ag jab um nom nom-ut so-to, sedi um o nom-du nom-ut yo-to tu um za cwan-tu ut-nom da.

²⁰ A um nome nom-u um za ussa ut-nom da, koske uzu me wa o nom-du nom-ut yo-to to da, sedi ba'as-tu o u-me jab-u ri.

²¹ Um hyanug uzu, nom-u um nome ko-uyan da-o; a um ut-sa nom-du nom-u so-o, um hyen nom-ut yo-to ur-kot

* 7:7 Gwat tumsu: Rwuu 20:17; Muut 5:21. † 7:11 Gwat tumsu: Taku 3:13.

‡ 7:15 Gwat tumsu: Gara 5:17.

u-me ne remu o hooste me nom-du nom-u so-o.

²² Dugu men-tu jab-u ri, um o cwan-tu bor-tu u-Ru.

²³ Sedi u war-u ri um o hyan-du okon u o m-gag u-me jab-u ri. O dor-tu me, tumsu o muutu me tok ut-ba'as.

²⁴ Nom-tu ur-on to um oye! Wana de ukru me dugu nom-u war-u ri ut-sa, taas u mot me dugu-du u-Ru?

²⁵ Ut-vam udu u-Ru u-me Yeso Kiristi Wa-ko-uyan in!

Sedi uka um kubte iya, u-me dorog-us ri um ut-sa um dor nom-tu bor-tu zu na nom, sedi war-u o wadu me um shu'ut uka tok ut-ba'as.

8

Ur-yu u shin-mu

Yar-u u-Ru

¹ Remu iya u da-o, kwup-du us-rem su m-mar zamun da, udu i o u-me Kiristi Yeso.

² Remu bor-tu u-yar, tu muutun in ur-fat u same-du ut-hi u Kiristi Yeso ne, to ruute me dugu-du bor-tu ut-baas, u m-mar ne.

³ Nom-u bor-ut Mosa kere ut-nom da remu jab ur-ma net, Ru-u nomog o. Ru-u tomgon Wa'-u wa u war-u m-ma-net remu wa shu'ute ur-toog remu ut-ba'as, tumsu wa haste beb-du ut-ba'as dugu war-ut in.

⁴ Ru-u nong iya, remu in nom-ut nom-tu bor-tu zu na nom. In nong iya da-u Yar-u u-Ru o dor-tu in, za m-ma-net du dor-ut in da.

⁵ Net-tu o ur-yu uka dorog-su jab-us e koste e, jab-us e

shu'ut u shi u nom-tu dorog-su ur-ma net ut-sa. Sedi i Yar-u u-Ru o dor-tu e, e nom dorog-su nom-u Yar-u u-Ru ut-sa.

⁶ Yagu jab-us no u nom-du ut-ba'as haatun m-mar, sedi wadu jab-u no u nom-tu Yar-u u-Ru haatun ur-fat u rus-du jab ne.

⁷ Kowan wu muute jab-u wa u dorog-su ur-ma net, wa shu'utu huub-u yo-o u-Ru ne. Um zuug iya remu zu wa dorog bor-tu u-Ru da, tumsu wa ut-kere ut-dor da.

⁸ Net-tu o dorog-su ur-ma net, Ru-u za hog-du zwarru go-du net-ut to da.

⁹ Sedi a in yage dorog-su ur-ma net u dor-ut in da. Yagun u Yar-u u-Ru o dor-ut in, remu zu wa o ur-yu u-me in. Net-tu zatte Yar-u rwune udu Kiristi da, Kiristi nak wa da.

¹⁰ A regne Kiristi o ur-shu'ut u-me no, ko da war-ut no marug remu ut-ba'as, Yar-u u-Ru de ya' no ur-fat remu zu Ru-u kabug no a-jab-us so-se.

¹¹ Yar-u u-Ru, u yunse Yeso dugu m-mar, o u-me jab-us no. Uka Ru-u yunste Kiristi dugu m-mar, wa de yadu no ur-fat u war-ut no tu m-mar remu Yar-u wa u o u-me no.*

¹² Remu iya, huub-ut ri ne, in otte nom-u ut-nom, sedi za uka dorog-su nom-tu m-ma-net du ut-sa da.

¹³ A-bo o ur-yu uka m-ma-net du otte ussa, no do'e m-mar. Sedi abite no o dorru nom-u Yar-u u-Ru ut-sa,

* 8:11 Gwat tumsu: 1Kor 3:16.

tumsu no yage ut-ba'as, no de kwum-du ur-fat.

¹⁴ Remu zu i Yar-u u-Ru o dor-tu e, e o yaag u-Ru.

¹⁵ No kwumug Yar-u de muutu no tok-ne da, remu iya a no shu'ut u hog-du u-gyer da. Sedi Yar-u o de ut-wa in shu'ut yaag u-Ru, u remu shin-mu Yar-u o in do'e fag-du u-Ru, <<Baba! U-uso in! >>[†]

¹⁶ Yar-u u-Ru u yar-u in ne o waru in uzu yaag u-Ru in oye.

¹⁷ Ba shu'ute uzu yaag u-Ru in oye, shu'ute uzu a kwum-tu u-Uso in oye. In reen kwum-tu ut-fu'ubse tu u-Uso ur-kot u Wa'-u wa Kiristi ne. Sedi a in kume fubusse tu Uso, ka ut-nom zarra, se in swaag ur-kob ur-kot u Kiristi ne.[‡]

Ru-u de yadu ya'ag-u wa ut-fu'ubse

¹⁸ Um nak uzu, in za keru hongusse fu'ubse-tu Ru-u de yadu in u kob-du in o ut-swa ne u da-o da.

¹⁹ Nom-u Ru-u nome u-beet dugu takun-du u-dak, o wadu jab o hyan da-u Ru-u de kose ko re ya'ag-u wa otte.

²⁰ Remu nom-tu ba'as-tu nome, nom-tu Ru-u nome ut-beet, e kerge nom-du nom-u Ru-u cwane e nom da. Ru-u wa'ag jab uzu[§]

²¹ nom-tu wa nome to ut-kwum ut-wuz dugu m-tok ut-zum ne. Wa o wadu jab e de kwum-du ut-fu'ubse tu na de yadu yaag u-Ru.

²² In nak uzu nom-tu Ru-u nome ut-beet e o ur-e' u haan u uno da-o e o us-ekus uka neta o hog-du remu ur-mat nomte.

²³ Za nomu Ru-u nome o us-ekus u war-o da, u in ne beet, in i Ru-u nome u-nya u Yar-u u-Ru in o us-ekus u-me jab-us in. In o ur-e tumsu u wadu jab ne da-u Ru-u de muutu in ya'ag-u wa, tumsu wa guut war-ut in.*

²⁴ Remu wadu jab, o wute Ru-u ukurte in. Sedi wadu jab-u nom-u no hyane wadu jab de da. Wakun za wadu jab-u nom-u wa otte ut-kom da.

²⁵ Sedi a in o wadu jab-u nom-u in zatte da, koske uzu in o ur-e u gag-du jab ne.

²⁶ Iya o hen Yar-u u-Ru otte nomu in ur-sege u kob-du ur-beb u in. In nak uka nom-du us-toog da, sedi Yar-u u-Ru o us-toog u ut-shig ne udu u-Ru remu in ut-gom ne tu za ut-ware da.

²⁷ Ru-o nape jab ut-net beet. Wa nup uka dorog-su Yar-u u-Ru u o us-toog u remu net-ut wa. Da-u Yar-u u-Ru nomu in us-toog wa nak nom-u Ru-u ut-sa.

In zekkun i re ur-korro

²⁸ In nak uzu u tek-u ut-nom ut-beet Ru-u o nom-du nom-ut so-to udu i o cwan-ut wa ne. Wa nom iya udu net-tu wa dage u remu e nom-ut nom-tu wa zonge e nom.

²⁹ I Ru-u dage dugu ur-takun wa dak wa tun e shu'ut

[†] 8:15 Ut-Arameki: <<Abba! Uso-u in!>>

[‡] 8:17 Gwat tumsu: Gara 4:7. § 8:20

Gwat tumsu: Taku 3:17-19.

* 8:23 Gwat tumsu: 2Kor 5:2-4.

sha-mu wa'-u wa, remu wa-u
wa shu'ute mat-du ur-takun
u-me ban-du or-ut wa ne.

³⁰ Remu i Ru-u dage, i wa
bane. E wa jaase ba'as-ut e.
Tumsu in i Ru-u jaase ba'as-ut
e, wa de nomu e ut-fu'ubse.

*Wakun zaar wu de ut-wa u
Ru-u yage cwan-ut in da*

³¹ Gwatun go-du rem-us
sin-se, ¿Yan-to in do'e ut-zu?
¿A Ru-u o ur-kot u in ne, wana
de m-gag u in ne?

³² Ru-u hoostu Wa'-u wa m-
mar u-dom u-kan remu in da,
sedi wa ya'aste in Wa'-u wa,
wa keru nomu in hos-mu ko-
uyan.

³³ ¿Wana de saku i Ru-u dage
ut-ba'as? Wakun zarra, remu
zu Ru-u muute un za ut-ba'as.

³⁴ ¿Wana de kere ut-kwup
uzu na ho in? Ko net! Yeso
Kiristi marug, wa yune dugu
m-mar, u da-o wa o shu'ut u
kom us-cwa u-Ru. Wa o us-
toog udu u-Ru remu in.

³⁵ Wakun zaar wu de ut-wa
u Kiristi yage cwan-ut in da!
Ko u-taag, Ko swa-u ur-kob,
ko us-mer, ko ur-so, ko u-ra,
ur-honse ne, ko m-mar, okon
zaar u de hoosu u-Ru cwan-ut
in da.

³⁶ Uka Rem-su u-Ru zutte,
<<Remu zu it o net-ut ro,
net-tu o ut-cwan e ho it.
E o kab-du it uka net-tu
na de ut-ho,
uka wa-u-pan kubte ca m-ha
udu ut-pan.>>†

³⁷ Ko ba shu'ute uzu, nom-
ut yo-to tun-to ut-beet to
kwumu in, in arukte na fag in

a re-du ur-korro, remu Kiristi
o cwan-ut in.

³⁸⁻³⁹ Um nupuste uzu, wakun
zaar wu do'e ut-wa u Ru-u
yage cwan-ut in da:

ko m-mar,
ko ur-fat,
ko a-tomu u-Ru,
ko faruk-u nom us-te,
ko nom-u na o tek ut-nom,
ko u na de ut-nom u da-u
oon ne,
ko yan go-du ur-faruk,
ko m-ja,
ko ur-ra,
ko okon nom-o ut-kwus ut-
kwus,
to korge to mot in u cwan-
tu Ru-u ne da. Ru-u koske
uzu wa o cwan-ut in, u
wa tomton Yeso Kiristi
Wa-ko-uyan in wa mur u
remu in.

9

Ru-u dak net-tu Isra

¹ Remu shu'ut-ur ri wa-
doru Kiristi, um o warru ut-
nip, Yar-u u-Ru o dor-tu jab-u
ri tumsu o koske uzu bise um
otte da.

² Jab-u ri naag sok, men-tu
dung-te me za ur-ma.

³ Um nomog dorog-us se
remu or-ut ri ne Isra-ne
campa-ne u ut-neta ne, um
cwanug uzu Ru-u yagu me
um shu'ut uka net wu na wa-
e u-nu, na mot me u Kiristi ne
remu ukur u net-ut ri Isra-ne.

⁴ Net-tu Isra, to o net-tu Ru-
u mutte ya'ag-u wa, wa kosku
un fuubse-ut wa. Wa nongu
un estedu us-rem, wa yasu un

† 8:36 Gwat tumsu: SepV 44:22. * 9:4 Gwat tumsu: Rwu 4:22.

Bor-ut wa. Wa kosu un fun-yu ut-huuk ut-nip ne tumsu u estedu us-rem ne.*

⁵ Ibrahi, Ishaku, u Yakubu e oye nengen-tu uso-tu uso-ut in, tumsu Kiristi wa-Isra wa u mat-du net. Wuna o u-Ru. Wuna o faruk-u kowan beet, tumsu wa korge na nomu wa ut-vam za ur-ma, U shu'ut iya!

⁶ Za remu zu es-du us-rem u-Ru zatte ur-beb da, sedi remu zu net-tu Isra to ut-beet net-tu u-Ru da.

⁷ Tumsu za net-tu ko-ur Ibrahi to o net-tu u-Ru da. Remu iya, Ru-u zu Ibrahi, <<U-me Ishaku † Me rwuutun bo yaag i um nomu bo estedu us-rem, za wakun u tek-u me ya'ag-u ro da.>>‡

⁸ Yaag-u na mate u-war, e o ya'ag-u Ru-u da, sedi ya'ag-u estedu us-rem, e o ya'ag-u Ibrahi i ut-nip.

⁹ Baksun nom-u Ru-u zuye, da-u wa nome estedu us-rem, <<Ba da-u shiye, um de ut-muun, Saratu de mat-du yadu ur-campa.>>§

¹⁰ Mokon sha-mu oro tumsu. Yaag-u Rebeka otte u-uso u-gan, wuna o uso-u in Ishaku.

¹¹⁻¹² Sedi kanda na mat ya'ag-u e yur, Ru-u wargu Rebeka uzu, <<Wa'-u yat-wa de nomu wu rek-wa m-tok.>>* Ru-u zuug iya kanda e nom-ut okon nom-o u so-o ko u yo-o. Ru-u zuug iya remu

zu wuna dage Yakubu remu zu iya-o Ru-u cinte.

¹³ Uka Rem-su u-Ru zutte, <<Um cwanug Yakubu, um gugumte Isuwa.>>†

¹⁴ ¿Yan-o in do'e ut-zu? ¿No o m-hyan uka zu Ru-u nong hon-hon da? Iya-o da! Ko cashi!

¹⁵ Remu Ru-u zuug Mosa, <<Wa um cwane um hyan on-ur wa,

me hogu on-ur wa, wa um cwane um nomu ur-ho,

me nomu wa ur-ho.>>‡

¹⁶ Remu iya, za remu cwanmu net mo ko pama-us wa da, sedi remu on-du u-Ru kyak.

¹⁷ Rem-su u-Ru zuye Faruk-u Masar, <<Um wa'ag bo Faruk remu um koste ut-net shin-m ri udu ro remu u-dak u-beet nuput me.>>§

¹⁸ Iya Ru-u hogte on-du wu wa cwane wa hog on-ur wa, tumsu wa rindusse jab-u wu wa cwane ut-rindusse.

Ryab-su u-Ru u on-ur wa ne

¹⁹ Wakun ut-kere ut-zu, <<Abite iya-o, ¿remu yan-o Ru-u otte hyan-du ba'as-ut in? ¿Wana de gugmu nom-u Ru-u cwane?>>

²⁰ ¿Sedi wana bo mat-du net bo nom-ut inan u-Ru ne? ¿Nom-u Ru-u nome, o ut-kere ut-zu, <<Remu yan-o bo nom-tu me inya?>>*

²¹ Wu o ma-u ut-tur, wa keru kab-du ut-rwab wa nom

† 9:7 Ibrahi otte eken yaage, sedi Ishaku wa oye wa'-u Ru-u nomte estedu us-rem uzu wa ya' Ibrahi. ‡ 9:7 Taku 21:12. § 9:9 Gwat tumsu: Taku 18:10,14.

* 9:11-12 Gwat tumsu: Taku 25:23. † 9:13 Gwat tumsu: Mara 1:2-3. ‡ 9:15

Gwat tumsu: Rwuu 33:19. § 9:17 Gwat tumsu: Rwuu 9:16. * 9:20 Gwat

tumsu: Isha 29:16; 45:9.

uka wa otte ussa. Wa kere kab-du kwus-du ut-rwab ur-gan, wa muut ut-tur remu ho-du ur-morog, tumsu tokon tur-to hen remu net-tu daaste ut-opos u-me.

22 Iya Ru-u nomte pama-us wa, wa kose ryab-us wa remu ut-ba'as tumsu wa kose uzu remu shin-m wa, wa keru yadu net-ne ur-kob i nome ut-ba'as. Sedi wa otte gag-du jab udu i wa de kosu ryab-us wa, net-tu kame wa ya' e ur-kob.

23 Iya-o wa otte ussa wa kose fuubse-ut wa udu i wa ut-sa wa hog on-ur e, i wa zonge ur-takun i de kwum-du fubusse wa.

24 In i Ru-u bane, za in Yahuda-ne u war in da sedi u a-za Yahuda-ne.

25 Uka wa wurte u ran-u Hoseya uzu:

<<I za net-ut ri da,
um de fag-du e <Net-ut
ri.>

Tumsu ko-du um oog
gugumte,
um de fag-du de,

<Ko-du um o ut-cwan.> >>†

26 Tumsu <<U be-ur re du na fog-tu un:

<No o net-tu ri i da,> na de
fag-du un, <Yaag-u Ru-
u ur-fat.> >>‡

27 Ishaya wa-warru Rem-su u-Ru jakus u-cwar wa nom us-rem u mot-tu Isra-ne,

<<Isra-ne o u-tat uka hereg-
mu m-sa,

sedi u be-du un otte,
net-to cashi e de
kwum-du u-ukur.

28 Yawe de kwupu u-dak u-beet us-rem za naas u-da,

tumsu wa hoog se okon
za ut-kwus da.>>§

29 Uka Ishaya wa-warru Rem-su u-Ru zutte u dekun be-de:

<<Sedi uzu Yawe wu zege m-
shin

yakuste in eken u-me
yaag-u in da

In za shu'ute uka net-tu bo-u
Saduma,

na za horusse in beet uka
net-tu

bo-u Gomora.>>*

*Isra-ne yaag jab
udu u-Ru da*

30 ¿Yan-o in do'e ut-zu u da-o? I za-Yahuda-ne da, zongte e shu'ut net-tu jab-us so-se udu u-Ru da, u da-o e kwumug, jab-u so-o u na kume dugu-du yadu jab.

31 Sedi Isra-ne i cwan e shu'ut a-jab-us so-se u dorru fun-yu u-bor, e kwumug da.

32 ¿Yan-o wute iya? Remu zu Yahuda-ne kwumug o u fun-yu yadu jab da, sedi un cwanug u Ru-u kab un remu nom-du pama-us so-se un. E nong ur-pukse, <<U dom-u ta'ar-ru wadu net ur-pukse.>>

33 Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru uzu:

<<Gwat! Um kaag ur-taar u
Sihiyona †

Taar-du ur-pukse,

Sedi wu ya' jab udu wa,

† 9:25 Gwat tumsu: Hose 2:23. ‡ 9:26 Gwat tumsu: Hose 1:10. § 9:28 Gwat

tumsu: Isha 10:23. * 9:29 Gwat tumsu: Isha 1:9. † 9:33 Urusharima. ‡ 9:33

Gwat tumsu: Isha 8:14; Isha 28:16.

na za yadu wa m-e'
da.>>‡

10

¹ Or-ut ri ne, nom-u jab-u ri zege m-cwan u toog-us ri ne udu u-Ru uzu, u Isra-ne kum u-ukur.

² Um nak un yaag hi-ut un u nom-du pama-su u-Ru sok. Sedi o za u fun-yu nap-du ut-nip da.

³ Um zuug iya remu zu un nak fun-yu Ru-u o ut-dor wa muute ut-net a-jab-us so-se ne. Wa cwanug un kum jab-u so-o u rwune udu wa. Sedi e gugumte fun-yu u-Ru. De wute e otte ussa e kum jab-u so-o remu dorru ut-bor.

⁴ Kiristi shuuste nom-u wute na nom-ut bor-ut Mosa, remu kowana ya'e jab udu u-Ru, Ru-u de jaasu ba'as-ut wa.

U-ukur u kowan o

⁵ Kose-ut Mosa koske uzu net de keru shu'utu wa jab-u so-o a wa o dorru ut-bor. <<A-bo ut-sa kwum-du ur-fat, se bo nong nom-u bor-tu zuye.>>*

⁶ Sedi nom-u Rem-su u-Ru zuye, uka net dote ut-shu'ut wa jab-u so-o remu yadu jab, <<A-bo zu u-me jab-u ro, <¿Wana de dadu dom u-ru?> (Remu wa custun Kiristi u-dak)

⁷ Tumsu ko no zu, <¿Wana de ur-cwa u-ta u-dak?> >>† (Wa yuns Kiristi dugu m-mar.)

⁸ Sedi nom-u Rem-su u-Ru zuye ya:

<<Rem-su u-Ru o ut-mor u bo ne,

se o me nu-u ro u jab-u ro ne.>>‡

Rem-us se otte kose-tu yadu jab se in o ut-but.

⁹ A-bo ware u nu-u ro uzu Yeso Wa-ko-uyan wa, tumsu bo yu' jab uzu Ru-u yunste wun dugu m-mar, bo de ut-kwum u-ukur.

¹⁰ Um zuug iya remu zu jab o net dote yadu jab wa shu'ute za ut-ba'as udu u-Ru, tumsu nu-o net dote ur-donse wa kum-ut u-ukur.

¹¹ Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru, <<Wu ya' jab ro udu wa, wa za nom-du m'e da.>>§

¹² Ru-u koste m-kuuk da. Wa o hyan-du Yahuda-ne u i-za-Yahuda-ne da us-gan. Ru-u net-ne beet o. Tumsu wa nom u-nya udu net-ne beet i foge dim-ur wa.

¹³ Uka otte m-pan u-me Ran-u u-Ru uzu, <<Kowana fage Yawe u sa-u ur-sege, wa do'e kwum-du u-ukur.>>*

¹⁴ ¿Sedi rene o net-tu ya jab udu ro da, e dote keru fag-du Yawe u sa-u ur-sege? ¿Rene o e dote yadu jab udu wu e tame hog-du mot-ut wa da? ¿Rene o e dote ut-hog a wakun waru un da?

¹⁵ ¿Rene o a-ut-but dote but-tu a wakun tomu un da? Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru uzu, <<Haan-ur a-but-

* **10:5** Gwat tumsu: Toog 18:5. † **10:7** Gwat tumsu: Muut 30:13. ‡ **10:8** Gwat tumsu: Muut 30:12-14. § **10:11** Gwat tumsu: Isha 28:16. * **10:13** Gwat tumsu: Jowe 2:32. † **10:15** Gwat tumsu: Isha 52:7.

tu Rem-su m-Remer zek ur-zwar.>>†

16 Sedi net-tu Isra to ut-beet u kabɛ Rem-su m-Remer se da. Uka Ishaya wa-warru Rem-su u-Ru zutte, <<Yawe, ¿wana kabɛ rem-us sin-se su it ware?>>

17 De wute yadu jab o haan udu in u fun-u hog-du Rem-su M-remɛr, tumsu na hog Rem-su m-Remer udu Rem-us Kiristi.

18 Sedi um otte ur-shut, <<¿Nip-to uzu net-tu Isra-ne hok da?>> Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru:

<<Un nong donse-du rem-us se u-dak u-beet, Rem-us un teeg ma-du u-dak u-beet.>>‡

19 Um swurug m-shut, <<¿Net-tu i Isra e gwa'ag nu-du u rem-us se da?>> U, e gwa'ag nu-du se, remu zu u da-u Mosa, Ru-u zuug:

<<Um de wadu Isra-ne nom shub-du net-tu za-Yahuda ne.

Tumsu um de ut-wa no hog us-ryab remu net-tu o a-kob-du m-nap ne

i-za-Yahuda-ne da.>>§

20 Ishaya warug Rem-su u-Ru jab gan:

<<Net-tu sa-u me da, e de kwum-du me, Net-tu oro i shite uka e dote kwum-du me da.

Sedi um koske hi-ur ri m-zun

cas udu un.>>*

21 Sedi mottu Isra, Ru-u swurug m-waru un,

<<Ko-uyan da, um ut-sa um muutun e udu ri,

Sedi e shu'ut a-kob-du dorru us-rem ne

u a-kob-du hog-mu us-rem ne.>>†

11

Ru-u hok on-du net-tu Isra-ne

1 A wakun u shite me uzu: ¿Shu'ute uzu Ru-u yakke net-ut wa? Za, iya o da! Ko me net-u Isra wa, dugu rem-ur Ibrahi, tumsu dugu ko-ur Banyami ne.*

2 Ru-u yakke net-ut wa da, i wa dage dugu ur-takun. Baksun nom-u Rem-su u-Ru ware, uka Iriya huute rem-su net-tu Isra udu u-Ru wa zu,

3 <<Yawe, e horussu a-warru rem-us ro ne. Tumsu e yo'okte sak-ur ro. Me wa u-gan u kuse ur-fat, tumsu e o baku ri remu e hoot.>>†

4 ¿Yan go-du u-shas o Ru-u nomu wun? Wa shakus wa ut-zu, <<Um cingu hi-du war ri ut-net ut-zongu ut-ta'er i sokte e nomu ru-u o u na foge Ba'ar ut-huuk da.>>‡

5 Ko u da-o iya otte. Net-tu oro cashi i kuse i Ru-u dage remu nya-u wa.

6 Dug-ut to tu Ru-u nome remu nya-u wa o, za remu us-pama su un nome da. Uzu iya da, nya-u u-Ru za shu'ute nya-u so-o da.

‡ 10:18 Gwat tumsu: SepV 19:4. § 10:19 Gwat tumsu: Muut 32:21. * 10:20

Gwat tumsu: Isha 65:1. † 10:21 Gwat tumsu: Isha 65:2. * 11:1 Gwat tumsu:

Firi 3:5. † 11:3 Gwat tumsu: 1Far 19:10,14. ‡ 11:4 Gwat tumsu: 1Far 19:18.

⁷ Nom-u o tek-u ya: Net-tu Isra saag fun-yu e dote ut-shu'ut net-ut so-to udu u-Ru. Sedi e kwung nom-u e ut-sa da. Eken u tek-u me un i Ru-u dage, e kabug jab-u so-o u-Ru, sedi u-tat i kuse, e shu'ute a-kob-du hog-du us-rem ne tumsu e kwumug da.

⁸ Uka otte m-pan u-me Rem-su u-Ru uzu,
<<Ru-u muute un uka rag-ne tumsu za m-nap.

Wa yaag un is sedi e za ut-hyan da,
tumsu wa yaag un ut-to,
e za ut-hog da u haan u ya-o.>>§

⁹ Se Dawuda zu,
<<Yage morog-du u-re un to shu'ut uka ur-ren. Tumsu yage u shu'ut un ur-pukse,
u de hatun un swadu ur-kob.

¹⁰ Yage is-u un u nom u-cwum,
E de swadu ur-kob u-tat uka tok-ne za ur-ma.>>*

I za-yahuda-ne da e kwumug u-ukur

¹¹ Um omon ur-shut ne u da-o: ¿A Isra-ne pukse e he'e e za keru ur-yune da? Iya o da! Remu ba'as-tu Isra-ne nome, de wute ukur-u teet net-tu za-Yahuda-ne da, remu Isra-ne nom-ut shub-ur un.

¹² Ba'as-ut Isra-ne haatun kom u-Ru u-me u-dak u-beet. Tumsu kob-du dorru us-remu un haatun kom u-Ru udu i za-Yahuda-ne da.

M-vaste, a Isra-ne ya jab udu u-Ru, in beet in do'e nom-du ur-so sok remu kom u-Ru.

¹³ Um o us-rem u no ne i-za-Yahuda-ne da. Me Wa-tom-u Yeso wa udu i za-Yahuda-ne da, um o ut-uk u remu pama-us ri.

¹⁴ U remu iya, um o haan jiya me keru wadu Isra-ne e nom ur-shub, o ut-wa u eken u kum u-ukur.

¹⁵ Sedi ba na gugmu un, wa'ag is-yu u-pus yu hongusse net-tu u-dak ut-beet u-Ru ne. Da-u Yahuda-ne ya jab udu Yeso, shu'ute uka muutun net-u mare ur-fat!

¹⁶ Ba Ibrahi u eken uso-tu uso-ut in ne ooge u-hen ne, iya o ko-ur e dote ut-shu'ut u-hen ne uka net haste rop-du hyu u-gan wa hatun de udu u-Ru, de ut-shu'ut u-hen ne. Shu'ute uzu gug-du hyu de ur-beet de ut-shu'ut u-hen ne. Tumsu ana yase gur-yu u-te na huut udu u-Ru, ya ut-shu'ut u-hen ne, koske uzu ko fe-su te-u ya se otte u-hen.

¹⁷ Nomon us-dorog uzu: ana kwupre fe-su te-su zetun su na sere, se na kub fe-yu te-yu zetun yu ur-dog na dame ur-kot. No i za net-tu Yahuda-ne da, no o uka te-yu zetun yu ur-dog, ana dame no us-gur ne, no de kwum-du nya-u u-Ru remu Yahuda-ne.†

¹⁸ Remu iya, a no nom ut-uk uzu no zek fe-us se su na kupse da. A no o ut-uk

§ 11:8 Gwat tumsu: Muut 29:4; Isha 29:10. * 11:10 Gwat tumsu: SepV 69:22-23.

† 11:17 Nomu na o ut-war, no a-za-Yahuda-ne kwumug re-du og-du rwune dugu Yahuda-ne us-gan uka teyu zetun yu ur-dog kumte nom ut-re dugu gur-su tesu na na kawu u-tak.

baksun uzu, a no shipe us-gur da, sedi gur-se shipe no.

¹⁹ Sedi i-za-Yahuda-ne da e ut-kere ut-zu, <<Ru-u kwupurte fe-su Yahuda-ne remu wa samte in us-gur ne.>>

²⁰ Nip-to, remu kob-du yadu jab-u Yahuda-ne, de wute na kwupurte us-fe dugu us-gur. Tumsu no remu yadu jab-u no o no kumte fun-yu ut-tost us-gur. Sedi a no nom ut-uk da sedi na hog u-gyer.

²¹ A Ru-u yage Yahuda-ne da, una o uka fe-su u-te su ur-takun, wa za hen u yagu no da.

²² Iya-o Ru-u dote keru kosu nom-ut so-to wa u ryab-us wa ne. Wa kosu a-ut-ba'as ryab-us wa, sedi wa nomu nom-ut so-to wa. Sedi a no kabe o jab gan da, na de kwup-ru no dugu us-gur.

²³ A Isra-ne byur-ne dugu kob-du yadu jab, na same e us-gur ne, remu zu Ru-u de keru muutu un udu gur-u ya.

²⁴ No i-za-Yahuda-ne da, no o uka te-yu zetun yu ur-dog yu na kupse, se Ru-u same ya u matu te-yu zetun ne yu na sere. Yahuda-ne e o uka te-yu na sere yu so-ya, za shu'utu nom-u m-no u Ru-u same u-fe yu Yahuda-ne u dom-u u-gur yu e rwutun da.

Ru-u o hog-du on-du ut-net ut-beet

²⁵ No huub-ut ri, um za ussa no shu'ut a-kob-du m-nap ne u remu nom-u o yase da, taas u no shu'ut a ut-uk ne da.

Isra-ne u-tat e de shu'utu a-kob-du hog-du us-rem ne, se i za-Yahuda-ne u-tat i Ru-u dage e o yadu jab udu Kiristi.

²⁶ Iya-o Isra-ne beet e dote kwum-du u-ukur, uka Rem-su u-Ru zutte:

<<Wa-u-ukur de rwuun u Urusharima,[‡] wa de hastu jab-u kob-du kab-du

us-rem dugu ko-ur Yakubu. §

²⁷ Sin-se o estedu us-rem u ri u un ne,

um de nomu un ho-du ba'as-ut un.>>*

²⁸ Yahuda-ne shu'ute huub-tu Rem-su M-remar, tumsu o shu'ute swur-m no a-za-Yahuda-ne remu zu e gugumte Rem-su m-Remar, sedi Ru-u dak Yahuda-ne. Ru-u o cwan-ut un remu i mate uso-tu uso-ut un.

²⁹ In nupuste uzu Ru-u reeg shu u cwan-ut un ne remu zu wa za kab-du nya-u wa nomu un da ko net-tu wa dage to ka wa ut-to.

³⁰ Ur-takun no i za-Yahuda-ne da, no nong kob-du dorru us-rem, sedi u da-o no kwumug on-du u-Ru remu kob-du dorru us-rem u Yahuda-ne.

³¹ U da-o Yahuda-ne u hi-ur e, e shu'ute a-kob-du dorru Rem-su u-Ru uka e dote kwum-du on-du u-Ru, on-du Ru-u kosu i-za-Yahuda-ne da.

³² Ru-u mutte ut-net ut-beet Yahuda-ne u i za-yahuda-ne da a-kob-du dorru us-rem. Ru-u nomog iya remu wa koste ut-net ut-beet on-ur wa.

[‡] 11:26 Ut-Girik: Sihiyona. § 11:26 Gwat tumsu: Isha 59:20-21. * 11:27 Gwat tumsu: Isha 27:9; Irmu 31:33-34.

Ut-vam udu u-Ru

33 Nip-tu ra-du ver-su u-Ru
tumsu
nap-m rò zatte ur-ma da,
kwup-du us-rem u rò zek ur-
shut.

Nom-tu wa o ut-nom
zek nap-mu net.†

34 Uka Rem-su u-Ru zutte:
<<¿Wana nape jab-u Yawe?

¿Wana o huub-u rò,
wana heese yadu wun us-
rem?>>

35 <<Wakun zaar wu de yadu
u-Ru okon nom-o
u wa yage za kum dugu-
du u-Ru da.

Remu iya wakun zaar wu de
ut-zu
u Ru-u top wa da.>>‡

36 Remu dugu-du wun,
tumsu udu wun,
tumsu udu du wun de
na nom-te ko-uyan.

Yage fubusse tu shu'ut udu
wun
m-mommo! U shu'ut
iya!§

12*Toog ur-fat udu u-Ru*

1 Remu iya, or-ut ri, um o
kon-us no remu on-du u-Ru,
no yaase war-ut no uka ur-
toog, ko ba no o ur-fat, sedi no
yaase hi-ut no u pama-u u-Ru
uka Ru-u dote hog-du zwar-
ur no. Ya o fun-yu ut-nip yu
no dote nomu u-Ru m-sek.

2 A no yage net-tu za u
dorru u-Ru da, e waru no uka
no dote u yu-ur no da. Sedi
yage u Ru-u mang no uka wa
otte ussa, tumsu wa ya' no

jab-u po-o. Da-u o no do'e
nap-du nom-u Ru-u ut-sa no
nom, tumsu no ut-nap uka no
dote nom-du ko-uyan u so-o u
Ru-u ut-sa.

3 Remu nya-u Ru-u nomu
me, um o naku no ut-to beet,
a wakun u huut hi-ur wa u be-
du wa teye da. Sedi no nap
uka no gotte hi-ut no, sedi
no kab hi-ut no hon-hon uka
yadu jab-u Ru-u ya' no.

4 Uka in kowan otte u-war
u-gan ut-og ne u-tat, tumsu
koduhe ogde otte pama-u wa
nome.

5 Ko ba shu'ute uzu in o u-
tat, sedi war-o u-gan o na oye
remu shu'ut-ur in u Kiristi ne,
tumsu kowan ganse wa oye
e or-u wa ne. Taas u wakun
u hyan uka zu Ru-u zek m-
cwan wa m-zeg wakun.*

6 Remu iya, kamug in
nomon m-ank u nya-u Ru-u
nomu in, u-nya ut-go ut-go,
uka Ru-u nom-tu in nya-u o.
A Ru-u ya bo nya-u warru
rem-us wa, war u yadu jab
ne uka Ru-u yute bo.

7 Abite nya-u ro u-pama u
dor-u u-Ru o, nom pama-u o.
Abite nya-u ut-kose o, nom
ut-kose.

8 Abite nya-u ro u swuru
net-ne shiriktin-mu jab mo,
re u-shu ut-nom. Abite nya-u
m-hos o udu ut-net remu ur-
kob, re u-shu ut-nom jab gan.
Abite dor-tu ut-net o, nom o
jab gan. Abite hog-du on-du
ut-net de, nom-o u tek-u ur-
so.†

† 11:33 Gwat tumsu: Isha 55:8. ‡ 11:35 Gwat tumsu: Ayub 41:11. § 11:36

Gwat tumsu: 1Kor 8:6. * 12:5 Gwat tumsu: 1Kor 12:12. † 12:8 Gwat tumsu:
1Kor 12:4-11.

Nap-du wa-dor wu ut-nip

⁹ Cwan or-u ró u cwan-tu ut-nip. No gugum nom-ut yo-to, sedi no ship nom-u o u so-o ut-kom ut-yur.

¹⁰ Cwan or-u ró uka huub ur-matu ró, gwat kowan uka zu wa zek bo.

¹¹ A-bo shu'ut za nom-ut nom da, sedi yaase hi-ur ró u pama-u Wa-ko-uyan.

¹² Nom ur-so remu zu bo o wadu jab-u nom-u Ru-u de nomu bo, bo gag jab-u tek-u swadu ur-kob. Tumsu reen u-shu us-toog ne ko-uyan da.

¹³ A net-tu u-Ru o swadu ur-kob, mo-tun un nom-u no otte. Tumsu shu'utun a cust-u ut-hamut ne.

¹⁴ Kom-u u-Ru udu net-tu o yadu no ur-kob, waan un nu-u so-o. A no wa'-u un nu-u yo-o da.†

¹⁵ Nomon ur-so u net-tu o ur-so ne, tumsu no nom us-kan u i o us-kan ne.

¹⁶ Nomon shu'ut-du m-yar u or-ut no ne. A no shu'ut a huk-mu ur-hi da, sedi no shu'ut ur-huub udu net-tu na gugme ne. A-bo kab hi-ur ró uka zu bo nak ko-uyan da.§

¹⁷ A wakun u nomu bo nom-u yo-o, a-bo top wa u nom-u yo-o da. Re shu u nom-du net-tu de ut-hyan uzu o so-o.

¹⁸ Nom nom-u bo dote ut-shu'ut m-yar u kowan ne.

¹⁹ Or-ut ri ne, a wakun u nomu bo nom-u yo-o, a-bo top-u nom-u yo-o da, sedi yage u Ru-u top-u bo ur-mag

u ryab-us wa. Um zuug iya remu zu na panug u-me Ran-u u-Ru uzu,

<<Me Yawe, um de top-du kowan remu nom-u wa nome.>>*

²⁰ Rem-su u-Ru reeg shu ut-zu,

<<Abite huub-u yo-o ró o hog-du us-mer, ya wa nom ut-re.

A wa hog-du u-swaat m-bu, ya wa m-bu wa swa.

A-bo nome iya shu'ute uka bo

kargusse eng-tu u-ra u hi-ur rò.

Tumsu iya o bo dote wadu

wun u hog-du m-'e.>>†

²¹ A-bo yage jab-u yo-o u re jab-u ró da, sedi bo zeg beb-du jab-u yo-o u fun-yu nom-du nom-ut so-to.

13*Dorru rem-su ut-faruk*

¹ Kowan wa ya' m-zeg udu farkina-ne i u-dak. Wakun zaar wu de shu'utu faruk da, se wu Ru-u dage. Tumsu kowana shu'ute faruk, Ru-o gan-du wa ur-faruk.

² Remu iya, kowana gugme dorru faruk-tu u-dak, wa gugumte dorru nom-u Ru-u gan-de. Tumsu i o ut-nom iya e de naknu hi-ur e swadu ur-kob.

³ Um zuug iya remu zu a no o nom-du nom-ut so-to no za hog-du gyer-u un da. Sedi net-tu o nom-du nom-ut yo-to

† 12:14 Gwat tumsu: Mati 5:44; Ruka 6:28.

* 12:19 Gwat tumsu: Muut 32:35. † 12:20 Gwat tumsu: ShaR 25:21-22.

§ 12:16 Gwat tumsu: ShaR 3:7.

e de hog-du gyer-u ut-faruk. A-bo ut-sa bo ru gyer-yu net-u o ur-faruk, nom nom-ut so-to wa de hen u vam-du bo.

⁴ Wa de vam-du bo remu zu wa tok wa u-Ru wa remu ro. Sedi a-bo o net-u yo-o, bo ut-hog u-gyer remu zu zan-o da, farkina-ne otte beb-du yadu bo ur-kob. Tok u-Ru wa tumsu udu wa de Ru-u koste ryab-us wa udu net-ut yo-to.

⁵ Remu iya yasun hi-ur no udu faruk-tu u-dak, za remu gyer-u ryab-su u-Ru u war-o da, sedi taas u dorog-us no u hoos no rus-du jab.

⁶ De wute no top-ut shik-u tar, remu zu faruk-ut to tok-ne u-Ru e, tumsu e yaase da-u e remu e nom-ut ur-faruk.

⁷ Topon kowan nom-u wa doru no. Abite shik-u tar-u hi-du war-no e, deen no top, abite hen shik-u tar-u no e, topon. Yaan m-zeg udu wu kore Hogon gyer-u wu kore na hog gyer-u wa, tumsu no ya' m-zeg udu wu kore no ya' m-zeg.*

Uka kumte in Kosun ut-cwan udu or-ut in ne

⁸ A no shipis nom-u wakun da. Sedi nom-du nom-tu bor-tu u-Ru zu na nom, uzu u net-u cwan or-ut wa ne. Um zuug iya remu zu wu cwane or-u wa, wa o dorru nom-u bor-tu zu na nom.

⁹ Bor-ut to zuug, <<A-bo nom m-o da, a-bo ho wakun da,† a-bo nom u-hiw da, a-bo nom shub-du nom-u net

da.>> U nom-tu o m-pan ne ut-beet u-me ut-bor, na samge to u-me rem-us sin-se su zuye, <<Cwan or-u ro uka bo tonte hi-du war ro.>>‡

¹⁰ A-bo o cwan-ut wakun, bo za nomu wa nom-ut yo-to da. A-bo cwane or-u ro, bo o nom-du bor-ut Mosa zu na nom.

Ho-du Kiristi de muun

¹¹ Da-u Kiristi do'e muun remu wa kub-ut in o ut-mor u in ne m-zeg da-u ur-takun du in kabe wa. Remu iya gwatun ka no otte ur-yu. No yune dugu m-roog.

¹² Gyup-mu haag m-ta, is haag m-gas. Remu iya, yagun nom-du nom-ut yo-to uka net-tu o u-cwum, sedi no kab cwu-tu m-gag tu u-Ru uka no dote gug-mu faruk-u nom us-te.

¹³ In nomon shu'ut-ur so-de, uka net-tu o ur-yu u-me m-zun. A no same ut-hi u morog-du a-u-swa ne u i ooge yudu za sode ne u a-u-as ne da, za me u-har ur-shub ne.

¹⁴ Sedi no ya' Wa-ko-uyan Yeso Kiristi ur-be u-me jab-us no, remu wa hiktun ut-mor u no ne uka cwu-tu u-war u no tu no wuye. A no nom dorog-su yu-du ut-baas tu cwan-tu war-ut no da.

14

No kwupu or-ut no us-rem da

¹ Kabun net-u yadu jab-u wa zatte ur-beb da. A no ha

* 13:7 Gwat tumsu: Mati 22:21; Mark 12:17; Ruka 20:25. † 13:9 Gwat tumsu: Rwuu 20:13-15,17; Muut 5:17-19,21. ‡ 13:9 Gwat tumsu: Toog 19:18.

inan u un ne da, abite dorog-
us un za hon-hon u su no ne
da.

² Tokon net-to otte yadu
jab-u de wadu e re-du nom-u
e ut-sa ut-re. Tumsu eken otte
yadu jab uzu Ru-u za ussa e tu
m-ap da se ut-ran u war-to.

³ Wu re ko-uyan nom ut-
re o, a wa jurum wu rete da.
Tumsu wu rete da a wa hyan
wa ut-re uka wa ut-ba'as da,
remu zu Ru-u kabug e.

⁴ ¿Wana bo, bo kwupu-tu tok-
u wakun us-rem? Ko tok-u
nong nom-ut so-to udu uso-
u u-bu wa ko tu yo-to, se us-
beet su wa-u-bu se wa kwupu
wa us-rem. Wa ut-kere ut-es,
remu zu Ru-o keru yadu wun
beb-du ur-es.

⁵ Wakun ut-kere ut-zu
dekun ho-de zek tokon ho-to.
U hyanum wakun ho-to
us-gan. Kowan u nom nom-u
wa nape Ru-u ut-sa wa nom,
a wa ha kwupu net-ne us-rem
da.

⁶ Wu o hyan-du uka zu
dekun ho-de zek tokon ho-to,
wa o ut-nom iya remu yadu
u-Ru m-sek. Net-u o re-du ko-
uyan nom ut-re o, wa o u-re
remu sek-mu u-Ru, remu zu
e o nomu Wa-ko-uyan ut-vam
remu nom ut-re o. Tumsu
net-u rete ko-uyan nom ut-re
o da wa o ut-nom iya remu
Sek-mu u-Ru, wa o nomu u-
Ru ut-vam.*

⁷ Wakun zaar wu o shu'ut-
mu hi-du war-wa da, tumsu
wakun zaar wu de m-mar
remu hi-du war-wa da.

⁸ A in o ur-fat, in o ur-fat

udu u-Ru. Remu iya, ko ur-fat
ne ko za ur-fat, in o udu u-Ru.

⁹ Remu iya, Kiristi marug
tumsu wa muun ur-fat remu
wa shu'ute Wa-ko-uyan u net-
tu ur-fat u marimari ne.

¹⁰ ¿Bo, remu yan-o bo otte
kwupu or-u ro us-rem? ¿Ko
yan-o wute bo otte jurmu or-
u ro? Um zuug iya remu in
beet in do'e ut-es u pora-du
kwup-du us-rem u-Ru.†

¹¹ Rem-su u-Ru zuug:
<<Me o Yawe,
um tondte,
Koduhe jwun-de de
ut-kwug u-shu ri,
koduhe rem-de de ut-war
u nu-u wa uzu me wa u-
Ru.>>‡

¹² Remu iya hen kowan de
warru nom-u wa nome udu
u-Ru. Yaksun u-Ru kwup-du
us-rem.

*A-bo wa or-u ro u
nom-du ut-ba'as da*

¹³ Yagun kwupu or-ut no
us-rem. Tumsu yagun ut-zu
u Ru-u ya' or-ut in ne a-dor
ur-kob. Sedi in waan sin-se
u jab-us in uzu in za nom-
du okon nom-o u do'e wadu
wakun ur-he'e ko u wadu wa
u nom-du ut-ba'as da.

¹⁴ Uka wa-doru Wa-ko-
uyan Yeso um o waru no rem-
us sin-se. Um nak u-me jab-u
ri um zatte u-sakna da uzu
ko-uyan nom ut-re o so-o.
Sedi a wakun u zuye, <<A um
re nom ut-re uno me ut-nom
ut-ba'as udu u-Ru,>> a wa re
nom ut-re o hen wa nong ut-
ba'as.

* **14:6** Gwat tumsu: Koro 2:16. † **14:10** Gwat tumsu: 2Kor 5:10. ‡ **14:11** Gwat tumsu: Isha 45:23.

15 Abite nom ut-re u bo o ut-re o de haatun or-u ró ur-he'e, bo za cwan-ut wa da. Kiristi marug remu or-u ró, a-bo yage u or-u ró u he'e u remu nom ut-re da.

16 A-bo yage nom-u bo o m-hyan uka u so-o, o shu'ut u yo-o da.

17 Um zuug iya remu zu faruk-du u-Ru za mottu nom ut-re ut-swa ne o da, sedi mottu yudu jab-u so-o, shu'ut-du m-yar, u ur-so ne u-me Yar-u u-Ru.

18 Kowan wu o dorru Kiristi u go-du fun-u inya, Ru-u de hog-du zwar-ur wa tumsu net-tu de rustu jab-us e u wun ne.

19 Yagun in nomon nom-u de haatun shu'ut-du m-yar a-doru Yeso. Tumsu in segen net-ne e nom ur-beb u yadu jab ne.

20 A-bo naas nom-u Ru-u nome remu nom ut-re da. Koyan nom-ut ut-re o so-o, sedi zatte ur-zwar u net u re nom ut-re u de wadu wakun ur-he'e da.

21 Ut-zeg ur-zwar a net u tu m-ap da ko swadu ke' ko nom-du okon u do'e wadu wakun ur-he'e.

22 Bo keru yadu jab uzu nom-u bo o ut-nom u-beet o so-o, sedi cin o u tek-u jab-u ró u u-Ru ne. Kom-u u-Ru udu net wu jab-u wa zatte ut-ba'as da, remu nom-u wa cwane ut-nom u so-o.

23 Sedi net-u wu otte u-sakna u jab-u wa u nom-u wa de ut-re, wa o naknu hi-ur wa kwup-du us-rem

dugu-du u-Ru. Um zuug iya remu zu wa zatte yadu jab da. Tumsu nom-u zatte yadu jab da ba'as-to.

15

Yudu mangu eken jab

1 In i yadu jab-u in o ur-beb ne, kamug in segen i yadu jab-u e zatte ur-beb da in kabun no'om e. Taas in nomon cwan-tu ur-hi da.

2 Yagun u kowan u mang jab-u or-u wa, remu wa swur-tu wun beb-du yadu jab.

3 Ko Kiristi wa nong cwan-tu hi-ur wa da. Uka Rem-su u-Ru zutte, <<Pyap-su i o pepru bo um o hog-du se uka uzu me un o ut-pepur.>>*

4 Nom-u na pane u-beet u-me Rem-su u-Ru us-beet ur-takun, na panug se remu na swur-tu in gag-du jab-u shiriktin-mu jab ne, uka in dote ut-shu'ut u wadu jab ne.

5 Um o us-kon udu u-Ru, wu ye na gag-du jab-u shiriktin-mu jab ne, uka no dote ut-shu'ut u same-du ut-hi ne us-dorog ne us-gan, remu dorru da'at Kiristi Yeso.

6 A no nome iya, rem-us no u dorog-us no de ut-shu'ut us-gan, uka no dote vam-du u-Ru wu o Uso-u in Wa-koyan, Yeso Kiristi.

Rem-su m-Remer su Yahuda-ne se u a-za Yahuda-ne

7 Uka Kiristi kubte no, kabun or-ut no iya remu Ru-u kum-ut ut-fu'ubse.

* 15:3 Gwat tumsu: SepV 69:9.

8 Um ut-sa no bakus uzu Kiristi nongu Yahuda-ne ur-sege remu wa koste uzu Ru-o keru nom-du nom-u wa zu wa ut-nom. Ru-u nongu i mate uso-tu uso-ut in estedu us-rem uzu wa tomnu Kiristi. Da-u Yeso haane, Ru-u nom nom-u wa zu wa ut-nom.

9 Wa haagun remu a-za Yahuda-ne, remu e nom-tu u-Ru ut-fu'ubse remu on-ur wa. Uka Rem-su u-Ru zutte:

<<Remu iya,

Um de vam-du no u-me a-za Yahuda-ne,

Um de nom-du sep-tu

vam-tu dim-ur ro.>>†

10 Tumsu Rem-su u-Ru sur m-zu:

<<Nomon ur-so no i za-Yahuda-ne da, ur-kot u net-tu u-Ru ne.>>‡

11 Tumsu na sur m-zu:

<<No beet a-za Yahuda-ne vamun Yawe,

net-ne beet e vam wa.>>§

12 Wa-warru Rem-su u-Ru Ishaya zuug:

<<Wakun do'e rwuun dugu ko-ur Jesse,

wa do'e haan wa nom ur-faruk u-me

i-za-Yahuda-ne da.

Tumsu e do'e wadu jab udu wa.>>*

13 Um nong us-toog uzu, Ru-u wadu jab, wa ya' no ya' jab-u pus-o u shu'ut-du m-yar ne, no otte yadu jab udu wa. Iya o no wadu jab-u no dote ut-shu'ut u-shuyi shuyi u shin-mu Yar-u u-Ru.

Pama-us Burus udu i-za-Yahuda-ne da

14 Huub-ut ri, me hi-du war ri um nak uzu no otte jab-u nom-du nom-ut so-to. No otte nap-mu nom-ut tun-to ut-beet, tumsu no keru is-u or-ut no ne nom-ut to.

15 Sedi u-me uno ran-o, um wargu no nom-u o jab-u ri u tokon nom-to ne. Um wargu no tokon nom-to tu um ut-sa um baksun no, remu nya-u u-Ru u wa nomu me.

16 Um shu'ute wa pama-us Kiristi Yeso udu a-za Yahuda-ne. Um haatun no Rem-su m-Remer remu no shu'ute uka ur-toog udu u-Ru du wa ut-sa du u-hen, remu Yar u-Ru.

17 Remu iya, me ut-kere gap-du u-sok u Yeso Kiristi ne tumsu u pama-u um o ut-nom udu u-Ru.

18 Um za keru gap-du u-sok um war okon da, sedi um war nom-u Kiristi nome, remu um wu'ut i za-Yahuda-ne da u dorru u-Ru, remu rem-us ri u pama-us ri ne.

19 Ru-u nong nom-ut tun-to u remu shin-mu wa kose u nom-du m-shin u us-nap ne, tumsu u beb-du Yar-u u-Ru. Wa takkun se dugu Urusharima m-ha Iririkum, um nong but-tu Rem-su m-Remer su Kiristi, se da-u um tase pama-us se us-beet.

20 Cwan-m ri mo ko-uyan da-o, um nom but-tu Rem-su m-Remer su u-Ru u be-tu i nape Kiristi da. Um nong iya remu zu um za ussa um shu'ut uka net wu nome u-ma u dom-u ma-u wakun da.

21 Uka Rem-su u-Ru zutte:

† 15:9 Gwat tumsu: 2Sam 22:50; SepV 18:49. ‡ 15:10 Gwat tumsu: Muut 32:43.

§ 15:11 Gwat tumsu: SepV 117:1. * 15:12 Gwat tumsu: Isha 11:10.

<<Net-tu nape wun da,
e hyan.

Tumsu net-tu hoge rem-us rò
da,
e nap.>>†

22 U-da u-beet a um zonge m-
haan udu nò, na hoos me ur-
haan.‡

*Burus zongte ha-mu
bo-u Roma*

23 U da-o um taaste pama-
u um de ut-nom remu net-tu
hok Rem-su m-Remer u rug-
u o. Us-hak u-tát um cwanug
um haan um hyan nò.

24 U da-o um wa'ag jab ur-
haan ne u be-ur nò. A um o m-
ha u gas-u Asbaniya, me ut-
dorun um hyan nò. Me ut-
hog ur-zwar um shu'ut udu
nò u-da cashi. Da-u um kume
sege-ur nò se um re shu m-ha
ne.

25 Sedi kanda um do'e
ukun, um de m-ha u bo-u
Urusharima remu um nom-
ut u-nya udu net-tu u-Ru.

26 Net-tu kabe Yeso Kiristi
i o u gas-u Makidoniya u i o
rug-u Akaya ne, e hok zwaru
yadu cwut e udu or-ut e ne i
o ur-kob ne i o u-me net-tu u-
Ru u bo-u Urusharima.§

27 E hok zwaru ut-nom
iya rem uzu e hok e dor
un ur-mag. Remu zu a-za-
dor ne onkte nya-u u-yar
u kom-u u-Ru u rem-su m-
remer dugu-du a-dor-ne u
bo-u Urusharima, e hok uzu
nomu kuse e nom u e top-ut
un ur-mag uzu e nomu un
sege-du shik.*

28 Da-u um tase pama-u
uno, um do'e yas u shik-u
un, um do'e shup-du fun-yu
ha-mu gas-u Asbaniya. A um
o tek m-ha u Asbaniya, me ut-
dorun um vukus nò.

29 Da-u um teene u Roma,
um nak me ut-teen u kom-u
u-Ru ne u Kiristi ne.

30 Or-ut ri ne, remu Yeso
Kiristi Wa-ko-uyan tumsu ut-
cwan ne tu Yar-u ya in, um
o kon-us nò, nò same ut-kom
u me ne remu gag-mu nomu
me us-toog udu u-Ru.

31 Nomon us-toog uka um
dote ut-pos dugu kom-tu i za
a-doru Yeso da, in o dak-u
Yahudiya. Um o us-toog uka
sege-du um do'e ut-kab udu a-
dor i Urusharima e kab o.

32 A Ru-u tane, me ut-haan
udu nò ur-so ne remu in
nomtun ur-orop ur-kot du de
ya in shiriktin-mu jab-u ank-
mu u-Ru.

33 Um o nomu nò us-toog
udu u-Ru wu shu'ut m-yar wa
nom ur-kot u nò ne! U shu'ut
iya.

16

Us-vuk

1 Yakun neta-ya oro wu de
haan udu nò, dim-ur wa
Fibi. Um o waru nò, net-
u m-kim wa. Tumsu wa
o wa-m-ank u-me a-doru
Yeso u bo-u Kankiriya.

2 Kabun wun ut-kom ut-
yur remu zu wa doru Wa-ko-
uyan wa, uka na gute net-
tu u-Ru. Nomon wun sege-
du wa ut-sa ur-beet, remu zu

† 15:21 Gwat tumsu: Isha 52:15. ‡ 15:22 Gwat tumsu: Roma 1:13. § 15:26

Gwat tumsu: 1Kor 16:1-4. * 15:27 Gwat tumsu: 1Kor 9:11.

kowa wa nongu net-ne u-tát
ur-sege tumsu ko me u nongu
me.

³ Vuksun me Biskira u Akira
ne or-u ri u-me pama-us
Kiristi Yeso.*

⁴ E ya'aste fat-ut e uka e
mar remu ri. Me wa u-gan u
o vam-ut un da, a-doru Yeso
i za-Yahuda-ne da e nong ut-
vam ko'e.

⁵ Vuksun morog-du a-dor i
morge u-me bu-u un.

Vuksun huub-u ri Apani-
tus, wa doru Kiristi ur-
takun u dak-u Asiya.

⁶ Vuksun Meri wu nomu u-
pama u remu no sok.

⁷ Vuksun Andaronikus u
Yuniya ne, net-tu Yahuda
to uka um otte, it u e ne
ooge u bu-u m-tok. A-
dorū Yeso o yadu un m-
sek sok, tumsu um nak
un u tek-u a-Tomu Yeso e
kabug Kiristi kanda me.

⁸ Vuksun Ampiriyatus,
huub-u ri u-me Wa-ko-
uyan.

⁹ Vuksun Urbanus huub m-
anku ri u-me Kiristi, u
huub-u ri ne Sitakis.

¹⁰ Vuksun Aperes, tok-u so-
wa wu Kiristi.

Vuksun net-tu o bu-u Aris-
toburus.

¹¹ Vuksun Herodiya, or-u ri
wa-yahuda.

Vuksun a-dor u-Ru i o bu-u
Narkisus.

¹² Vuksun Tirayipina u
Tiraposa. Neta-ut to e
nongu Wa-ko-uyan us-
pama sok.

Vuksun huub-u ri Parsis,
yakun neta-ya tumsu yu

nomu Wa-ko-uyan us-
pama.

¹³ Vuksun Rufus, wu Ru-u
dage, u ino-u wane wu
shu'ute uka u-ino udu ri.†

¹⁴ Vuksun Asinikiritus, u
Pirigona, u Hermes, u
Paturubas, u Haramas u
or-ut un i o ur-kot u un
ne.

¹⁵ Vuksun Pikorogus, u Ju-
riya ne neta, u Niriyus ne
u huno-u wa ne wa neta,
u Orimpas, u a-doru Yeso
ne beet i o ukun.

¹⁶ Vuksun or-ut no ne u
ham-ut tu u-hen ne.

A-doru Yeso beet tomgon
us-vuk.

Burus nak to-tu net-tu Roma

¹⁷ Or-ut ri ne, um cwanug
m-nak no ut-to remu net-
tu o mot-du no, i wadu ut-
net e yage dorru u-Ru tumsu
e gugumte go-du kose-tu na
kabe.

¹⁸ Go-du net-tu o nom-du
nom-ut to, e za nomu Kiristi
us-pama da, sedi cwan-tu
war-ut e. U gom-tu m-remar
u nu-ut e, u vam-tu us-bi ne, e
o parru jab-su ut-net i o er-ru
un. Net-tu o er-ru un e o uka
ya'ag-u rek-e.

¹⁹ Kowan hok uka no otte
dorru Rem-su m-Remar. Um
hok ur-zwar u remu iya. Sedi
um ut-sa no nom us-ver u
nom-u o so-o. No shu'ut za
ut-ba'as tumsu no som nom-
ut yo-to.

²⁰ Ru-u m-yar de yadu no
m-shin u no dote jangu faruk-
u nom us-te za m-tumb. Nya-

* 16:3 Gwat tumsu: Pama 18:2. † 16:13 Gwat tumsu: Mark 15:21.

u Wa-ko-uyan in Yeso o ur-kot
u no ne!

²¹ Timoti huub m-ank ri,
wa o vuk-su no. Iya o tumsu
Rushiyos, u Jason ne, u Sosi-
pata ne, e o vuk-su no, e beet
or-ut ri ne e Yahuda-ne.‡

²² Me, Tartiyus, wu pane
uno ran-o, um o vuk-su no
net-tu o dorru Wa-ko-uyan.

²³ Gayus o vuk-su no. Wa
gwug me u-me bu-u wa, u-me
bu-u wa o a-doru Yeso u-me
bo-u o morogte.

Erastus, wa-cun-du shik u-
bo wa o vuk-su no. Tumsu u
or-u it ne Kwartus wa o vuk-
su no.§

²⁴ Nya-u u-Ru Yeso Kiristi o
ur-kot u no ne beet! U shu'ut
iya.*

Ut-vam udu u-Ru

²⁵ Yagun in nomun u-Ru
m-sek! Wa otte m-shin mu
no dote ut-ees u-me yadu
jab remu Rem-su m-Remer su
Yeso Kiristi wu um o donse-
ur wa! Rem-su m-Remer u
sin-se na yaksu se m-tumb ne.

²⁶ Sedi u da-o na rwutun se
m-zun u-me ran-tu a-warru
Rem-su u-Ru ne. Na nong
iya uka Ru-u zutte, tumsu
na kosku se m-zun udu ut-
net, remu i-za-Yahuda-ne da
e yu'ut jab tumsu e dor rem-
us Yeso.

²⁷ Um cwanug uzu, a Yeso
Kiristi segu in, in do'e nomu
u-Ru ut-vam wu o wa-m-nap
m-mommo! U shu'ut iya.

‡ **16:21** Gwat tumsu: Pama 16:1. § **16:23** Gwat tumsu: Pama 19:29; 1Kor 1:14;
2Tim 4:20. * **16:24** Ran-tu ut-ut u-tat panug inya fe-ya da.

Ran-u Burus u do'e udu Garatiya-ne

¹ *Unō ran-o oon dugu-du Burus, Wa-tom-u Yeso Kiristi wu ooge uzu net-to dage wa da, ko dugu-du wakun net wa da. Sedi Yeso Kiristi wa dage me u u-Ru ne u Uso, wu yunse Yeso dugu m-mar.

² A-doru Yeso ne beet i ooge ur-kot u me ne tomotton uno ran-o udu morog-tu a-dor-ne tu ooge u dak-u Garatiya:

³ Um nong us-toog uzu u-Ru Uso-u in u Wa-ko-uyan Yeso Kiristi ne ya' no u-nya u rus-du jab ne.

⁴ Yeso yaste fat-ur wa shamu toog u remu ba'as-ut in remu wa guut in dugu dak-u yo-o uno. Unō nong uka cite mu Ru-u in u Uso ne.

⁵ Yage inya m-sek udu u-Ru m-mommo! U shu'ut iya.

*Rem-su m-Remer
su ut-nip*

⁶ Um nong m-zap uzu no o byurru u-dim m-hor dugu-du u-Ru, wu dage no remu nya-u Kiristi. No o dorru seken fun-se su ooge bam u Rem-su m-Remer ne su um nomu no but-tu se.

⁷ Sedi ut-nip a Rem-su m-Remer se da. M-ha iya ne tokun net-to oro tu ooge engusse no tumsu e ut-sa e bargusse Rem-su m-Remer su mot-ut Kiristi.

⁸ Sedi ko da uzu it, ko wa-tom u-Ru wu ooge dugu

dom u-ru wa nomu no but-tu Rem-su m-Remer su ooge bam u Rem-su m-Remer ne, su it nomu no ut-but dugu ur-takun, yage nu-u yo-o u-Ru heen u-dom-u hi-ur wa.

⁹ Uka it war-tu no ur-takun, u da-o um swurug m-waru no: A wakun nomu no but-tu Rem-su m-Remer su ooge bam u Rem-su m-Remer ne, su no onke dugu-du it, um konug uzu Ru-u ya' go net-u wa ur-kob sok.

*Ru-o fage Burus shu'ute
Wa-tom-u Yeso*

¹⁰ Um ut-sa u da-o uzu net-tu hog zwar-ur ri, ko u-Ru? Ko sha-mu oro uzu net-to um ut-sa to hog remer-m ri? A mune uzu um omon ut-sa u net-tu hog remer-m ri, um da shu'ute tok-u Kiristi da.

¹¹ U da-o um ut-sa no nap or-ut ri ne, uzu Rem-su m-Remer su um nomu no a dugu-du net de se rwuune da.

¹² Um kab-ug se dugu-du wakun net wa da, ko wakun wa iise me da. Yeso Kiristi wa hi-ur wa kwure se rem-se udu ri.

¹³ Remu no hok uka um otte ur-yu da-u um ooge dorru fun-yu Yahuda-ne. Um yaag a-doru Yeso i ooge net-tu u-Ru ur-kob sok. Um nong nomu um do'e ut-ker um horusse un.

¹⁴ Um oog u-shu or-ut ri ne u-tat i ooge us-hak us-gan u me ne u dorru fun-yu Yahuda-ne. Rem uzu um wa'ag jab sok u dorru kim-su uso-tu uso-ut ri ne.

15 Sedi kanda na mat me, Ru-u dak me tumsu wa fug me remu nya-u wa. Tumsu Ru-u hog ur-zwar,

16 uzu wa kose Wa'-u wa udu ri rem um nom-ut but-tu Rem-su m-Remer su mot-ut wa u-me a-za Yahuda-ne. Da-u nom-ut to nome um shuk-ut wakun net wa mottu nom-u to ooge ut-zu ut-beet ko nom-u um do'e ut-nom da.

17 Tumsu um haag u Urusharima remu um shit atomu Yeso i ba'e me m-haan da. Sedi um aruk m-ha dak-u Arabiya tumsu da tase um muun u-me bo-u Dimaku.

18 Se da-u hak-su us-tut arke um aruk m-ha Urusharima rem um nuput Biturus, tumsu um shu'ut u wa ne m-roog op ut-tan.

19 Sedi um hyanug wakun u tek-u a-tomu Yeso u da-u o da sedi Yakubu huub ur-matu Wa-ko-uyan.

20 Um o warru no ut-nip u-shu u-Ru, nom-u um ooge panu no a bi-se da.

21 Da tase um aruk m-ha gas-su Suriya u Kirikiya ne.

22 Sedi a-doru Yeso ne i ooge gas-u Yahudiya e tamug hyan-du me ur-is u ur-is ne da.

23 E hok kyak u mot-ut ri ne uzu: <<Burus, wu ooge da-u o m-ya in ur-kob wa ooge da-o u but-tu Rem-su m-Remer su yadu jab su wa ooge ut-sa wa horusse.>>

24 Tumsu e nonge u-Ru ut-vam u remu ri.

2

A-tomu Yeso kabug Burus

1 Sedi da-u hak-su op us-nas arke, um sur m-ha Urusharima, uno da-o u Baraba ne. Um kub Titus tumsu.

2 Um haag u kun remu zu Ru-u kosku me u-hyan uzu um do'e. Da-u um ooge kun um shu'ute m-yasa u tu-shu a-doru Yeso ne, tumsu um yu' e zun-mu Rem-su m-Remer su um ooge but-tu se u tek-u i za-yahuda-ne. Um oog um cwang uzu hi-ut it u un ne o ur-be ur-gan, remu u-gyer u shu'ut uzu ank-m ri u da-u arke u uno da-o ne oog m-zan da.

3 Sedi Titus wu ooge ur-kot u me ne, ko ba shu'ute uzu wa net-u wa-za-Yahuda wa, tu-shu wa'ag wa nom ur-pes za wa cwan da.

4 Sin-se rem-se yungun remu uzu tokon net-to tu ooge us-bi uzu a-dor-ne e ooge, e cwagun m-yasa rem e got ukur u in kume u same-du ut-hi in u Kiristi Yeso ne. E ut-sa e muut in tok-ne udu nom-du nom-u bor-tu Yahuda-ne zuye.

5 Sedi it yaag un ur-ker da ko u-da cashi, remu Rem-su m-Remer su ut-nip se shu'ut u remu swur-m no.

6 Tumsu i ooge tu-shu a-doru Yeso e swurug okon u-me rem-us ri da. (Shuut-ur un tu-shu zatte mokon swasmo udu ri da, remu zu Ru-u koste m-kuuk da.)

7 Oog ba tu-shu sur okon u rem-us ri, e nup uzu Ru-u yaag me ank-mu but-tu Rem-su m-Remer udu a-za Yahuda-ne, tumsu wa yu'

Biturus ank-mu but-tu gandi rem-us se udu Yahuda-ne. *

8 Remu gandi Ru-u wa'e Biturus shu'ut Wa-tom-u Yeso remu ank-mu ut-but udu Yahuda-ne†, tumsu wa wa'e um shu'ut Wa-tom-u Yeso udu i za-yahuda-ne.

9 Da-u Yakubu, u Biturus u Yohanna ne, i ooge tu-shu a-doru Yeso ne, e nup uzu Ru-u yaag me uno nya-o. E so ut-kom u Baraba ne u me ne. E ees uzu it de'e u it nom m-ank udu i za-yahuda-ne, tumsu e nom m-ank u-me Yahuda-ne.

10 Nom-u un kone it u war-o uzu it re u-shu u gwat-du I ooge ur-kob, nom-u um ooge ussa uzu um nomog u-da u-beet.

Burus hagusse Biturus

11 Sedi da-u Biturus‡ haane bo-u Antakiya, um baste wun u-shu a-dor-ne, remu uzu nom-u wa oog ut-nom o za hon-hon da.

12 Remu da-u wa teene ur-takun, wa oog m-re nom ut-re u i za-Yahuda-ne. Sedi a tase, da-u tokon net-to haan dugu-du Yakubu, wa heese muudu u-dim tumsu wa mot hi-ur wa dugu-du un. Wa o gyer-u Yahuda-ne i zuye se na nongu i za-yahuda-ne da ur-pes.

13 Tumsu Yahuda-ne u-tat e same ut-hi u ha-mu ur-no wun ne, ko Baraba hi-ur wa un engusse wa tumsu wa dor un u ha-mu ur-no un ne.

14 Da-u um hyane un yakke dorru fun-yu ut-nip yu Remsu m-Remer, um zu Biturus u-shu kowan, <<Bo net-u Yahuda wa, m-ha iya ne bo zaar dorru bor-tu Mosa yasus Yahuda-ne da. ¿Re-o nom-te u da-o bo otte wadu a-za Yahuda-ne e dor bor-tu Yahuda-ne?>>

Ru-u gwuug Yahuda-ne u a-za Yahuda-ne

15 Burus re shu ut-zu ne, <<In Yahuda-ne e udu ur-mat, za <a-za Yahuda-ne i na foge a-ut-ba'as-ne da.>§

16 Sedi in nak uzu wakun zaar ut-shuut hon-hon udu dorru bor-tu Ru-u yase Mosa da, sedi udu yadu jab udu Yeso Kiristi. Tumsu in Yahuda-ne i ya'e jab u-me Kiristi Yeso, remu in shu'ute za ut-ba'as udu u-Ru u yadu jab ne u-me Kiristi, tumsu za udu dorru bor-tu Ru-u yase Mosa da. Remu wakun zaar ut-shuut za ut-ba'as udu dorru bor-tu Mosa yasus Yahuda-ne da.

17 <<Sedi a mune zu da-u in ut-sa in shu'ut hon-hon udu u-Ru u-me Kiristi, in bit hi-ur in ut-ba'as ne sha-mu a-za Yahuda-ne, ¿ut-shu'ut uzu Kiristi yaag in shiriktin-mu ut-ba'as? A-a! Iya-o da!

18 Nom-u um ut-war o uzu, a-muune uzu um byurug u-dim u dorru ut-bor remu um shu'ute hon-hon udu u-Ru,

* 2:7 Girik i za-Yahuda-ne e na zu a-za ur-pes-ne, Yahuda-ne e na zu a-ur-pes-ne.

† 2:8 Girik zu, <<ur-pes.>> ‡ 2:11 Biturus Biturus ut-Girik na zu wa Kefas.

§ 2:15 Remu uzu Yahuda-ne otte bor-u Mosa tumsu e nom ur-pes e kub hi-ur e a jab-u so-o ne. A-za Yahuda-ne e zatte ut-bor da nom-ut ur-pes da, Yahuda-ne kub e uka a-ut-ba'as-ne.

shu'ute uka um swurug ma ma-u um duuse ur-takun.

¹⁹ Remu bor-tu koske me uzu um o uka net-u mare udu ut-bor, rem iya um o ur-yu remu u-Ru, shu'ute uka zu na tarug me u-dom u-kan ur-kot u Yeso Kiristi ne u-dom u-kan.

²⁰ Remu da-o, um zamun ur-yu da, sedi Kiristi wa ooge ur-yu u-me ri. Tumsu uka um otte ur-yu u uno war-u u-dak o, um o yu-du fat-ur ri udu yadu jab udu Wa' u-Ru, wu cwane me tumsu wa yase hi-ur wa remu ri.

²¹ Um muute nya u-Ru m-zan da. Remu a-muune uzu dorru bor-tu Ru-u yase Mosa in shu'ut za ut-ba'as udu u-Ru, shu'ute uzu Kiristi marug m-zan!>>

3

Yadu jab ko dorru bor-u Mosa

¹ No ragne Garatiya-ne! ¿Wana engusse jab-us no? Remu um wargu no m-zun mottu mar-m Yeso Kiristi u-dom u-kan.

² Warun me u-nom u-gan: Ko no onkte Yar u-Hen remu dorru ut-bor tu Yahuda-ne, ¿ko remu ya-du jab u-me rem-su no hoge u mot-ut Yeso Kiristi ne?

³ ¿Yan o wute no otte m-rag ne u-tat? Ba no tak-ne u Yar u-Hen, ¿yan-o wute no otte ut-sa no vaste ank-mu u-Ru u beb-du u-war?

⁴ ¿Kob-du no swaye u-tat du m-zan de? Za u-sakna o da shu'ut okun nomo!

⁵ ¿Um o shut-du no tumsu, ut-shu'ut uzu Ru-u yaag no Yar u-Hen u ank-mu nom-tu m-shin u tek-u no remu zu no dorog ut-bor? Iya-o da! Wa yaag no remu uzu no yaag jab-u rem-su no hoge u mot-ut Kiristi ne.

⁶ Gwat Ibrahi: <<Wa yaag jab udu u-Ru tumsu Ru-u og wun net hon-hon.>>*

⁷ No nap uzu, ya'ag-u Ibrahi i ut-nip e ooge i ya'e jab udu u-Ru.

⁸ Tumsu remu Ran-u u-Ru, Ru-u zuug Ibrahi da-u dim uzu, a-za Yahuda-ne do'e ut-shu'ut hon-hon udu u-Ru remu yadu jab-u e udu wa. Ru-u zu Ibrahi: <<Net-tu ut-dak ut-beet e do'e kwum-du nu-u so-o dugu-du ro.>>

⁹ Remu iya, i wa'e yadu jab-us e udu Kiristi e kwumug gandi nu-u so-o u Ibrahi onke remu yadu jab-u wa.

¹⁰ Kowana wu toste udu dorru ut-bor u remu wa muute hi-ur wa hon-hon udu u-Ru wa o ur-yu u-me nu-u yo-o. Remu zu o m-pan u-me Ran-u u-Ru: <<Kowana wu gugme re-du u-shu u nom-du ko-uyan u ooge m-pan u-me ran u-bor wa o u nu-u yo-o ne!>>

¹¹ O m-zun uzu wakun zaar ut-shu'ut hon-hon udu u-Ru remu dorru ut-bor da. Um zuug inya remu o m-pan u-me Ran-u u-Ru: <<Se remu yadu jab net o hon-hon dete ur-fat.>>

¹² Inya fun-yu yadu jab ya zaar us-gan u fun-yu ut-bor ne da, yu zuye, <<Se

* 3:6 Gwat tumsu: Taku 15:6; Roma 4:3.

udu dorru ut-bor de net dote kwum-du ur-fat.>>

13 Sedi Kiristi gwuug in dugu nu-u yo-o u u-bor du wa shu'ute nu-u yo-o remu in. Rem uzu o m-pan u-me Ran-u u-Ru: <<Nu-u yo-o udu kowana na tare dom u-te.>>

14 Wa gwuug in remu nu-u so-o u Ru-u ya'e Ibrahi o ut-haan udu a-za Yahuda-ne remu Kiristi Yeso. Na nong iya remu in onkte estedu us-rem du Yar u-Ru remu yadu jab.

*U-bor yu o bam u
estedu us-rem ne*

15 Or-ut ri a-dor-ne yage um ya' no sha-mu koduhe ho-de. Da-u net-ne yur wa'e u-kom u-ran e cin us-rem, wakun zaar wu do'e has-tu se ko wa sur okun da. Iya otte u sin-se rem-se.

16 Ru-u yaste estedu us-rem wa udu Ibrahi tumsu udu wa'-u wa ne. Napun uzu Ran-u zuug da <<Udu ya'ag-u ro>> Uka na zu ko-ut wa. Sedi, o zuug <<Udu wa'-u ro,>>† nomu o ooge ut-war net gan, udu Kiristi.

17 Nom um ooge ut-zu ya: Bor-ut Mosa, tu haane us-hak ut-kok ut-nas u hak-su ur-shik us-op ba wa nome Ibrahi estedu us-rem, to haste estedu us-rem su Ru-u nome m-tumb ne da, remu zu Ru-u haste estedu us-rem wa da.

18 Remu a mune uzu na onk-u og-du ur-mat udu dorru bor-u Mosa, se zaar ut-shu'ut uzu u remu estedu us-rem da. Sedi Ru-u yaste

estedu us-rem uka nya-u m-hos udu Ibrahi.

19 ¿Rem-u yan-o Ru-u ya'aste bor-ut Mosa? Wa ya'aste ut-bor u remu to koste ut-net ba'as-ut e. Sedi Ru-u cunug uzu u bor-tu tumb u war-to m-te haan-du wa' wu Ru-u nomte estedu us-rem u mot-ut wa. Ru-u ya'aste bor-ut wa udu a-tom u-Ru m-ha udu Mosa, wu eese tek-u u-Ru ut-net ne.

20 U da-o wa-ur-ees u-tek otte ur-sege a-muune zu m-zuug kir-du ut-net ur-gan ut-sa e egusse us-rem. Sedi u-Ru, wu ooge u-gan, wa nong m-anak u wa-ur-ees u-tek da-u wa yase estedu us-rem udu Ibrahi da.

*Nom-u wute Ru-u
ya'aste ut-bor*

21 ¿Shu'ute uzu bor-tu gugumte estedu us-rem su Ru-u nome? A'a, iya-o da! Remu a mune uzu bor-ut Mosa tu na yaase to keru yadu ur-fat, shu'ut du hon-hon za haagun dugu-du u-bor.

22 Sedi Ran-u u-Ru o ut-war uzu ba'as-to dor-tu u-dak u-beet. Remu iya Ru-u yu estedu us-rem su ukur udu i ya'e jab-u e udu Yeso Kiristi.

23 Kanda din-de yadu jab haan, in oog u men-tu ur-tage udu dorru u-bor. In oog ur-tage kanda na upse in yadu jab.

24 Remu bor-ut oog u dor-tu u-dak u-beet kanda Kiristi haan. Nomu wute wa haatun

† 3:16 Gwat tumsu: Taku 12:7; 13:15; 17:7; 24:7.

remu na muute in hon-hon
udu u-Ru remu yadu jab.

²⁵ Sedi da-o yadu jab
haagun, bor-ut zamun u dor-
tu in da.

*Yaag-u u-Ru remu
yadu jab*

²⁶ Remu udu same-du ut-hi
no u Kiristi Yeso ne ya'ag u-Ru
no ooge beet remu yadu jab.

²⁷ Tumsu net-ne beet i
same ut-hi u Kiristi ne u-
me ut-yubusse m-bu e wa'ag
Kiristi uka na wute kus-ut po-
to.

²⁸ Remu i ooge same-du ut-
hi u Kiristi ne mottu Yahuda-
ne ko a-za Yahuda-ne, tok ko
za m-tok, campa ko neta to
zamu da. Remu no beet no
shu'ute us-gan u-me Kiristi
Yeso.

²⁹ Tumsu a mune no net-ut
Kiristi to, no ko-ur Ibrahi de
no ooge. No do'e re-du og-du
ur-mat-u wun. Tumsu estedu
us-rem su u-Ru udu Ibrahi du
no de.

4

¹ U da-o nom-u um ooge ut-
zu ya: Abite zu wa re-du og-
du ur-mat omon wa'-u rek-
wa, wa o us-gan uka tok, ko
uzu wa otte ko-uyan u uso wa
otte.

² Tumsu net-tu oro tu gwat-
du wa, se wa teeg da-u uso wa
cine.

³ Iya o in otte kanda Kiristi
haan. In oog sha-mu ya'ag-u
rek-e in o u-me m-tok u ta-u
yar-ut yo-to tu ooge ur-faruk
du uno dak-o.

⁴ Sedi da da-u na cine teene,
Ru-u tomon Wa'-u wa. Wu
neta mate tumsu wa dor bor-
tu Ru-u yase Moša.

⁵ Ru-u tomon wun remu wa
guut net-ut to tu ooge dorru
bor-ut Yahuda-ne remu in
onkte og-ur in du shuyi-
shuyi, uka ya'ag-u u-Ru.

⁶ Tumsu rem uzu no ya'ag-
u wun ne, Ru-u tomon Yar-u
Wa'-u wa u-me jab-us in, Yar-
u wa wu' in fog u-Ru, <<Uso
ri! Uso ri!>>

⁷ Remu iya, bo zamun tok
da, sedi wa'-u u-Ru bo ooge.
Tumsu remu uzu bo o wa'-u
wun, wa wa'ag bo re og-du
ur-mat-u wa.

*Burus ekuste
remu Garatiya-ne*

⁸ Ur-takun, da-u no nape u-
Ru da, no oog tok-ne udu ru-
tu za ur-fat.

⁹ Sedi u da-o ba no haane u-
me same-du ut-hi u u-Ru ne
ko um zu, Ru-u haagun u-me
same-du ut-hi u no ne, ^{re-o}
no otte ut-sa no sur m-mu u-
dim tumsu no shu'ut tok-ne
udu yar-tu za ur-beb tumsu
tu m-zan tumsu udu yar-ut to
ne tu ooge ur-faruk u-me uno
dak-o?

¹⁰ No dor tokun ho-to sok
us-pyat ne u u-da ne u us-hak
ne u no kum-ut hyu-m pus-
mo udu u-Ru.

¹¹ Um hok u-gyer remu no.
Jiya pama-us ri u none oog m-
zan.

¹² Um kon-ug no or-ut ri
ne, shu'utun sha-m ri uka um
kumte ut-pos dugu to nom-
to, remu uzu um shu'ute sha-
m no a-za Yahuda-ne i poste
dugu bor-ut to. No nongu me
nom-tu za hon-hon da.

¹³ No bakus uzu ur-takun
remu kob-du m-yar de um

nomtu no donse-du Rem-su m-Remer.

¹⁴ Tumsu ko ba shu'ute kob-du m-yar ri shu'ute m-reg udu no, no jurum me ko no gugum me da. No onkte me tumsu no kub me uka uzu um o wa-tom u-Ru, no kub me uka Kiristi Yeso hi-ur wa.

¹⁵ ¿Yan-o kume so-ur no ur-beet? Um nak uzu abite oog ut-nome, no za hoste is-ut no tumsu no yase to udu ri.

¹⁶ ¿Um shu'ute huub-u yo-o no u da-o remu zu um o waru no ut-nip?

¹⁷ To-to net-to ekuste to kubus jab-us no, sedi nom-u un ooge zong-su ut-nom o zaar so-o da. E ut-sa e hast no dugu-du ri remu no muute jab-us no udu un.

¹⁸ Ko re-o nomte, otte ur-zwar wakun ya' jab-u remu nomu so-o, uda u-beet, za da-u um ooge none war-o da.

¹⁹ Yaag-u ri! Uka neta yu o u-me remu men-tu ur-mat, iya-o um otte ut-swur m-hog gandi go-du re-mo se Kiristi shuug ut-rogom u-me jab-us no.

²⁰ Um cwang um haan tumsu um shu'ut ur-kot u no ne u da-o tumsu um swase cwar-yu us-rem ri, rem uzu um ekuste mot-ut no ne.

Hajaratu u Saratu

²¹ Warun me, no i ooge ut-sa no shu'ut u ta-u bor-tu Yahuda-ne, ¿no nak nom-u bor-tu zuye?

²² Ran-u u-Ru o ut-zu Ibrahi otte ya'ag yur. Wagan oog

dugu tok-u neta, tumsu wagan oog dugu-du neta wu zaare me m-tok da.

²³ Sedi wa'-u ooge dugu-du tok-u neta na mak-ut wa uka na vette; sedi wu na mate dugu-du neta wu zaare me m-tok da wa oog uka shu-du estedu us-rem su u-Ru udu Ibrahi.

²⁴ Neta-ut tun-to ut-yur to o sha-mu estedu us-rem su u-Ru us-yur. Hajaratu, wa o uka Ror-du Sinai be-du net-tu onkte bor-tu Yahuda-ne, tu mute e tok-ne.

²⁵ U da-o Hajaratu o ees-mu Ror-du Sinai u-me dak-u Arabiya, tumsu ees-mu Urusharima u ya-o. Remu wa o u-me m-tok udu u-bor ur-kot u yaag-u wa ne.

²⁶ Sedi unwa jit neta wa, Saratu, wa o ees-mu Urusharima u ooge u-dom u-ru. Wa zaar me m-tok da tumsu wa o sha-mu ino-u in.

²⁷ Remu zu o m-pan:
<<Nom ur-so, neta za ur-mat, wu mate ya'ag da.

Nom ut-jar m-yat,
wu tame nap-du remu ur-mat da.

Remu uzu neta wu campa wa gugme,

u da-o wa otte ya'ag,
m-zeg wu ooge ur-yu e campa wa.*>>

²⁸ Tumsu da-o no or-ut ri ne, no o ya'ag i na mate sha-mu shu-du estedu us-rem su u-Ru, uka Ishaku.

²⁹ Sedi u da-u o wa' wu na mate uka na vette wa yu' wa'-u na mate udu beb-du u-yar

* 4:27 Gwat tumsu: Isha 54:1.

ur-kob. Gandi nom-ut to ooge m-da u da-o.

³⁰ Sedi ζyan-o Ran-u u-Ru zuye u mot-tu iya ne? <<Buz tok-u neta-u ya u wa'-u wa ne. Rem uzu wa'-u tok-u neta wa zaar u re-du og-du ur-mat-u wa'-u neta wu zaare m-tok da.>>

³¹ Remu iya or-ut ri ne, in zaar ya'ag-u tok-u neta da, sedi ya'ag-u neta yu zaare me m-tok da.

5

*Kwum-du u-ukur
u-me Kiristi*

¹ Kiristi ruute in remu in shu'ute i na ruute ut-nip. Se no ees ur-beb ne u-me yadu hi-ut no, tumsu a no shu'ut tok-ne udu dorru bor-ut Yahuda-ne da.

² Eren! Me, Burus, um o waru no iya: A no toste jab-us no udu nom-du ur-pes u remu no shu'ute hon-hon udu u-Ru, sedi shu'ute uzu nom-u Kiristi nome remu no zatte mokon swur-mo udu no da.

³ Tumsu um do'e ut-sur waru no kowana yage na nomu wa ur-pes, se wa dorog nomu bor-ut Yahuda-ne zuye ut-beet.

⁴ Tumsu a no ooge ut-sa no nom hon-hon u-shu u-Ru udu dorru u-bor, no kupuste hi-ur no dugu-du same-du ut-hi no u Kiristi ne. No byurug shin-ut no dugu-du nya-u u-Ru.

⁵ Sedi udu in, Yar-o yu'e in ur-beb in o wadu jab u-me yadu jab tumsu udu shu'ut-du jab-u so-o u u-Ru nome in estedu us-rem.

⁶ Remu da-u in ooge same-du ut-hi u Kiristi Yeso, ur-pes ko kob-du ur-pes zatte mokon swur-mo da. Nom-u na ooge ut-gwat u war-o yadu jab-u o kose hi-ur o udu ut-cwan.

⁷ No oog u som-mu maga uka kumte, ζwana kupse no u fun dugu dorru ut-nip?

⁸ U-Ru, wu dage no, a wa wa'e no nom-ut go-du se dorogete da!

⁹ Tun-to kose-tu us-bi to o sha-mu <<yisti cashi mo wu' ur-tung ur-beet de yune.>>

¹⁰ Um toste jab udu Wako-uyan uzu wa do'e e'-du no dugu dorru kose-tu us-bi. Sedi Ru-u do'e nomu net wa kwup-du us-rem, wu ooge engusse no.

¹¹ U da-o or-ut ri ne, a mune uzu um omon ut-but uzu se na nongu no ur-pes, ζyan-o wa-e na omon u yadu me ur-kob? A mune uzu um o ut-kose uzu se na nonge i ya'e jab ur-pes, net-tu za hok-ut ryab-su mottu but-tu rem-su u-kan da.

¹² Um cwang uzu a-yunsu us-jab ne i ooge ussa e honsu no ur-pes uzu e nomu hi-ur e ur-vu.

¹³ Remu na fak no u no nom ur-yu u-me u-ukur or-ut ri ne. Sedi a no yage ukur u no kume o shu'ut keru yage-du cwan-tu u-waru no duut no da. Sedi nomon m-ank u ukur-u no kume no nome or-ut no ne us-pama u-me ut-cwan.

¹⁴ Remu bor-ut Yahuda-ne na samge to ut-beet u-me u-bor u-gan: <<Cwan kowan uka bo tonte hi-ur ro.>>

15 Sedi a nō ut-nōm sha-mu ut-bisa, u tūdu or-ut nō ne tūmsu u hōnsu e ne, gwatun sok, tass nō hōrusse or-ut nō ne da.

Ur-yu udu Yar u-Ru

16 Sedi um o ut-zu, yagun u Yar-u duut fat-ut nō. A nō nome iya, nō zaar u shuksu cwan-tu u-war u nō.

17 Remu zu cwan-tu u-war u nō ton nom-u Yar-u u-Ru zare ut-sa da, tūmsu Yar-u u-Ru ton nom-u cwan-tu u-war u nō tonte da. Tunto nom-to ut-yur to o m-dum or-ut e ne, tass bō nom nom-u cwan-tu u-war u nō ut-sa da.

18 Sedi a nō nome nom-u Yar-u waru nō, nō zamun u ta-u kose-tu bor-ut Yahuda-ne da.

19 U da-o ank-mu ba'as-tu u-war o m-zun. To o:

M-o,

Kob-du u-hen,

Cwan-tu hog-du remer-mu u-war,

20 Dorru ru-tu zare ur-fat,

M-bon ne,

Ut-gugum ne,

U-har ne,

Ur-shub ne,

U duus-du jab ne,

U cwan-tu m-zeg ne,

U kob-du shu'ut-du m-yar ne,

U mot-du ut-hi ne,

21 shub-du re u-shu eken,

U swa ne,

Cwan-tu morog-du m-zan ne,

U tokon nom-ut yo-to ne.

Um o nomu nō ut-him uka um nomtu nō ur-takun, kowana o nom-du go-du to nom-to wa za re-du og-du Faruk-du u-Ru da.

22 Sedi Yar-u mut go-du tun-to nom-to u-me fat-ut in:

Ut-cwan,

Ur-so ne,

Rus-du jab ne,

Gag-du jab ne,

Ur-on ne,

Nom-du nom-ut so-to ne,

Yadu jab ne,

23 Swuumse du ur-hi,

U shupdu ur-hi ne.

Bor-yu zaar yu do'e ut-zu a net-tu nom nom-to da.

24 Tūmsu i ooge i Kiristi Yeso e tarug cwan-tu ba'as-tu u-war u cwan-tu nom-ut yo-to ne.

25 Ba shu'ute uzu in o ur-yu udu u-Yar, yage in nomon ur-nok u-me du'ut-du Yar-u.

26 Taas in shu'ut hi-ut yat-to ne da, ko in wa or-ut in ne duus jab da, ko in nom shub-du or-ut in ne da.

6

Nom-du nom-ut so-to udu kowan

1 Or-ut ri ne, a ba'as-tu shipe wakun, nō i Yar-u ooge ut-du'ut se nō mutun go-du net-u wa u-fun u-tek ut-swuumse. Sedi gwatun hi-ur nō sok, tass nō he u gandi go-du mo reg-mo da.

2 Kabun no-mu or-ut nō ne, tūmsu a nō nome iya nō o dorru bor-ut Kiristi.

3 A wakun us-dorog uzu okon-o wa ooge, tūmsu wa zaar okon da, wa o engusse hi-ur wa.

4 Yage kowan nomu hi-ur wa m-reg, da-u o wa kere nom-du ut-uk u hi-ur wa, a se wa samge hi-ur wa u wakun ne da.

5 Remu zu kowan do'e kabdu no-mu nom-u wa nome.

6 Kowana wu o onk-du ut-bor dugu-du rem-su u-Ru se wa yaag a-ut-kose wa ne, udu mot-du nom-ut so-to wa ut-beet.

7 Taas no engusse hi-ur no da. Wakun nomte u-Ru hor da, nom-u net-u kawe o wa do'e ut-kef.

8 Remu i ooge yudu hok-su war-tu ut-ba'as e m-remer e do'e ket-du ut-zum, uka wa-ur-tom wu kuwe go za so-ye, wa do'e ket-du ya-tu za so-to. Sedi net wu ooge yudu hok-se du u-Yar m-remer, wa do'e kwum-du fat-du m-mommo dugu-du u-Yar, uka wa-ur-tom wu kawe go so-ye wa do'e ket-du ya-ut so-to.

9 Sedi a in po u nom-du nom-ut so-to ne da. Remu da-u kame, in do'e nom-du ket-u so-o, a in kuusun da.

10 Remu iya, kodahe in kume ur-ker, yage in nomu kowan nom-u so-o, hadde i ooge me bu-u a-yadu jab ne.*

Him-tu m-vaste

11 Gwatun pan-us yasse su um nome uka um otte panu no tun-to gom-tu m-vaste u kom-u ri.

12 I ooge ut-sa e wa no nom-du pes-du za cwan e ut-sa eken gwat e net-ut so-to. Nomu wa'e un nom-ut iya e zaar ut-sa na ya' e ur-kob da remu e o nom-du ut-kose uzu mar-m Kiristi u-kan u war-ya na dote kwum-du u-ukur.

13 Remu i na nome ur-pes e dor-ut u-bor u hi-ur e da. Sedi e ut-sa na nomu no ur-pes ko e nom ut-uk u mottu dorru ur-pes no.

14 Sedi me, um zatte nom-u um do'e ut-uk da se kan-u Wa-ko-uyan in Yeso Kiristi. Remu kan-u ya, cwan-ut ri remu uno dak-o to marug. Tumsu cwan-tu uno dak-o remu ri to marug.

15 Ur-pes, ko za ur-pes o zaar okon nom-o da. Nom-u zuge ur-zwar uzu Ru-u muute in net-ut po-to.

16 Um nong us-kon Ru-u ya' rus-du jab-u ur-on ne udu i dore tun-to kose-to beet. E o Isra-ne ut-nip i u-Ru.

17 M-vaste, a wakun o ekse me u tun-to nom-to da. Rem um otte ut-ran u war-u ri su kose uzu me yu Yeso wa um ooge.

18 Or-ut ri ne, nya-u Wa-ko-uyan in Yeso Kiristi o ur-kot u yar-u no ne. U shu'ut iya.

* 6:10 Wata a-doru Yeso.

Ran-u Burus u do'e udu Afisa-ne

Us-vuk

¹ *Uno ran-o oon dugu-du Burus, wa-tom-u Yeso Kiristi remu cite mu u-Ru, udu net-tu u-hen i o u-me bo-u Afisa i ooge yadu jab u-me same-du ut-hi e u Kiristi Yeso ne.

² Um o us-toog udu u-Ru Uso-u in, u Wa-ko-uyan Yeso Kiristi ne, uzu wa ya' no u-nya u rus-du jab ne.

Ru-u yu'yar-tu nu-u so-o remu Yeso Kiristi

³ Ut-vam udu u-Ru, Uso-u Uso-u in Yeso Kiristi, wu wa'e in nu-u so-o u ut-yar ne u koyuhe fun-ya u wa yute in nu-u so-o tu rwune dugu dom u-ru remu same-du ut-hi Kiristi ne.

⁴ Remu wa dak in kanda wa nom dom u-ru u-dak ne, in shu'ut u-hen ne tumsu za ur-pyap u shu wa. U-me ut-cwan,

⁵ Ru-u cunug in shu'ut ya'ag-u wa remu same-du ut-hi in u Kiristi Yeso ne remu cite-m wun u hog-du remerm-ne.

⁶ Remu iya in nome u-Ru ut-vam remu nya-u m-sek u wa ya'e in m-hos remu Wa'-u wa wu wa cwane.

⁷ Ru-u rwurug in u hyu-m Kiristi, remu same-du ut-hi in u Kiristi ne. In kwumug hodu ba'as-ut in. Kiristi nong iya

remu u tat-u on-du u-Ru udu in.

⁸ Tumsu wa koske in nya-u wa u-tat. Tumsu wa wa'ag in shu'ut us-ver ne tumsu in nap ko-uyan go-tu ut-nom ut-beet.

⁹ Tumsu remu zu cikte u-Ru, wa kose in zong-su m-yasa su wa zonge ut-nom u remu dugu nom-tu Kiristi de ut-nom.

¹⁰ Nom-u Ru-u zonge ut-nom ya: Ba da-u teye, wa zongte wa haatun ko-uyan nom-o u dom-u u-ru u-dak ne ur-koto, udu faruk Kiristi.

¹¹ Tumsu remu zu in samge ut-hi u Kiristi ne, in kwumug ur-og dugu-du u-Ru, remu zu wa dak in dugu ur-takun, tumsu wa wa'ag ko-uyan nok hon-hon uka wa zongte ut-nom.

¹² Ru-u zongte uzu it Yahuda-ne i ba'e m-wa jab udu Kiristi dugu ur-takun, in haatun ut-vam m-sek ne udu u-Ru.

¹³ Tumsu no a-za-Yahuda-ne, remu same-du ut-hi u Kiristi ne, Ru-u yaag no Yar-u u-Hen, wu wa nomte estedu us-rem m-tumb ne. Na nong iya ba no hoge rem-su u-Ru su ut-nip, Rem-su m-Remer su ukur, da-u no ya'e jab udu Kiristi.

¹⁴ Ru-u yaag in Yar-u wa. Yar-u u-Hen o ooge og-du ur-takun du Ru-u do'e ya-du in. Da-u wa ya'u in Yar-u u-Hen, uno koske in uzu wa ya'u in nom-u wa nome in estedu us-rem. M-vaste wa do'e gwu-du i ooge net-ut wa. Wa nong iya

remu vam-tu sek-m wa.

2

Toog-us Burus

¹⁵ Remu iya, dugu da-u um hoge yadu jab-u no udu Wa-ko-uyan Yeso tumsu cwan-ut no ne remu net-tu u-Ru ut-beet,

¹⁶ Um yakke vam-du u-Ru u remu no da, da-u um bakse u no ne u-me toog-us ri.

¹⁷ Um o kon-du u-Ru u Wa-ko-uyan in Kiristi Yeso ne, Uso u m-sek, remu sege-du Yar-u u-hen wa ya' no us-ver u u-hyan ne, ko no napu wa uka dupke.

¹⁸ Um o us-kon udu u-Ru wa u-pus jab-us no ko no napu wadu jab du na fogte no, u ooge tat-u sek-m wun u wa zonge remu net-ut wa, i o og-ur ro.

¹⁹ Um o us-kon tumsu no nap seg-mu beb-du shin-mu u-Ru mu zege remu in i ya'e jab udu wun. Gandi shin-m mo o us-gan,

²⁰ mo yunse Kiristi dugu m-mar, tumsu wa shugusse wun u-dom u pora-du du sek-mu u-Ru u kom-u us-cwa u-Ru u-dom u-ru

²¹ Ukun Kiristi wa ooge ur-faruk m-zeg kotuhe yar-to tu o ur-faruk. Tumsu wa otte dim-du zege koduhe dim-de u uno da-o m-ha da-u oone ne.

²² Ru-u yaag Kiristi faruk-du ko-uyan tumsu wa wa'ag wun yu-shu u-domu ko-uyan, remu a-doru Yeso.

²³ A-doru Yeso e ooge i Kiristi, Kiristi wa ya'u o ur-fat u-beet, wa dorte ko-uyan u-beet u hi-ur wa.

Ur-fat u-me Kiristi

¹ Da-u dim no oog uka a-za Yahuda-ne remu ba'as-ut no u nom-ut yo-to no ne.

² U ho-ut to no dorog fun-us yo-se su u-dak. No dorog wu ooge ur-faruk u dom-u yar-tu m-mya tu net-tu hyente da. Wuna ooge u-yar u ooge da-o m-ank u-me jab-su net-tu gugme dorru u-Ru.

³ In beet Yahuda-ne tumsu in nongon ur-yu sha-mu a-za Yahuda-ne, u dorru cwan-tu ut-baas in. In o nom-du nomu war-ut in u jab-us in ut-sa in nom. Remu iya in wa'ag Ru-u hog ryab-us in uka net-tu kuse i Ru-u de nomu kwup-du us-rem.

⁴ Sedi on-du u-Ru o u-tat, tumsu wa cwanug in sok.

⁵ Ko ba uzu in oog uka marimari ne remu ba'as-ut in, wa yaag in ur-fat da-u wa yunse Kiristi dugu m-mar. No kwumug u-ukur remu nya-u u-Ru.

⁶ Remu same-du ut-hi in u Kiristi ne, Ru-u yunuste in dugu m-mar ur-koto u Kiristi ne, remu in nom-ut ur-faruk ur-koto u Kiristi ne u dom u-ru.

⁷ Ru-u nong iya remu wa koste kowan da-u de haan, tat-u nya-u wa u zatte ut-mugusse da, remu on-ur wa du wa kose in, i ooge same-du ut-hi u Kiristi Yeso ne.

⁸ Remu nya-u u-Ru o wute no kum-ut u-ukur remu yadu jab, za remu beb-du hir-ur no o da. Hos-mo dugu-du u-Ru.

⁹ Ru-u ukurte no za remu nom-ut so-to tu no nome da, remu taas, wakun nom ut-uk da.

¹⁰ Ru-u nomog in uka in otte. Tumsu wa nomog in remu same-du ut-hi in u Kiristi Yeso ne, remu nom-du ank-mu nom-ut so-to, nomu wa zonge in nom dugu ur-takun.

Yahuda-ne u a-za Yahuda-ne shu'ute us-gan remu Kiristi

¹¹ Remu iya baksun uzu na makut no a-za Yahuda-ne. Tumsu i foge hi-ur e a-ur-pes-ne, e o fag-du no a-za-ur-pes-ne, ko ba shu'ute uzu pes-du u-war de, du na nome kom-tu net.

¹² Hoto no oog m-ra u-Ru ne no oog za Kiristi, tumsu no oog uka ham-ut ne u-me a-u-dak-ne u Isra. No nak estedu us-rem su Ru-u nomu e da. No o ur-yu u uno dak-o za u-Ru tumsu za wadu jab.

¹³ Sedi da-o remu same-du ut-hi no u Kiristi Yeso ne, no oog m-ra u-Ru ne sedi da-o Ru-u muutun no ut-mor u Kiristi ne. Wa nong iya remu uzu no toste jab u-me nomu Kiristi shuse da-u hyu-m wa azge dugu war-u wa da-u wa mare u dom u-kan.

¹⁴ Um zuug iya remu Kiristi hi-ur wa rus-du jab-u in de. Wa samge Yahuda-ne u a-za Yahuda-ne uka net gan remu mar-m wa u-dom u-kan. Wa hast bor-tu Yahuda-ne ya hatun yu-ur yo-de de du mote Yahuda-ne u a-za Yahuda-ne.

¹⁵ Bor-ut Yahuda-ne o u-tat, sedi Kiristi haste to remu mar-m wa. Wa nong iya remu wa nomtu hi-ur wa net-ut po-to, e same ut-hi u wa ne. Tunto net-ut po-to to dame Yahuda-ne u a-za Yahuda-ne ur-koto, remu e nom-ut shu'ut-du m-yar.

¹⁶ Tumsu hen, Kiristi haste bor-ut Yahuda-ne remu wa hongusse Yahuda-ne u a-za Yahuda-ne udu u-Ru, e shu'ut net gan, u wa haste shu'ut-ur yo-de u tek u-Ru u net-ne u remu mar-m wa u dom u-kan.

¹⁷ Kiristi haan wa nom donse-du Rem-su m-Remer su rus-du jab udu no a-za Yahuda-ne i ooge m-ra dugu u-Ru tumsu rus-du jab ne udu Yahuda-ne i ooge ut-mor.

¹⁸ Remu dugu-du wun, in beet in kumte ur-ker du hamu kit-u u-Uso remu Yar-u u-Hen u-gan.

Be-du ur-shu'ut du Wa-ko-uyan

¹⁹ Remu iya da-o no a-za Yahuda-ne hamut-to no ooge da ko net-tu do da, sedi no a-u-dak-ne e ur-koto u net-tu u-Ru ne tumsu net-tu bu-u u-Ru.

²⁰ In beet a-za Yahuda-ne u Yahuda-ne in o uka u-ma, u na maye u-dom ur-tak du atomu Yeso ne u a-warru rem-su u-Ru ne. Tumsu taar-du takun-du u-ma Kiristi Yeso wa hi-ur wa.

²¹ Na samge in beet u-me same-du ut-hi u wun ne, uka na nomte u-ma remu in rogom in shu'ut bu-u u-hen us-

toog be-du Wa-ko-uyan dote ur-yu.*

²² Tumsu u remu same-du ut-hi no a-za Yahuda-ne u Yahuda-ne u wun ne o na mute no, remu uzu no shu'ute uka be-du du ur-shu'ut du Yar-u u-Ru.

3

Ru-u rwutun nom-tu m-yasa wa m-zun

¹ U sin-se dorogse ne u jab, me, Burus um o nomu no us-toog, me wu oye wa-m-tok-u Kiristi Yeso u remu re-u u-shu no, a-za Yahuda-ne.

² Remu um nak za u-sakna uzu um oog um kabug uzu no nak, Ru-u yaag me no-mu nom-du ank-mu yu-du wa-tom-u Yeso, remu re-u u-shu no a-za Yahuda-ne.

³ Ru-u upuste me nomu wa zonge ut-nom m-yasa, uka um pantu no u takun-du ran-u uno.

⁴ Tumsu a no karunte nomu um panne, no ut-kere ut-nap uzu um nak m-zun nom-tu m-yasa tu Ru-u zonge ut-nom su mot-ut Kiristi.

⁵ Ru-u wargu net-tu cara-tu arke nom-u m-yasa u wa zonge ut-nom da. Sedi u da o wa koske to remu Yar-u wa udu net-tu wa dage e shu'ut atomu Yeso u a-warru rem-su u-Ru ne.

⁶ Tumsu nom-u Ru-u zonge ut-nom u ya: a-za Yahuda-ne u Yahuda-ne, i ya'e jab-u rem-su m-rem ne, e onkte og-du ur-mat hon-hon dugu-du u-Ru. Tumsu, e o og-tu war-u u-gan, tumsu ur-koto, e hog

rem-remu nomu Ru-u nomte estedu us-rem, remu same-du ut-hi e u Kiristi Yeso ne.

⁷ Um shu'ute tok-u ank-mu rem-su m-rem remu nya-u u-Ru ya'u me, udu wa wute beb-ur wa de um nom m-ank u-me ri.

⁸ Ko ba shu'ute zu me o ur-vaste u-me u tek-u net-tu u-Ru, Ru-u yu' me m-mo ank-m yat-mo. Wa dak me um shu'ut wa-warru Rem-su m-Remer udu a-za Yahuda-ne, u mottu tat-u kwum-tu u-yar u e do'e ut-kwum udu onk-u Kiristi.

⁹ Tumsu na dak me um ya m-zun udu kowan u mottu nom-tu m-yasa tu Ru-u zonge ut-nom. Wuna nome ko-uyan tumsu wa yakse nom-tu m-yasa tu wa zonge dugu ur-takun.

¹⁰ Nom-u wute Ru-u nom-ut tun-to nom-to ut-beet remu wa nomot a-doru Yeso ne wa koste tat-u nap-m wa, udu ut-yar tu ooge ur-faruk u-dom u-ru.

¹¹ Uno o nom-u m-mommo u Ru-u zonge ut-nom, u wa shuse remu Kiristi Yeso Wa-ko-uyan in.

¹² U remu Kiristi tumsu u yadu jab-u in ne me wun, in ut-kere ut-haan za u-gyer tumsu jab gan u-shu u-Ru.

¹³ Um o kon-us no, a jab-u no get u remu swadu ur-kob u ri da. Um o swadu ur-kob remu no, u ooge re-u u-shu no.

Toog-us Burus remu Afisa-ne

* 2:21 Wata a-dor-ne e ooge bu-u u-hen us-toog u Wa-ko-uyan.

14 Remu nom-ut to ut-beet, um he ut-jwun um nom us-toog udu Uso.

15 Wuna wu koduhe ko-de du dom u-ru u-dak ne kumte du wa dim-de.

16 Um nong us-kon uzu me tat-u sek-m wun wa ya' no ur-beb dugu Yar-u u-hen jab-us no.

17 Sedi Kiristi ut-nom be-du ur-shu'ut u wa u-me u jab-us no uka no wute jab udu wa. Gurus no ut-rogom m-cwa me cwan-tu u-Ru tumsu u ship no ur-beb ne.

18 Um nong us-toog uzu no kum ur-beb, ur-koto u net-tu u-Ru ne ut-beet, no nap m-huk tumsu m-wur ne m-ja ne tumsu u ra-du ka cwan-ut Kiristi otte remu in.

19 Tumsu um nong us-toog no nap cwan-ut Kiristi, tu zege beb-du nap-mu net, remu no shu'ute shuyi-shuyi m-te da-u no do'e onk-du shu-du u-Ru.

20 In ya' m-sek udu u-Ru, wu de kere nom-du ut-nom u-tat sok m-zeg nomu in kone ko dorog-us in. Tumsu wa nom iya uka beb-ur wa du ooge m-ank u-me in.

21 Remu same-du ut-hi in u Kiristi Yeso ne, yage a-doru Yeso ne beet u ya' wun m-sek remu no m-momo! U shu'ut iya!

4

Same ut-hi u u-war ne

1 Remu iya me, yu ooge wa ur-tage remu ank-mu Wa-ko-uyan, um o kon-us no, no i

Ru-u dage no shu'ut net-ut wa, no nom tun-to nom-to: Dortun fat-ut no uka net-tu u-Ru nomte.

2 U-da u-beet swuumsun hi-ur no u shu'ut u tor-mu jab ne. Shu'utun u gag-du jab ne tumsu no kab nwas-mu or-ut no ne u jab ut-cwan ne.

3 Nomon uka no dote ut-kere no e' same-du ut-hi no u rwuune dugu-du Yar-u u-Hen, udu shu'ut-du m-yar u or-ut no ne.

4 No og-tu u-war u-gan to. Tumsu na samge no u u-Yar u-Hen u-gan, uka na fogte no u wadu jab u-gan da-u Ru-u dage in.

5 In otte Wa-ko-uyan u-gan, fun-yu yadu jab udu u-Ru u-gan, ut-yubusse m-bu u-gan.

6 In otte u-Ru u-gan, wa o Uso u-beet. Wa ooge faruk-du ko-uyan, tumsu dom-u ko-uyan, tumsu wa u-me ko-uyan.

7 Sedi Kiristi yaag in kowan u-nya, ka Kiristi zongte wa ya'.

8 Uka Rem-su u-Ru zutte,
<<Da-u wun arke m-da dom u-ru
wa kub ban-du ut-net i wa mase;
tumsu wa nomu net-ne m-hos.>>*

9 Da-u rem-su u-Ru zuye, <<wa daag dom u-ru>> koske m-zun uzu, tumsu Kiristi cuzgun u-dak.

10 Net wu na zuye wa cuzgun u-dak tumsu wuna wu daye u ane jit u-dom u-ru, u be-du zege m-ja remu wa koste beb-ur wa u kohene.

* 4:8 Gwat tumsu: SepV 68:18.

11 Kiristi yaag eken a-doru Yeso ne u-nya:

eken ne, e shu'ut a-tomu Yeso,
eken ne, shu'ut a-warru u Rem-su u-Ru,
eken ne, shu'ut a-warru u Rem-su m-Remer,
eken ne, shu'ut a e'-du a-doru Kiristi ne,
tumsu eken ne, shu'ut a-ut-kose ne.

12 Kiristi nomog iya remu wa zongte net-tu u-Ru, remu ank-mu a-doru Yeso, remu na muut war-u Kiristi.

13 Uno ut-re u-shu m-te da-u in beet do'e ut-shu'ut u same-du ut-hi ne u-me nomu in yute jab tumsu nap-m in u mot-ut Wa' u-Ru ne. Se in do'e ut-shu'ut sha-mu net wu sete me u-Yar, m-te jamu na dote ut-shu'ut uka Kiristi otte.

14 Se, in zamun ut-shu'ut ur-yu uka ya'ag-u rek-e da. A in ees na engusse in u kose-tu us-bi tu ut-net da, sha-mu hat-u rek-ya yu mya-mu m-bu byurgusse. Ana nak jab-us in dugu net-tu us-ver i zonge e engusse in udu warru us-bi e.

15 Sedi, udu donse-du nip-tu Remsu m-Remer dugu jab ut-cwan, in do'e ut-rogom u koyuhe fun-ya, remu in shu'ut sha-m Kiristi. Wuna ooge ur-hi du a-doru Yeso.

16 Wun wa'ag u-war u-beet o same ur-be ur-gan tumsu na shipus ur-koto. Koduhe og-du u-war nomte mu wa ank-mo tumsu to sege tokon og-to rogom, remu u-war u-beet o shu'ut m-yar ne tumsu o nen u-me cwan-ut e remu or-ut e ne.

Fat-ur po-de u-me Kiristi

17 Remu iya, u beb-ur Wa-ko-uyan um o waru no inya: A no sur m-nom ur-yu uka a-za Yahuda-ne u-me dorog-su m-zan e da.

18 Dorog-us un shuug u-cwum tumsu se mok-ut dugu fat-du Ru-u yu'e, remu zu un nak u-Ru da tumsu un gugumte erru rem-us wa.

19 E zatte m-e' da. E o ur-yu du shu'ut-du cwan-tu u-war u e tumsu un nom ko-uyan go-du nom-tu us-gur to za mu-du u-dim.

20 Sedi, iya-o na iis-tu no u mot-ut Kiristi ne da.

21 Za u-sakna na wargu no mot-ut Kiristi tumsu na iis-tu no mot-ut wun, remu zu na byuk-ut ut-nip u-me Yeso.

22 Na iis-tu no, uzu no yage yu-du fun-yu ho-to no. Se no hoste u-tu u-war u no, u natuste u remu cwan-tu tu ut-enk.

23 Sedi yagun u Yar-u muut jab-us no u pose tumsu dorog-us no ne.

24 Tumsu wa-un war-u po-o uka no wute cwu-tu m-wa. Uno war-u po-o na nom-ug o uka sha-mu u-Ru. Tumsu uno war-u po-o kose hi-ur wa u-me jab-u so-o u yu-du u-hen ne du rwuune dugu ut-nip.

Kose-tu fat-ur po-de

25 Remu iya, yagun warru us-bi. Sedi, kowan se wa war-u oru wa a-dor-ne ut-nip, remu in beet og-tu war-u Kiristi to.

26 <<Nomon us-ryab tumsu a no nom ut-ba'as u-me ryab us no da.>>† A no yage no cwa m-roog no o u-me us-ryab da.

27 Tumsu a no ya' faruk-u nom us-te ur-ker da.

28 Net wu nome u-hiw a-wa sur m-nom u-hiw da. Sedi yage wa nom m-ank tumsu wa nom okon u so-o u kom-ut wa, ko wa kumu okon u wa do'e yadu i zatte da.

29 A no yage rem-su za so-se rwuun dugu nu-ut no da. Sedi no war nomu otte ur-sege ko eken ut-haan ut-mor u-Ru ne e kum nomu e ut-sa, ko ut-wa i ooge ut-er e kum shiriktin-mu jab.

30 A no naas jab-u Yar-u u Hen u-Ru da. Wa ooge sha-mu us-nap udu no uzu Ru-u kabug no net-ut wa to no ooge, uzu dekun ho-de Ru-u do'e ruutu no dugu ut-baas.

31 Yagun no mot u gag-tu jab ne u kuwut-mu jab ne u us-ryab ne, u namu jab ne u gom-tu u-har ne u nas ur-dim ne, u same u nom-ut yo-to ne ut-beet u jab-u yo-o ne.

32 Ba iya, shu'utun u jab-u so-o ne udu or-ut no ne. Hogon on-du or-ut no ne, u nome-du or-ut no ne ur-ho, uka Ru-u nomtu no ur-ho remu Kiristi.

5

Yu-du me m-zun

1 Remu iya, doron sha-mu u-Ru u nomu no ut-nom u-beet remu zu no o ya'ag-u Ru-u tone.

2 Yagun no u kowan u gwat or-u wa u is-ur so-de, uka Kiristi nomte in wa yaste hi-ur wa remu in sha-mu ya-du toog, u Ru-u hoge remer-m wa tumsu nom-u ut-kab udu u-Ru.

3 Sedi ana tan rem-su m-o da, ko dekun yu-du us-gur de u cwan-tu ur-hi ne u-me no. To nom-to dupke udu net-tu u-Ru da.

4 A no nom rem-su kob-du m-e da, remsu m-zan, u hor m-zan ne da, remu uzu se dupke na war se u tek-u no da. Sedi, no ya' ut-vam udu u-Ru.

5 No nap uzu wakun zaar wa-u-as, wa-za-u-hen, wa-cwan-tu ur-hi (wu ooge us-gan u wa nome-du ru-tu za ur-fat ut-huuk) wu do'e kwum-du dekun og-de u faruk-ur Kiristi u u-Ru ne da.

6 Remu iya, a no yagu wakun engusse no rem-su m-zan da, remu, uzu go-du to ba'as-to ryab-su u-Ru haatun udu a-kob-du hog-mu us-rem ne.

7 Remu iya a no same ut-hi un ne u nom-tu un nome ne da.

8 Remu zu ho-to no nak nip-tu u-Ru da, uka i ooge u-cwum i nape nomu ooge m-gan u e da, remu same-du ut-hi no u Wa-ko-uyan ne. Nomon ur-yu uka i nape nip-tu u-Ru uka kumte e nom.

9 Remu zun-m mo mu ooge u-me no mo mut nom-tu ooge tu so-to kyak, u u-hon hon ne, tumsu u ut-nip ne.

10 Tumsu no mugusse ko-

† 4:26 Gwat tumsu: SepV 4:4.

uyan nō iis nōmū cite Wa-ko-uyan.

¹¹ A nō same ut-hi u ank-mu m-zan mu u-cwum ne da, sedi nō rwutun tō m-zun.

¹² Nōm-tu m-e tō na tan go-du nōm-ut tō, tu net-ut yō-tō nōmē m-yasa.

¹³ Sedi da-u na rwutun ut-nōm ut-beet m-zun dō'e ut-kose kō wanne e un ooge.

¹⁴ Remu zun-mu wu' na hyen kō-uyan m-zun. O wa'e wakun zuut:

<<Zute, nō ooge m-roog, tumsu nō yune dugu m-mar,

Tumsu Kiristi ut-mok u-domu nō.>>

Ur-yu udu beb-du u-Yar

¹⁵ U remu iya shu'utun ga' sok uka nō otte ur-yu. A nō nōm ur-yu uka rag-ne da, sedi uka a-us-ver-ne.

¹⁶ Nōmōn ank-mu da-u nō uka dupte, remu zu in o me da-u yō-o.

¹⁷ U remu iya a nō shu'ut rag-ne da, sedi napun nōmu Wa-ko-uyan o ut-sa nō nōm.

¹⁸ A nō yage u ke hō nō da, remu uzu swa-u ke u-tāt u nasu fat-ut nō. Sedi yagun u Yar u-Hen dor-ut fat-ut nō.

¹⁹ Unō ut-wa nō huut ut-sep u udu or-ut nō ne ut-gom ne dugu me Ran-u u-Ru, u sep-tu ut-vam ne, u sep-tu rwune dugu-du Yar-u u-hen ne. Huun ut-sep tumsu ut-oni ne u-me jab-us nō.

²⁰ Tumsu u-da u-beet ya-un ut-vam udu u-Ru Uso u kō-uyan, remu same-du ut-hi in u Yeso Kiristi ne.

Neta-ne u campa-ne

²¹ Tumsu nō yasū hi-ur nō udu or-ut nō ne u remu ut-fu'ubuse udu Kiristi.

²² Nō neta-tu ur-gu, yasun hi-ur nō udu campa-ut nō, uka nō otte ut-nōm udu Wa-ko-uyan.

²³ Nōmōn iya remu zu campa rō wa ooge yu-shu rō, uka Kiristi otte hi-du a-doru Yeso ne beet. Kiristi wa ooge wu ukre a-doru wa ne beet i ooge sha-mu war-u wa.

²⁴ Uka a-doru Yeso ne yute hi-ur e udu Kiristi, iya o neta-ne se e ya'aste hi-ur e udu campa-ut e u-me kō-uyan.

²⁵ Kowuhe campa wa se wa cwanug neta wa tumsu wa got wa uka Kiristi tonte a-doru Yeso ne, tumsu wa mur u remu e.

²⁶ Wa nōmog iya remu wa ruute a-doru wa u kit. Wa nong iya udu jaas-du baas-ut in uka bu-mu jaaste m-jigin, da-u in hōge rem-su u-Ru.

²⁷ Wa nong iya remu wa ya'aste a-doru Yeso ne udu hi-ur wa sha-mu gwup ur-gu wu so-wa. Wa ut-sa wa shu'ut u-hen ne, za ur-pyap, za tokon dakur-tu m-jigin tō, kō tokon kaap-tō.

²⁸ Iya tumsu, kowuhe campa wa se wa gwak-ut neta wa uka wa tonte war-u wa. Wu cwane neta wa hi-ur wa de wa cwane.

²⁹ Se wa nong iya remu zu wakun tamug gugmu war-u wa da, sedi wa regusse o tumsu wa got o uka Kiristi nomte remu a-doru Yeso ne.

³⁰ Kiristi gwak-ut in u inya fun-ya remu zu in o sha-mu og-tu war-u wa tō.

³¹ Uka Ran-u u-Ru zutte: <<Campa yage uso wa, u ino wa ne, wa same u neta wa ne, tumsu wa shu'ut sha-mu net gan u neta wa ne.>> *

³² Um nak uzu gom-ut tun-to kose-du m-sha de uka Kiristi u a-doru Yeso ne otte us-gan. Tun-to o nomtu m-yasa yat-to.

³³ M-ha iyane, kowan u-me no se wa gwak-ut neta wa ka wa cwunte hi-ur wa, tumsu neta se wa yaag campa wa m-zeg.

6

Ya'ag u uso-ut e ne

¹ Ya'ag, doron i mate no, tumsu remu zu no ya'ag u-Ru no ooge, rem iya o kumge no nom.

² <<Ya'an m-zeg udu uso no u ino-u no ne.>> Uno ooge bor-yu ur-takun u Ru-u ya'e yu otte estedu us-rem ne:

³ A-bo ya'e uso ro u ino ro ne m-zeg, <<Nom-tu ut-nok hon-hon u remu ro, tumsu bo ut-kwum fat-du m-wur u-me u-dak.>> *

⁴ Ut-uso, a no wa ya'ag-u no nom us-ryab da u fun-yu no du'ute e. Sedi yunsun un ut-him ne u tumsu ut-bor ne tu rwune dugu-du Wa-ko-uyan.

Tok-ne u uso-tu u-bu ne

⁵ No tok-ne, doron uso-tu u-bu no i u-dak m-zeg ne, u-gyer ne. Tumsu u jab ut-nip ne, us-gan ka no nomte udu Kiristi.

⁶ Nomon iya za da-u e ooge gwat-du no u war-o da, remu zu no ut-sa e vam no, sedi u

jab-u no beet nomon nom-u Ru-u ooge ussa, sha-mu tok-ne Kiristi.

⁷ Nomon ank-mu m-tok-u no u jab-su ur-so ne, uka uzu Wa-ko-uyan wa no ooge nomu us-pama, za ut-net da.

⁸ No bakus uzu Wa-ko-uyan do'e yadu kowan du wa ogde, ko tok-o wa ooge ko wa-u-bu, remu nom-ut so-to tu wa nome.

⁹ Uso-tu u-bu, dortun tok-ne no us-gan, tumsu no yage yadu e u-gyer. No bakus uzu no beet tok-u Uso u-bu u-gan wa ooge u-dom u-ru. Wa koste m-kuuk da.

Cwu-tu m-gag tu u-Ru ut-beet

¹⁰ M-vaste, shu'utun ur-beb ne u remu beb-ur yat-de du Wa-ko-uyan.

¹¹ Gagun cwu-tu m-gag ut-beet tu Ru-u yu'e, ko no ut-ker ur-ees ur-beb ne u gug-mu zong-su faruk-u nom us-te.

¹² Nomon iya remu zu gag-m in za gug-mu huub-ut yo-to tu ut-net to da. Sedi gag-m in u yar-ut yo-to ne tu o ur-faruk tumsu e kose ur-beb, u gugum du beb-ut yat-to dugu me uno dak-u u-cwum o, tumsu gug-mu yar-ut yo-to ne tu dom u-ru.

¹³ Gagun cwu-tu m-gag ut-beet tu Ru-u yu'e, ko no ut-ker ur-ees ur-beb ne u gug-mu yar-tu huub-ut yo-to ro. Tumsu ba no nome ko-uyan ut-zong ne no kere ur-ees u re-u ur-korro ne u gug-mu huub-u yo-o.

* 5:31 Gwat tumsu: Taku 2:24.

* 6:3 Gwat tumsu: Rwuu 20:12; Muut 5:16.

14 Se nō ees, ba nō wa'e ut-nip sha-mu u-ho u byun-u nō tumsu nō wa' jab-u so-o sha-mu cwu-tu m-gag remu sok-u nō.

15 Shipun Rem-su m-Remer ur-beb ne su haatun rus-du jab u-Ru ne, uka karma-ne wute ut-ka'at tumsu e ees ur-zwar ne u gug-mu huub-ut yo-to e.

16 Uda u-beet, ship yadu jab, sha-mu u-tum, u do'e ut-wa bo ker ruutu er-tu u-ra tu faruk-u nomu us-te ut-beet.

17 Kabun u-ukur uka top-du du u-kwam, u rem-su u-Ru ne su ooge sha-mu u-van u yar-u yu'e nō.

18 Tumsu nō nom us-toog us-kon ne u-da u-beet u dor-ut tu u-Yar u-hen ne. Remu iya nō ees us-zong ne tumsu a nō yage us-kon su sa-u segedu u-Ru u remu net-tu u-Ru ut-beet da.

19 Tumsu nomon me us-toog, kome. Konon u-Ru o ya' me gom-tu kame um war za u-gyer ko me ut-ker ut-wa na nap zong-su m-yasa, su ooge Rem-su m-Remer.

20 Um o wa-u-gug, wu Ru-u tomne uka wa-tom, um haatun sin-se remsu m-remar se. Rem iya nomon us-toog ko me re u-shu ut-war za u-gyer u remu wun, uka dupte um war.

22 Um o tomnu wa udu nō u remu zu nō nap uka it otte m-da, tumsu nō kum shiriktin-mu jab.

23 Um nong us-toog uzu u-Ru Uso in u Wa-ko-uyan Yeso Kiristi ne ya' nō beet a-dor-ne rus-du jab, tumsu ut-cwan ne, u yadu jab ne.

24 Nya-u u-Ru o ur-koto u i ooge cwan-tu Wa-ko-uyan Yeso Kiristi ne beet u cwan-tu za ur-ma ne.

Vuk-su m-vaste

21 Me o tomnu Tikikus, or-u in wu in tone. Wun tok-u jab-u so-wa u Wa-ko-uyan wa, wu do'e waru nō nomu um ooge ut-nom uka um otte m-da ne.

Ran-u Burus u do'e udu Firipi-ne

Us-vuk

¹ Uno ran-o oon dugu-du Burus e Timoti, tok-ne Yeso Kiristi, m-ha udu net-ut Yeso Kiristi ut-beet u bo-u Firibi, ur-kot u i o tu-shu u a-ur-sege du ank-m Yeso ne.

² Um o us-toog udu u-Ru, wu ooge Uso-u in, u Wa-ko-uyan Yeso Kiristi ne, wa ya' no u-nya u rus-du jab ne.

Ut-vam us-toog ne

³ Um nomu Ru-u ri ut-vam, u-da u-beet da-u um bakse u no ne.

⁴ Da-u um nome no beet toog-us ri u u-da u-beet, um nom se ur-so ne,

⁵ remu same-du ut-hi no u me ne, u re-u u-shu Rem-su m-Remer dugu ho-du ur-takun du no hoge se u haan u da-o.

⁶ Tumsu um zatte u-sakna da uzu, u-Ru wu tak-ne nom-du nom-ut so-to u-me jab-us no, wa ut-re u-shu u nom-du to m-te ur-vaste kanda da-u Kiristi Yeso do'e muun.

⁷ Nong hon-hon um nom dorog-us se uka um nomte u mot-ut no ne beet, remu zu um o m-hog-u no ne u-me jab-u ri. Um zuug iya remu uzu no beet no samge ut-kom u-me nya-u u-Ru ur-kot u me ne, m-ha u-me bu-u m-tok, tumsu u ruut du Rem-su m-Remer.

⁸ Ru-u nak uzu um cwanug no sok, uka Kiristi otte cwan-ut no ne.

⁹ Tumsu toog-us ri se uzu, cwan-ut no u rogom u-me m-nap, u zun-mu ko-uyan ne.

¹⁰ Um nong sin-se toog-se remu no dug-ut nom-tu kame, no shu'ute u-hen ne tumsu za ur-pyap, kanda ho-du Kiristi de muun.

¹¹ Um nong us-toog uzu Ru-u do'e ut-nom iya u remu no nom-ut yu-ur no u-hen ne tumsu shuyi-shuyi. Um nak uzu no ut-nom iya remu zu Kiristi Yeso o nomu no ur-sege. Da-u net-tu hyane shin-m no e ut-ya u-Ru m-sek tumsu e nomu wa ut-vam.

Burus nong ur-so uzu net-tu o but-tu Rem-su m-Remer

¹² Or-ut ri ne, um ut-sa no nap uzu, nom-u kume me u ane wa'ag re-u u-shu u Rem-su m-Remer.

¹³ Remu iya, karma-ne beet i o e'-du u-pada, u kowan u-me bo-u uno nak u da-o uzu, na wa'ag me u bu-u m-tok remu but-ut Kiristi.

¹⁴ Tumsu tage-tu na tagu me u bu-u m-tok, wa'ag oru ri a-dor-ne u-tat sur ur-beb udu Wa-ko-uyan u shiriktin-mu jab ne mu but-tu rem-su u-Ru za u-gyer.

¹⁵ Nip-to uzu eken a-dor-ne o but-tu rem-us Kiristi u-tek ur-shub m-dum ne. Sedi eken o but-ut Kiristi u tek-u jab-u so-o.

¹⁶ A-dor-ne o ut-but u tek-u jab-u so-o, e o ut-nom remu e o cwan-ut ri, tumsu e nak uzu na wa'ag me ane remu

um ruute Rem-su m-Remer su mot-ut Kiristi.

¹⁷ Net-tu o but-ut Kiristi remu ur-shu^b m-dum ne, e o rogmussu hi-ur e remu cwan-tu ur-hi tu jab-us e, za remu jab ut-nip da. Cwan-m e, e sur m-wa um swa ur-kob u-me bu-u m-tok.

¹⁸ Sedi okon zarra. Ko dugu jab-us us-bi ko dugu jab ut-nip, nom-u zege ur-zwar u-beet o uzu, na nong but-tu rem-su mot-ut Kiristi. Um hok ur-zwar remu net-tu o hog-du Rem-su m-Remer.

Tumsu um de re-du shu ur-so ne,

¹⁹ remu zu um nak u remu toog-us no, ur-sege ne du Yar-u Yeso Kiristi, nomu kume me o ut-wa um kum u-ukur.

²⁰ Um o wadu jab tumsu u-kar ne sok uzu, na za yadu me m-e' da u okon nom-o ko yakun fun-ya da. Sedi um re u-shu u shiriktin-mu jab ne remu Kiristi, uka um otte ko-uyan da-o u da-u dim, remu war-u ri de hatun m-sek udu Kiristi, ko ana ho me ko ana yagu me ur-fat.

²¹ U muri gwat-mo, a um o ur-fat, um o ur-yu remu Kiristi. Tumsu a um mare swur-mo udu ri.

²² Sedi a um re shu ur-yu, me nomu ank-m Kiristi uka kumte, remu iya um nak nom-u um de ut-dag da.

²³ Jab-su mokot me us-yur. Nom-u um zege m-cwan, um do'e um shu'ut udu Kiristi, u zegu me ur-zwar iya sok.

²⁴ Ko ba shu'ute uzu zek ur-zwar um shu'ut ur-fat remu um nom-tu no ur-sege.

²⁵ Um otte m-nap iya za u-sakna. Tumsu um nak uzu me ut-shu'ut ur-fat tumsu me ut-re u-shu ur-shu'ut u no ne beet remu no rogomte u-me ur-so u yadu jab-u no ne.

²⁶ Remu zu da-u um sure m-haan udu no, so-ur no remu nom-u Kiristi Yeso nome de ut-nom u-tat remu nom-u wa o ut-nom u me ne.

²⁷ Nom-u zege ur-zwar o uzu, no nom shu'ut-ur no hon-hon uka Rem-su m-Remer u mot-ut Kiristi. Sedi, ko a um haane hyan-du no, ko a um hoge u mot-ut no da-u um za ur-kot u no ne da, me ut-nap uzu no o ees ur-beb ne u u-Yar ne u-gan, tumsu no o nom-du m-gag ur-kot u tek-u same-du ut-hi remu yadu jab-u o us-gan u Rem-su m-Remer ne.

²⁸ A no hog u-gyer u huub-ut yo-to no u koyuhe fun-ya da. O de ut-shu'ut shamu swadu ur-kob-u un du m-mommo, sedi ut-shu'ut nap-su kwum-du ukur-u no, tumsu o ut-rwuun dugu-du u-Ru.

²⁹ Um zuug iya remu zu na yaag no ur-ker remu Kiristi za remu yadu jab-u war-o udu ro da, sedi no swa ur-kob u remu wun,

³⁰ remu uzu no o tek-u us-pama us-gan u su no hyane me ut-nom, tumsu u da-o no hok uzu um o tek ut-nom.

2

Ur-shu'ut uka Kiristi

¹ Kiristi yaag no shiriktin-mu jab dugu yu-ur no u wa ne, tumsu wa yaag no rus-du

jab dugu cwan-ut wa, tumsu
no otte same-du ut-hi u Yar-
u Kiristi ne, tumsu no koske
cwan-ut no u ur-on ne udu or-
ut no ne.

² Remu iya, um o kon-us no.
Yagun u so-ur ri u shi u-tat,
udu same-du ut-hi no ne ur-
koto, udu cwan-tu or-ut no
tumsu no shu'ut jab-us no us-
gan tumsu u dorog-us no ne.

³ A no o m-nom okon u
remu cwan-tu ur-hi da, sedi
no kose hi-ur no uzu okon
nom-o no ooge da. Sedi no
shu'ut swuune, gwatun or-ut
no ne m-zeg hi-ut no.

⁴ A no gwat hi-ur no u boru
no da, sedi no gwat or-ut no
ne ko'e.

⁵ Yagun u dorog-us no
shu'ut uka su ooge ba sha-mu
su Kiristi Yeso:

⁶ Ko ba shu'ute uzu wa o uka
u-Ru

u koyuhe fun-ya,

wa muute shu'ut-ur wa us-
gan u-Ru ne

nom-u wa do'e ut-shup
da.

⁷ Sedi wa muute hi-ur wa uzu
wa otte

m-shin u shu'ute us-gan
u-Ru ne da,

tumsu wa kub og-du tok,
tumsu na muut wun u
sha-mu net.

⁸ Da-u wa haane u sha-mu
net,

wa muut hi-ur wa swu.

Tumsu wa ye m-zeg udu u-
Ru,

tumsu m-ha m-mar ne,

mar-mu dom-u u-kan.

⁹ Remu iya ne,

Ru-u fubusse wa u be-du
zege,

tumsu wa ye wun ur-dim

du zege koduhe dim-de.

¹⁰ Remu u-me dim-ur Yeso
koduhe

jwun-de do'e ut-kwukut,

u-dom u-ru u-dak ne

tumsu u-ta u-dak ne,

¹¹ Tumsu koduhe rem-de do'e
ut-war

uzu Yeso Kiristi Wa-ko-
uyan wa,

remu sek-mu u-Ru u-Uso.

M-zun u-me u-dak u-beet

¹² Sedi, huub-ut ri, ka no
yute me m-zeg u-da u-beet
da-u um ooge ur-kot u no ne,
zek ur-zwar u da-o uzu no ya'
me m-zeg da-u um ooge m-ra
u no ne. Reen u-shu m-ank
ne u-gyer ne u m-zap ne u no
shuuste ukur-u no.

¹³ Um zuug iya remu Ru-o
o m-ank u-me no, remu wa
ye'et no jab tumsu m-shin ne
no nom nom-u wa o ut-sa no
nom.

¹⁴ No nom ko-uyan za us-
rem tumsu za u-gwuz,

¹⁵ remu no shu'ute tumsu
za ur-pyap u-hen ne, uka
ya'ag-u u-Ru, u tek-u u-me
net-ut yo-to u a-ut-ba'as-ne.
Se no nong yu-ur sode u-me
un sha-mu reger u mok-du m-
zun u-me dak-u u-cwum

¹⁶ Shupun gom-du ur-fat
ur-zwar ne, remu uzu ho-
du muun-ur Kiristi me ut-ker
nom-du ut-uk uzu um nong
m-som ko ank-mu m-zan da.

¹⁷ Sedi me ut-nom ur-so ko
zu um tagte u fat-ur ri, du na
azge uka toog, uka ank-m no
mu ut-nip, uka ur-toog udu
u-Ru. Tumsu um nong ur-
so tumsu um o ur-so u no ne
beet.

18 Dupke nō shu'ut u mōk-du jab ur-so ne ur-kot u me ne.

Timoti e Eparaditus

19 A Wa-ko-uyan Yeso zuye, um o wadu jab uzu me tomtōn nō Timoti za m-tumb. Me ut-ha ut-nom iya kō me um kum-ut m-shiriktin da-u um hoge uka nō otte ut-nom.

20 Um o ut-sa nō nap uzu um zatte wakun uka wun da, wu dō'e gwat-du cwan-tu shu'ut-du m-yaru nō sok.

21 Um zuug iya remu zu kowan mutte jab-u dorog-su cwan-tu nom-u o u wa, za nom-u o u Yeso Kiristi da.

22 Sedi nō nak go-du net-u Timoti oye, uka wa ya'aste hi-ur wa, uka wa' udu u-so-u wa, uka wa nomte us-pama u me ne u waru Rem-su m-Remer.

23 Remu iya, da-u um hyane ka ko-uyan otte m-da u mene, um o wadu jab tomon wun udu nō za m-tumb.

24 Um zatte u-sakna da uzu a Wa-ko-uyan u tane, me ut-haan me hi-ur ri za m-tumb.

25 Sedi um dorogte uzu kamug um u da-o muutun nō Abafariditus. Oru ri wa doru Yeso wa, huub m-ank u ri, huub ur-sege ri udu m-gag. Tumsu wu nome m-ank mu sha-mu wa-tom-u nō remu wa nom-tu me ur-sege u da-u um o ussa.

26 Um o tomtu wun remu zu wun tumbte ut-sa wun hyan nō, tumsu wun ekuste sok remu uzu nō hok uzu wa zatte m-yar da.

27 Tumsu iya-o wa nong kob-du m-yar sok, har wa oog ussa m-mar. Sedi Ru-u hok

on-ur wa, tumsu u on-ur ri ne, taas um nom namu jab u-me mokon namu jab mu da.

28 Remu iya um ekuste sok um tomtōn nō wun, remu uzu da-u nō hyane wun nō ut-nom ur-so du hyan-du wun, tumsu um za na-su jab sok da.

29 Remu iya, kabun wun ur-so ne sok, uka a-doru Wa-ko-uyan kubte or-ut e a-dor-ne. Ya'an ut-net go-du wun ne m-zeg.

30 Yaan wun m-zeg remu zu wa kokot m-mar remu ank-m Kiristi. Da-u wa ooge nomu me ur-sege, du nō kerge nomu me da. Wa nong iya remu uzu nō kerge ur-haan nō nomu me ur-sege hi-ur nō da.

3

Jab-u so-o ut-nip

1 U da-o hen or-ut ri ne, nomon ur-so u-me Wa-ko-uyan! Um poot u genu nō tun-to nom-to tu um de ut-swur m-waru nō da tumsu um o nom-du to remu e'-du yar-m nō.

2 Gwatun ur-zwar ne u a-nom-du nom-ut yo-to ne, e uka o', i ooge a-kwup-du u-war, i zuye se na nongu nō ur-pes kanda nō kum-ut u-ukur.

3 Remu in i nome ut-huuk u Yar u-Ru i na oye i na nome ur-pes du ut-nip. In toste u nomu Ru-u nomu in ne u-me Kiristi Yeso. In toste u beb-du net da,

4 Ko ba shu'ute uzu me u hi-ur ri um otte nomu de kere wadu me yadu jab-u nom-ut to.

A wakun o us-dorog uzu wa kere kwum-du ukur dugu-du beb-du net, um otte m-zeg wa:

⁵ Na nongu me ur-pes u ho-du roog-mu ut-eer. Me net-tu Isra wa, dugu ko-ur Banyami. Me matu net-u Ibraniya-ne wa. Uka wa Farisa um nong yu-ur ri du dorru bor-ut Yahuda-ne.

⁶ Um oog um cwanug u-Ru sok u wa me u yadu a-doru Yeso ne ur-kob. Um oog u jab-u so-o ne sok, u wa me dorru bor-ut Yahuda-ne za pas-du u-bor.

⁷ Um oog um kabug nom-ut to uka m-swur, sedi u da-o um kabug to m-zan remu nomu Kiristi nomu me.

⁸ Nomu zege iya, um kabug ko-uyan m-zan remu swur-mu zare senusse da mu nap-m Kiristi Yeso Wa-ko-uyan u ri. Remu wa o um taagte ko-uyan tumsu um kabug to nom-tu us-gur, remu um kum-ut Kiristi,

⁹ tumsu zu um shu'ute us-gan u wun ne. Um zamun u tostu jab-u ri remu nom-u um o ut-nom da sedi um shu'ute wa jab-u so-o remu dorru ut-bor da. Sedi um shu'ute wa jab-u so-o remu ya-du jab-u udu Kiristi. Jab-u so-o uno rwugun dugu u-Ru remu ya-du jab.

¹⁰ Um ut-sa m-nap Kiristi tumsu um nap shin-m mo mu yunse wa dugu m-mar. Tumsu um ut-sa um swa ur-kob uka wa soote ur-kob, tumsu um shu'ut us-gan u wa ne u mar-m wa,

¹¹ um ut-sa tuntō nom-to

nom remu uzu Ru-o ut-wa um shu'ut ur-fat tumsu ba um mare.

Re-du u-shu

¹² Za zu um kwumug nom-ut to ut-beet da, ko uzu um shuug u-beet uka Ru-u otte ussa da. Sedi um o ut-swur ur-nok u-shu um shu'ut uka Kiristi remu uzu wa dak me um shu'ut ba wa.

¹³ Or-ut ri ne, um kabug hi-ur ri uzu um shupuk to da. Sedi nom-u um o ut-nom u-gan: Um o ut-kuus ut-to u nomu ooge dim ne tumsu um o buz-du nom-u o u-shu.

¹⁴ Um o m-som um te be-du re-du ur-korro remu um reet ur-og, du Ru-u ut-sa udu ri. Wa ut-sa um shu'ut sha-m Yeso Kiristi tumsu um shu'ut ut-mor u wa ne.

¹⁵ In beet i Yar u-Ru seste yage in shu'ut u go-du uno jab o ne. Sedi a wakun o seken dorogse ne su kit, Ru-u de ut-wa wa nap m-zun.

¹⁶ Nom-u zuge ur-zwar hen, yagun in duut yu-ur in remu nip-tu in kume.

¹⁷ Or-ut ri ne, dorton fat-ut no uka um nomte du ri yu-de, tumsu isun dugu-du net-tu o dorru da-tu it yasū no.

¹⁸ Nomu wute um otte waru no uzu no gwat yu-ur no ur-zwar ne, u da-o tumsu um o waru no m-is ne u is-u ri, uzu eken oro u-tat i o gug-mu kose-tu mottu mar-m Kiristi u-dom u-kan.

¹⁹ Vaste-m un be-du m-mar de un sa-e, ru-u un nom-tu war-ut un ut-sa to, tumsu un u-da u-beet un o ut-uk tu nom-tu m-e. Dorog-us un o du nom-tu u-dak.

²⁰ Sedi in net-tu dom u-ru to. Tumsu in ekuste u e'-du wa-u-ukur dugu kun, wuna o Wa-ko-uyan Yeso Kiristi.

²¹ Wa do'e kab-du war-tu za m-sek u in tumsu wa muut to sha-mu war-u m-sek u wa. Wa ut-nom iya u beb-ur wa, remu gandi beb-ur re du muute ko-uyan udu faruk-ur wa.

4

¹ Remu iya, or-ut ri ne i um ut-cwan, shu'utun ur-beb ne udu Wa-ko-uyan! Um cwanug no or-ut ri ne, tumsu um tumbte ussa um m-hyan no, remu zu no oye so-ur ri u top-u ri ne u um kume remu ank-m ri.

Gom-tu m-shiriktin mu jab

² Um konog Yudiya u Sintiki remu uzu no net-ut Wa-ko-uyan to hongsun kob-du same-du ut-hi no.

³ Tumsu um konog bo, huub m-ank-u ri wu ut-nip, bo nomu neta-ut to ur-sege, remu zu un nong m-ank sok u me ne udu warru Rem-su m-Remer. Un nong m-ank ur-kot u Keremen ne u tokon huub-tu m-ank-u ri ne, i dim-ut e ooge m-pan u-me Ran-u ur-fat.

⁴ Ko-uyan da nomun ur-so u-me Wa-ko-uyan. Me ut-swur m-zu: Nom ur-so!

⁵ Yage kowan hyan yar-mu jab no. Wa-ko-uyan nong ut-mor u muun ne.

⁶ A jab-u no yune remu okon nom-o da, sedi tek-u ko-uyan, u-me us-toog us-kon

ne, ut-vam ne huutun kon-us no udu u-Ru.

⁷ Tumsu rus-du jab ne du u-Ru, u zege nap-mu net, o de e'-du jab-us no u dorog-us no ne remu same-du ut-hi no u Kiristi Yeso ne.

⁸ M-vaste, or-ut ri, Ko-uyan o no iise dugu-du ri, ko-uyan o no onke dugu-du ri, ko-uyan o no hoge dugu-du ri, ko-uyan o no hyane me ut-nom, waan to u-me u-iis. Tumsu Ru-u rus-du jab ut-nom ur-kot u no ne.

⁹ Ko-uyan o no iise dugu-du ri ko-uyan o no onke dugu-du ri, ko-uyan o no hoge dugu-du ri, ko-uyan o no hyane me ut-nom, waan to u-me u-iis. A no nome tunto nom-to Ru-u rus-du jab ut-nom ur-kot u no ne.

Ut-vam remu nya-u un

¹⁰ Um nongu Wa-ko-uyan ut-vam, remu zu u da-o no muttun jab-us no tumsu udu ri. Um nak uzu um oog u jab-us no, sedi no kwumug keru nomu me ur-sege da.

¹¹ Za uzu um zuug iya remu uzu um tagte okon da, remu uzu um iiste ur-shu'ut u nomu um otte ne u-beet u koyuhe fun-ya.

¹² Um nak yu-du ur-kob, tumsu um nak yu-du ut-kwum. Um iiste ur-shu'ut u nomu um otte ne u-beet u koyuhe fun-ya, ko um reeg um shig ko um o us-mer, ko um o shu'ut-du ut-kwum utat ko da-u swa-u ur-kob.

¹³ Me kere nom-du ko-uyan u remu Kiristi wu yu'e me ur-beb.

14 Sedi nong ur-zwar u no nom-tu me ur-sege u-me swadu ur-kobu ri.

15 Net-tu Firipi-ne, da-u um haatun no rem-su m-remersu u-Ru, no nak ank-m ri dugu ur-takun. A tase, da-u um yage no m-ha dak-u Maki-doniya, no nak uzu no ooge morog-du a-doru Yeso ne i nomu me ur-sege u war-no. No o net-tu nomu me sege-du shik-u war-no. No nong iya remu um ye'et un Rem-su m-Remersu u-Ru.

16 Remu da-u um ooge u bo-u Tasaronika no tomotton me ur-sege m-zeg u-so u-gan.

17 Um zuug iya tass no dorog uzu hos-mo um ut-sa dugu-du no da, sedi um ut-sa no kum u-top dugu-du u-Ru remu hos-m no.

18 Um kwumug ko-uyan um ut-sa, ut-nip um otte u-tat m-zeg nom-u um ut-sa. Um otte nom-u um ut-sa u-beet remu um kwumug hos-mu no yasun Abafariditus. Hos-mo uka hos-mu sha-mu wus u-hakun, toog-o u Ru-u onke tumsu wa hog zwaru o.

19 Tumsu Ru-u ri de tos-du no nom-u no ut-sa u-beet dugu sek-mu kwum-ut wa, remu Kiristi Yeso.

20 M-sek udu u-Ru Uso-u in m-mommoo. U shu'ut iya.

Vuk-su m-vaste Burus

21 Vuksun net-ut Kiristi Yeso ut-beet. A-dor-ne i ooge ur-kot u me ne e o vuk-su no.

22 Net-tu u-Ru ut-beet e o vuk-su no, ur-same u a-dor-ne i ooge u-me bu-u Kaisar.

23 Nya-u Wa-ko-uyan in Yeso Kiristi o ur-kot u yar-u no ne. U shu'ut iya.

Ran-u ur-Takun u Burus pane Timoti

Us-vuk udu Timoti

¹ Uno ran-o oon dugu-du ri, Burus. U-Ru wu ukre in tumsu Kiristi Yeso ne wu in ooge wa-du jab udu wa, wa wa'ag me um shu'ut wa-tom-u Kiristi Yeso.

² Um o pan-du uno ran-o m-ha udu ro Timoti wu o uka wa-u ut-nip u ri remu uzu tumsu bo yaag jab u-me Kiristi. Um nong us-kon udu u-Ru u-Uso u Kiristi Yeso Wa-ko-uyan u in, uzu wa ya' bo u nya u ur-on u rus-du jab ne.

Ut-him u mot-tu a-kose-tu us-bi

³ Da-u um ooge m-ha u Makidoniya um zuug uzu bo shu'ut u-me bo-u Afisa remu bo nom-tu tokon net-to u-har ukun uzu un yage kose-tu us-bi.

⁴ Tumsu waru un uzu un yage muut-u jab-us un udu ut-kwur u ogor-tu uso-tu uso-ut un tu za ur-ma. Go-du remus se haatun inan ko oog ba haatun re-u u-shu ank-mu u-Ru, u na shuuse remu yadu jab.

⁵ Sedi nom-u um ut-sa u nak-du ut-to ri shuus cwan-ut to, cwan-tu rwuune dugu jab-u u-hen tumsu u jab ne u nape nom-u so-o u yo-o ne u yadu jab-u ut-nip ne udu u-Ru.

⁶ Sedi eken net-ne enkte dugu nom-ut tun-to, tumsu e

byurug u-kit udu rem-su m-zan.

⁷ E ut-sa e shu'ut a-ut-kose tu bor-ut Mosa, sedi e nak nomu e o ut-zu ko e nak nom-u e o ut-war za-u gyer-u ur-beb ne da.

⁸ In nak uzu bor-yu u-Ru o so-ya, sedi se net-tu nong kose-tu to hon-hon.

⁹ Tumsu in nak uzu na nomug bor-yu u-Ru remu net-tu ooge a-jabu so-o ne da. Sedi na nomog to remu i pase bor-yu u-Ru tumsu a-yunsu us-jab ne, remu i gugme nom-du nom-u Ru-u ut-sa tumsu a-ut-ba'as-ne, remu a-za u-hen ne u i yute u-Ru m-zeg ne da, remu i hoye uso-ut e u ino-ut e ne u i hoye ut-net ne,

¹⁰ u net-tu i nome m-o ne, u campa-ne i rooge u campane, u neta-ne i rooge u neta-ne, u a-hyu-u du ut-net ne, u a-us-bi ne, u a pas-du estedu us-rem ne, u i nome okon nom-o u kose-tu ut-nip hose ut-nom.

¹¹ Kose-tu ut-nip tun-to eeste u rem-su m-rem ne su m-sek su ware mot-tu Ru-u nu-u so-o. Sin-se ooge remsu m-rem su Ru-u ya'u me nomu nom-du but-tu se.

Nya-u Wa-ko-uyan kose Burus

¹² Um vam-ug Kiristi Yeso, Wa-ko-uyan in, wu ya'u me ur-beb remu wa kabug me uka net wu wa do'e tostujab-u wa udu ri, da-u wa dage me um nom pama-us wa.

¹³ Hoto, um oog warug nom-ut yoto u mot-ut wun ne. Um yaag net-ut wun ur-kob, tumsu um oog yunus-du

us-jab udu net-ut wun. Sedi um kwumug ur-on rem uzu um nomog u kob-du m-nap tumsu kob-du yadu jab ne u-me Kiristi.

¹⁴ Tumsu Wa-ko-uyan da'uste nya-u wa u-tat u dom-u ri u jab-u so-o ne u ut-cwan ne remu same-du ut-hi ri u Kiristi Yeso ne.

¹⁵ Sin-se rem-se nip-to tumsu yage kowan kab se: Kiristi Yeso haagun u-me u-dak remu wa ukurte ut-net dugu ba'as-ut e, tumsu u-me un me zege ut-ba'as.

¹⁶ M-ha iya ne, Kiristi Yeso hog on-ur ri, me yu zege kowan ut-ba'as, u remu wa koste ut-net gag-du jab-u wa u za ut-ta. Wa cwan-ug uzu nom-u wa nome remu ri o shu'ut m-sha udu ut-net i do'e ya-du jab udu wa, tumsu e kum fat-du m-mommo.

¹⁷ U da-o udu faruk-u za ur-ma, wu zaare m-mar da, wu na hyun-te da, wu o u-Ru u-gan kyak, m-zeg u m-sek ne shu'ut udu wa m-mommo. U shu'ut iya.

Nom-u Timoti de ut-nom

¹⁸ Um o nomu bo tun-to him-to, Timoti, wa-u ri, uka warru nomu do'e ut-nom u-shu su na nome u mot-ut ro ne ur-takun, u remu uzu a-bo dore to bo ut-nom gag-m uka wa m-gag so-wa remu nip-tu Rem-su m-Remer,

¹⁹ bo o m-shup u yadu jab-u ro ur-zwar-ne, tumsu u jab ne u nape nom-u so-o u yo-o ne. Eken net-ne e yakke tun-to tumsu remu iya e shaktusse yadu jab-u e.

²⁰ Go-du net-ut to e o Himeniyus u Arezanda. Um ya'aste un u kom-tu faruk-u nom us-te, remu uzu o do'e iis-u un yage-du pyap-su u-Ru ne.

2

Ut-Him u mot-tu ut-huuk

¹ Ur-takun, remu iya, um o hyum-du no, nomon us-kon u remu ut-net ut-beet, us-toog ne, ut-vam ne,

² nomon us-toog remu ut-faruk u i o dom-u ur-faruk ne beet. A in nome iya in ut-nom ur-yu m-yar tumsu u nom-du nom-u Ru-u zuye in nom u-hen ne.

³ Go-du sin-se toog-se otte ur-zwar, tumsu u-Ru Wa-u-ukur in hog zwarru se sok.

⁴ Wa ut-sa ut-net ut-beet u kum u-ukur dugu ba'as-ut e tumsu e nap rem-su ut-nip su mot-tu u-Ru.

⁵ Remu uzu Ru-o u-gan kyak. Tumsu net oro gan wu eese tek-u ut-net u u-Ru ne. Net-u wa na foge Kiristi Yeso.

⁶ Wa ya'aste hi-ur wa remu wa rwurut ut-net ut-beet remu e kum-ut u-ukur. Sin-se o rem-su Ru-u yase udu u-dak u-beet hon-hon u da-u kame.

⁷ O wa'e Ru-u tomtan me uka wa-ut-but u wa-tomu-u Yeso ne, um nom kose-tu ut-nip su rem-su mot-tu ya-du jab, udu i za-Yahuda-ne. Nom-u um ooge ut-war nip-to. A bise um otte da.

⁸ Remu iya, um ut-sa campa-ne be-du e morogte, e jakus ut-kom tu u-hen udu u-Ru da-u e o us-toog, za namu jab ne ko inan ne da.

⁹ Tumsu iya um ut-sa u neta-ne wa' cwu-tu dupe. Kumge neta-ne wa' cwu-tu zaare haatun m-e' da tumsu e wa' cwu-tu kose shup-du ur-hi, za uk-tu u-ga ne da, ko kus-tu bu-mu ut-ro ko ta'ar-tu shik ko kus-tu shik sok,

¹⁰ sedi neta-ne i o m-gwat uzu e yaste hi-ur e udu u-Ru kumge e muut hi-ut e u nom-du nom-ut so-to.

¹¹ Yage neta-ne iis za nom-du ur-shut tumsu u yase du ur-hi ne u-beet.

¹² Um yaag neta ur-beb du ut-kose da ko e nom ur-faruk du campa-ne da. Sedi yage e ho us-ram.

¹³ Remu zu Ru-u nomog Adamu ur-takun kanda Hawa.

¹⁴ Tumsu Adamu wa faruk-u nom us-te engusse da. Sedi neta wa, remu uzu wa na engusse wa shu'ut wa-ut-ba'as.

¹⁵ Sedi neta-ne do'e kwum-du ukur udu ur-mat du yaag, abite e reeg u-shu u yadu jab ne, u ut-cwan ne, tumsu u hen ne, tumsu u shup-du ur-hi ne.

3

Uka dupte Yu-shu A-dor-ne Shuut

¹ Rem-us sin-se nip-to su zuye, a net-u o cwan-tu wa shu'ut yu-shu u-me a-doru Yeso ne wa o cwan-tu og-ur so-de.

² Remu iya, se yu-shu shu'ute za ur-pyap, wa shu'ut campa neta gan, wa shu'ut u shup-du ur-hi ne, wa shu'ut wa-us-ver, u dim-ur so-de ne.

Tumsu wa shu'ut wa-cwan-tu ut-hamut u bu-u wa, tumsu wa shu'ut wa kerru ut-kose.

³ Tumsu se wa shu'ute za wa swa-u ke u-tat da ko wa cwan-tu yunus-du jab da. Sedi se wa shu'ute net ur-ka, za wa u-har da, tumsu za wa cwan-tu shik da.

⁴ Se wa kerge gargu bu-u wa ur-zwar ne, tumsu se wa kerge ut-wa yaag-u wa ya' wa m-zeg tumsu e dor wa.

⁵ Remu zu abite net kerge gargu bu-u wa da, rene o wa dote keru gwat-du a-doru Yeso ne?

⁶ Tumsu se a wa shu'ut wa doru po-wa da, remu zu wa kere ut-shu'ut u huk-mu ur-hi ne tumsu wa he gandi kwup-du us-rem uka faruk-u nom us-te nomte.

⁷ Yu-Yat-ya a-doru Yeso ne se tumsu wa shu'ute net wu otte dim-ur so-de udu a-zador ne, taas wa he u-me nom-tu m-e da tumsu u-me ren-du faruk-u nom us-te.

⁸ Iya o hen us-dikon se e shu'ute net-tu kore ya-du m-zeg, e shu'ut net-tu ut-nip. Tumsu se e shu'ute a-za swa-u ke ne u-tat, tumsu se e shu'ute a-ut-nip-ne u mot-tu shik ne.

⁹ Se e ship rem-su ut-nip su mot-tu yadu jab-u ur-zwar ne tumsu e shu'ut u jab ne u kose uzu un zatte ut-ba'as da.

¹⁰ Kanda na dag un us-dikon, yage na reg un sok. Amuune uzu un zatte ur-pyap da, yage e nom m-ank uka us-dikon.

¹¹ Iya-o hen tumsu neta-ut un se e shu'ute net-tu kore yadu m-zeg, sedi za a remsu

ha-mu ur-no ne u mot-tu or-ut e ne da. Tumsu e shu'ut u shup-du ur-hi ne u jab-u so-o ne u-me ko-uyan u e o ut-nom.

¹² Se dikon yu shu'ut campa neta gan, tumsu wa kere gargu ya'agu wa u bu-u wa ne ur-zwar ne.

¹³ Net-tu o u nom-du pama-u so-o uka us-dikon e do'e kwum-du m-zeg dugu-du eken tumsu e do'e kwum-du swur-mu shiriktin-mu jab u-me yadu jab-u e u-me Kiristi Yeso.

¹⁴ Ko ba shu'ute uzu um o panu no, um cwang uzu um haan um hyan no za wa'as.

¹⁵ Sedi um o panu no remu uzu, a-muune uzu okon nom-o naase me uda, no shu'ut u m-nap ne uka dupte net-tu dor-ut hi-ur e u-me bu-u u-Ru. Um o us-rem u mot-tu a-doru Yeso ne u Ru-u ur-fat, u ooge ur-kug tumsu ur-tak du ut-nip.

¹⁶ Tumsu in beet in eeste uzu, yu-ur so-de in nom-tu myasa to tu-yat-to:

Yeso haagun u war-u net,
na koske in uzu wuna o
wa'u u-Ru udu Yar-u u-Ru.

A-tom u-Ru-ne hyun wun,
a-doru Yeso nom donse-
ur wa u-me ut-dak.

Net-tu u-dak u-beet e yaag jab
u wun ne,

Ru-u kub wun u-dom u-
ru, u-me sek-m wa.

4

*Burus wargu Timoti uka
nomu
a-doru Yeso ne ut-kose*

¹ Sedi Yar-u u-hen wargu in uzu u ho-tu m-vaste eken do'e yage-du yadu jab-u ut-nip. E do'e dorru kose-tu yar-tu ut-enk tumsu ut-kose ne tu rwune dugu nom us-te.

² Go-du kose-ut to haan udu ya ha-mu ur-no ne u us-bi ne, i nap-mu nom-u so-o u yo-o ne mur-se.

³ Un zuug uzu kumge na nom ur-gu da tumsu ana re tokon nom-tu ut-re to da. Sedi Ru-u nong nom-u ut-re remu na re u tek-u ya-du ut-vam udu i ya'e jab tumsu udu i nape ut-nip.

⁴ Remu ko-uyan u Ru-u nome u so-o o, tumsu nom-u na do'e ut-gugum zaar da a-muune uzu na kabug to u ya-du ut-vam ne.

⁵ Remu zu udu toog-us in tumsu rem-su u-Ru ne na muute to u-hen ne.

⁶ Abo re u-shu u rwuutun nom-ut to m-zun udu or-ut ro a-dor-ne, bo do'e shu'ut wawarru rem-us Kiristi Yeso wu so-wa, tumsu bo ut-re u-shu ut-rogom ne remu rem-su ya-du jab u kose-ut so-to ne tu bo ooge ut-dor.

⁷ Gugme kose-ut to tu za tu ut-nip da, tumsu kwur-tu m-zan ne tu za ut-sege ut-net e ya' u-Ru m-zeg da. U swas-mu iya, iise hi-ur ro bo nom ur-yu uka Ru-u otte ussa bo nom.

⁸ Remu iis-u u-war o ur-zwar ne, sedi iis-u nom-du nom-u Ru-u ut-sa zek ur-zwar. O do'e segu net u-me dinde yu-de u da-o tumsu m-mommo.

⁹ Nom-u um ware rem-us sin-se nip-to, tumsu se korge ut-kab u ut-kom ut-yur.

¹⁰ Q wa'e it o nom-du m-ank us-hund ne tumsu re-u u-shu ne remu re-u ur-korro u swadu ur-kob ne, remu zu it wa'ag jab-u it udu u-Ru ur-fat. Wa korge ukur du ut-net ut-beet, ukur-u o ut-zeg ur-zwar udu i ya'e jab u-me wa beet.

¹¹ Kose nom-ut to tumsu bo waru kowan wa nom-to.

¹² A-bo yage wakun jurum bo da remu uzu bo o wa'u beb. Sedi bo shu'ut nom-u ut-kose udu a-dor-ne, u-me rem-us ro, u yu-ur ro, u-me cwan-ut ro, u-me yadu jab-u ro tumsu u-me hen-u ro ne.

¹³ Kanda um haan ukun, wa jab-u karunte a-dor-ne Ran-u u-Ru, ut-but ne tumsu nomu e ut-kose ne.

¹⁴ Taas bo yage nya-u Yar-u Ru-u u na ya'u bo udu nom-u a-warru rem-su u-Ru ne ware, da-u nengen-tu a-doru Yeso ne doru bo ut-kom.

¹⁵ Wa' jab u-me nom-ut to ut-beet. Yasu hi-ur ro ur-beet, u remu kowan do'e hyan-du re-u u-shu ro.

¹⁶ Gwat hi-ur ro ur-zwar ne uka bo otte ur-yu tumsu u kose-ut ro ne. Re u-shu u nom-du nom-ut to, remu zu bo u net-tu o hog-du bo ne do'e kwum-du u-ukur.

5

Ut-kose u mottu Bomos-ne, ut-Nengen ne tumsu tok-ne

¹ A-bo hagusse u-nengen da, sedi nomu wa us-rem uka u-uso. Gwat ya'ag-u beb-ne uka or-ut ro ne.

² Gwat ut-mang uka ino-ut ro tumsu ya'ag-u neta-ne uka huno-ut ro, u jab u-hen ne.

³ Gwatun bomos-ne i zatte wakun wu do'e yadu e ur-sege da.

⁴ Sedi abite bomos otte ya'ag ko ya'agu ya'agu wa, nom-u kame e nom ur-takun e iis ur-yu uka ya'ag u-Ru u bu-ut e, tumsu e top i mate e udu gwat-du e. Remu zu a e nome iya Ru-u do'e hog-du zwar-ur un.

⁵ Sedi bomos wu zatte wakun wa segu wa da tumsu wa o war-wa, se wa toste wadu jab-u wa udu u-Ru. Tumsu wa nom us-toog u-da u-beet, m-gyup u u-ho ne wa o us-kon remu sege-du u-Ru.

⁶ Sedi bomos wu o yudu remu cwan-tu hog-du ur-zwar remu hi-ur wa, wa marug u-me u-Yar ko ba wa o ur-fat.

⁷ Yase ut-net bor-ut tun-to, ko'e, remu e ut-shu'ut za ur-pyap.

⁸ Sedi a-muune uzu wakun kerge gwat-du ko-ur wa da ko net-tu bu-u wa da, wa yakke yadu jab-u wa u-me Kiristi tumsu go-du net-u wa zek wa-za dor m-yo.

⁹ Bomos wu na pane dim-ur wa, u-me ran-u bomos-ne, se wa teeg us-hak ut-shik ut-tut, tumsu wa oog wa yadu jab udu campu wa da-u campu wa ooge ur-fat.

¹⁰ Tumsu se wa otte dim-ur so-de remu nom-du ank-m somo, tumsu wa nomgu ya'agu wa ut-him, tumsu wa cust-du ut-hamut, tumsu wa nome-du net-tu u-Ru us-pama, tumsu wa sege i o swadu ur-kob, tumsu wa ya'aste hi-ur wa u nom-du

nom-ut so-to ut-go ut-go ut-beet.

11 Sedi bomos-ne i omne ya'ag, a no wa dim-ut e u-me ran-u bomos-ne da. Remu da-u cwan-tu war-u e ruye yadu hi-ur e remu Kiristi, e do'e ut-cwan e nom ur-gu.

12 A shu'ute iya un do'e haatun hi-ur un kwup-du us-rem remu zu un pakus estedu us-rem un su ur-takun.

13 Tumsu a-muune uzu no wa'ag dim-ut e u-me ran-u bomos-ne, un do'e iis-du ur-shu'ut roggo ne tumsu e do'e naasu da-u e u cwaag u-me ut-bu tu ut-net ur-ba. Tumsu un zaar ut-shu'ut roggo war-o da, sedi un do'e ut-shu'ut u ha-mu ur-no u cwaag u nom-u zaare bu-m e da tumsu warru nom-tu kame e war da.

14 Remu iya, um o yadu us-rem udu bomos-ne i omne ya'agu rek-e uzu e sur m-nom ur-gu, e mat ya'ag, tumsu e gwat bu-ut e, faruk-u nom us-te zaar u kwum-du kerru zudu okon nom-o u yo-o u un ne da.

15 Um zuug iya remu zu eken bomos-ne i o ya'ag taag yage-du dorru Yeso tumsu e o dorru faruk-u nomu us-te u da-o.

16 Abite wakun neta wa wu o wa-doru Yeso otte bomos-ne u-me bu-u wa, kamug wa gwat e tumsu za wa sake a-doru Yeso ne m-no da. Se a-doru Yeso ne gwat bomos-ne i zatte wakun wu do'e sege un da.

17 Ut-nengen i nome m-ank u-me morog-du a-dor-ne uka

kumte e korge na ya' e m-zeg, tumsu na top e, hadde i nome m-ank sok u same ut-but ne u ut-kose ne.

18 Remu Ran-u u-Ru zuug, <<A-bo tage nu-u gob-u u-na' da-u wa o rew-mu hyu da.>> Tumsu u dekun be-de o zuug, <<Kowana nome m-ank kamug wa kum u-top.>>

19 A-bo ees u remsu na kete u-nengen yu a-doru Yeso da se bo kwung us-ees us-yur ko us-tut.

20 A-muune nengen-yu a-dor Yeso nong ut-ba'as, nomu wa ut-him u-shu a-doru Yeso ne, remu tokon nengen to hog gyer-u ut-nom.

21 Um o u hyum-du bo u-shu u-Ru tumsu u Kiristi Yeso ne u a-tom u-Ru ne, bo dor tunto bor-to za kose-du m-kuuk tumsu cwan-tu ur-hi ne.

22 Abo nom hor-mu doru wakun ut-kom da, tumsu a-bo same ut-hi u-me ba'as-ut eken ne da. Ship hi-ur ro u-hen ne.

23 Yage swadu m-bu u war-mo, sedi bo swa ke dugu bu-mu inabi cashi u remu remu ut-men ro tumsu m-kwet-kwet-m ro ne.

24 Bakse, ba'as-tu tokon net-to to o m-zun cas, tumsu to o u dor-tu un m-ha udu kwup-du us-rem. Sedi eken oro ba'as-ut e zaar m-zun da se u ane u-shu.

25 I ya-o tumsu, ank-m so-mo tokon net-to o m-zun cas. Tumsu ank-m so-mo tu na nome m-yasa to do'e ut-rwuun dekun ho-de m-zun.

6

¹ Tok-ne beet se e yaag uso-tu bu-ut e m-zeg. Uno ut-hoos haatun du us-pyap u dim-du u-Ru u kose-tu a-doru Yeso ne.

² Sedi i otte uso-tu u-bu i o a-dor Yeso ne a e jurum e da remu zu e o a-doru Yeso ne. Sedi yage e sur m-nomu un us-pama uka kumte, remu uzu ank-m un segu eken a-doru Yeso ne i e tone.

Ut-him u mot-tu Kose-tu us-bi ne

³ Tokon net-to nom tokon kose-to tu o bam dugu kose-tu um nomu no ne. Kose-ut un eeste u rem-su ut-nip su Wa-ko-uyan in Yeso Kiristi da. Tumsu un koste nom-tu do'e sege ut-net e nom ur-yu uka Ru-u otte ut-sa da.

⁴ Go-du net-ut to otte huk-mu ur-hi, tumsu un nak okon da. Net-ut to otte cwan-tu inan u mot-tu gom-tu m-zan ne. Go-du nom-ut to haatun ur-shub, u u-har ne, us-pyap ne, u dorog-us yo-se u mot-tu eken ne.

⁵ Go-du net-ut to haatun namu jab u-da u-beet. Jab-us un natusse, tumsu un yakke dorru ut-nip. Un dorog uzu doru u-Ru o fun-yu kwum-du shik.

⁶ M-ha iya ne, dorru u-Ru u rus-du jab-u u mot-tu nomu bo otte ne, swur-mo sok.

⁷ Remu zu in haagun u okon ne u uno dak-u u-beet o da tumsu iya in zaar u kab-du okon nom-o m-rwu da.

⁸ Sedi a in otte nom ut-re tumsu u cwu-tu ut-wa ne, to korge in.

⁹ Sedi net-ne i ut-sa e kum ut-kwum, e he u-me m-reg u ur-ren ne u cwan-tu nom-tu m-rag ne u-tat tu ur-honse, m-te m-sabre tumsu m-mar ne.

¹⁰ Remu cwan-tu shik o kug-du go-du nom-ut yo-to ut-beet. Tumsu remu cwan-tu shik eken yakke yadu jab du ut-nip, tumsu e naknu hi-ur e namu jab u-tat.

Burus nak Timoti ut-to

¹¹ Sedi bo Timoti, bo o net u-Ru. Rem iya, som m-ra dugu-du nom-ut yo-to tunto ut-beet. Tumsu bo dor fun-yu yudu jab-u so-o, u nom-du nom-tu Ru-u ut-sa ne, u yadu jab ne, u ut-cwan ne u gag-du jab ne, u jab-u m-tor ne.

¹² Jumun dum-m so-mo mu yadu jab. Ship fat-du m-mommo du Ru-u fogte bo remu de, tumsu rem-su bo ware u-shu ut-net u-tat.

¹³ Um o kon-du bo u-shu u-Ru wu yu'e ur-fat udu ut-nom ut-beet tumsu u-shu Kiristi Yeso wu ware ut-nip tu mot-tu hi-ur wa ne u-shu Pontus Biratus,

¹⁴ uzu bo ship bor-u inya ur-zwar ne, za ur-pyap m-te hodu muun-ur Wa-ko-uyan in Yeso Kiristi.

¹⁵ Wa do'e muun u da-u Ru-u cine. Wuna o wa nu-u so-o tumsu u-Ru kyak, wu zege ut-faruk ut-beet ur-beb tumsu Wa-ko-uyan wu zuge a-ko-uyan ne beet.

¹⁶ Wa war-wa wa zaar m-mar da, tumsu wa nom ur-yu u-me m-zun mu wakun zaar wu de kerru te-du wa da. Is-u net tamug hyan-du

wun da, tumsu wa zaar tame-
du hyan-du wa da. M-zeg m-
beet u ur-beb ne udu wa m-
mommō! U shu'ut iya.

¹⁷ Nome i otte ut-kwum u
uno dak-u u-beet o ut-him
a e shu'ut huk-mu ur-hi da,
tumsu a e wa'jab-us e udu ut-
kwum tu do'e ut-natusse da.
Sedi se un wa'ag jab-us un
udu u-Ru, wu yu'e ko-uyan m-
hos remu hog-du m-remer in.

¹⁸ Waru un uzu un wa' shik-
u un udu nom-du nom-ut
so-to. Un shu'ut a-ut-kwum
ne udu nom-du ank-m somo,
tumsu e mot nom-tu e otte m-
hos udu i ooge ut-sa ur-sege.

¹⁹ A un nome iya un o nomu
hi-ur un ur-cun du ut-kwum
tu do'e ut-shu'ut ur-tak du ur-
beb u remu u-shu, remu zu
un kum-ut ur-fat du ut-nip.

Rem-su m-vaste

²⁰ Timoti, ship nomu na
yase bo ur-zwar ne. Bir u-kit
dugu rem-su m-zan u i ooge
gug-mu bo ne u nom-u e o ut-
gwat uzu nap-mo.

²¹ Tokon net-to hakte u-kit
dugu yadu jab e tumsu e o
dorru kose-tu us-bi. Yage nya
u-Ru shu'ut ur-kot u no ne.

Ran-u u-yurumse u Burus pane Timoti

Us-vuk udu Timoti

¹ Uno ran-o oon dugu-du Burus, wu Ru-u dage wa shu'ut wa-tom-u Kiristi Yeso u cite mu u-Ru. Wa tomog me um waru net-ne mot-tu estedu us-rem su ur-fat udu yadu jab u-me Kiristi Yeso.

² Um o pan-du uno ran-o udu Timoti. Bo o uka wa'-u ri wu um o ut-cwan. Yage u-Ru u-Uso u Kiristi Yeso ne Wa-ko-uyan in ya' bo u-nya, ur-on ne u rus-du jab ne.

Shiriktin-mu ur-shu'ut u yadu jab-u ne

³ Um vam-ug u-Ru wu um o nome m-tok uka uso-tu uso-ut ri nomte u jab ne u kose uzu um zatte ut-ba'as da, uka u-ho u m-gyup ne um o ut-bakus u bo ne u-me toog-us ri.

⁴ Da-u um bakse u is-m ro ne, um tumbte ut-sa um hyan bo, ko jab-u ri do'e ut-shu u ur-so ne.

⁵ Um nong ut-vam remu uzu um bakuste u yadu jab-u ut-nip ro ne u ooge ur-takun u-me wu mate ino-u ro Rois, tumsu ino-u ro Afiniki. Tumsu um nak u da-o uzu gandi yadu jab-u o u u-me ro.

⁶ Rem iya um o baksun bo, uzu bo puk-ut u-ra u nya-u u-Yar u Ru-u yasub, da-u um doru bo kom-ut ri dom-u ro.

⁷ Remu uzu Ru-u yaag in yar-u u-gyer da, sedi yar-u ur-beb, tumsu ut-cwan ne tumsu him-tu ur-hi ne.

⁸ Remu iya a-bo hog e'-mu warru rem-us mot-ut Wa-ko-uyan in ko e'-m ri da, me yu o u-me bu-u m-tok u remu wa. Sedi Afisa bo same ut-hi u me ne u tek-u swadu ur-kob u remu warru Rem-su m-Remer, udu beb-du u-Ru.

⁹ Remu Ru-u gwuug in tumsu wa fog in uzu in nomon yu-du u-hen. Wa nong inya, za remu uzu in korge wa nome in iya da. Sedi kanda wa nom u-dak u-beet Ru-u zongte wa kose in on-ur wa udu Kiristi Yeso.

¹⁰ Sedi na koske on-du u-Ru u da-o udu haan-ur Wa-u-ukur in Kiristi Yeso. Wa gek-ut beb-du m-mar tumsu wa kose fun-yu fat-du m-mommo udu rem-su m-remar.

¹¹ Ru-u dak me um shu'ut wa-ut-but, wa-tom-u Yeso, tumsu wa-ut-kose tu Rem-su m-Remer wa.

¹² O wute um otte swadu ur-kob u ana u-me bu-u m-tok. Sedi um hok e'-mu se da, remu uzu um nak wu um otte yadu jab. Tumsu um nak za u-sakna uzu wa kere e'-du Rem-su M-remar su um ooge but-tu se m-te ho-du Kiristi do'e muun.

¹³ Nom-u bo hoge dugu-du ri, ship o uka fun-yu kose-tu ut-nip ur-zwar ne sok. Tumsu bo nom inya u yadu jab ne tumsu ut-cwan ne tu bo kume dugu-du same-du ut-hi u Kiristi Yeso ne.

14 Remu beb-du Yar-u u-
hen u o m-yu u-me in, gwat
kose-tu ut-nip tu so-to tu na
yasu bo.

15 Bo nap uzu kowan u
Asiya kuus-tun me u-shin, m-
ha Fajerus tumsu Hamojenis
ne.

16 Yage Wa-ko-uyan kose
ur-on u bu-u Onesiforus,
remu uzu u-da u-tat wa yaag
me m-hiriktin sok, tumsu wa
hok m-e' uzu um oog u-me
bu-u m-tok da.

17 Sedi da-u wa haane
Roma, wa goot me sok se da-u
wa hyanu me.

18 Um nong us-toog uzu Wa-
ko-uyan uzu wa kose wun on-
ur wa u ho-du Kiristi do'e
muun. Tumsu bo nak sok ur-
zwar ne uka wa nom-te me
ur-sege u-me Afisa.

2

1 Remu iya, wa'u ri, shu'ute
ur-beb ne udu u-nya u bo
otte remu same-du ut-hi ro u
Kiristi Yeso.

2 Tumsu nom-tu bo hoge
me ut-war udu ut-net u-tat,
iise nom-ut to udu ut-net tu o
yadu jab ne, i do'e kere iis-u
eken.

3 Gag jab-u swa-u ur-kob u
it ne uka wa m-gag so-wa wu
Kiristi Yeso.

4 Wa m-gag zaar wu do'e
guksu hi-ur wa u nom-du
tokon nom-to tu net-tu nome
da, remu zu cwan-ut wa uzu
yu-shu wa wu kabe wun wa
hog zwar-ur wun.

5 Iya tumsu, da-u wakun o
som-mu maga, na zaar wa'
wun top-du re-du ur-korro da
se wa dorog bor-tu maga.

6 Wa-ur-tom wu nome m-
ank sok wa kamug kwum-du
nom-tu ur-tom tu ur-takun.

7 Nom us-dorog u mot-tu
nom um o ut-war. Remu uzu
Wa-ko-uyan do'e segu bo, uzu
bo nap to nom-to ut-beet.

8 U-da u-beet bakse uzu
Kiristi Yeso, wu yune dugu
marimari-ne, wa o dugu ko-
ur Faruk Dawuda. Sin-se o
Rem-su m-Remer su um o ut-
war.

9 Remu warru Rem-su m-
Remer, o wa'e um otte swadu
ur-kob, teet un gug-ut me
ho-su kwam uka wakun wu
nome ut-ba'as. Sedi wakun
zaar wu do'e keru gag-du
remsu u-Ru da.

10 Remu iya, um gak jab
u ko-uyan remu i Ru-u dage.
Um nong iya remu ko'e e
kum u-ukur udu yadu jab u-
me Kiristi Yeso, tumsu e kum
ur-cwa u-me m-sek mu m-
mommq.

11 Rem-us se nip-to:
A in mare u Kiristi ne,
in do'e tumsu ur-yu u wa
ne.

12 A in gage jab,
in ut-nom ur-Faruk u
wun ne.

A in nome se-m wun,
wun do'e nom-du se-m
in.

13 A in zatte yadu jab da,
wun omon u jab-u so-o
ne,
remu uzu wun za nomu
se-mu hi-ur wun da.

*Wa u-pama wu Ru-u hoge
zwar-ur wa*

14 Baksun kowan mot-tu
tunto nom-to, tumsu nomu
un ut-him u-shu u-Ru uzu un

yage m-dum mu ut-gom. Go-du nan-i e i m-zan, tumsu to kere naasu i o erru un.

¹⁵ Nom uka bo dote ut-kere u-beet bo kose hi-ur ro udu u-Ru uka wa u-pama wu Ru-u hoge zwar-ur wa. Shu'ute net-u wu zare hog-du e'-mu pama-us wa da, tumsu wu iis-u net-ne rem-su ut-nip hon-hon.

¹⁶ Eese m-ra dugu rem-su m-zan u rem-su m-rag su wu'e ut-net e sur m-nom nom-tu za tu u-Ru da.

¹⁷ Kose-ut un burug uka ur-bubu. Net-ne yur i nome go-du kose-ut to una o Himeniyus u Firetus ne.

¹⁸ Un yakke fun-yu ut-nip. Un zu na nomog yune-du marimari-ne, tumsu un o natusse ya-du jab-u eken.

¹⁹ M-ha iya ne, net-tu u-Ru ees ur-beb ne uka ur-tak du zaare ut-rumus da. U-domu tak-ur rinde Ru-u punte tunto gom-to: <<Ru-u nak net-tu ooge net-ut wa>> tumsu <<I zuye uzu e o a-doru Wa-ko-uyan se e yakke nom-du nom-ut yo-to.>>

²⁰ U-me bu-u yat-o a kwano tu shik tu kwam-tu bu-mu ut-ro u kwam-ut pus-to ne to o war-to da, tumsu tokun oro tu na nome us-te u ut-rwab ne. Tokon na zongte to u remu morog-ur yat-de, tokon remu ank-mu ko-uyan ho-de.

²¹ Bo yu shu'ute kwano du ank-mu ko-uyan ho-de, a bo jaase hi-ur ro u-hen ne, bo do'e ut-shu'ut uka ut-kwano remu ank-m yat-mo. Na do'e has-tu bo u-kit, remu ank-mu uso-u u-bu, zongi zongi remu

ko-uyan ank-m so-mo.

²² Sedi som dugu nom-ut yo-to tu nak-du jab-su yaag-u beb-ne. Tumsu bo dor yu-du jab-u so-o, u yadu jab ne, u ut-cwan ne, u shu'ut-du m-yar ne, ur-kot u i foge dim-ur Wa-ko-uyan u jab-u u-hen ne.

²³ Sedi gugme m-rag tumsu inan i m-zan ne, remu uzu bo hi-ur ro bo nak uzu to haatun u-har.

²⁴ Tumsu tok-u Wa-ko-uyan se wa shu'ute za u-har. Sedi se wa koske ur-on udu kowan, wa shu'ut wu do'e kere nom-du ut-kose, tumsu wa shu'ut wa tor-mu jab.

²⁵ U-tek ut-swuumse u nome un i o gug-mu bo ut-him, u-me wadu jab uzu Ru-o ut-wa un yage ut-ba'as, tumsu u do'e huutu un udu nap-mu ut-nip.

²⁶ Se u da-u o, un do'e ut-muun u-me dorog-us un tumsu un kum ut-kusum dugu-du ren-du faruk-u nom us-te. Remu uzu wa maaste un uka tok-ne remu e nom-ut ko-uyan u wa ut-sa.

3

Yu-du ut-net u da-u m-vaste

¹ Um ut-sa bo nap uzu ho-tu m-vaste da-u swadu ur-kob do'e haan.

² Remu net-ne do'e ut-shu'ut a cwan-tu ur-hi ne, a cwan-tu shik ne, a ut-uk ne, a huk-mu ur-hi ne, a us-pyap ne, a-kob-du doru i mate e ne, a-kob-du ut-vam ne tumsu a-za u-hen ne.

³ Un do'e ut-shu'ut a-kob-du ut-cwan ne, a shup-du or-ut e

ne u jab, a naasu dim-tu or-ut e ne, a-kob-du shup-du ur-hi ne, a-ut-gam ne, tumsu i gugumu nom-tu ooge tu soto ne.

⁴ Un do'e ut-shuut a re-du u-ra u huub-ut un, a-kob-du gwat-du orut e ne, a huk-mu ur-hi ne, tumsu a cwan-tu m-rem-er ne m-zeg cwan-tu u-Ru.

⁵ Un do'e ut-kose uka a-dor u-Ru ne, sedi un do'e gugum du shin-m mu do'e ut-wa un shu'ut net-tu u-Ru. Som m-ra dugu net-tu ooge iya.

⁶ Una ooge go-du net-ut to tu cwuye u-me ut-bu tu ut-net tumsu un engusse jab-su neta-ne. Neta-ut tun-to zatte us-ver da, i no-mu ba'as-ut e ruye un u-dak, tumsu go-du ut-ba'as ut-go ut-go to o dor-tu un.

⁷ Go-du neta-ut to u-da u-beet e o u-iis, sedi m-ha iya ne e kerge nap-du rem-su ut-nip da.

⁸ A-ut-kose ne ine e gugum ut-nip uka Yannes u Yamris e gugumte Mosa. Jab-us un za so-se da tumsu un zatte yadu jab u ut-nip da.

⁹ Sedi un zaar ha-mu m-ra da. Dekun ho-de za m-tumb kowan do'e ut-nap uzu un o rag-ne, uka Yannes e Yamris.

Burus nak Timoti ut-to

¹⁰ Sedi bo, Timoti, bo nak u mot-tu kose-ut ri, tumsu uka yu-ur ri ne, nom-u um ut-sa ut-nom u fat-ur ri, u yadu jab-u ri ne, u shiriktin-mu jab-u ri ne u cwan-ut ri ne, u gag-du jab-u ri ne.

¹¹ Bo nak uka un yute me ur-kob tumsu swadu ur-kob

ne du kume me u-me An-takiya, u Ikoniya u Risitira ne. Um gak jab u swadu ur-kob dinde tumsu Wa-ko-uyan ruut me dugu to ut-beet.

¹² Ut-nip, kowana ooge ussa wa dor fun-yu u-Ru uka wa-doru Kiristi Yeso wa do'e swadu ur-kob.

¹³ Sedi net-ut yo-to u i o engusse ut-net ne e do'e ut-re u-shu m-swur ne. Un do'e engusse eken tumsu na do'e engusse un.

¹⁴ Sedi se bo eese u yadu jab ne udu nom-tu na iise bo ne. Bo nak uzu nom-ut to nip-to, remu uzu bo nak uzu bo keru yadu jab udu i iise bo.

¹⁵ Na iise bo Ran-u u-Hen dugu fa-ur ro. Tumsu o yaag bo us-ver u bo onk ukur-u u oone udu yadu jab u-me Kiristi Yeso.

¹⁶ Remsu Ran u-Ru us-beet gom-to tu Ru-u wa'e u-me jab-su i pane se udu Yar-u wa. Tumsu se kere iis-u in ut-nip, tumsu se wa' in nap nom-u ooge u za so-o u-me fat-ut in. Se mang in da-u in nome nom-u ooge za so-o, tumsu se iis-u in nom-du nom-u ooge u hon-hon.

¹⁷ Nom-u wute inya u-beet o uzu net wu nomu u-Ru ut-huuk do'e ut-shu'ut u-zongi zongi shuyi-shuyi u remu wa nom-ut ko-uyan u ooge u ank-m so-mo.

4

¹ Um o hyum-du bo u-shu u-Ru u Kiristi Yeso ne, wu do'e nomu i ooge ur-fat u i mari ne kwup-du us-rem, tumsu

remu uzu wa do'e muun wa ka faruk-ur wa:

² Nom donse-du remsu u-Ru. Bo shu'ut us-zong ne, ko da-u m-remem ko da-u za m-remem. Bo mang, bo nom ut-him, tumsu bo ya' shiriktin-mu jab u gag-du jab-u yato ne tumsu u kose-ut so-to ne.

³ Remu da-u oon da-u net-tu zamuttun cwan-tu erru kose-tu ut-nip da, sedi un do'e doru nomu jab-us un ut-sa. Un do'e kargusse hi-du war-e a-ut-kose ne i do'e waru un nom-u to-tu m-koot un ut-sa ut-hog.

⁴ Un do'e zwape to-ut un dugu erru ut-nip, tumsu un bir u-kit udu erru ut-kwur.

⁵ Sedi bo, Timoti, se bo shu'ute u shup-du ur-hi ne u-da u-beet, gag jab u swa-u ur-kob ne, nom ank-mu warru Rem-su m-Remem, tumsu bo shuus no-mu ank-mu Ru-u yase udu ro.

⁶ Um o yadu bo tunto bor-to remu uzu fat-ur ri o uka ur-toog du u-swa du wa-toog dase, tumsu da-u um do'e yage uno dak-u u-beet o ut-mor.

⁷ Um jwumug dum-m so-mo uka kumte. Um taaste maga. Um shupuk rem-su ut-nip su mot-ut Kiristi ur-beb ne.

⁸ Tumsu u da-o og-du o estu me, top-du ur-faruk jab-u so-o. Wa-ko-uyan, wa-kwup-du us-rem hon-hon, wa do'e yadu me dinde og-de u ho-du wa do'e muun. Tumsu og-ur rinde za remu ri o warri da, sedi tumsu remu i ooge cwan-tu muun-ur wun beet.

Gom-tu m-vaste Burus

⁹ Nom m-hor uka bo dote ut-nom bo haan udu ri.

¹⁰ Remu zu Dimas kuustun me u-shin u remu cwan-tu nom-tu u-dak tumsu wa yakke me wa do'e u Tasaronika. Kiricin do'e u Garatiya, tumsu Titus do'e u Dimatiya.

¹¹ Ruka wa o ur-kot u-me ne kyak. Gote Markus u bo haatun wa, remu uzu wa o ur-sege ne du yat-de u-me ank-m ri.

¹² Um tomog Tikikus m-ha Afisa.

¹³ Da-u bo o haan, se bo kabnu me u-godo yu um yagne u-me bo-u Toruwa u kom-ut Karbus. Tumsu bo kabne me ran-tu us-pan ri, hadde tu na nome u ka-tu ut-bisa.

¹⁴ Arezanda wu nome u-zwa ut-kwam, wa nongu me nom-ut yo-to u-tat. Wa-ko-uyan do'e top-u wun remu nom-u wun nome.

¹⁵ Tumsu bo ees m-ra dugu-du wun, remu wa gugumte rem-us in ur-beb ne.

¹⁶ Da um ruute hi-ur ri ur-takun u-shu wa-kwup-du us-rem, wakun dorog dim-u ri da. Kowan somog me. Ta'as Ru-u top un nom-ut to ut-beet m-yo u un ne da.

¹⁷ Sedi Wa-ko-uyan ees ur-kot u me ne tumsu wa yu' me ur-beb remu um shuuste donse-du rem-su m-remem-zun m-ha udu i za-Yahuda-ne da e hog. Tumsu wa u-kur me dugu nu-u u-zur.

¹⁸ Wa-ko-uyan do'e ruutu me dugu ko-uyan ank-m yo-

mō mū dō'e heese me tumsu
 wa dō'e muutun me m-yar u-
 me faruk-du u-ru wa. M-sek
 m-beet udu u-Ru m-mommo!
 U shu'ut iya.

Vuk-su m-vaste Burus

¹⁹ Bō vuk-se me Biskira u
 Akira ne u net-tu bu-u Onesi-
 forus ne.

²⁰ Eratus ees u-me bō-u
 Korintiya, tumsu um yakke
 Tarofimus u kob-du m-yar u-
 me bō-u Miretus.

²¹ Nōm uka bō dote ut-
 kere bō teen ane kanda gos-
 u heen. Yuburus o tomtōn bō
 us-vuk, u Fudens ne, u Rinus
 ne, u Karadiya ne, tumsu a-
 doru Yeso ne beet.

²² Yage Wa-kō-uyan nōm
 ur-kot u yar-u ró ne. Nya-u
 shu'ut ur-kot u nō ne.

Hyan-u Yohanna dugu-du Yeso Kiristi

Takun-du us-rem

1 *Uno hyan-o oon dugu-du Yeso Kiristi, u Ru-u ya'u Yeso remu Ru-u o ut-sa wa koste tok-ne wa nom-u wa zonge ut-nom u-shu za m-tumb. Tumsu Kiristi nomog remsu hyan-u uno u wa tomton watom-u u-Ru udu tok-u wa Yohanna.

2 Yohanna wur ko-uyan hon-hon u wa hyane tumsu wa hog. Sin-se ooge ogor-tu remsu u-Ru tumsu ut-nip ne tu Yeso Kiristi upse.

3 Nu-u u-Ru udu wu karunte rem-us sin-se su nom-u do'e ut-nom u-shu, tumsu kom-u u-Ru udu wu ere tumsu wa dor se. Rem uzu nom-ut tun-to do'e ut-nom za m-tumb.

Vuk-us Yohanna m-ha udu morog-tu

a-doru Yeso ne ut-ta'er

4 Uno ran-o oon dugu-du Yohanna, m-ha udu morog-tu a-doru Yeso ne ut-ta'er i o me gas-su dak-u Asiya.

Yage no onk u-nya u rus-du jab ne dugu-du u-Ru, wu o da-o, tumsu u da-u arke ne, u da-u do'e haan ne, tumsu dugu-du ut-yar ut-ta'er tu o u-shu pora-du ur-faruk du u-Ru,

5 tumsu dugu-du Yeso Kiristi. Wuna o wa-warru rem-su ut-nip hon-hon wu yu'e zun-mu nom-u wa nape.

Wuna o wu yune ur-takun dugu m-mar tumsu faruk-u faruk-tu u-dak ut-beet.

Yeso Kiristi cwan-ug in tumsu wa ukur in dugu swadu ur-kob udu aguz-du hyu-m wa u remu ba'as-ut in.

6 Wa wa'ag in shu'ut nom-u ur-faruk tumsu a-toog-ne rem-u in nom-te Ru-u wa tumsu uso-u wa ne m-tok. M-sek tumsu ur-beb ne udu wun m-mommo! U shu'ut iya.

7 Gwatun! Yeso o haan u ut-ku'ut ne.

Tumsu kowan do'e hyan-du wa,

u dame i jwaye wun ne.

Tumsu net-tu u-dak ut-beet

e do'e nom-du namu jab u remu wun.

U! U shu'ut iya.

8 Wa-Ko-uyan u-Ru zuug, <<Me wa wu otte ur-beb ur-beet dugu ur-takun m-ha m-vaste, wu ooge da-o, tumsu wu ooge da-u arke, tumsu wu do'e haan, me o Ru-u zuge ur-beb.>>

Wakun sha-mu Wa'u Net

9 Me, Yohanna, me o oru no wa-doru Kiristi tumsu wu nome ur-kot u no ne u-me swadu ur-kob, u faruk-du u-Ru ne, tumsu u gag-du jab ne uka wa-doru Yeso. Na gwunug me u-me dak-u ooge m-gan m-sa ne mu Patamos remu uzu um oog warru rem-su u-Ru tumsu remsu ut-nip su mot-ut Yeso ne.

10 U ho-du a-doru Yeso ne nom-u Wa-ko-uyan ut-huuk, Yar-u u-Ru dor-ut me. Tumsu

um hog u-cwar u dim-u ri yu
ut-wan uka wan-tu u-kar.

11 Ya zu me, <<Pan u-
me ran-u us-pan nom-u bo
hyane, tumsu bo tomot o
udu morog-tu a-doru Yeso
ne u-me bo-ut tun-to ut-ta'er:
Afisa, Simina, Pirigamu,
Tayatira, Sardisu, Firadafiya
u Rawudikiya ne.>>

12 Um bir u-dim remu um
hyan wana o us-rem u me ne.
Tumsu da-u um bire u-dim,
um hyun us-kwam us-ta'er su
kwam-tu bu-mu ut-ro su shik
su na sukte us-hitirra.

13 U-me tek-u us-kwam su
ur-ees su na sukte us-hitirra,
um hyun wakun net wa u ees
<<Sha-mu Wa'u Net,>> wa o
m-wa u foggo-yu m-wur ne
m-te ba-tu us-na, tumsu wa o
m-as u-zeng ne yu kwam-tu
bu-mu ut-ro su shik-u sok-u
wa.

14 Hi-ur wa u hi-us wa ne
o pusse uka ut-randi, tumsu
pusse uka ut-turum. Tumsu
is-u wa o uka rem-tu u-ra.

15 Tumsu na-us wun o uka
kwam-tu bu-mu u-dak tu shik
tu na toke u-me u-ra. Tumsu
cwar-u wa o uka gwuz-u m-
bu mu o m-ja u-me u-gi.

16 Wu otte sha-mu Wa'u Net
wa o m-shup u reger-ne ta'er
u kom-u ut-cwa wa, tumsu
u-me nu-u wa van-u m-wur
rwuun yu otte m-re koyuhe
gas-ya. Shu-u wa o us-mok
uka zun-mu ur-ho sok.

17 Da-u um hyane wun um
he u-dak ut-jwun u-shu wun
uka zu um marug. Se wa
dorū me kom ut-cwa tumsu
wa zu me: <<A-bo hog u-gyer
da! Me wa o wu otte ur-beb

ur-beet dugu ur-takun m-te
m-vaste.

18 Me wa wu ooge wa-ur-
fat. Um oogu marug, tumsu
da-o um o ur-fat m-mommo!
Um o m-shup u u-mabudi yu
m-mar ne u mabudi yu be-du
andaka ne otte ne.

19 <<Remu iya pan nom-u
bo hyane, u nom-u o da-o ne,
tumsu nom-u do'e ut-shu'ut
ne da-u nom-ut tun-to arke.

20 Uno o zun-mu nom-tu m-
yasa tu reger ta'er i bo hyane
u kom ut-cwa ri tumsu us-
kwam ne us-ta'er su bu-mu
ut-ro su shik su na sukte us-
hitirra: U reger ne ta'er e o
a-tom u-Ru ne e i morog-tu a-
dorū Yeso ne ut-ta'er, tumsu
kwam-su ur-ees su na sukte
us-hitirra us-ta'er se ooge
morog-tu a-doru Yeso ne ut-
ta'er.

2

*Tom m-ha udu morog-du a-
dorū Yeso ne
u-me bo-u Afisa*

1 Pan ran-u uno m-ha udu
wa-tom u-Ru wu morog-du a-
dorū Yeso ne u-me bo-u Afisa:

Uno ran-o oon dugu-du
wu o m-shup u reger ne
ta'er u kom-u ut-cwa u wa,
tumsu wa o m-da u tek-u
us-kwam us-ta'er su kwam-
tu bu-mu ut-ro su shik su
na sukte us-hitirra:

2 Um nak nom-tu no
nome ut-beet. Um hyanug
pama-u ank-m no tumsu gag-
du jab-u no ne. Um nak
uzu no gugumte net-ut yo-to.
Tumsu no reg i ooge ut-war
uzu e o a-tomu Yeso ne sedi

e zaar a-tomu Yeso da. No byuk-ut un a-us-bi ne.

³ No nong gag-du jab, tumsu no gug jab u swadu ur-kob u remu dim-ur ri, tumsu no poog da.

⁴ Sedi um otte u-nom u-gan u um zaare ut-sa da u mot-ut no ne: No zaar u cwan-ut ri da ko or-ut no ne uka no nomte ur-takun.

⁵ Remu iya, baksun uka no otte m-nom ut-cwan ur-beb ne kanda no he'e. Yagun ut-ba'as tumsu no nom ur-yu uka no nomte ur-takun da u no ya'e jab udu ri. A no re u-shu ut-ba'as ne, um do'e ut-haan udu no tumsu um do'e ven-du no udu hast-du kwam-su ur-ees u no su na sukte us-hitirra dugu be-du ur-shu'ut u se.

⁶ Sedi no otte nom-u so o u no nome: No gugumfe nom-ut yo-to Nikorata, tu kome um gugme.

⁷ Kowan wu otte ut-to yage wa gan ut-to udu nom-u Yar-u u-Ru o ut-war udu morog-tu a-doru Yeso ne. Udu net-tu kere re-du ur-korro, me ya'u un kerru re-du ya-tu u-te dugu me u-te yu yu'e ur-fat, su rogme u-me u-faradisi u u-Ru.

Tom m-ha udu morog-du a-doru Yeso ne u-me bo-u Simina

⁸ Pan uno ran-o m-ha udu wa-tom u-Ru wu morog-du a-doru Yeso ne u-me bo-u Simina:

Sin-se rem-se oon dugu-du wu ooge ur-takun u m-vaste ne, wu mare sedi da o wa muugun ur-fat.

⁹ Um nak u mot-tu swadu ur-kob no ne tumsu taag-u no ne, m-ha iya ne no otte ut-kwum. Um nak u mot-tu net-tu o ut-war uzu net-tu Ru-u dage to, Yahuda-ne, sedi e zaar Yahuda-ne da. Un o warru nom-ut yo-to u mot-ut no ne, sedi un o me net-tu o nomu faruk-u nom us-te m-tok.

¹⁰ A-no hog gyer-u kob-du no do'e ut-swa da. Er me! Faruk-u nom us-te o mot-tu wadu huub-ut yo-to no e maas eken u-me no tumsu e wa' no u-me bu-u m-tok remu uzu e nom-tu no m-reg. No do'e swa-u kob-ur yat-de m-roog ut-op. Sedi taas no kuusun u yadu jab u me ne da ko a-muune uzu na do'e ho-du no. Um do'e yadu no top-du ur-fat.

¹¹ Kowan wu otte ut-to yage wa gan ut-to udu nom-u Yar-u u-Ru o ut-war udu morog-tu a-doru Yeso ne. Wu kere re-du ur-korro, mar-mu u-yurumse zaar u honse wa da.

Tom m-ha udu morog-du a-doru Yeso ne u-me bo-u Pirigamu

¹² Pan uno ran-o m-ha udu wa-tom u-Ru wu morog-du a-doru Yeso ne u-me bo-u Pirigamu:

Sin-se remse oon dugu wu o m-shup u van-u m-wur ne yu otte m-re koyuhe gas-ya:

¹³ Um nak be-du no otte ur-yu u-me be-du faruk-u nom us-te otte ur-faruk. No o a-doru ri a jab-u so-o ne, tumsu no yakke dorru me

da, kō da-u un hoye Antipas wu ooge wa jab-u pus-o udu warru rem-us ri ukun u bo-u no be-du faruk-u nom us-te otte ur-faruk.

¹⁴ Sedi no nom tokun nom-to tu um zaare ut-sa da: Tokon net-to u-me no un dor kose-ut Bara'amu, wu kose Barak uka wadu net-tu Isra-ne nom ut-ba'as. Bara'amu wu' un re nom-u ut-re u na sake ru-tu za ur-fat. Tumsu wa wu' e nom ut-ba'as udu reg-du e uzu e roog u neta-tu zaare tu' e da.

¹⁵ Iya-o, eken oró u-me no i dorru kose-ut Nikorata.

¹⁶ Rem iya, se no yakke ut-ba'as! Sedi a no gugme ut-yage, um do'e haan udu no za m-tumb um nom m-dum u un ne u van-u m-wur u rwuune dugu me nu-u ri.

¹⁷ Kowan wu otte ut-to yage wa gan ut-to udu nom-u Yar-u u-Ru o ut-war udu morog-tu a-doru Yeso ne. Tumsu kowana wu re ur-korro me ut-ya wa nom ut-re u m-yasa dugu dom u-ru u na foge manna. Me ut-ya kowan ta'ar-ur pus-de. Tumsu u dom-u ta'ar-ur re dim-du oró m-pan du wakun nape da se wu onke de.

Tom m-ha udu morog-du a-doru Yeso ne u-me bo-u Tayatira

¹⁸ Pan uno ran-o m-ha udu wa-tom u-Ru u morog-du a-doru Yeso ne u-me bo-u Tayatira:

Sin-se remse oon dugu-du Wa'u u-Ru wu is-u wa

ooge sha-mu rem-tu u-ra tumsu wu ba-tu us-na wa ooge uka kwam-tu bu-mu u-dak tu shik yu na toke u-ra tumsu na jig.

¹⁹ Um nak nom-tu no nome ut-beet. Um nak uzu no o cwan-tu or-ut no ne tumsu no otte yadu jab-u udu ri. Um nak uka no otte nomu or-ut no ne ur-sege, tumsu uka no otte gag-du jab-u ne. Um nak u da-o uzu no ut-nom m-zeg da-u no onk-u me ur-takun.

²⁰ Sedi okon oró u no nome u yu-ur no u um zaare ut-sa da: No gugumte egusse neta-u ya Jezeber dugu burgusse kose-tu us-bi wa. Wa fog hi-ur wa wa-warru rem-su u-Ru sedi udu kose-ut wa, wa o engusse net-ut ri dugu u-fun udu nom-du yudu m-o tumsu u re-du nom-u ut-re u na sake ru-tu za ur-fat.

²¹ Um yaag wa u-da uzu wa byurun dugu ut-ba'as, sedi wa zaar ut-sa ut-byurun dugu oo-m wa da.

²² Gwat! Um do'e gwundu wun u dom-u u-yun u kob-du m-yar. Tumsu um do'e wadu i nome m-o u wun ne e swa ur-kob u-tát, se e byurgun tumsu e yage nom-du nom-tu wun nome.

²³ Um do'e ho-du i o dorru kose-ut wun. Se morog-tu a-doru Yeso ne beet e do'e ut-nap uzu me o wu gote us-jab tumsu dorog-su ut-net ut-beet. Tumsu um do'e ven-du kowan u-me no hon-hon uka ba'as-ut tu no nome.

²⁴ Sedi tumsu um otte us-

rem u remu no i kuse u-me
Tayatira i gugme dorru kose-
tu us-bi tun-to, i gugme ut-
nom ur-kot u nom-u a-doru
wun ne foge kose-tu ut-nip
tu ur-ra tu faruk-u nom us-
te upse. Um zaar ut-swur m-
sake no mokon no'-mo da,

²⁵ sedi uzu no re u-shu
dorru me ne uka no otte
dorru me, kanda um haan.

²⁶ Sedi udu wu reye ur-
korro tumsu wa dor me m-
te m-vaste, um do'e ya-du
wa-ur-beb wa nom faruk-
du ut-dak ut-beet.

²⁷ Wa do'e nom-du faruk-
ur un u kom-yu u-
kwam;

tumsu wa do'e
cakmusse un uka
rwab-tu ma-u ut-tur,
uka um onkte ur-beb dugu-
du uso-u ri.

²⁸ Um do'e ya-du wun
reger-yu ur-wun.

²⁹ Kowan wu otte ut-to yage
wa gan ut-to udu nom-u Yar-
u u-Ru o ut-war udu morog-tu
a-doru Yeso ne.>>

3

*Tom m-ha udu morog-du a-
doru Yeso ne
u-me bo-u Sardisu*

¹ Pan uno ran-o m-ha udu
wa-tom u-Ru wu morog-du
a-doru Yeso ne u-me bo-u
Sardisu.

Wu o faruk-du ut-Yar ut-
ta'er i nome u-Ru m-tok,
tumsu wu o m-shup u reger
ne ta'er, wa tomtoton sin-se
remse: Um nak nom-tu no
nome ut-beet. Um nak uzu
net-tu o ut-war uzu no o ur-
fat, sedi no marug.

² Zutun dugu m-roog,
tumsu no swure nom-u kuse
me no cashi ur-beb kanda o
murus u-beet. Remu uzu um
byuk-ut uzu nom-u no o ut-
nom o shuuste nom-u Ru-u ri
o ut-sa no nom da.

³ Remu iya, baksun u
nom-u no onke tumsu no hog,
tumsu no dor o, tumsu no
byurun udu ri. A no gugme
ut-zute dugu m-roog, um do'e
ut-haan udu no za m-tumb,
za nap-ur no, uka hyu-u.

⁴ M-ha iya ne, eken oró
i kuse cashi u-me no u bo-
u Sardisu i gugme naas-du
hi-ur e u ut-ba'as. Un do'e
nom-du m-ha u me ne u-
me cwu-ut pus-to tu u-hen
remu uzu un korge.

⁵ Kowana re ur-korro wa
do'e wadu cwu-ut pus-to uka
net-ut tun-to nomte. Um
zaar u has-tu dim-du net-u
wa dugu ran-u ur-fat da. Da-
u um eese u-shu Uso-u ri u a-
tomu u-Ru ne, um do'e ut-war
uzu wa o net-u ri.

⁶ Kowan wu otte ut-to
yage wa gan ut-to udu nom-
u Yar-u u-Ru o ut-war udu
morog-tu a-doru Yeso ne.

*Tom m-ha udu morog-du a-
doru Yeso ne
u-me bo-u Firadafiya*

⁷ Pan uno ran-o m-ha udu
wa-tom u-Ru wu morog-du
a-doru Yeso ne u-me bo-u
Firadafiya. Wa-u-Hen tumsu
wa-ut-nip o tomtoton sin-se
rem-se.

Wuna o wu o m-shup
u mabudi ne yu faruk-ur
faruk Dawuda. A wa upse
u-is wakun za kerru ut-tage

da, tumsu a wa tage u-is wakun za kerru ut-upus da.

⁸ Um nak nom-tu no nome ut-beet, tumsu um upuste u-is u remu no yu wakun zaaru kerru ut-tage da. No otte ur-beb cashi, m-ha iya ne no dor rem-us ri tumsu no nong se-m ri uzu no o wa-doru ri da.

⁹ Ut-nip! Um do'e wadu net-ut to i o ban-du kirru ut-net i ooge nomu faruk-u nom us-te ut-huuk, i zuye, It o net-tu Ru-u dage, sedi bise un otte, un haan tumsu un he ut-jwun u-shu no tumsu un war uzu um o cwan-ut no.

¹⁰ Rem uzu no dorog bor-u ri udu gag-du jab ne, um do'e e'-du no dugu da-u reg-m yat-mo mu do'e haan u-me u-dak u-beet remu na reg-ut i o m-yu u-me u-dak u-beet.

¹¹ Um o haan za m-tumb. Ship yadu jab u bo otte, taas u wakun haan wa kost top-du ur-faruk du na do'e yadu bo da.

¹² Wu kere re-du ur-korro um do'e ut-wa wa shu'ut ur-kan u-me be-du ur-shu'ut du Ru-u ri. Tumsu wa zamun u yage o da. Tumsu um do'e pan-du dim-du Ru-u ri u dim-du bo-u Ru-u ri ne u dom-u wun. Bo-u o ooge Urusharima u po-o u o cuzun dugu me dom u-ru dugu-du Ru-u ri. Tumsu um do'e pan-du dim-ur po-de ri u dom-u wun.

¹³ Kowan wu otte ut-to yage wa gan ut-to udu nom-u Yar-u u-Ru o ut-war udu morog-tu a-doru Yeso ne.

*Tom m-ha udu morog-du a-doru Yeso ne
u-me bo-u Rawudikiya*

¹⁴ Pan uno ran-o m-ha udu wa-tom u-Ru wu morog-du a-doru Yeso ne u-me bo-u Rawudikiya.

Wu na foge, U shu'ut iya o tomtom no sin-se remse. Wa ware ut-nip hon-hon u mot-tu u-Ru ne. Tumsu dugu wun de Ru-u nomte ut-nom ut-beet.

¹⁵ Um nak ank-m ro. Um nak uzu bo zatte m-dung ko m-tor da. Um cwan-ug uzu no o m-tor ne ko m-dung ne.

¹⁶ Sedi ba shu'ute no zatte m-dung ko m-tor da, um do'e top-su no dugu me nu-u ri.

¹⁷ Remu zu no o ut-war u-me no, <<It o ut-kwum ne. It otte ko-uyan u it o ut-sa.>> Sedi no nak da uzu yu-ur no u-me Yar-u u-Ru de shaktusse, nom-tu ur-on, wa ur-kob, po, tumsu ur-so.

¹⁸ Um o yadu no us-rem uzu no haan udu ri no o kwam-tu bu-mu ut-ro su shik tu na zome u u-ra. U da-u o no do'e ut-shu'ut ut-kwum ne. Tumsu no do'e oodu cwu-ut pus-to dugu-du ri remu no takuste so-ur no du shu'ute nom-tu m-e'. Tumsu no o m-noog remu is-u no ko no ut-ker m-hyan.

¹⁹ Net-tu um o ut-cwan e o net-tu um o nak-du ut-to tumsu ut-him ne. Rem iya wa'un jab uka no dote yage-du ut-ba'as.

²⁰ Me ya ana! Um o ees u bon-du is tumsu um o ut-koot. A wakun hoge cwar-u ri

tumsu wa upus u-is um do'e cwaan u-me bu-u wa tumsu um do'e re-du nom ut-re ur-kot u wa ne, tumsu wa do'e ut-re u me ne.

²¹ Udu wu reye ur-korro me ya'u wa ur-be ur-kot u-me ne u dom-u pora-du ur-faruk-u ri, uka um rete ur-korro tumsu um shu'ut ur-kot u uso-u ri ne u dom-u pora-du ur-faruk-u wa.

²² Kowan wu otte ut-to yage wa gan ut-to udu nom-u Yar-u u-Ru o ut-war udu morog-tu a-doru Yeso ne.

4

Pora-du ur-faruk u-me dom-u u-ru

¹ Da-u nom-ut to arke um got, tumsu is-yu oro ukun u ees ur-huk u-me dom-u u-ru! Tumsu cwar-yu ur-takun yu um hoge ya o us-rem u me ne sha-mu furru u-kar ya zu me: <<Daane dom u ana remu um kos-tu bo nom-u do'e ut-nom za u-sakna u dim-u nom-ut tun-to.>>

² Za rem Yar-u u-Ru dor-ut me, tumsu um hyun pora-du ur-faruk ukun u-me dom u-ru tumsu wakun o shu'ut u dom-u de.

³ Tumsu wu o shu'ut u-domu pora-du ur-faruk wa o us-bakut sha-mu ta'ar-ut so-to tu shik tu na foge jaspas yakutu ne. Be-du wa otte u shu'ut rotorond yu gunus wa ya o sha-mu ta'ar-ut so-to tu shik tu na foge zumurrudu.

⁴ M-gan u pora-du ur-faruk ne pora-tu ut-faruk oro ur-shik ut-nas (24), tumsu i o

shu'ut u dom-u to e o ut-nengen ur-shik ut-nas (24). Un kowan o m-wa u cwu-ut pus-to ne tumsu u top-tu ur-faruk ne tu kwam-tu bu-mu ut-ro tu shik u-dom-u hi-ut wa.

⁵ Dugu-du me pora-du ur-faruk yakut-su o rwuun tumsu ut-dum ne u gap-du us-kagagag ne. Tumsu u-shu pora-du ur-faruk-u de hittirra su oro ukun us-ta'er se o m-re u-ra. To ooge Yar-tu u-Ru ut-ta'er.

⁶ Tumsu u-shu pora-du ur-faruk-u de ukun okon nom-o oro sha-mu sa-mu ur-madibi, du o us-myak u m-bakut ne.

M-gan pora-du ur-faruk de, nom-tu ur-fat oro ut-nas, tumsu war-u un o ut-is ne koyuhe gas-ya, u-shu u u-dim ne.

⁷ Nom-yu ur-fat yu ur-takun o uka u-zur, yu uyurumse o uka u-na, yu ututurse o u u-shu ne sha-mu shu-u net, yu u-nasurse o sha-mu u-shup ur-yune ut-kap ne.

⁸ Koyuhe u-me nom-tu ur-fat ut-nas ya otte ut-kap ut-shishin, tumsu war-ut e u-beet is-tu takuste u-shu u u-dim ne m-ha ta-u kap-ut e ne. U-ho u m-gyup ne un tamug ut-yage ut-zu:

<<U-hen, u-hen, u-hen,
udu Wa-ko-uyan u-Ru wu
otte beb-du ko-uyan,
wu ooge da-u dim, u wu o
da-o ne,
u da-u do'e haan ne.>>

⁹ Da-u nom-tu ur-fat yu'e m-sek, m-zeg ne u ut-vam ne udu wu o shu'ut u-domu

pora-du ur-faruk tumsu wu o
ur-fat m-mommo,

¹⁰ nengen-ut to ur-shik u ut-
nas (24) un he u-dak tumsu
un nomu wu o shu'ut u-domu
pora-du ur-faruk ut-huuk wu
o ur-fat m-mommo. Tumsu
un rust top-tu ur-faruk-u
un u-shu pora-du ur-faruk
tumsu un zu,

¹¹ <<Bo wa kore, Wa-ko-uyan
it tumsu Ru-u it ne,
u bo onk m-sek u m-zeg
ne tumsu ur-beb ne,
remu bo wa nome ut-nom ut-
beet,
tumsu udu cite-m ro na
nomte to,
tumsu nom-ut to
shu'ut.>>

5

*Ran-u us-pan u Kag-ur Ur-
ca ne*

¹ Se um hyun ran-u us-pan
u na huse u kom-u ut-cwa u
wu o shu'ut u dom-u pora-du
ur-faruk. U-me ran-u o pan-
su oró u-me tumsu u-do ne,
tumsu na rake ran-u us-pan o
ut-be ut-ta'er.

² Tumsu um hyun wa-tom
u-Ru yu o ur-beb ne, wu
nome ut-jar u cwar-yu m-yat
uzu, <<Wana kore wa upus
ran-u us-pan o tumsu wa hast
ut-rake tu o dom-u ran-u us-
pan o?>>

³ Sedi wakun zaar u-me
dom u-ru ko dak-u uno ko ta-
u u-dak wu kore wa upus ran-
u o ko wa gwat nom-u o m-
pan u-me ran-u o da.

⁴ Se um heese us-kan m-yat
rem uzu wakun zaar wu kore
wa upus ko wa karunte nom-
u o m-pan u ran-u o da.

⁵ Se wakun u tek-u ut-
nengen wa zu me, <<Yage
us-kan! Gwat! Wu na foge
zur-yu ko-ur Yahuda, wu o
dugu ko-ur faruk Dawuda,
wa reeg ur-korro. Wuna o
wu na nomte estedu us-rem
dugu ko-ur Dawuda. Tumsu
wa korge wa upus ran-u us-
pan o tumsu wa hast rake-tu
o ut-ta'er.>>

⁶ Se um hyun Kag-ur ur-
ca, uka zu na panug ya, wu
o ees ut-mor u pora-du ur-
faruk, tumsu nom-tu ur-fat u
to ut-nas u ut-nengen ne to
gunuste wa. Wa otte us-kar
us-ta'er u ut-is ne ut-ta'er, tu
o Yar-tu u-Ru ut-ta'er tu wa
tomne u-me u-dak u-beet.

⁷ Se wa do'e tumsu wa onk
ran-u o dugu kom ut-cwa u
wu o u shu'ut u-dom pora-du
ur-faruk.

⁸ Da-u wa kabe ran-u o, se
nom-tu ur-fat u to ut-nas u
ut-nengen ne ur-shik u ut-nas
(24) to he u-dak u-shu Kag-ur
Ur-ca. Kowan o u-moro ne,
tumsu e o m-shup u ut-kwano
ne tu kwam-tu bu-mu ut-ro tu
shik to shuug u noog-mu wus
u-hakun, tu ooge toog-su net-
tu u-Ru.

⁹ Tumsu e fu sep-u po-o e o
ut-zu:

<<Bo wa kore bo kab ran-u
us-pan

tumsu bo hast rake-ut
wa,

remu uzu na panug bo,

tumsu bo gwuug net-tu
u-Ru u hyu-m ro

dugu koduhe ko-de tumsu ut-
rem ne

tumsu ut-net ne tumsu
ut-dak ne.

10 Bo muute un shu'ut ur-faruk tumsu a-toog-ne remu un nom-te Ru-u in m-tok, tumsu un do'e nom-du ur-faruk u dom-u u-dak.>>

11 Se um got tumsu um hog cwar-su a-tomu u-Ru u-tat, ut-zongu dom ut-zongu, tumsu ut-zongu ut-op u-so ut-zongu u-op. E gunuste pora-du ur-faruk u nom-tu ur-fat ne tumsu ut-nengen ne.

12 Tumsu un fu ut-sep u-me dom-u u-ru u cwar-yu m-yat: <<Kag-ur Ur-ca wu na pane wa kore.

Wa onk ut-vam, m-shin ne, ut-kwum ne, us-ver ne, tumsu ur-beb ne, m-sek ne, m-zeg ne, tumsu ut-vam ne.>>

13 Se tumsu um hog kotuhe nom-tu ur-fat tu me dom u-ru u tu dom-u u-dak ne u tu ta-u u-dak ne u tu me m-sa ne, tumsu u ko-u-he nom-u ur-fat u o me m-bu u u-dak ne, e o fu-du ut-sep:

<<Udu wu o shu'ut u dom-u pora-du ur-faruk

tumsu udu Kag-ur ur-ca ne, na ya' wa ut-vam, m-sek ne, m-zeg ne, tumsu m-shin ne, m-mommo!>>

14 Tumsu nom-tu ur-fat u to ut-nas to zu, <<U shu'ut iya.>> Tumsu nengen-ut to ur-shik ut-nas he u-dak un nomu Kag-ur Ur-ca ut-huuk.

6

Ut-rake

1 Um o ut-gwat uka Kag-ur Ur-ca haste ur-takun u-gan u

tek-u ut-rake ut-ta'er. Se um hog wagan u tek-u nom-tu ur-fat u to o ut-zu u cwar-yu o uka u-kagagag, <<Haane!>>

2 Um got tumsu um hyun jwaak-u pus-ya o ees ukun. Wu o m-sak u dom-u ya o m-shup u-ta ne, tumsu na wa-u wa top-du ur-faruk u hi-ur wa. Wa aruk m-rwu remu wa reet m-gag tumsu wa kum re-du ur-korro.

3 Da-u Kag-ur Ur-ca upse ut-rake tu u-yurumse, um hog nom-yu ur-fat yu u-yurumse ya o ut-zu, <<Haane!>>

4 Se yakun jwaak ya rwuun, yu o jaz-ya. Wu o m-sak u dom-u u-jwaak na yase wa van-u m-wur u yat-o, tumsu na yu' wa-ur-beb uzu wa hast shu'ut-du m-yar dugu me u-dak, tumsu wa wu'ut ut-net e pan or-ut e ne kohene.

5 Da-u Kag-ur Ur-ca haste ut-rake tu u-tuturse, se um hog nom-yu ur-fat yu u-tuturse ya o ut-zu, <<Haane!>> Um got, tumsu kun u shu ri um hyun jwaak-u rim-ya! Wu o m-sak u dom-u ya wa o m-shup u nom-yu ut-mu'us ne u kom-u wa.

6 Se um hog okon nom-o uka u-cwar u tek-u nom-tu ur-fat u to ut-nas ya o ut-zu, <<Kwano du u-mu'ug ur-gan du fat de o top-u ur-hoot ur-gan, tumsu kwano tu u-mu'ug tu bur ut-tut to o top-u ur-hoot ur-gan. A-bo naas m-noog u bu-mu ke ne da.>>

7 Da-u Kag-ur Ur-ca haste ut-rake tu u-nasurse, um hog

cwar-yu nom-yu ur-fat yu u-nasurse ya o ut-zu, <<Haane!
>>

⁸ Um got, tumsu ukun u-shu ri um hyun u-jwaak yu bu-mu ut-ran! Wu o m-sak u-dom ya dim-ur wa na zuye m-mar. Tumsu be-du andaka ne otte, du na foge Hades o dorru dim-u wa. Na yu' e ur-beb u-domu ur-ho ur-gan u-me ut-nas u-me net-tu u-dak ut-beet uzu un ho un us-van su m-wur, u us-mer ne u us-gom ne tumsu bisa-tu ur-dog ne.

⁹ Da-u Kag-ur Ur-ca haste ut-rake tu u-tanurse, se um hyun u-ta ur-sak andaka ne i na hoye u remu rem-su u-Ru tumsu u remu yadu jab u warru rem-su ut-nip su mot-ut Yeso

¹⁰ Un nom us-kan u cwar-u yat-ya, <<Wa-ko-uyan, bo o wa-u-hen tumsu ut-nip ne! Mune o bo do'e kwup-du us-rem tumsu bo top-u it mag-du hyu-m it u-domu net-tu dak-u uno i hoye it?>>

¹¹ Se na yase un kowan u-toggo yu m-wur yu pus-ya, tumsu na zu un este u-da cashi, se tat-u huub-ut un tok-ne u or-ut un ne i na do'e ut-ho uka na hote un o shuug.

¹² Um got uka Kag-ur Ur-ca haste ut-rake tu u-shishin. Se na nom rumus-du u-dak du yat-de. Tumsu ho-du barum u rimde uka kus-u rim-o u na nome u can-tu gwaar-u rim-ya, tumsu pyaat-yu barum u jaz-ya uka m-hyu.

¹³ Tumsu reger heen dugu dom u-ru u u-dak uka gom-tu ya-tu u-rumba heetun da-u

mya-mu ur-beb furne tumsu mo zugumse ya.

¹⁴ Se dom u-ru hust uka ur-wundi. Tumsu ut-ror ut-beet u dak-tu o m-gan m-sa ne ko-u-he na hast o dugu be-du ur-shu'ut u wa.

¹⁵ Se faruk-tu u-dak, tumsu u faruk-ut rek-to ne, u tu-shu karma-ne, u a nom-u ut-kom ne, u a ur-beb ne, tumsu u i o m-tok ne u i zaare m-tok ne da, kowan yase hi-ur wa u-me ut-so tumsu u tek-u ta'ar-ur u dom-u ut-ror.

¹⁶ Tumsu un zu ut-ror u ut-ta'ar ne, <<Heenun u dom-u it! No yase it dugu-du wu shu'ut u dom-u pora-du ur-faruk! Yasun it dugu-du namu jab-u Kag-ur Ur-ca!

¹⁷ Remu ho-ur yat-de du namu jab-u un teegun! Wana do'e kerru ur-ees?>>

7

*Net-ne ur-zongu u-gan u ut-shik ut-yur
ut-nas (144,000) i na wa'e us-nap*

¹ Da-u taase um hyun atomu u-Ru ne nas u ees u jwun-tu u-dak ut-nas. Un o m-shup u mya-mu u-dak ne ut-nas remu e hooste m-mya ut-furun u-dom u-dak ko u-me m-sa ne, ko u-domu yakun te-ya.

² Se um hyun wakun watom u-Ru wa oon dugu gas-u ho-du rwuutun, wa o m-shup u nap-su Ru-u ur-fat ne. Wa nomu atomu u-Ru ne nas i na ya'e ur-ker e honse u-dak u m-sa ne wa o ut-jar u cwar-u yat-ya.

³ Wa zu, <<A nō honse u-dak kō m-sa kō ūs-te se it wa'ag ūs-nap ū pong-tu tok-ne u-Ru>>

⁴ Wakun waru me tat-u ūt-net i na wa'e ūs-nap dugu me kō-tu Isra-ne ūt-beet, ūr-zongu u-gan ū ūt-shik ūt-yur ūt-nas (144,000).

⁵ Dugu me kō-ur Yahuda 12,000,

dugu me kō-ur Ruben 12,000,

dugu kō-ur Gad 12,000,

⁶ dugu kō-ur Ashur 12,000,

dugu kō-ur Naptari 12,000,

dugu kō-ur Manase 12,000,

⁷ dugu kō-ur Simiyon, 12,000,

dugu kō-ur Rewi 12,000,

dugu kō-ur Issakar 12,000,

⁸ dugu kō-ur Zeberun 12,000,

dugu kō-ur Yusuhu 12,000,

dugu kō-ur Banyamin 12,000.

Morog-ur yat-de ū toggo-su m-wur ne su pus-se

⁹ Da-ū taase ūm hyun morog-du ūt-net u-tāt tu wakun zare kerru ūt-ogor da, dugu kō-u-he dak-o, ūt-kō ne, ūt-net ne ū ūr-rem ne. Ūn o ū ees u-shu pora-du ūr-faruk tumsu ū-shu Kag-ur Ūr-ca ne. Ūn o m-wa ū toggo-su m-wur su pus-se ne tumsu m-shup ū ran-ū u-dabino ne ū kom-ut ūn.

¹⁰ Tumsu ūn o ūt-jar ū cwar-sū m-yat:

<<Ūkur-ū oon dugu-du Ru-u it

wu o shu'ut ū-domu pora-du ūr-faruk,

tumsu dugu-du Kag-ur Ūr-ca! >>

¹¹ Tumsu a-tomu u-Ru ne beet e o ees m-gan ū pora-du ūr-faruk ne tumsu m-gan ū nengen ne tumsu m-gan ū nom-tu ūr-fat ū to ne ūt-nas. Tumsu ūn he u-dak ū ūt-jwun, shuut ūn ū u-dak ū-shu pora-du ūr-faruk, tumsu ūn nome u-Ru ūt-huuk.

¹² Ūn fu ūt-sep,

<<Ū shu'ut iya!

Nu-u so-o ū m-sek ne tumsu ūs-ver ne tumsu ūt-vam ne tumsu m-zeg ne

tumsu m-shin ne tumsu ūr-beb ne

udu Ru-u it m-mommo.

Ū shu'ut iya!>>

¹³ Se wagan ū tek-ū nengen-ut to ne ūr-shik ūt-nas (24) shit me, <<Wanne e ine m-wa ū toggo-su m-wur ne su pus-se? Tumsu dugu hene o ūn rwuune?>>

¹⁴ Tumsu ūm zu wun, <<Ūso-ū u-bu ri, bō wa o wu nape.>>

Se wa zu me, <<Ine ooge net-tu rwuune dugu da-ū swa-ū kob-ur yat-de. E jaaste toggo-su m-wur ūn tumsu mo muut ūn ū puse ū hyu-mu Kag-ur Ūr-ca.>>

¹⁵ O wa'e ūn otte ū ees ū-shu pora-du ūr-faruk du u-Ru tumsu ūn o nomu wa ūt-huuk u-ho ū m-gyep ne ū-me be-du ūr-shu'ut du u-Ru.

Tumsu wu o shu'ut ū-domu pora-du ūr-faruk wa do'e yadu ūn be-du ūr-hure.

¹⁶ Ūn zamun ūt-swur m-hog ūs-mer

kō u-swaat m-bu da.
 Ho-du zamun ut-swur m-gap
 un
 kō mokon dung-mo gap
 un da.

17 Remu Kag-ur Ur-ca ya yu
 o shu'ut u-domu pora-
 du ur-faruk
 wa do'e ut-shu'ut wu o
 gwat-du un.

Wa do'e huutu un u be-du
 per-mu m-bu
 mu yu'e fat-du m-
 mommo.

Tumsu Ru-u do'e koku un m-
 is m-beet dugu is-u un.

8

*Us-nap us-ta'er u ur-tanda
 ne
 du tok-du noog-mu wus u-
 hakun ne
 u du kwam-tu bu-mu ut-ro ne
 du shik*

1 Da-u Kag-ur Ur-ca haste
 ut-rake tu u-ta'er, se me dom
 u-ru nom tek m-te u-uk u-
 kwam u-gan.

2 Se um hyun a-tomu u-Ru
 ta'er i eese u-shu u-Ru, tumsu
 na yas u us-kar us-ta'er.

3 Wakun wa-tom u-Ru wu
 otte ur-tanda du kwam-tu bu-
 mu ut-ro ne du shik, wa haan
 tumsu wa ees u ur-sak du
 toog. Na yas u wa noog-
 mu wus u-hakun u-tat remu
 yadu toog udu u-Ru, u toog-
 su net-tu u-Ru ne, u dom-u ur-
 sak du kwam-tu bu-mu ut-ro
 ne du shik u-shu pora-du ur-
 faruk.

4 Fu'ut-mu noog-mu wus u-
 hakun, mo same u toog-su
 net-tu u-Ru ne, mo yune m-te
 du u-Ru dugu-du kom-u wa-
 tom u-Ru.

5 Se wa-tom u-Ru shuus
 ur-tanda du noog-mu wus
 u-hakun u-ra dugu ur-sak,
 tumsu wa gun de u-dom-u u-
 dak u-beet. Tumsu na nom
 gap-u us-kagagag, ut-dum ne,
 u us-yakut ne tumsu rumus-
 du u-dak ne.

Us-kar

6 Se a-tomu u-Ru ne u-ta'er i
 o m-shup us-kar ne us-ta'er e
 zongte remu un fur-ut se.

7 Wa-tom u-Ru yu ur-takun
 fur yuwa kar-ya, tumsu na
 nom ut-turum u u-ra ne ur-
 dame u m-hyu ne na gwun
 to u-dom u-dak. Ur-kwus ur-
 gan u tek-u ut-tut u u-dak to
 tokos, tumsu ur-kwus ur-gan
 u tek-u ut-tut tu us-te se tokos,
 tumsu u gwa-us yarse ne us-
 beet se tokos.

8 Se wa-tom u-Ru yu u-
 yurumse wa fur yuwa kar-ya,
 tumsu okon nom-o uka ta'ar-
 u yat-o m-re u-ra na gun o u-
 me m-sa. Ur-kwus ur-gan u
 tek-u ut-tut tu m-sa to barum
 m-hyu,

9 tumsu ur-kwus ur-gan u
 tek-u ut-tut tu nom-tu ur-fat
 tu o u-me m-sa to murus,
 tumsu ur-kwus ur-gan u tek-
 u ut-tut tu us-hat se natusse.

10 Se wa-tom u-Ru yu
 tuturse wa fur yuwa kar-ya,
 tumsu reger-u yat-ya heen
 dugu dom u-ru, ya o m-re u-
 ra uka u-hitirra yu ut-kom. Ya
 he u-domu ur-kwus ur-gan u
 tek-u ut-tut su us-gi tumsu u
 dom-u bu-mu m-per.

11 Dim-du reger-u ya na
 foge Ut-gag. Ya muut ur-kwus
 ur-gan u tek-u ut-tut tu m-bu
 ut-gag ne, tumsu ut-net u-tat

e murum remu swadu bu-mu ut-gag.

¹² Se wa-tom u-Ru yu u-nasurse wa fur yuwa kar-ya, tumsu ur-kwus ur-gan u tek-u ut-tut tu ur-ho to barum u-cwum, tumsu ur-kwus ur-gan u tek-u ut-tut tu u-pyaat to barum u-cwum, tumsu ur-kwus ur-gan u tek-u ut-tut tu m-gyup to barum u-cwum.

¹³ Se um got tumsu um hog u-shup ya o ur-yune u tek-u dom u-ru tumsu ut-jar m-yat, ya o ut-zu, <<Nom-tu ur-on! Nom-tu ur-on! Nom-tu ur-on udu i o shu'ut u-me u-dak u-beet, u remu nomu do'e ut-nom da-u a-tomu u-Ru ne tut i kuse fure kar-us e!>>

9

¹ Se wa-tom u-Ru yu u-tanurse wa fur yuwa kar-ya, tumsu um hyun u-reger yu heene dugu dom u-ru u-dak. Tumsu na yase wa u-mabudi yu kub-u za ur-ma.

² Wa upus kub-u za ur-ma, tumsu fu'ut-mu yunne dugu me u-kub uka fu'ut-mu ra-u yat-o. Ur-ho u m-mya ne to barum u-cwum remu m-fu'ut mu rwuune dugu me kub-u za ur-ma.

³ Tumsu dugu me m-fu'ut e cuzun u-me u-dak, tumsu na yu' un ur-beb un nom m-tot uka tot i u-dak u-beet.

⁴ Na waru e uzu a e honse gwa-su u-dak ko ur-kuwut ko u-te sedi net-ut to war-to tu

zatte nap-su u-Ru u pong-ut e da.

⁵ Na waru un uzu a un ho un da, sedi un ya' un ur-kob m-te us-pyaat us-tan. Tumsu toto-m un o uka tot-mu u-tot da-u ya to-te net.

⁶ U ho-ut to net-tu do'e goot-du m-mar sedi un zaar u kwum-du mo da. Un do'e ut-sa un mar, sedi mar-mu do'e som-du un.

⁷ Sha-mu e e o uka jwaak i na zonge i m-gag. E otte okon nom-o uka top-tu ur-faruk tu bu-mu ut-ro ne du shik u-dom-u hi-ut e, tumsu shuut un o uka sha-mu shuut-u ut-net.

⁸ Hi-us un o uka hi-su neta tumsu nin-u un o uka nin u-zur.

⁹ Un otte ut-tum sha-mu tum-tu ut-kwam, tumsu ram-su kap-ut un o uka keke-su jwaak u-tat m-som udu m-gag.

¹⁰ Un otte us-tor tumsu un nom m-tot uka tot nomte. Tumsu na yaag e ur-beb e honse ut-net m-te us-pyaat us-tan u tor-us e.

¹¹ Faruk-u un wa o nom-yu us-te yu kub-u za ur-ma. Dim-ur wa u rem-du ut-Ibraniya na zu wa Abadan tumsu u rem-du ut-Girik na zu wa Aporiyan, wata Wa-ur-ho.

¹² Swa-u ur-kob du ur-takun arukte, sedi gwat, swa-u ur-kob ut-yur omon.

¹³ Se wa-tom u-Ru wu shi-shin fur yuwa kar-ya, tumsu um hog u-cwar ya o rwuun dugu jwun-tu ur-sak ut-nas du kwam-tu bu-mu ut-ro du shik du ooge u-shu u-Ru.

14 Tumsu ya zu wa-tom u-Ru yu shishin wu o m-shup u-kar ne, <<Uste a-tom u-Ru ne e nas i o m-gag u gi-u yat-ya yu Yufiretis.>>

15 Tumsu a-tom u-Ru ne e nas i na zonge u remu da-u o tumsu ho-ur re ne tumsu pyaat-u ya ne tumsu hak-u ya ne na ust un remu un horusse ur-kwus ur-gan u tek-u ut-tut tu net-tu u-dak ut-beet.

16 Um hog tat-u karma-ne un teeg 200,000,000 karma-ne u-domu jwaak.

17 Tumsu u-me hyan-u ri um hyang jwaak u i o m-sak ne u-domu e. I o m-sak u dom-u jwaak e o m-wa ut-tum ne tu bu-m jaz-mo tumsu rim-su bu-mu ut-ran ne u bu-mu ut-ro ne. Jwaak-u e otte ut-hi uka zur, tumsu u-ra u m-fu'ut ne u ta'ar-tu bu-mu ut-ro tu o m-tok o rwuun dugu me nu-ut e.

18 Remu nom-ut tun-to ut-tut nom-tu haatun swadu ur-kob ne du u-ra, u m-fu'ut ne, ta'ar-tu bu-mu ut-ro tu o m-tok tu rwuune dugu nu-tu jwaak, to ho ur-kwus ur-gan u tek-u ut-tut tu net-tu u-dak.

19 Beb-du jwaak-u e o dugu nu-ut e u tor-us e ne. Remu uzu tor-us un o uka fa, tor-us se o ut-hi ne tu honse ut-net.

20 Sedi net-tu kuse i na hoye da udu nom-tu haatun swadu ur-kob, un gugum ut-byurun tumsu un yage ut-ba'as. E re u-shu u nome nom us-te ut-huuk u ru-tu za ur-fat ne tu kwam-tu bu-mu ut-ro ne tu shik tumsu kwam-ut pus-to ne tu shik tumsu u kwam-tu bu-mu u-dak ne tumsu ut-

ta'ar ne tumsu us-te ne tu zaare m-hyan ko m-hog ko m-ha da.

21 Tumsu e gugum yage-du ho-du ut-net ko nom-du m-bon ko m-o ko u-hiw ne.

10

*Wa-tom u-Ru u ran-u us-pan ne
u rek-o*

1 Se um hyun wakun wa-tom u-Ru wu o ur-beb ne wa o cuzun dugu me dom u-ru. Ku'ut-du takus wa, u roturond ne dom-u hi-ur wa. Shu-u wa o us-bakut uka ur-ho, tumsu na-us wa o uka u-ra u yune m-kim m-da u-ru uka ur-kan.

2 Tumsu wa o m-shup u ran-u us-pan ne u rek-o u na upse u kom-ut wa. Tumsu wa dor ba-tu us-na wa u kom-u ut-cwa wa u dom-u m-sa tumsu na-u kom-u ur-beer wa u dom-u u-dak.

3 Se wa nom ut-jar m-yat uka jar-tu u-zur. Tumsu da-u wa nome ut-jar, se us-kagagag us-ta'er se shus.

4 Da-u kagagag-us se us-ta'er nome us-rem, um o mot-tu ut-pan. Sedi um hog yakun cwar-ya dugu me dom u-ru, ya o ut-zu, <<Takse nom-u kagagag-us se us-ta'er ware tumsu a-bo o m-pan da.>>

5 Se wa-tom u-Ru wa wu um hyane ees u-dom m-sa tumsu u-dak ne wa jakus kom ut-cwa wa m-gwat me dom u-ru.

6 Wa nom us-tond u dim-du wu o ur-fat m-mommo,

wu nōmē dōm-u u-ru u nōm-u ooge u-me o ne, tumsu u-dak ne u nōm-u o u-me o ne, tumsu m-sa ne u nōm-u o u-me o ne. Wa zu, <<Naas u-da zamun da!

⁷ Sedi da-u wa-tōm u-Ru wu u-ta'er o mōt-tu furru yuwa kar-ya, nōm-tu m-yasa tu Ru-u zonge ut-nōm to dō'e ut-shu, ūka wa war-tu tok-ne wa a-warru rem-su u-Ru ne.>>

⁸ Se cwar-yu um hoge dugu me dōm u-ru, ya sur m-nōm us-rem u me ne: <<Dō'e bō onk ran-u us-pan u na upse dugu kom-u wa-tōm u-Ru wu ooge u ees u-dōm m-sa tumsu dōm-u u-dak ne.>>

⁹ Se um dō'e ūdu wa-tōm u-Ru tumsu um zu wa <<Ya' me ran-u us-pan rek-o u ooge kom-u rō.>> Wa zu me, <<Kab o tumsu bō re o. O dō'e ut-shu'ut ut-gag u men-ut rō, sedi u-me nu-u rō o dō'e ut-shu'ut m-remē ne ūka so.>>

¹⁰ Se um onk ran-u us-pan rek-o dugu kom-u wa-tōm u-Ru tumsu um tu'us o. O shu'ut m-remē ne ūka so u nu-u ri, sedi da-u um tor-se o, o barum ut-gag u men-ut ri.

¹¹ Se na waru me, <<Se bō swurug m-war rem-su u-Ru u mōt-tu ut-net u-tāt, ut-dak ne, ut-rem ne tumsu ut-faruk ne.>>

11

Us-ees us-yur

¹ Se na yase me u-ryap yu u-te yu o ūka u-kōm, tumsu na zu me, <<Dō'e bō mu'us be-du ur-shu'ut du u-Ru u sak-du toog ne, tumsu bō ogor tat-u ut-net i nōmē ut-huuk ukun.

² Sedi a-bō mu'us kat-du dō-u be-du ur-shu'ut du u-Ru da. Remu ūzu na ya'aste o ūdu ut-dak, tumsu un dō'e jangusse bō-u u-hen m-te us-pyaat ut-shik ut-yur u us-yur (42).

³ Tumsu um dō'e yadu a-warru nip-ut ri ne yur ur-beb du warru rem-su u-Ru m-te ut-hō 1,260 m-wa u cwu-tu namu jab ne.>>

⁴ A-warru ut-nip ne ine yur e ooge te-su zetun us-yur tumsu kwam-su ur-ees su na sukte us-hitirra us-yur su eese u-shu Wa-kō-uyan wu otte u-dak u-beet.

⁵ A wakun o cwan-tu wa hōnse un, ra-u rwuun dugu nu-ut un o tokos huub-ut yo-to un. Iya-o kōwana wu o ut-sa wa hōnsu un wa dō'e ut-mar.

⁶ Net-ut tun-to ut-yur un otte beb-du tage du dōm u-ru taas na nōm u-yu da da-u e ooge warru rem-su u-Ru. Tumsu un otte beb-du muut-du m-sa tumsu us-gi ne m-hyu, tumsu un haatun kō-uyan go-du nōm-tu haatun swadu ur-kōb u-me u-dak kō-uyan da-o cite un.

⁷ Da-u un taase warru rem-su u-Ru, bisa-u yo-o yu rwuune dugu kub-u za ur-ma wa dō'e nōm-du m-gag u un ne tumsu wa dō'e zeg beb-ur un wa hōrusse un.

⁸ Tumsu na dō'e u yagu war-ut un m-rut u-dak u-dōmu fun-u yat-ya u-me bō-u yat-o u na foge u sha-mu us-rem Saduma u Masar ne. Gandi bō-u o ooge be-du na surgusse Wa-kō-uyan un u-kan.

⁹ M-roog ut-tut u u-uk, ut-net ut-beet, ut-ko ne, ut-rem ne tumsu ut-dak ne e do'e gwat-du u-ut un tumsu e za ut-yage na jwak un da.

¹⁰ Tumsu I o ur-yu u dom-u u-dak e do'e nom-du ur-so dom-u un tumsu e nom morog-du ur-so, m-ha tom-tu u-nya ne udu or-ut un ne. Remu ine a-warru rem-su u-Ru ne yur e yaag i o ur-yu u dom-u u-dak ur-kob.

¹¹ Sedi ba roog-mu ut-tut u-uk arke vu'e su ur-fat dugu-du u-Ru to u-me un, tumsu un yune u ba-tu us-na un. Net-tu hyane un gyer-u yat-ya maas e.

¹² Se cwar-yu m-yat dugu me dom u-ru ya fog a-warru rem-su u-Ru e yur, <<Daanun u ana!>> Tumsu un yune m-da u-me dom-u u-ru u-me ur-ku'ut, da-u huub-ut yo-to un o madi-ur un.

¹³ U da-u o za rem na nom rumus-du u-dak du yat-de se ur-kwus ur-gan u-me ut-optu u-bo o hemusse. Net-ne 7,000 e marus u remu rumus-du u-dak. Kowan hog u-gyer sok tumsu un yu' Ru-u me dom u-ru m-zeg.

¹⁴ Swa-u ur-kob du u-yurumse arukte. Du tuturse oon za rem.

Kar-yu u-ta'er

¹⁵ Wa-tom u-Ru wu u-ta'er wa fur yuwa kar-ya, tumsu cwar-su yune ut-jar m-yat u-me dom u-ru se o ut-zu:

<<Faruk-du dak-u u-beet shu'ute be-du

faruk-du Wa-ko-uyan u in tumsu u Kiristi wun ne.

Tumsu Wa-ko-uyan do'e u nom-du ur-faruk m-mommo.>>

¹⁶ Se nengen-ut to ur-shik ut-nas (24) i o shu'ut u-domu pora-tu ur-faruk un u-shu u-Ru, un he dom-u ut-jwun u shu'ut un ne u-dak. Tumsu un nome u-Ru ut-huuk,

¹⁷ Tumsu un zu,

<<It yaag ut-vam udu ro, Wa-ko-uyan u-Ru wu zege ur-beb,

wu ooge u da-o tumsu wu ooge u da-u arke, rem uzu bo kabug beb-ur yat-de ro

tumsu bo heese ur-faruk.

¹⁸ Dak-tu hog us-ryab,

sedu ryab-us ro teegun,

tumsu da-u teegun u bo dote

nomu i mare

kwup-du us-rem,

tumsu bo ya' tok-ne ro, a-

warru

rem-su u-Ru ne, top-u un,

tumsu u dame net-tu u-Ru

ne u i o hog-du gyer-u

dim-ur ro ne,

m-ha u i-rek-e u i-yate ne.

Tumsu da-u teegun u bo do'e

horusse net-tu horusse

u-dak u-beet.>>

¹⁹ Se na upus be-du ur-

shu'ut du u-Ru du o u-me

dom u-ru tumsu u-me kun na

hyun ur-tuksura du estedu

us-rem wa u-me be-du ur-

shu'ut du u-Ru. Tumsu ukun

na nom us-yakut, ut-dum

ne, u gap-du us-kagagag ne,

rumus-du u-dak ne tumsu na

nom u-yu u yat-o u ut-turum

ne tumsu m-mya ne.

12

U-neta u fa-u yat-ya ne yu yo-ya

¹ Se um hyun u-hyan u ya'u me murimmo o rwuugun dugu me dom u-ru. Um hyun u-neta ya na takuste wa u ur-ho, tumsu u-pyaat ne u ta-u ba-tu us-na wa. Wa o m-wa u top-du ur-faruk ne du reger op u yur (12) u hi-ur wa.

² Wa o men-tu ub ne, tumsu wa o us-ekus m-yat remu remu ur-mat da-u wa o u mot-tu ur-mat.

³ Se um hyun sekun nap-se se rwuugun dugu me dom u-ru. Um hyun fa-u yat-ya yu yo-ya u jaz-ya yu otte ut-hi ut-ta'er tumsu us-kar ne us-op tumsu top-tu ur-faruk ne ut-ta'er u dom-u hi-ut wa.

⁴ Tor-u wa opos ur-kwus ur-gan u tek-u ut-tut tu reger i dom u-ru tumsu wa gwun e u-me u-dak. Se fa-u yat-ya yu yo-ya ya ees u-shu neta-u ya yu o mottu ur-mat, remu wa toroste ur-ya da-u wa mate.

⁵ Neta-u ya mut ya-du ur-campa, wu do'e nom-du faruk-du ut-dak u kom-yu yu u-kwam. Tumsu na rumus ya-ur wa m-da dom-u u-ru tumsu udu pora-du ur-faruk-u wa.

⁶ Neta-u ya kusum m-som m-cwa u-me ur-dog, m-ha be-du Ru-u zongte ur-be remu wa, du wa dote gwat-du wa m-te m-roog 1,260.

⁷ Tumsu gag-mu yune u-me dom u-ru. Mika'iru u a-tom wa ne e nom m-dum u fa-u yat-ya ne yu yo-ya. Tumsu fa-u yat-ya yu yo-ya u a-tomu wa ne e top ur-mag.

⁸ Sedi Mika'iru u a-tomu wa ne un zeg beb-du fa-u yat-ya yu yo-ya. Tumsu fa-u yat-ya

yu yo-ya u a-tomu wa e taag u be-du ur-shu'ut u-me dom u-ru.

⁹ Se na gwun fa-u yat-ya yu yo-ya u-dak, wata fa-u ya yu dugu da-u dim yu na foge faruk-u nom us-te, wu engusse u-dak u-beet. Na gwun wa u-dom u-dak u a-tomu wa ne ur-kot u wa ne.

¹⁰ Tumsu um hog cwar-yu ur-beb dugu me dom u-ru ya o ut-zu,

<<U da-o ukur u haagun u ur-beb ne

tumsu u faruk-du Ru-u in ne,

tumsu beb-ur Kiristi wa ne.

Remu wu kete or-ut in us-rem, campa-ne u ut-neta ne

wu kete e us-rem u-shu Ru-u in u-ho u m-gyup ne,

na gwun-gun wa u-dak.

¹¹ Tumsu un re ur-korro u wa ne

remu mar-mu Kag-ur Ur-ca dom u-kan

tumsu remu rem-su u-Ru su un ware.

Un cwang fat-ut un sok da, har teet un zaar u hog-du gyer-u m-mar da.

¹² Rem iya, nomon ur-so, me dom u-ru!

Tumsu u no ne i o ur-yu u-me dom u-ru,

nomon ur-so! Sedi nom-tu ur-on udu no

u-dak tumsu m-sa ne.

Remu uzu faruk-u nom us-te cuzgun udu no!

Tumsu wa shuug us-ryab ne, remu wa nak uzu da-u wa cashi o kuse.>>

¹³ Da-u fa-u yat-ya yu yo-ya hyane uzu na gwun-gun wa

u-dak, wa buz neta-u ya yu mate ya-du ur-campa.

¹⁴ Sedi na yu' neta-u ya ut-kap ut-yur uka kap-tu u-shup, remu wa yunte ut-kap m-ha be-du na zonge wa u-me ur-dog taas u fa-u yo-ya maas wun da. Kuna na dote gwat-du wa m-te, u-da u-gan, ut-da ut-yur ne tumsu uk u-da ne.

¹⁵ Se fa-u yat-ya yu yo-ya ya agzun m-bu dugu nu-u wa u dim-u neta-u ya uka bu-mu u-gi, remu bu-mu reet neta-u ya uka bu-mu re-du u-dak.

¹⁶ Sedi dak-u sege neta-u ya udu upus u-nu tumsu o toros gi-u ya yu fa-u yat-ya yu yo-ya agzun dugu nu-u wa.

¹⁷ Tumsu fa-u yat-ya yu yo-ya hog ryab-su neta-u ya, tumsu wa aruk remu wa jum-ut m-gag u ko-du neta-u ya ne, i dore nom-u Ru-u zu un nom tumsu un dor rem-us Yeso.

¹⁸ Se fa-u yat-ya yu yo-ya yune wa do'e wa ees u-kit m-sa.

13

¹ Se um hyun bisa-u o u yo-o u rwuun dugu me m-sa.

Bisa-u yo-o dugu me m-sa

Wa otte us-kar us-op u ut-hi ne ut-ta'er, u top-tu ut-faruk ne ut-op u-domu kar-us wa. Tumsu m-pan u dom-u koduhe hi-de dim-tu orò du pyap-su u-Ru.

² Bisa-u yo-o ya o uka sha-mu u-go. Sedi na-us wa o u-cam tumsu ut-can ne u karanku i otte m-re tumsu mwur sha-mu su bisa-yu ur-dog yu na foge biyer tumsu

nu-u wa o sha-mu nu-u u-zur. Fa-u yat-ya yu yo-ya yase bisa-u yo-o ya beb-ur wa u pora-du ur-faruk-u wa ne u faruk-ur yat-de wa ne.

³ Um hyun ur-gan u tek-u hi-tu bisa-u yo-o ya u ur-honse ne du yat-de uka du do'e ho-du wa, sedi honse-ur re tuus! U-dak u-beet o murimmo tumsu un dor bisa-u yo-o ya.

⁴ Un nome fa-u yat-ya yu yo-ya ut-huuk remu zu wa yaag bisa-u yo-o ya ur-beb, tumsu un nome bisa-u yo-o ya ut-huuk. Un shit, <<Wana otte ur-beb uka bisa-u yo-o inya? Wana do'e ut-kere m-gag u wa ne tumsu wa re wa m-gag?>>

⁵ Na yu' bisa-u ya ur-ker wa war gom-tu huk-mu ur-hi tumsu u pyap-su u-Ru ne. Tumsu na yu' wa-ur-beb u wa nom nom-u wa o ut-sa u-beet us-pyaat ut-shik ut-yur u pyaat-su us-yur (42).

⁶ Se bisa-u yo-o ya upus u-nu wa tumsu wa o pyap-su u-Ru. Wa o pyap-su dim-du u-Ru u be-du ur-shu'ut wa ne, wata, i o shu'ut u-me dom u-ru.

⁷ Tumsu na yu' bisa-u yo-o ya ur-ker wa nom m-gag u net-tu u-Ru ne tumsu wa re e m-gag. Tumsu na yu' wa-ur-beb u wa nom ur-faruk du koduhe ko-de u ut-net ne u ur-rem ne tumsu u-dak ne.

⁸ Tumsu net-tu o shu'ut u-me u-dak ut-beet e do'e nomu bisa-u yo-o ya ut-huuk. Una ooge net-tu dim-ut e zare m-pan u-me ran-u ur-fat da dugu na nom u-dak u-beet,

ran-u us-pan o u ooge u Kag-ur Ur-ca wu na pane.

⁹ Kowan wu otte ut-to yage wa gan ut-to.

¹⁰ Kowana na cine uzu se wa nong m-tok,

tok-mo wa dote m-ha.

Kowana na cine uzu van-u m-wur o do'e ho-du wa,

tumsu van-u m-wur o na dote ho-du wa.

Remu iya net-tu u-Ru se e gak jab u swadu ur-kob ne tumsu e shu'ut u yadu jab ne.

Bisa-u yo-o rwuugun dugu me u-dak

¹¹ Se um hyun okon bisa-u yo-o wu o rwuun dugu me u-dak. Wa otte us-kar us-yur uka Kag-ur Ur-ca, sedi cwar-u wa o uka cwar-yu fa-u yat-ya yu yo-ya.

¹² Wa o nom-du ko-uyan u beb-du bisa-u yo-o ya yu ur-takun. Wa wa'ag u-dak u-beet u net-tu o u-me o ne e nomu bisa-u yo-o ya yu ur-takun ut-huuk, wu honse-ur yat-de wa tuuse.

¹³ Wa nom nom-tu m-shin tu-yat-to, m-ha wa-du u-ra ne o heen dugu dom u-ru u-dak da-u kowan o ut-gwat.

¹⁴ Tumsu u us-nap ne su na ya'e wa nom u swas-mu bisa-u yo-ya ya yu ur-takun, wa engusse ut-net ut-beet tu uno dak-u u-beet o. Wa wu' ut-net e nom u-ma u ooge sha-mu bisa-u yo-ya ya yu na honse u van-u m-wur tumsu wa muun ur-fat remu e yu'ut wa m-zeg.

¹⁵ Na yu' bisa-u yo-ya ya yu u-yurumse ur-beb wa ya' ur-fat udu ma-u bisa-u yo-ya ya

yu ur-takun, remu wa nom-ut us-rem tumsu wa wa' i gugme nome-du ma-u bisa-u yo-ya ut-huuk beet na ho e.

¹⁶ Tumsu wa wa'ag na wa'u kowan us-nap u kom ut-cwa ko dom-u pong-ur wa, i-yate, i-rek-e, a-ut-kwum ne, a-ur-kob-ne, tok-ne, tumsu wu zare m-tok da.

¹⁷ Tumsu wakun zaar wu do'e kerru ut-o ko wa bab okon za nap-us se da, wata dim-du bisa-u yo-ya ya, ko ut-ogor ne tu o ees-mu dim-ur wa.

¹⁸ Uno nom-o otte sa-u us-ver: Wu otte m-nap, yage wa nap ogor-tu bisa-u yo-ya ya, remu uzu ogor-tu dim-du net-to. Ogor-ut to ooge 666.

14

Kag-ur Ur-ca u ut-net ne ur-zongu u-gan u ut-shik ut-yur ut-nas (144,000)

¹ Se um got, tumsu ukun u-shu ri um hyun Kag-ur Ur-ca u ees u-domu ur-ror du na foge Sihiyona u-me u-bo u-hen u-Ru. Tumsu u Kag-ur Ur-ca ne, ut-net ne ur-zongu u-gan u ut-shik ut-yur ut-nas (144,000), i otte dim-ur wa u dim-du Uso-u wa ne m-pan u pong-ut e.

² Tumsu um hog us-ram se o rwuun dugu me dom u-ru sha-mu ram-su bu-mu o m-ja tumsu sha-mu dum-tu u-kagagag m-yat. Wan-tu um hoge to o sha-mu wan-tu ya ut-oni ne e o os-du us-moro.

³ Tumsu e fu sep-u po-o u-shu pora-du ur-faruk du u-Ru tumsu u-shu nom-tu ur-fat ut-nas u nengen-ut to ne. Wakun zaar wu o wu kere iis-u sep-u o da se net-ne e ur-zongu u-gan u ut-shik ut-yur ut-nas (144,000) i na guye dugu me u-dak u-beet.

⁴ Tun-to o net-tu naase war-ut e u yu-du m-o da, remu zu un shupuk hi-ut un u-hen ne. Un o doru Kag-ur Ur-ca kohene wa huute. Na oog e dugu me net-tu u-dak uka sha-mu yadu toog-du ket ur-takun du na yu'e udu u-Ru u Kag-ur ur-ca ne.

⁵ Un warug us-bi u nu-ut un da. Un zatte ur-pyap da.

A-tom u-Ru ne tut

⁶ Se um hyun wakun wa-tom u-Ru ut-riig ut-kap m-mya u-dom u-ru. Wa zongte remu wa nom-ut but-tu remu m-remes su m-mommo udu i o ur-yu u-me u-dak u-beet, udu ko-u-he dak-o, ur-ko ne, ur-rem ne tumsu ut-net ne.

⁷ Se wa zu u u-cwar yu m-yat, <<Hogon gyer-u u-Ru tumsu no ya' wa m-sek remu ho-du kwup-du us-remu wa teeg. Nomon wa ut-huuk wa yu nomu me dom u-ru u u-dak ne, m-sa ne tumsu hu-su bu-mu m-per ne.>>

⁸ Se wa-tom u-Ru wu u-yurumse doron wun, wa zu, <<Babira o hemusse! Babira bo-u yat-o hemusse! Bo-u uno wa'ag ut-dak ut-beet e nom ur-kot u wa ne u yu-du m-o u wun ne uka net wu ke hoye.>>

⁹ Wa-tom u-Ru wu tuturse dor un, ut-jar m-yat, <<A-muune wakun nonge bisa-u yo-ya ya ut-huuk tumsu u ma-u ooge sha-mu bisa-u yo-ya ya tumsu wa onk nap-us u wa dom-u pong-ur wa ko dom-u kom-u wa,

¹⁰ wa do'e ut-goone u ryab-su u-Ru ne. Wa do'e yadu e ur-kob sok u ryab-su u-tat u wa ne us-shuyi. Tumsu e do'e swadu ur-kob u-tat u-me u-ra u do'e ut-wa u kwam-tu u'e u-shu a-tom u-Ru ne i u-hen tumsu u-shu Kag-ur Ur-ca.

¹¹ Fu'ut-mu u-ra mu swadu ur-kob u un do'e ut-yune u-dom u-ru m-mommo. Tumsu e zaar kwum-du ur-hure dugu swa-u ur-kob un da u-ho u m-gyep ne, remu i nome bisa-u yo-o ya ut-huuk u ma-u ooge sha-mu bisa-u yo-ya ne ko i onke nap-su dim-ur wa.>>

¹² Remu iya, net-tu u-Ru se e gak jab-u swa-u ur-kob ne, i dore bor-tu u-Ru tumsu e ship yadu jab-u e u-me Yeso.

¹³ Se um hog u-cwar dugu me dom u-ru uzu, <<Pan nom-ut tun-to: Nu-u so-o udu i mare u-me yadu jab udu Wa-ko-uyan dugu da-o m-ha u-shu.>>

<<U,>> nom-u Yar-u u-Ru ware, <<un do'e kwum-du ur-hure dugu ank-m un, remu na do'e nomu un u-top u remu ank-m somo mu un nome do'e dorru un.>>

Ket u-dak u-beet

¹⁴ Se um got, tumsu ukun u-shu ri um hyun ku'ut-ur pus-de, tumsu wu o shu'ut u-dom ku'ut-ur re wa o sha-mu Wa'u

Net. Wa otte top-du ur-faruk du kwam-tu bu-mu ut-ro du shik u-domu hi-ur wa tumsu u-roji ne yu otte m-re sok u kom-u wa.

¹⁵ Se wakun wa-tom u-Ru rwuun dugu be-du ur-shu'ut du u-Ru. Tumsu wa nom ut-jar m-yat udu wu o shu'ut u-dom ur-ku'ut, <<Kab roji-u ro tumsu bo nom ket, rem uzu da-u ket teeg, remu da-u ket u nom-tu na kawe me u-dak u-beet teegun.>>

¹⁶ Se wu o shu'ut u-dom ur-ku'ut wa nub roji-u wa u-me u-dak u-beet tumsu na kest u-dak u-beet.

¹⁷ Se wakun wa-tom u-Ru rwuun dugu be-du ur-shu'ut du u-Ru u-me dom u-ru, tumsu kowa wa otte u-roji yu m-re sok.

¹⁸ Wakun wa-tom u-Ru, wu o gwat-du u-ra, wa rwuun dugu me ur-sak wa nom us-rem u cwar-yu ur-beb udu wu o m-shup u-roji ne yu otte m-re, <<Kab u-roji yu m-re ro bo kargusse yatu inabi tu nene dugu u-dak, remu uzu ya-tu inabi to neng.>>

¹⁹ Se wa-tom u-Ru nub roji-u wa u-me u-dak, tumsu wa gargusse inabi dugu me tak-u inabi u o me u-dak. Se wa gun un u-me be-ur yat-de be-du na nomte rew-mu yatu inabi. Kuna Ru-u dote u yadu un ur-kob u-me ryab-us wa.

²⁰ Na rywugusse e u be-du na nom-te ryu-u mu yatu inabi u-do u-bo. Tumsu hyu-mu agzun dugu be-du na nom-te rew-mu yatu inabi mo nom m-ja m-te ja-mu nu-

u u-jwaak, m-te ra-mu us-kirometa ut-kok ut-tut (300).

15

A-tom u-Ru ne ta'er u nom-tu haatun swadu ur-kob ne ut-ta'er

¹ Se um hyun u-hyan u ya'u me murimmu u rwuugun dugu me dom u-ru: a-tom u-Ru ne ta'er e o m-shup u nom-tu haatun swadu ur-kob ne ut-ta'er tu m-vaste, tu do'e haatun shu-du ryab-su u-Ru.

² Um hyun u-shu ri okon nom-o uka m-sa us-bakut uka ur-madibi mo samge u-ra ne. Tumsu u-domu de net-tu reye ur-korro u bisa-u yo-ya ya ne u ma-u ooge sha-mu bisa-u yo-ya tumsu pan-yu dim-ur wa ne. Un o m-shup us-moro ne su Ru-u yase un.

³ Un fu sep-u Mosa tok-u u-Ru tumsu u sep-u Kag-ur Ur-ca ne:

<<Nom-tu bo nome to o u-tat tumsu murimmu ne,
Wa-ko-uyan u-Ru, wu zuge ur-beb u-beet.

Fun-us ro o hon-hon tumsu ut-nip ne,

Faruk wu ut-dak ut-beet.

⁴ Wana za hog-du gyer-u ro da, Wa-ko-uyan, tumsu wa ya' m-sek u dim-ur ro da?

Remu uzu bo wa ooge wa-u-hen u war ro.

Ut-dak ut-beet to do'e haan tumsu e nom ut-huuk u-shu ro,

remu ank-mu jab-u so-o ro rwuugun m-zun.>>

⁵ Se um got um hyun be-du ur-shu'ut du u-Ru (rimpa-du estedu us-rem su u-Ru) ur-huk u-me dom u-ru.

⁶ Se a-tom u-Ru ne ta'er i ooge m-shup u nom-tu haatun swadu ur-kob ne ut-ta'er e rwuun u-do dugu me be-du ur-shu'ut du u-Ru. E o m-wa u cwu-ut so-to ne tumsu tu m-bak-ut ne u hap-su kwam-tu bu-mu ut-ro yu shik-u sok-ut un.

⁷ Se wagan u tek-u nom-tu ur-fat u to ut-nas yase a-tom u-Ru ne e ta'er, ut-kwano ne tu kwam-tu bu-mu ut-ro tu shik, to shuug u ryab-su u-Ru ne, wu o ur-fat m-mommo.

⁸ Be-du ur-shu'ut du u-Ru de shi m-fu'ut dugu sek-mu u-Ru u beb-ur wa ne. Wakun zaar wu o kerru cwadu be-du ur-shu'ut du u-Ru da se a-tom u-Ru ne ta'er e taaste dasu nom-tu haatun swadu ur-kob ne ut-ta'er.

16

Ut-kwano ut-ta'er tu ryab-su u-Ru

¹ Se um hog u-cwar m-yat dugu be-du ur-shu'ut du u-Ru ya o zudu a-tom u-Ru ne ta'er, <<Deen tumsu no aguz kwano-ut yat-to to ut-ta'er tu shiye u ryab-su u-Ru ne u-me u-dak u-beet.>>

² Se wa-tom u-Ru wu ur-takun do'e wa da'as u-wa kwano o u-me u-dak u-beet. Se tokon nat-ut yo-to tu o mre ne to rwuun u war-tu ut-net i otte nap-su bisa-u yo-ya ya tumsu u i nome ma-u ooge sha-mu bisa-u yo-ya ne ut-huuk.

³ Se wa-tom u-Ru wu u-yurumse do'e wa da'as u-wa kwano o u-domu m-sa, tumsu sa-mu barum uka hyu-mu ut-net tu mare. Tumsu ko-uyan u o u-me m-sa o murus.

⁴ Se wa-tom u-Ru wu u-tuturse wa do'e wa da'as u-wa kwano o u-me us-gi u betu m-per ne, tumsu to barum m-hyu.

⁵ Se um hog wa-tom u-Ru wu otte ur-beb u dom-u m-bu o ut-zu,

<<Bo wa u-hon-hon wa,

Wa-u-Hen, wu ooge u da-o tumsu wu ooge u-da u-beet,

remu uzu bo tomotton sin-se kwub-du us-rem se.

⁶ Remu uzu un aguzte m-hyu mu net-tu u-Ru u a-warru rem-su u-Ru ne, tumsu bo yaag un m-hyu un swa. O ooge top-u un.>>

⁷ Tumsu um hog u-cwar dugu-du ur-sak, ut-zu,

<<U, Wa-ko-uyan u-Ru, wu zuge ur-beb u-beet,

kwup-du us-rem u ro o hon-hon tumsu ut-nip ne.>>

⁸ Se wa-tom u-Ru wu u-nasurse da'as u-wa kwano o u-dom ur-ho, tumsu na yu' ur-ho ur-beb de tok ut-net u u-ra.

⁹ Se dung-mu u-tat tokos ut-net har un hu pyap-su dim-du u-Ru, wu wa'e nom-ut to ut-beet to nom. Sedi un gugum yage-du ut-ba'as un ya' u-Ru m-sek.

¹⁰ Se wa-tom u-Ru wu u-tanurse wa da'as u-wa

kwano o u-domu pora-du ur-faruk du bisa-u yo-ya ya, u faruk-ur wa ne to barum u-cwum. Net-tu hu epur-du ut-gop u remu m-re.

¹¹ Tumsu un hu pyupur-ru u-Ru wu dom u-ru remu m-re u nat-ut un ne. Sedi e gugum yage-du nom-du nom-ut yo-to tumsu e byurun udu u-Ru.

¹² Se wa-tom u-Ru wu u-shishin da'as u-wa kwano o u-me gi-u yat-ya yu Yufiretis. Tumsu bu-m wa gu'us remu na mangte faruk-tu u-dom u-fun.

¹³ Se um hyun nom us-te i rime tut i o sha-mu ut-ko e rwuugun dugu me nu-u fa-u yat-ya yu yo-ya, dugu me nu-u u bisa-u yo-ya ya tumsu dugu me nu-tu wawarru rem-su u-Ru ne wu us-bi.

¹⁴ Una o yar-tu nom us-te i o nom-du nom-tu m-shin us-nap ne. Tumsu un ru un do'e udu faruk-tu u-dak ut-beet, tumsu un kargussun un u remu gag-mu m-vaste mu ho-ur yat-de du u-Ru wu zuge ur-beb.

¹⁵ <<Gwat, me ya um do'e haan za nap-ur no sha-mu hyu-u! Nu-u so-o udu wu shu'ute u-hog tumsu wa cin kus-ut wa zongi zongi, taas wa nok ur-so da tumsu wa hog m-e' da.>>

¹⁶ Se yar-tu nom us-te kargusse ut-faruk u a-m-gagu un ne u dekun be-de du na foge Amagedon u rem-du Yahuda-ne.

¹⁷ Se wa-tom u-Ru wu u-ta'er da'as u-wa kwano o u-me m-mya. Tumsu jar-tu m-

yat rwuun dugu be-du ur-shu'ut du u-Ru, uzu, <<Na taaste!>>

¹⁸ Se na nom gap-du us-kagagag, ut-dum ne, u us-yakut ne tumsu rumus-du u-dak. Na tamug nom-du go-du rumus-du u-daki ya da mu na nom-te net u-me u-dak u-beet, rumus-du u-dak u de o yat-de sok.

¹⁹ Bo-u yat-o o mot ut-kwus ut-tut tumsu bo-tu u-dak ut-beet to hemusse. Ru-u bakus u Babira ne bo-u yat-o tumsu wa yu' wa kok-du m-bu ur-shuyi shuyi u ryab-su u-Ru.

²⁰ Tumsu ko-u-he dak-u ooge m-gan m-sa o enk, tumsu ut-ror ut-beet to enk.

²¹ Na nom ut-turum tu-yat-to, tu no'-mu to teye tat-u net. To hu hemun dugu dom u-ru u dom-u ut-net, sedi un hu pepurru u-Ru u remu swa-u ur-kob du ut-turum ne, remu uzu swadu ur-kob u de o u-tat.

17

U-neta u bisa-u yo-ya ne

¹ Wagan u tek-u a-tom u-Ru ne ta'er i otte ut-kwano ut-ta'er wa haan tumsu wa zu me, <<Dornu me, tumsu um do'e kosu bo swadu ur-kob du do'e heen udu napi napi yu u-kaar wu o shu'ut u u-dom m-bu u-tat.

² Faruk-tu u-dak nong m-o u wun ne. Tumsu net-tu u-dak ut-beet ke i m-o wun hoog un.>>

³ Se wa-tom u-Ru haan tumsu wa kub me u-me sege-du Yar-u u-Ru m-cwa u-me ur-dog. Kuna um bitte u-neta

u shu'ut u-domu bisa-u yo-ya yu jaz-ya tumsu bisa-u yo-ya na takuste ya u ut-gom tu pyap-su u-Ru ne. Wa otte ut-hi ut-ta'er tumsu us-kar ne us-op.

⁴ Neta-u ya o m-wa kus-tu bu-mu ur-ge ne tumsu tu jas-to ne, tumsu wa nong ut-uk u ta'ar-tu kwam-tu bu-mu ut-ro tu shik, u ta'ar-tu shik ne tumsu uz-ne i shik sok. Tumsu wa o m-shup u kok-u m-bu ne u kwam-tu bu-mu ut-ro du shik, de shuug u bu-mu ke ne mu o ees-mu nom-tu us-gur ut-go ut-go u tu oo-mun ne.

⁵ U pong-ur wa dim-du oró m-pan:

M-YASA
BABIRA U YAT-O,
INO-U KAAR NE
TUMSU INO-U NOM-TU
US-GUR TU U-DAK U-BEET.

⁶ Um hyun neta-u ya swa-u hoog wa u hyu-mu net-tu u-Ru i ware rem-su ut-nip su mot-ut Yeso.

Da-u um hyane wun um hog murimmo.

⁷ Se wa-tom u-Ru zu me, <<Rem-u yan-o bo otte u murimmo? Um do'e waru bo nom-tu m-yasa tu neta-u ya u bisa-u yo-ya ya ne yu wa otte m-sak, yu otte ut-hi ut-ta'er u us-kar ne us-op.

⁸ Bisa-u yo-o ya yu bo hyane, ya oog ur-fat sedi ya zaar ur-fat u da-o da. Tumsu m-ha iyane wa do'e rwuun dugu me kub-u za ur-ma tumsu ya do'e u be-du m-mar. Tumsu net-tu dak-u u-beet ne i dim-ut e zaare m-pan u-me ran-u ur-fat dugu na nom u-dak u-beet, un do'e nom-du

murimmo u remu bisa-u yo-ya ya oog ur-fat sedi ya zaar ur-fat u da-o da tumsu wa do'e ut-swur m-rwuun ur-fat.

⁹ <<Rem-us sin-se ut-sa wu otte jab-u m-nap: Hi-ut to ut-ta'er to ees-mu ut-ror ut-ta'er tu neta-u ya otte shu'ut. To o tumsu shu'ut mu ut-faruk ut-ta'er.

¹⁰ Ut-faruk ut-tan to arukte, wu shi-shin wa o ur-faruk u da-o, tumsu wu u-ta'er haagun u-ro da, sedi faruk-ur wa do'e ut-shu'ut u-da cashi.

¹¹ Bisa-u yo-ya ya oog ur-fat sedi da-o ya zaar ur-fat da, ya ooge faruk-du u-eer. Wa o tek-u ut-faruk ut-ta'er, tumsu wa do'e ha-mu du mar-m wa.

¹² <<Kar-su bo hyane us-op faruk to ut-op tu onke ur-faruk da u-ro. Na do'e ya-du un ur-beb du nom-du ur-faruk u-kwam u-gan ur-kot u bisa-u yo-ya ya ne.

¹³ Faruk-ut tun-to dorog-us un o us-gan, tumsu un do'e yasu beb-ur un u faruk-ur un ne udu bisa-u yo-ya ya.

¹⁴ Ur-koto de un do'e m-ha tumsu un nom m-dum u Kag-ur Ur-ca ya ne, sedi Kag-ur Ur-ca do'e u re-du un m-gag remu uzu wa ooge Wa-ko-uyan yu a-ko-uyan ne tumsu Faruk-du ut-faruk ut-beet. Tumsu i wa fage u i wa dage ne tumsu a jab-u so-o wa ne e do'e ut-shu'ut ur-kot u wa ne.>>

¹⁵ Se wa-tom u-Ru zu me, <<Bu-mu bo hyane, be-du kaar-u ya otte shu'ut, de o ees-mu ut-net, u ban-tu ut-net ne, ut-dak ne tumsu ut-rem ne.

16 Bisa-u yō-ya ya yū bō hyanē tumsu ūs-kar nē ūs-op ē dō'e gug-mu kaar-u ya. E dō'e onk-du kwum-ut wa ut-beet un yage wa ūr-so. Un dō'e tu'usu war-u wa tumsu un tokos wa u-ra.

17 Remu ūzu Ru-o wa'e go-du dorog-ūs se ū-me jab-ūs un, nom-u dō'e ut-wa un nom nom-ū wa ut-sa un nom. Un dō'e ut-ees un yase faruk-ur un ūdu bisa-u yō-ya ya, m-te da-ū na dō'e shuūs-du rem-su u-Rū.

18 Tumsu neta-u inya yū bō hyanē ū-me hyan-u ró wa o shu'ut-mu bō-u yat-o ū ooge faruk-du faruk-tu u-dak u-beet.>>

18

He'e du bō-u Babira

1 Da taase tumsu um hyun wakun wa-tom u-Ru wa cuzun dugu me dom u-ru. U beb-ur yat-de nē sok, wa otte shin-m yat-mo, tumsu dak-ū nom m-zun ū remu sek-m wa.

2 Wa nom ut-jar ū cwar-yu m-yat:

<<Babira o hemusse! Babira bō-u yat-o hemusse!

O shu'ute be-du ur-pak du ko-uyan go-du nom ūs-te nē

tumsu be-du ur-pak du ko-uyan go-du yar-ut yō-to

tumsu be-du ur-pak du ko-uyan go-du no za sō-yē nē

tumsu be-du ur-pak du ko-uyan go-du bisa-o

ū za u-hen tumsu ū tu ūs-gur nē.

3 Ut-dak ut-beet ē nong ūr-kot ū wa nē,
ū yū-du m-o ū wun nē ūka net wū kē hoyē.

Faruk-tu u-dak to nong m-o ū wun nē,

tumsu a-u-cerpa nē i u-dak u-beet shu'ute a-ut-kwum nē

sok remu ūzu wun kerge oodu nom-tu shik u-tāt.>>

4 Se um hog yakun cwar-ya ūs-fag dugu me dom u-ru,

<<Hatun m-ra dugu-du wun, net-ut ri.

A nō same ut-hi ū ba'as-ut wun nē da,
taas tumsu na ya' nō ūr-kob ūr-kot ū wun nē.

5 Remu ba'as-ut wun nong u-tāt, ūka ta'ar-tu na kargusse to nom m-ja m-te me dom u-ru,
tumsu Ru-u bakuste ū nom-ut yō-to rò nē.

6 Nomu wun ūka wun nomte ut-net. Top-ū wun u-so yur remu nom-ut yō-to ró.

Ū-me kōk-du du wun var-tu ēken nē,
varun wun kowun u-so u-yur nom-ū wun varu ē.

7 Ya' kaar-u ya ūr-kob tumsu ū namu jab nē
ūka m-sek tumsu ū hog-du m-remē nē
du wun ya'e hi-ur wun.

Wa nong ut-uk ū-me jab-ū wa,

<Um shu'ute ūka u-ren tumsu um zaar bomos da.

Um zaar ū tame-du nom-du namu jab da.>

8 Remu iya, nom-tu haatun swadu ūr-kob tun-to

do'e heen ɔdu rò ɔr-ho
ɔr-gan:

m-mar ɔ namu jab ne ɔ
ɔs-mer ne.

Ra-ɔ do'e ɔ toksu wun,
remu ɔzu Wa-ko-uyan u-Ru
wu do'e kwupu wun
ɔs-rem

wa ɔ wa-ur-beb u-beet.

⁹ <<Tumsu faruk-tu u-dak
ɔt-beet tu nome m-o ɔ wun
ne ɔ yu-du hog-du m-remu ɔ
wun ne e do'e nom-du ɔs-kan
ɔ namu jab ne da-ɔ un hyane
m-fu'ut mu ɔ yune dugu ra-ɔ
ooge tok-du wun.

¹⁰ E do'e ɔt-ees m-ra, e hog
u-gyer ɔ remu swa-ɔ ɔr-kob
wun. Tumsu un do'e ɔt-zu,
<< <Nom-tu ɔr-on! Nom-tu
ɔr-on ɔdu ró Bo-ɔ Yat-
o,

Babira bo-ɔ yat-o!

Remu ɔzu ɔ-me u-kwam u-
gan

kwup-du ɔs-rem su u-Ru
heegun ɔdu rò.>

¹¹ <<A-u-cerpa ne i u-dak
u-beet e nom ɔs-kan ɔ namu
jab ne rem-ɔ wun, remu ɔzu
wakun zamun wu do'e ɔ
oode cwu-ɔt e da.

¹² Cwu-tu un ooge ɔt-bab to
ooge, kwam-tu bu-mu ɔt-ró
tu shik, ta'ar-tu pus-to ne tu
shik ne, ta'ar-tu shik ne, ɔ uz
ne i shik, tumsu ɔ cwu-tu ɔs-
keer ne tu so-to, ɔ kus-tu bu-
mu ɔr-ge ne, ɔ tu jas-to, kus-
tu m-bakut ne, ɔs-katakó ne
su te-yu Sitiru, tumsu nom-
tu na nome dugu nin u-rwag,
ɔ katako-su shik ne, kwam-
tu bu-mu u-dak ne tu shik,
kwam-ɔt rim-to ne tumsu
ta'ar-tu m-bakut ne,

¹³ ɔ ɔt-kirfa, ɔ ɔt-po-ug ne,
ɔ noog-mu wus u-hakun ne, ɔ

m-noog ne ɔ mur ne, ɔ noog-
mu mang u-war ne, ɔ ke ne,
ɔ noog-mu inabi ne, ɔ hyu-
mu fat ne, ɔ hyu-mu bur ne,
ɔ na ne, ɔ ca ne, ɔ jwaak ne,
ɔ keke-su jwaak ne, ɔ tok-ne
wata, ɔ fat-tu ɔt-net ne.

¹⁴ <<Un do'e ɔt-zu, <Ya-tu
ɔs-te tu bo tumbé ɔt-sa bo
kum to haag m-ha. Cwu-tu
shik ró ɔt-beet ɔ nom-tu bo
zuge ɔt-cwan ne to enkte bo,
bo zamun ɔ kwum-du to da
m-mommo.>

¹⁵ A-u-cerpa ne i shu'ute
a-ɔt-kwum ne ɔ remu babu
wun nom-ɔt tun-to e do'e ɔt-
ees m-ra, e ɔ hog-du u-gyer
ɔ remu swa-ɔ ɔr-kob ró. E
do'e nom-du ɔs-kan ɔ namu
jab ne.

¹⁶ << <Nom-tu ɔr-on! Nom-
tu ɔr-on, ɔdu bo-ɔ yat-
o uno!

Wu ɔ m-wa' ɔ kus-ɔt so-to ne
tu ɔs-keer,

ɔ tu bu-mu ɔr-ge ne
tumsu tu jas-to ne,
tumsu ɔt-uk ne tu kwam-
tu bu-mu ɔt-ró tu shik,
ɔ ta'ar-tu shik ne tumsu uz ne
i shik!

¹⁷ ɔ-me u-kwam u-gan
kwum-ɔt yatto to
natusse!>

<<Koyuhe yu yat-ya hat-su
m-bu ɔ i nome m-ha ɔ-me m-
sa ne, ɔ net-tu nak-du ɔs-hat
ne tumsu ɔ i kume shik-ɔ e ne
dugu ɔ-me m-sa e do'e ɔt-ees
m-ra.

¹⁸ Da-ɔ un hyane m-fu'ut
dugu be-du wun ote m-tok
un do'e nom-du ɔt-jar un zu
<Hene ɔ okon bo-o ote ɔ ɔ
yat-o uka bo-ɔ uno?>

¹⁹ Tumsu e do'e ɔs-kan ɔ
namu jab ne ɔ as-du m-huug

ne u hi-ut e remu e koste
namu jab e. Tumsu e do'e ut-
jar,

<< <Nom-tu ur-on! Nom-tu
ur-on udu
ró unō bō-u yat-o o!

I otte us-hat e shu'ut a-ut-
kwum ne
remu pust-du kwum-ut
wun m-bu.

U-me u-kwam u-gan, to
arukte ut-beet!

20 Cwar-yu re u-shu ut-zu
dugu me dom-u u-ru,
Nomon ur-so u remu
Babira nō net-tu o me
dom u-ru!

Nomon ur-so, net-tu u-Ru u a-
tomu Yeso ne
u a-warru rem-su u-Ru
ne!

Ru-u nomgu wun kwup-du
us-rem uka wun nom-
tu nō.>>>

21 Se wa-tom u-Ru wu ur-
beb kub ta'ar-u yat-o uka
ta'ar-ur du ur-na tumsu wa
gun de u-me m-sa, wa o ut-
zu,

<<I ya-o bō-u yat-o Babira na
dote u gwun-du wa-ur-
beb

tumsu na zamun u hyan-
du o da.

22 Na zamun ut-sur m-
hog wan-tu us-moro,
u a ut-sep ne, ur-
tukkurma ne, tumsu
us-kar ne u-me ró da.

Tumsu na zamun ut-sur m-
kwum wakun
wa nom-du u-cerpa u-me
ró da.

Na zamun tumsu ut-sur m-
hog wan-tu ur-na u-me
ró da.

23 Zun-mu u-hitirra
zamon ut-mok u-me ró
da.

Cwar-yu gwup ur-gu u zwar
ur-gu ne

na zamun ut-sur m-hog
u-me ró da.

A-ut-kwum ne ró e ooge i-
yate u-dak u-beet,
rem uzu bō engusse ut-
dak ut-beet u gwat-u
bō nome.

24 U-me fun-us rò na byuk-ut
hyu-mu a-warru rem-
su u-Ru ne u net-tu u-
Ru ne
tumsu u hyu-mu ut-net
ut-beet tu na hoye
ne u-me u-dak u-beet.>>

19

Na vam Wa-ko-uyan

1 Da taase um hog na nong
u-gwuz uka gwuz-u ut-net u-
tát u-me dom u-ru, un o ut-
jar:

<<Na vam Wa-ko-uyan!

U-ukur tumsu m-sek ne
u ur-beb ne shu'ut udu
Ru-u in,

2 remu uzu kwup-du us-rem
u wa nip-to tumsu hon-
hon.

Remu wa nongu kaar-u yat-
ya ya kwup-du us-rem
wu nase u-dak u-beet u
m-o.

Wa nongu wun u-top remu
uzu
wun hoog i nomu wa m-
tok.>>

3 Tumsu u-yurumse un sur
m-nom ut-jar,

<<Na vam Wa-ko-uyan!

M-fu'ut mu bō-u o do'e ut-
yune u-ru m-mommo!
>>

4 Tumsu nengen-ut to ur-
shik ut-nas u nom-tu ur-fat
ne ut-nas (24) un he u-dak
un nome u-Ru ut-huuk wu o

shu'ut u dom-u pora-du ur-faruk. Tumsu un zu,
<<U shu'ut iya! Na vam Wa-ko-uyan!>>

⁵ Se cwar-yu rwuun dugu pora-du ur-faruk, ya zu,
<<Vamun Ru-u in, tokne wa beet, i ooge u gyer-u wa, u same i-rek-e u i-yate.>>

⁶ Se um sur m-hog ut-jar uka jar-tu ut-net u-tat, ko sha-mu gwuz-u gi-yu o m-ja, ko sha-mu u-kagagag. Un zu,
<<Na vam Wa-ko-uyan!

Remu Wa-ko-uyan in u-Ru wu zuge ur-beb wa hesete ur-faruk.

⁷ Yagun in nomon ur-so u men-ut pus-to ne, tumsu yagun in ya' wun m-sek.

Remu da-u teegun u morog-du ur-gu du Kag-ur Ur-ca, tumsu gwup ur-gu wun zongte hi-ur wa.

⁸ Na yaag wa kus-ut pus-to tu so-to tumsu tu m-bakut ne u wa wa'.>>

Remu kus-ut pus-to tu so-to to o ees-mu ank-m so-mo mu net-tu u-Ru.

⁹ Se wa-tom u-Ru zu me, <<Pan inya: <Nu-u so-o udu i na bane udu morog-du ur-gu du Kag-ur Ur-ca!> >> Tumsu wa sur m-zu, <<Sin-se o rem-su u-Ru su ut-nip.>>

¹⁰ Da-u um hoge nom-u wun zuye se um he u-dak ut-jwun u-shu wun um nomu wun ut-huuk. Sedi wa zu me, <<A-bo nom iya da! Tok wa um ooge u bo ne tumsu u or-ut ro ne i o jab-u so-o ne

udu donse-du rem-su mot-ut Yeso. Nome u-Ru ut-huuk! Remu rem-su mot-ut Yeso o haatun beb-du warru nom-u do'e ut-nom u-shu.>>

Wa sak-mu dom-u jwaak-upus-ya

¹¹ Se um hyun u-me dom u-ru ur-huk tumsu jwaak-upus-ya o ees ukun, tumsu wu o m-sak u dom-u jwaak-u ya dim-ur wa oye Wa ya-du jab-u u Wa-ut-nip ne. Wa nom kwup-du us-rem hon-hon tumsu wa nom m-gag hon-hon.

¹² Is-u wa o uka rem-du u-ra, tumsu u dom-u hi-ur wa top-tu ur-faruk oro u-tat. Dim-du oro m-pan u dom-u wa wakun kerge nap-du de da se wa hi-ur wa.

¹³ Wa o m-wa ut-cwu ne tu na mase u-me m-hyu, tumsu dim-ur wa na foge Rem-su u-Ru.

¹⁴ Ban-du karma-ne i o me dom u-ru o dorru wun, tumsu e o m-sak u jwaak-upuse tumsu m-wa u kus-ut pus-to ne tumsu us-myak ne.

¹⁵ Dugu me nu-u wa van-u m-wur rwuun yu o m-re ne remu wa horusse huub-ut yo-to tu u-Ru dugu ko-u-he dak-o. <<Wa do'e nom-du faruk-ur un u kom-yu u-kwam.>> Wa do'e jangusse be-du rewmu inabi, du ooge ees-mu ryab-su u-Ru wu zuge ur-beb u-beet.

¹⁶ Wa otte dim-ur wa m-pan u-domu toggo-u wa tumsu u-domu kut-u wa ne:

FARUK-U FARUKINA NE
TUMSU WA-KO-UYAN WU A
KO-UYAN NE.

17 Se um hyun wa-tom u-Ru u ees u-me ur-ho, wa o ut-jar m-yat udu no i ooge ur-yune ut-kap u-dom u-ru, <<Haanun! Kargun ur-be ur-gan remu uzu ho-du morog-du re-du nom-u ut-re du yat-de du u-Ru zonge.

18 Haanun no tu war-tu ut-faruk, u i-yate karma-ne, u beb-ne i m-gag. Tu'un ap-mu jwaak u a sakmu jwaak ne, tumsu u ap-mu ut-net ne ut-beet, u same tok-ne tumsu i zaare m-tok ne da, i-rek-e u i-yate ne.>>

19 Se um hyun bisa-u yo-o ya u faruk-tu dak-u u-beet ne tumsu u a-m-gag ne e karugte ur-be ur-gan remu e nom-ut m-gag u wu o m-sak dom-u u jwaak ne u a-m-gagu wa ne.

20 Sedi na maas bisa-u yo-o ya, tumsu ur-kot u wa ne u wa-warru rem-su u-Ru ne i us-bi i nome nom-tu m-shin u-tat u ees-m wa. U nap-us se wa engusse ut-net u-tat i kabe nap-su bisa-u yo-ya ya, tumsu un nome ma-u ooge sha-mu bisa-u yo-ya ya ut-huuk. Un yur na gun un ur-fat ne u-me ur-kaw du u-ra u do'e ut-wa u kwam-tu u'e.

21 Na horusse karma-ne wa beet u van-u m-wur u rwuune dugu me nu-u wu oye m-sak u jwaak-u pus-ya. Tumsu sagra tu'us ap-mu u ut un se da-u e shige.

20

Us-hak ur-zongu u-gan (1,000)

1 Se um hyun wa-tom u-Ru wa o cuzun dugu me dom u-ru. Wa o m-shup u mabudi ne

yu kub-u za ur-ma tumsu wa o m-shup u ho-su kwam ne su m-no u kom-u wa.

2 Wa maas fa-u yat-ya yu yo-ya ya, wata, fa-u ya yu dugu da-u dim, wu na foge faruk-u nom us-te, ko Shetan. Tumsu wa gug wa m-te us-hak ur-zongu u-gan (1,000).

3 Wa guns wa u-me u-kub u za ur-ma, wa fage tumsu wa rake o. Wa nong iya remu hooste wa engusse net-tu ut-dak m-te da-u hak-su ur-zongu u-gan (1,000) shiye. Da taase, na do'e yagu wa u-da cashi.

4 Se um hyun pora-tu ur-faruk, tumsu net-tu o shu'ut u dom-u to na yu' e beb-du kwup-du us-rem. Tumsu um hyun net-tu na hoye u remu warru rem-su mot-ut Yeso tumsu u remu donse-du rem-su u-Ru ne. E gugumte nome-du bisa-u yo-o ya ut-huuk ko ma-u ooge sha-mu bisa-u yo-ya ya, ko e onk nap-us wa u pong-ut e ko u kom-ut e. E beet e yunge tumsu ur-fat, tumsu e nom ur-faruk u Kiristi ne m-te us-hak ur-zongu u-gan (1,000).

5 Dinde o yune-du mari-mari ne du ur-takun. Net-tu mare i kuse, e yunge ur-fat da se hak-su ur-zongu u-gan (1,000) shuug.

6 I kume yune-du ur-takun e kwumug nu-u so-o udu u-Ru, tumsu na haste e kit remu ank-m wun. Mar-mu u-yurumse zatte ur-beb u dom un da, sedi e do'e shu'ut a-toog-ne i u-Ru tumsu u Kiristi ne. Tumsu e do'e nom-du ur-faruk ur-kot u wa ne us-hak

ur-zongu u-gan (1,000).

Na reeg faruk-u nom us-te m-gag

⁷ Da-u hak-su ur-zongu u-gan (1,000) arke, na do'e u ustü faruk-u nom us-te dugu gug-u wa.

⁸ Tumsu wa do'e ur-rwu remu wa engusse ut-dak dugu koyuhe gas-yu u-dak u-beet, wata Gog u Magog ne, tumsu Shetan do'e kargusse e ur-be ur-gan remu m-gag. Karma-ne e o u-tat i na zaare kerru ut-ogor da, uka m-hereg kit m-sa.

⁹ Tumsu um hyun un da-u un ooge m-nok m-pas m-cwa u-dak u-beet, tumsu un gunus net-tu u-Ru tumsu bo-u Ru-u tone ne. Sedi ra-u heen dugu me dom u-ru tumsu o tokos un beet.

¹⁰ Se faruk-u nom us-te, wu engusse ut-dak na guns wa u-me ur-ka-u du u-ra u do'e ut-wa u kwam-tu u'e, be-du na gunte bisa-u yo-ya ya u wa-warru rem-su u-Ru ne wu us-bi. Un do'e swadu ur-kob ukun u-ho u m-gyup ne m-mommö.

Kwup-du us-rem su m-vaste

¹¹ Tumsu um hyun pora-du ur-faruk du pus-de u yat-de, u wu o shu'ut u-domu de ne. U-dak u-beet u u-me dom u-ru ne e som dugu-du shu wa, sedi e kwumug be-du ur-pak da.

¹² Tumsu um hyun i mare, i-yate u i-rek-e ne e o ees u-shu pora-du ur-faruk du u-Ru. Na upus ut-ran, tumsu na upus okon ran-o, u na foge

ran-u ur-fat. Na nomu i mare kwup-du us-rem uka otte m-pan u-me ut-ran uka ank-m un.

¹³ Se sa-mu yu' net-tu mare u-me wa tumsu be-du andaka ne o yu' tu wa net-to, tumsu mar-mu yu' tu wa net-to. Tumsu Ru-u nomu un beet kwup-du us-rem uka nom-tu un nome.

¹⁴ Se m-mar tumsu be-du andaka ne otte ne na gun un u-me ur-ka-u du u-ra. Ka-w du ra-u uno o ooge mar-mu u-yurumse.

¹⁵ Kowana na bite dim-ur wa m-pan u-me ran-u ur-fat da, se na guns wa u-me ur-ka-u du u-ra.

21

Dom u-ru po-o u dak-u po-o ne

¹ Se um hyun me dom u-ru u po-o u dak-u po-o ne. Remu me dom u-ru u ur-takun u dak-u ur-takun ne o arukte, tumsu mokon sa-mo zamun da.

² Tumsu um hyun bo-u u-hen u u-Ru, Urusharima u po-o, o u cuzun dugu-du u-me dom u-ru dugu-du u-Ru. Bo-u o oog sha-mu gwup ur-gu wu nome ut-uk u kus-ut so-to tumsu zongi zongi u remu campu ur-gu wa wu wa do'e ut-ga.

³ Tumsu um hog u-cwar m-yat dugu pora-du ur-faruk ya o ut-zu, <<U da-o be-du ur-shu'ut du u-Ru de o ur-kot u ut-net ne, tumsu wa do'e ur-yu u un ne. E do'e u ut-shu'ut

net-ut wa, tumsu u-Ru u hi-ur wa, wa do'e ut-shu'ut ur-kot u un ne tumsu wa do'e ut-shu'ut Ru-u un.

⁴ Wa do'e koku un m-is m-beet dugu is-u un. Mar-mu zamun da ko namu jab ko us-kan ko m-re, remu uzu ut-ut ut-nom tu ho-to to arukte.>>

⁵ Se wu o u shu'ut u-dom pora-du ur-faruk wa zu, <<Gwatun, um o muutu koyan u po-o!>> Se wa zu me, <<Pan nom-ut tun-to, remu nom-u um waru bo o u hon-hon tumsu nip-to.>>

⁶ Se wa zu me, <<Na taaste! Me wa ooge Ar-fa u Omega, wu ur-takun tumsu m-vaste ne. Udu i o hog-du u-swaat beet me ya'u e bu-mu ut-swa m-hos dugu per-mu m-bu mu ur-fat.

⁷ I re ur-korro beet e do'e onk-u dinde og-du ur-mat de, tumsu me ut-shu'ut Ru-u un tumsu un do'e shu'ut ya'ag-u ri.

⁸ Sedi i o u-gyer ne, a-kob-du yadu jab ne, u a nom-du nom-tu us-gur ne, u a ho-du ut-net ne, u a m-o ne, u a-u-gwat-ne, u a nome-du ru-tu za ur-fat ut-huuk ne tumsu u a-us-bi ne beet, og-ur e o u-me ur-ka-u du u-ra u do'e ut-wa u kwam-tu u'e. Uno o mar-mu u-yurumse.>>

⁹ Se wagan u tek-u a-tom u-Ru ne ta'er wu o m-shup u ut-kwano ne ut-ta'er tu shiye u nom-tu haatun swadu ur-kob ne ut-ta'er tu m-vaste wa haan tumsu wa zu me, <<Dornu me! Me kosu bo gwup ur-gu, neta Kag-ur Ur-ca.>>

¹⁰ Se Yar-u u-Ru dor-ut me, wa kub me m-da ror-ur yat-de tumsu du m-ja. Ukun wa kosu me bo-u u-hen, wata Urusharima o u cuzun dugu me dom u-ru dugu-du u-Ru.

¹¹ Sek-mu u-Ru o ur-mok u-me o. Tumsu to o ur-myak ne uka ta'ar-tu m-bakut tu na foge jaspera, tumsu m-zun ne uka ur-madibi.

¹² O otte sar u yat-o tumsu m-ja ne u us-is ne op us-yur, tumsu u a-tom u-Ru ne op u yur, wagan u koyuhe is-ya. Tumsu u-domu koyuhe is-ya na panug ur-dim ur-gan du koduhe ko-du Isra-ne op u ut-yur (12).

¹³ Is-us oró us-tut u gas-u u-dom, us-tut u kom ur-beer, us-tut u kom ut-cwa, tumsu us-tut u gas-u u-ta.

¹⁴ Saru bo-u o na maag o u-domu ta'ar-ut yat-to op ut-yur (12). U-domu ta'ar-ut to dim-du oró ur-gan m-pan du kowuhe a-tomu Kag-ur Ur-ca op u ut-yur.

¹⁵ Wa-tom u-Ru wu o us-rem u me ne wa otte kom-yu bu-mu ut-ro yu shik remu mu'us-du bo-u o, is-us wa u saru wa ne.

¹⁶ Da-u wa mu'use bo-u o u u-kom, se wa bit o teeg us-tadiya 12,000 su shu'ute uka us-kirometa 2,220. Wur-m wa u huk-m wa tumsu m-ja ne gansé.

¹⁷ Se wa mu'us saru bo-u o, tumsu wa bit cam-u wa teeg us-kubit 144, su shu'ute us-na 200. Mu'us-ut tun-to to o uka net-ne mu'uste, to wa-tom u-Ru nome.

¹⁸ Saru bo-u o na maag o ut-

ta'ar tū so-to tū na foge jaspā. Tūmsu ko-uyan u ooge me bo-u o na nong to u kwam-tu bu-mu ut-rō tū shik, to o us-mok m-bakut ne ūka ūr-madibi.

¹⁹ Saru bo-u o na maag o u dom-u ut-ta'ar tū na nome ut-uk u ko-uyan go-du ta'ar-tu so-to tū shik. Ta'ar du ūr-takun na nongu wa ut-uk u ta'ar-ut so-to na zu to jaspā, tu u-yurumse na zu to sappaya, tu u-tuturse na zu to agata, tu u-nasurse na zu to zumur-rudu,

²⁰ tu u-tanurse na zu to onis, tu u-shishin na zu to yakutu, tu u-ta'er na zu to kirisorata, tu u-eer na zu to berir, tu u-jwuur na zu to topaz, tu u-op na zu to kirisoparasa, tu op u u-gan na zu to yakinta, tu op u u-yur na zu to ametis.

²¹ Is-su bo-u o op u us-yur (12) na nong se u uz i shik tu na foge ru'uru'u. Koyuhe is-ya na nong ya u ru'uru'u u-gan. Tūmsu fun-u yat-ya yu bo-u o na nong ya u kwam-tu bu-mu ut-rō tū shik to na nomte ya, m-zun ne ūka ūr-madibi.

²² Um hyanug be-du ūr-shu'ut du u-Ru u-me bo-u o da, remu uzu Wa-ko-uyan u-Ru wu zuge ūr-beb u-beet u Kag-ur Ūr-ca ne e ooge be-du ūr-shu'ut du u-Ru du bo-u o.

²³ Bo-u o zaaru cwan-tu zun-mu ūr-ho ko u-pyaat mo mok o da, remu sek-mu u-Ru mo yu'e m-zun, tūmsu ya-du Kag-ur Ūr-ca wa ooge u-hitirra yu bo-u o.

²⁴ Dak-tu do'e ūr-nok u zun-mu bo-u o, tūmsu faruk-tu u-

dak u-beet do'e haatun sek-m e u-me o.

²⁵ Na za tage is-su bo-u o u-ho da, tūmsu gyep-mu zaar ukun da.

²⁶ Net-tu do'e haatun m-sek tūmsu m-zeg ne mu ut-dak u-me o.

²⁷ Okon zaar u za u-hen u do'e cwa-du bo-u o da, ko wakun wu nome nomtu m-e' u wa-us-bi ne. Sedi i dim-ut e ooge m-pan u war-e u-me ran-u ūr-fat u Kag-ur Ūr-ca e do'e cwadu bo-u o.

22

U-gi yu bu-mu ūr-fat

¹ Se wa-tom u-Ru kose me gi-yu m-bu mu ūr-fat. Ya o us-bakut ūka ūr-madibi, tūmsu ya rwuugun dugu pora-du ūr-faruk du u-Ru tūmsu ūdu Kag-ur Ūr-ca ne.

² Ya jaan m-dor tek-u fun-u yat-ya yu bo-u o. U koyuhe gas-yu gi-u ya te-yu ūr-fat o ees, su mute ut-ya ut-go op u ut-yur, koyuhe pyaat-ya ya mut ut-ya. Tūmsu ran-tu te-u ya hen u remu yar-mu ut-dak to.

³ Nu-u yo-o zamun ukun da. Pora-du ūr-faruk du u-Ru u du Kag-ur Ūr-ca ne do'e ut-shu'ut u-me bo-u o, tūmsu tok-ne wa do'e nomu wa m-tok.

⁴ E do'e hyan-du shu-u wa. Tūmsu dim-ur wa do'e ut-shu'ut u pong-ut un, ut-kose uzu un net-ut wa to.

⁵ Na zamun u nom-du m-gyep ukun da. Un zamun u cwan-tu zun-mu us-hitirra ko zun-mu ūr-ho da, remu Wa-ko-uyan u-Ru wa do'e ut-shu'ut zun-m un. Tūmsu

un do'e nom-du ur-faruk m-mommo.

⁶ Se wa-tom u-Ru zu me, <<Ko-uyan u bo hoge tumsu bo hyun o u hon-hon o tumsu u ut-nip. Wa-ko-uyan u-Ru, wu Yar-u wa dorte a-warru remsu u-Ru ne, wa tomgon wa-tom u-Ru wa, wa ware tok-ne wa nom-u do'e ut-nom za m-tumb.>>

Yeso o muun

⁷ <<Gwat, um do'e muun za m-tumb! Nu-u so-o udu i dore rem-su nom-u do'e ut-nom u-shu su o m-pan u-me ran-u uno.>>

⁸ Me, Yohanna, me wa hoge tumsu um hyun nom-ut tun-to ut-beet. Tumsu da-u um hoge tumsu um hyun to, um he u-dak u dom-u jwun-ut ri remu um nom-tu wa-tom u-Ru ut-huuk wu kose me to.

⁹ Sedi wa zu me, <<O'o! A-bo nom-u me ut-huuk da. Me tok-u u-Ru wa um ooge, uka u-ro tumsu u or-ut ro ne a-warru rem-su u-Ru ne, tumsu u same i dore nom-u o m-pan u-me ran-u uno. Nome u-Ru ut-huuk kyak.>>

¹⁰ Se wun nomu me ut-him, <<A-bo yase rem-su nom-u do'e ut-nom u-shu u-me ran-u uno da, remu zu da-u o ut-mor.

¹¹ Yage wu o nom-du nom-ut yo-to wa re u-shu u nom-du nom-ut yo-to ne, tumsu wu o nom-du nom-tu us-gur yage wa re u-shu u nom-du nom-tu us-gur ne. Wu o nom-du nom-tu jab-u so-o yage wa re u-shu u nom-du nom-tu jab-u so-o ne, tumsu wu o nom-du nom-tu u-hen yage

wa re u-shu u nom-du nom-tu u-hen ne.>>

¹² Gwat, um o haan za m-tumb! Um o haatun top-u ri ur-kot u me ne, remu um top-u kowan uka nom-tu wa nome.

¹³ Me wa oye Ar-fa u Omega ne, wa ur-takun u m-vaste ne, takun-du u-nom u vaste mu u-nom ne.

¹⁴ Nu-u so-o udu i jaase toggo-su m-wur e. Na do'e ya-du e ur-ker e cwa u-me is-u bo-u o tumsu e re ya-tu u-te dugu te-yu ur-fat.

¹⁵ I o do-u u-bo una oye o, i nome u-gwat ne, a-u-as ne, u a ho-du ut-net, u a nome ru-tu za ur-fat ut-huuk tumsu u kowan wu o cwan-tu us-bi ne tumsu wa nom us-bi ne.

¹⁶ Me Yeso, um tomgon wa-tom u-Ru ri wa waru bo sin-se remse remu morog-tu a-doru Yeso ne. Me wa o ur-kug tumsu dugu ko-ur Dawuda ne, tumsu me oye reger yu' m-zun yu ur-gas is.

¹⁷ Yar-u u-Ru u gwup ur-gu ne un zu, <<Haane!>> Tumsu yage wu o hog-du rem-us sin-se wa zu, <<Haane!>> Kowana wu o hog-du u-swaat, yage wa haan. Tumsu kowana ut-sa, yage wa haan tumsu wa kab nya-u m-hos u m-bu mu ur-fat.

¹⁸ Um o nomu kowan ut-him wu o hog-du rem-su nom-u do'e ut-nom u-shu su o me ran-u uno: A wakun sure dekun gom-de u se, tumsu Ru-u do'e swuru wa nom-tu haatun swadu ur-kob ne tu na pane u-me ran-u uno.

¹⁹ Tumsu a wakun haste okon nom-o dugu me ran-u

uno u nom-u do'e ut-nom u-
shu, Ru-u do'e hastu og-ur ro
dugu me te-yu ur-fat tumsu
dugu me bo-u u-hen, su na
ware u-me uno ran-o.

²⁰ Yeso, wu ware rem-us
sin-se wa zu, <<U, Um o haan

za m-tumb!>>

U shu'ut iya! Haane, Wa-
ko-uyan Yeso!

²¹ Yage nya-u Wa-ko-uyan
Yeso u shu'ut ur-kot u net-tu
u-Ru ne! U shu'ut iya.